

តថណុក្ក្រមច្បាប់

អង់គ្លេស ~ ខ្មែរ

ENGLISH-KHMER

LAW

DICTIONARY

First Edition

1997

(Letter D-O)

D

692. Damage

Loss, injury, or deterioration of a person's body or property caused by negligence, design, or accident by another person. The word is to be distinguished from its plural, "damages", which means a compensation in money for a loss or damage. *Fr: Dom-mage.*

ការខូចខាត

ការខាតបង់រងរបួសការខូចដល់រូបកាយ ឬទ្រព្យសម្បត្តិរបស់មនុស្សណាម្នាក់ដែលបង្កឡើងដោយការគេសប្រហែសដោយគំរោងការឬគ្រោះថ្នាក់ចៃដន្យនៃមនុស្សម្នាក់ទៅលើមនុស្សម្នាក់ទៀត។ ពាក្យនេះត្រូវប្រែកម្រិតអោយដាច់ពីពាក្យវេចខ្ចប់របស់វា គឺពាក្យពាក្យវេចខ្ចប់មានន័យថាជាសំណងប្រាក់កាសចំពោះការខាតបង់ ឬការខូចខាត(សុំមើលពាក្យបន្ទាប់)។

693. Damages

A financial compensation, which may be recovered in courts by any person who has suffered loss, detriment, or injury, whether to his person, property, or rights, through the unlawful act or omission or negligence of another. *Fr: Dommages-intérêts.*

ជម្ងឺចិត្ត

សំណងឬសំណូកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែល អាចទាមទារយកនៅក្នុងតុលាការ ដោយជនដែលបានរងការខាតបង់ការខូចបង់ ឬការរងរបួសទៅលើខ្លួនប្រាណរបស់ខ្លួនឬទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនឬដោយសារអំពើខុសច្បាប់ ឬការខកខានឬការគេសប្រហែសរបស់ជនមួយផ្សេងទៀត។

694. Dangerous weapon (or instrumentality)

Any device that has potential to cause serious bodily injury or endanger life. *Fr: Instru-ment dangereux.*

ទប់ករណ៍ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់

គឺជាទប់ករណ៍ណាមួយដែលមានសក្តានុពលអាចបណ្តាលអោយមានរបួសធ្ងន់ធ្ងរដល់រាងកាយ ឬបណ្តាលអោយគ្រោះថ្នាក់ដល់អាយុជីវិត។

695. Day in court

Refers broadly to the opportunity afforded a party to a lawsuit to be heard by the court. *Fr: Audience.*

ឱកាសឡើងតុលាការ, សវនាការ

សំដៅទូទៅថាជាឱកាសទុកអោយភាគីនៃបណ្តឹងត្រូវបានសាកសួរដោយតុលាការក្នុងសវនាការ។

696. Deadly weapon

Any device capable of causing death or serious bodily injury. An instrument may be intrinsically deadly, as a knife or pistol, or deadly because of the way it is used, as a wrench or hammer. *Fr: In-strument mortel.*

ទប់ករណ៍ប្រល័យ

គឺជាទប់ករណ៍ដែលអាចបណ្តាលអោយស្លាប់ឬបណ្តាលអោយមានរបួសដល់រូបកាយយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។ ជាទប់ករណ៍ដែលអាចមានសមត្ថភាពប្រល័យជាប់មកពីធម្មជាតិរបស់វាដូចជាកាំបិត ឬកាំភ្លើង ឬដែលអាចមានសមត្ថភាពប្រល័យដោយសាររបៀបនៃការប្រើប្រាស់វា។

697. Death penalty**ទោសប្រហារជីវិត**

The ultimate punishment imposed for murder or other capital offenses. Now abolished in most countries. Fr: - *Condamnation à mort.*

ទណ្ឌកម្មធំបំផុតដែលដាក់ទោសចំពោះបទឃាតកម្ម ឬ ចំពោះបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរ ។ ឥឡូវនេះទោសនោះត្រូវបាន លុបចោលហើយនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន ។

698. Debt**បំណុល**

Any obligation of one person to pay or compensate another. Fr: *Dette, créance.*

ជាភាគពុកកិច្ចរបស់ជនម្នាក់ដែលត្រូវបង់ប្រាក់ ឬសង ទូទាត់ទៅជនម្នាក់ទៀត ។

699. Debtor**ឥណទាយិក, កូនបំណុល**

One who owes another anything, or is under obligation, arising from express agreement, implication of law, or principles of natural justice, to pay money or to fulfill some other obligation.

ជនដែលជំពាក់ជនម្នាក់ទៀតនូវរបស់អ្វីមួយ ឬជនដែល ជាប់ភាគពុកកិច្ចដែលកើតចេញពីកិច្ចព្រមព្រៀងជាក់លាក់ កំណត់ អំណាចនៃច្បាប់ ឬពីគោលការណ៍សច្ចៈយុត្តិធម៌ដើម្បី អោយជននោះសងប្រាក់ ឬបំពេញភាគពុកកិច្ចដទៃទៀត ។

Fr: *Débiteur.*

700. Debtor in possession**ឥណទាយិកដែលនៅកាន់កាប់អាជីវកម្ម**

In bankruptcy, a debtor who during the course of the reorganization proceedings is still in control of his or her business and assets.

នៅក្នុងរឿងធនក្ស័យ, កូនបំណុលដែលនៅត្រួតត្រា អាជីវកម្ម និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួននៅឡើយនៅក្នុង កម្មវិធីវិនិច្ឆ័យចំឡើងវិញ ។

701. Debts founded on contract**បំណុលបង្កើតដោយកិច្ចសន្យា**

A financial obligation which arises from a contract; for example, a mortgage. Fr: - *Créances créés par le contrat.*

ភាគពុកកិច្ចផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលកើតចេញពីកិច្ចសន្យា ។ ឧទាហរណ៍: និក្ខេប (កិច្ចសន្យាបញ្ចាំ) ។

702. Decedent (Deceased)**មរណជន**

A person who has died. Fr: *Décédé.*

ជនដែលបានស្លាប់ទៅហើយ ។

703. Deceit**ការបំភ័ន្ត**

An intentionally false statement that misleads another person and causes that person harm. Fr: *Dol.*

ការថ្លែងបង្កសេចក្តីដោយចេតនាដែលធ្វើអោយជនផ្សេង ទៀតយល់ច្រឡំហើយបណ្តាលអោយជននោះរងការ ខូចខាត ។

704. Decision on the merits

A final court decision that fully and properly decides the subject matter of a case, with the effect that other lawsuits may not be brought by the same person on the same subject against the same opponent. *Fr: Décision au fond.*

សេចក្តីសំរេចលើអង្គសេចក្តី

គឺសេចក្តីសំរេចចុងក្រោយបំផុតរបស់តុលាការដែលសំរេចលើកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងមួយដោយពេញលេញ និងហ្មត់ចត់ប្រកបដោយអានុភាពជាបណ្តឹងដទៃទៀតមិនអាចនាំមកដោយជនដដែលនូវកម្មវត្ថុវិវាទដដែលប្រឆាំងនឹងភាគីដដែលទេ។

705. Declaration

In Cambodian commercial law, the information that must be supplied for deposit with the commercial court before a business is allowed to be operated regarding the civil status of the applicant merchants, existence of any prior criminal or commercial penalty, object of the business, place of business, business logo, their past and current businesses in the jurisdiction of other commercial courts, and their permits of regulated profession. *Fr: Déclaration.*

ប្រតិវេទន៍

នៅក្នុងច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា, ព័ត៌មានដែលត្រូវតែផ្តល់ទៅតុលាការពាណិជ្ជកម្មដើម្បីតំកល់ទុក មុនពេលដែលចាប់ផ្តើមដំណើរការពាណិជ្ជកម្មបាន ដែលទាក់ទងជាពិសេសនឹងអត្រានុកូលដ្ឋានរបស់ពាណិជ្ជករដែលដាក់ពាក្យសុំ, សេចក្តីបញ្ជាក់ថាអ្នកដាក់ពាក្យសុំគ្មានទោសព័រខាងពាណិជ្ជកម្ម និងព្រហ្មទណ្ឌ, កម្មវត្ថុនៃអាជីវកម្ម, ទីកន្លែងអាជីវកម្ម, ថ្នាក់សញ្ញាអាជីវកម្ម, អាជីវកម្មពីមុននិងបច្ចុប្បន្ន ដែលស្ថិតក្នុងសមត្ថកិច្ចតុលាការពាណិជ្ជកម្មដទៃទៀត, និងលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបមុខរបរណាមួយដែលច្បាប់តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាត។

706. Declaration of opening of enterprise establishment

In Cambodian labor law, a written declaration filed by the employer of proposed enterprise establishment announcing to the ministry in charge of labor affairs the opening of the establishment. *Fr: Déclaration de l'ouverture d'un établissement d'entreprise.*

សេចក្តីប្រកាសជូនដំណឹងបើកគ្រឹះស្ថានសហគ្រាស

នៅក្នុងច្បាប់ការងារកម្ពុជា, សេចក្តីប្រកាសជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលនិយោជកនៃគ្រឹះស្ថានសហគ្រាសដែលស្នើឡើងមួយ ដើម្បីប្រកាសដល់ក្រសួងទទួលបន្ទុកការងារអំពីការបើកគ្រឹះស្ថាននោះ។

707. Declaratory judgment

A judgment of the court to establish the rights of the parties or express the opinion of the court on a question of law, without ordering anything to be done or granting any remedy. *Fr: Jugement*

សាលក្រមប្រកាសសិទ្ធិ

សេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការដើម្បីចង្អុលបង្ហាញពីសិទ្ធិនៃភាគីនានា ឬដើម្បីបញ្ជាក់មតិរបស់តុលាការនៅលើបញ្ហាដូច្នេះដោយគ្មានបញ្ជាអោយធ្វើអ្វីទាំងអស់ ឬដោយគ្មានផ្តល់ទំនាស់យុត្តិធម៌អ្វីទាំងអស់។

708. Decree (1)

The judicial decision given by a court in a litigated case.
Fr: Décision judiciaire.

(១) សេចក្តីសំរេច

សេចក្តីសំរេចតាមផ្លូវតុលាការនៅក្នុងបណ្តឹងវិវាទមួយ ដែលចេញដោយតុលាការ ។

709. Decree (2)

A proclamation or order put out by a person or group with absolute authority to give orders. *Fr: Décret.*

(២) ក្រឹត្យ

សេចក្តីប្រកាស ឬសេចក្តីបញ្ជាចេញពីមនុស្សម្នាក់ឬ មនុស្សមួយ ក្រុមដែលមានអំណាចដាច់ខាត ។

710. Decriminalization

The adoption or repeal of legislation, so that acts or omissions formerly considered crimes are no longer considered criminal, and penal-sanctions for such acts or omissions are removed.
Fr: Décriminalisation.

វិអាជ្ជាកម្មបន្ថយកម្ម (៣.៥)

ការអនុម័តច្បាប់ ឬការលុបច្បាប់ដែលមានអានុភាពដល់ អំពើទាំងឡាយ ឬការទុកខានទាំងឡាយដែលពីមុនមកគេ ចាត់ទុកថា ជាបទព្រហ្មទណ្ឌហើយចាប់ពីនោះតទៅលែង ចាត់ទុកថាជាបទព្រហ្មទណ្ឌទៀតហើយ រីឯការផ្ដន្ទា ទោសព្រហ្មទណ្ឌចំពោះអំពើ ឬការទុកខាននោះក៏ត្រូវ លុបចោលដែរ ។

711. Dedication

A gift or other transfer of land or rights in land to the government for a specific public use, such as a park, and its acceptance for that use by the government. *Fr: - Consécration d'un bien-fonds à l'usage public.*

ការបរិច្ចាគជូនសាធារណៈ

អំណោយឬការផ្ទេរដី ឬសិទ្ធិចំពោះដីទៅអោយ រដ្ឋាភិបាលសំរាប់ប្រើជាប្រយោជន៍សាធារណៈពិសេស ណាមួយដូចជាសួនច្បារជាដើម និងការយល់ព្រមពី សំណាក់រដ្ឋាភិបាលទទួលយកអំណោយនោះ និងប្រើ ប្រាស់អំណោយនោះក្នុងលក្ខណៈដូចជាសួនច្បារ ។

712. Deed

A document by which one person transfers the legal ownership of land and what is on the land to another person.

លិខិតកាត់កម្មសិទ្ធិ, លិខិតប្រគល់កម្មសិទ្ធិ

ឯកសារមួយដែលតាមឯកសារនោះជនម្នាក់ផ្ទេរសិទ្ធិកម្ម សិទ្ធិស្របច្បាប់នៃដីនិងអ្វីដែលនៅលើដីនោះទៅអោយ ជនម្នាក់ទៀត ។

713. Deed of trust

A transfer of legal title to property from an owner to a trustee, so that the trustee may hold the title as security for the performance of certain obligations, monetary or otherwise, by the owner or a third party.

លិខិតប្រគល់អាណត្តិព្យាបាលភាព (៣.៧)

ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់លើទ្រព្យសម្បត្តិពីម្ចាស់ទៅ អាណត្តិភាហកដើម្បីអោយអាណត្តិភាហកនោះអាច រក្សាកម្មសិទ្ធិនោះធ្វើជាធានា(ឬប្រាតិភោគ)ចំពោះ ការបំពេញកាតព្វកិច្ច(ជាប្រាក់ឬគ្រៅពីប្រាក់) ដោយ ម្ចាស់ទ្រព្យ ឬភាគីទីបី ។

714. Deem

ចាត់ជា

Verb: Treat as if. For example, if a fact is "deemed true," it will be treated as true unless proven otherwise. *Fr: - Regarder comme.*

គឺ: ចាត់ទុកដូចជា។ ឧទាហរណ៍: បើសិនជា
ហេតុការណ៍មួយ "ត្រូវបានចាត់ជាពិត" ហេតុការណ៍
នោះនឹងត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាពិតបើគ្មានអ្វីយកមក
បង្ហាញផ្សេងទៅវិញទេនោះ។

715. Deface

ធ្វើអោយមើលមិនស្គាល់

Make illegible or unreadable by erasing, scrawling over, or other means. *Fr: Oblitérer, rendre illisible.*

ធ្វើអោយអានមិនបានដោយលុប, ដោយសរសេរ
ក្រវើមក្រវាម, ឬដោយប្រការផ្សេងៗ។

716. De facto recognition

ការទទួលស្គាល់តាមព្រឹត្តិការណ៍

A provisional recognition by the government of one state that another regime in fact exercises authoritative control over its territory and people. See De jure recognition. *Fr: Reconnaissance de facto.*

ការទទួលស្គាល់ជាបណ្តោះអាសន្នដោយរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋ
មួយថា របបមួយទៀតតាមហេតុការណ៍ជាក់ស្តែងមាន
អំណាចគ្រប់គ្រងលើទឹកដី និងពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន។

717. De facto

តាមព្រឹត្តិការណ៍

Latin: In fact.

ឡាតាំង: តាមហេតុការណ៍ពិត។

718. Defalcation

គេចបន្លំ, ការលួចដកហូតប្រាក់

Failure of a person to account for money trusted to his or her care. There is the assumption that the money was misused. *Fr: Défalcation, détournement.*

ការខកខានរបស់ជនណាម្នាក់ក្នុងការពន្យល់បកស្រាយ
ការបាត់បង់ប្រាក់ដែលគេទុកឱ្យខ្លួនថែរក្សា។ ក្នុងករណី
នេះគេអាចសន្មតបានថាប្រាក់នោះត្រូវបានយកទៅប្រើ
មិនត្រឹមត្រូវ។

719. Defamation

ការបរិហារកេរ្តិ៍

The publication of anything that injures the reputation of another. *Fr: Diffamation.*

ការបោះផ្សាយអ្វីដែលបណ្តាលអោយខូចខាត
ដល់កេរ្តិ៍ឈ្មោះអ្នកដទៃ។

720. Default (1)

(១) ការមិនបានបំពេញករណីយកិច្ច

A failure to perform a legal duty, observe a promise, or fulfill an obligation. *Fr: Défaillance.*

ការខកខានមិនបំពេញករណីយកិច្ចស្របច្បាប់, ខកខាន
គោរពតាមពាក្យសន្យា, ឬបំពេញកាតព្វកិច្ចមួយ។

721. Default (2)

Failure to take a required step in a lawsuit. For example, a failure to file the necessary papers on time.

Fr: Défaut.

(២) ខកខានតាមការតម្រូវ

ការខកខានមិនបានធ្វើតាមវិធានការណ៍ដែលតម្រូវនៅក្នុងបណ្តឹងមួយ ។ ឧទាហរណ៍៖ ការខកខានរៀបចំសំណុំរឿងចាំបាច់ដោយទាន់ពេល ។

722. Default judgment

A judgment against the defendant who has failed to respond to plaintiff's action or to appear at the trial or hearing. See Judgment by default.

សាលក្រមកំទាំងមុខ, សាលក្រមដាច់ណាត់

សាលក្រមចេញទល់នឹងចុងចោទដែលខកខានមិនបានឆ្លើយតបនឹងបណ្តឹងរបស់ដើមចោទឬខកខានមិនបង្ហាញខ្លួននៅពេលជំរះក្តីឬនៅពេលសវនាការ ។

723. Defeasance

An instrument that negates the effectiveness of a deed or of a will; a collateral deed that defeats the force of another deed upon the performance of certain conditions. *Fr: Lettre d'abrogation.*

ប្រតិលិខិត, លិខិតនិរាករណ៍ (ព.ស)

គឺលិខិតបករណ៍ដែលធ្វើដោយអានុភាពនៃលិខិតកាត់កម្មសិទ្ធិ ឬមត៌កសាសន៍សាបសូន្យ ។ លិខិតកាត់កម្មសិទ្ធិបន្ថែមដែលធ្វើដោយខូចអានុភាពនៃលិខិតកាត់កម្មសិទ្ធិមួយទៀតនៅពេលបំពេញលក្ខខណ្ឌខ្លះ ។

724. Defeasance clause

The part of a mortgage contract that says that the mortgage is ended once all payments have been made or once certain other things happen.

ឧបក្កប្បន្នអានុភាពកិច្ចសន្យា, ទំរង់លាយនិរុប (ព.ស)

ភាគមួយនៃកិច្ចសន្យានិរុបដែលចែងថា និរុបនឹងត្រូវចប់ភ្លាម កាលណាសំណងទាំងអស់ត្រូវបានសង ឬរឿងដទៃខ្លះទៀតកើតឡើង ។

725. Defeasible

Subject to being defeated, ended or undone by a future event or action.

ដែលអាចរំលាយបាន, ដែលអាចបញ្ចប់បាន

ដែលអាចបំផ្លាញចោលបានបញ្ចប់បានឬដោះដៃបានដោយ ព្រឹត្តិការណ៍ ឬទង្វើណាមួយនាអនាគត ។

726. Defect

The absence of some legal requirement that makes a thing legally insufficient or nonbinding. *Fr: Vice.*

វិការៈ, ភាពមានខ្វះ, ភាពមិនពេញលក្ខណៈ,

វិកលភាព

ការអវត្តមាននៃកិច្ចតម្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ខ្លះដែលធ្វើដោយរបស់មួយមិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ឬមិនអាចជាប់កាតព្វកិច្ចបានតាមផ្លូវច្បាប់ ។

727. Defective title

Title to property that is improperly written, inaccurate, fails to comply with a law, or is obtained by unlawful means. *Fr: Titre defectueux.*

ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិមានខ្វះ

ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដែលត្រូវបានសរសេរឡើងដោយមិនត្រឹមត្រូវ, មិនជាក់លាក់, មិនបានស្របទៅតាមច្បាប់ ឬបានមកតាមមធ្យោបាយខុសច្បាប់ ។

728. Defendant

The person against whom a legal action is brought. This legal action may be civil or criminal. *Fr: Défenseur, accusé.*

ចុងចោទ

ជនដែលគេប្តឹងតាមផ្លូវច្បាប់ប្រឆាំងនឹងខ្លួន។ បណ្តឹងផ្លូវច្បាប់នេះអាចជាបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬព្រហ្មទណ្ឌ។

729. Defendant in error

The prevailing party in the lower court who is the adverse party in the appellate proceeding where review has been sought by the losing party on a writ of error. See Appellee.

ចុងចោទនៃបណ្តឹងទទួរណ៍

ភាគីដែលមានជ័យជំនះនៅក្នុងតុលាការក្រោមដែលជាតួក្តីប្រឆាំងនៅក្នុងបណ្តឹងទទួរណ៍ដែលត្រូវ នៅក្នុងនោះភាគីចាញ់ក្តីសុំព្យួរមានការពិនិត្យសារឡើងវិញតាមរយៈដីកាចាត់ពិនិត្យការកាន់ច្រឡំ។

730. Deferred payments

Payments extended over a period of time or put off to a future date. *Fr: Paiement par versements échelonnés.*

សំណងលើកពេល, សំណងពន្យារពេល

សំណងដែលពន្យារពេលមួយរយៈ ឬលើកទៅកាលបរិច្ឆេទនាអនាគត។

731. Deficiency

A lack or shortage. For example, a deficiency in a legal paper means that it lacks something to make it proper or able to take legal effect. Also, the difference between a tax owed and a tax paid is a deficiency. *Fr: Manque, insuffisance.*

ភាពខ្វះចន្លោះ, ភាពនៅខ្វះ

ការខ្វះឬការមិនគ្រប់។ ឧទាហរណ៍៖ ភាពខ្វះចន្លោះនៅក្នុងលិខិតផ្លូវច្បាប់មានន័យថាខ្វះអ្វីម្យ៉ាងដើម្បីអោយលិខិតនោះត្រឹមត្រូវ ឬព្រមានអនុភាពផ្លូវច្បាប់។ ផលសងរវាងពន្ធដែលជំពាក់នឹងពន្ធដែលបង់ក៏គឺជាភាពខ្វះចន្លោះមួយដែរ។

732. Defraud

To deprive a person of property or interest, estate or right by fraud or deceit. *Fr: Escroquer.*

ឆបោក, ប្រព្រឹត្តអំពើទុច្ចរិតដោយបន្លំ

ធ្វើអោយជនណាម្នាក់អស់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬផលប្រយោជន៍, មតិក្តី ឬសិទ្ធិតាមរយៈការបោកប្រាស់ ឬការបោកបន្លំ។

733. De jure

Legitimate, lawful, whether or not true in actual fact. For example, a president may still be the "de jure" head of a government even if the army takes actual power by force. *Fr: De jure, selon le droit.*

ជានីតិវិធី, តាមផ្លូវច្បាប់

តាមធម្មនុប, ពេញច្បាប់, ទោះជាពិតក្តីឬមិនពិតក្តីនៅក្នុងហេតុការណ៍ជាក់ស្តែង។ ឧទាហរណ៍៖ ប្រធានាធិបតីអាចនៅតែជាប្រមុខរដ្ឋាភិបាលជានីតិវិធីដដែលទោះបីជាកងទ័ពរឹបយកអំណាចជាក់ស្តែងដោយកំលាំងក៏ដោយ។

734. De jure recognition

Permanent and full recognition by the government of one state that another government has a legal status as a valid authority to speak and to act for the state. See De facto recognition. *Fr: Reconnaissance*

ការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវចិត្ត, ការទទួលស្គាល់តាមរដ្ឋប្បវេណី
ការទទួលស្គាល់ដោយពេញលេញ និងជាអចិន្ត្រៃយ៍
ដោយរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋមួយថា រដ្ឋាភិបាលមួយផ្សេង
ទៀតមានឋានៈស្របច្បាប់ជារដ្ឋដែលមានអំណាចជា
សុពលក្នុងការនិយាយ និងធ្វើអ្វីមួយក្នុងនាមនៃរដ្ឋនោះ ។

735. Delegate (1)

To appoint, authorize or commission; the transfer of authority by one person to another. *Fr: Déléguer*

(១) ផ្ទេរអំណាច

ចាត់តាំង អោយអំណាចឬប្រគល់អំណាច ។ ការផ្ទេរ
អំណាចរបស់ជនណាម្នាក់ទៅអោយជនម្នាក់ទៀត ។

736. Delegate (2)

A person commissioned to act in place of another. *Fr: Déléataire, délégué*

(២) ប្រតិភូ

ជនដែលគេប្រគល់អំណាចអោយធ្វើអ្វីជំនួសអ្នកផ្សេង
ទៀត ។

737. Deliberate (1)

Verb: To carefully consider, discuss, and work towards forming an opinion or making a decision. *Fr: Délibérer*

(១) ពិភាក្សា, សំរេច

គឺ: ពិចារណា ពិភាក្សាដោយល្អិតល្អន់ និងធ្វើការឆ្ពោះ
ទៅរកការបង្កើតមតិមួយ ឬធ្វើសេចក្តីសំរេចមួយ ។

738. Deliberate (2)

Adjective: Planned in advance; premeditated; intentional. *Fr: Délibéré*

(២) ដែលមានចេតនា

គុ: ដែលគ្រោងទុកជាមុន ។ ដែលគិតទុកជាមុន ។ ដែល
ចេតនា ។

739. Deliberation

The process by which the reasons for and against a verdict are weighed by jurors. While such verdicts should be the consensus of the judgment of each juror, the purpose of deliberation is to allow opinions to be changed by conference in the jury room. *Fr: Délibération*

ការពិភាក្សាសំរេច

វិធីការមួយ ដែលតាមវិធីការនោះហេតុផលស្របនឹង
ហេតុផលប្រឆាំងនឹងសេចក្តីវិនិច្ឆ័យមួយត្រូវបានប្តឹងថ្លែង
ដោយគណៈវិនិច្ឆ័យនានា។ ក្នុងខណៈដែលសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ
នោះត្រូវតែជាការមូល មតិនៃសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់
សមាជិកគណៈវិនិច្ឆ័យម្នាក់ៗនោះ ហើយគោលបំណង
នៃការពិភាក្សាគឺអនុញ្ញាតអោយមានការផ្លាស់ប្តូរមតិ
ដោយការរួមប្រជុំក្នុងបន្ទប់គណៈវិនិច្ឆ័យ ។

740. Delict

A tort, a wrong or injury. *Fr: Délit*

បទល្មើស

ព្យសនកម្ម អំពើខុសឆ្គង ឬបទល្មើសខូចខាត ។

741. Delinquent (1)

Overdue and unpaid. Fr: -
Tardif.

(១) ហួសកំណត់, យឺតពេលក្នុងការសង

ហួសពេលហើយមិនបានសង ។

742. Delinquent (2)

Willfully and intentionally
failing to carry out an obliga-
tion. Fr: Fautif.

(២) ដែលខានបំពេញកាតព្វកិច្ច

ខានដោយចេតនាមិនបំពេញកាតព្វកិច្ច ។

743. Delinquent (3)

A minor who has done an il-
legal act or who has been
proved in court to seriously
misbehave. Fr: Enfant délin-
quant.

(៣) អនីតិជនប្រព្រឹត្តិល្មើស

អនីតិជនដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើខុសច្បាប់ ឬអនីតិជន
ដែលគេបានបង្ហាញចំពោះមុខតុលាការថាបានប្រព្រឹត្តិ
អាក្រក់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

744. Delivery (1)

The transfer of property oth-
er than land from one person
to another. Fr: Cession,
transfert.

(១) ការបញ្ជូន

ការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិក្រៅពីដីព័ជនម្នាក់ទៅអោយជន
ម្នាក់ទៀត ។

745. Delivery (2)

An act other than physically
handing over an object that
has the legal effect of a phys-
ical transfer. For example,
one may deliver the contents
of a safety deposit box by
handing over the key togeth-
er with any necessary autho-
rization. Fr: Livraison.

(២) ការប្រគល់

អំពើមួយផ្សេងពីការប្រគល់របស់មួយជារូបរាងរបស់វា
ដែលមានអានុភាពខាងផ្លូវច្បាប់នៃការផ្ទេរជារូបវន្ត ។
ឧទាហរណ៍៖ គេអាចប្រគល់អ្វីៗដែលមាននៅក្នុងប្រអប់
ដកល់ប្រាក់ដោយប្រគល់សោរព្រមទាំងការអនុញ្ញាតណា
មួយចាំបាច់ ។

746. Demise (1)

A lease. Fr: Transfert par
bail.

(១) ភតិសន្យា, កិច្ចសន្យាជួល

747. Demise (2)

Any transfer of property (es-
pecially land). Fr: Transmis-
sion.

(២) ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ

ការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិ(ជាពិសេសដី) ។

748. Demise (3)

Death. Fr: Décès.

(៣) មរណភាព

749. Demonstrative evidence

All evidence other than testimony; evidence addressed directly to the senses. For example, a gun or a photograph shown to the jury.

ភស្តុតាងនិទស្ស (ព.ស)

ភស្តុតាងទាំងអស់ក្រៅពីសាក្សីកម្ម ។ ជាភស្តុតាងដែលត្រូវបានបង្ហាញដោយផ្ទាល់ទៅវិញ្ញាណទាំងអស់
ទូទាហរណ៍៖ កាំភ្លើង ឬរូបថតដែលបង្ហាញដល់
តុលាការ ។

750. Demurrer

Formal allegation that facts as stated in the pleadings, even if true, are not legally sufficient for the case to proceed further. *Fr: Opposer une exception.*

បណ្តឹងជំទាស់នឹងអញ្ញត្រកម្ម

ទង្វើករណ៍ជាផ្លូវការដែលថាហេតុការណ៍ដែលបានលើកឡើងក្នុងការសំអាងក្តីនោះ ទោះបីជាពិតក៏ដោយក៏មិនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់តាមផ្លូវច្បាប់ដើម្បីជំរុញរឿងក្តីមួយអោយទៅមុខបានទៀតឡើយ ។

751. Denaturalization

The involuntary loss of citizenship previously acquired by being naturalized. *Fr: Dénaturalisation.*

ការដកសិទ្ធិចូលជាតិ

ការខាតបង់ដោយអចេតនាសិទ្ធិសញ្ជាតិដែលបានពីមុនមកដោយការចូលសញ្ជាតិ ។

752. Denial (1)

The part of a pleading that tries to refute the facts claimed in the other side's pleading. *Fr: Dénégation.*

(១)ការប្រកែក, ការបដិសេធន៍

ភាគមួយនៃការជជែកក្តីដែលព្យាយាមបដិសេធហេតុការណ៍នានា ដែលអះអាងនៅក្នុងការសំអាងក្តីនៃភាគីម្ខាងទៀត ។

753. Denial (2)

A deprivation or withholding. For example, a denial of a constitutional right. *Fr: - Deni.*

(២)ការបដិសេធន៍

ការដកហូតឬការមិនព្រមអោយ ។ ទូទាហរណ៍៖ ការបដិសេធសិទ្ធិនានាដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

754. Denial of justice

Act or decision by a judge or tribunal that fails to uphold or is inconsistent with the legal rights of a party. See Mis-carriage of justice. *Fr: Déni de justice.*

យុត្តិធម៌សេធ, បទល្មើសមិនព្រមជំនុំជំរះ

អំពើ ឬសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមម្នាក់ ឬសាលាជំរះក្តីមួយ ដែលមិនបានប្រតិបត្តិទៅតាម ឬធ្វើស្របតាមសិទ្ធិផ្លូវច្បាប់របស់ភាគីមួយ ។

755. De novo

New; completely new from the start. For example, a trial de novo is a completely new trial ordered by the judge or by an appeals court.

ជាថ្មី

ថ្មី, ថ្មីទាំងស្រុងចាប់ពីដំបូង ។ ទូទាហរណ៍៖ ការជំនុំជំរះជាថ្មីគឺជាការជំនុំជំរះមួយថ្មីស្របទៅតាមសាលាទទួរណ៍បញ្ជាក់អោយធ្វើជាថ្មី ។

756. De novo hearing**សវនាការសាជាថ្មី**

A new hearing, in which the judgment of the first hearing is suspended and the case proceeds as if it had originated in the reviewing tribunal.

សវនាការថ្មីដែលនៅក្នុងនោះសាលក្រមនៃសវនាការលើកដំបូងត្រូវព្យួរចោល ហើយចំណាត់ការចំពោះរឿងក្តីនោះដែលធ្វើលើកនេះប្រព្រឹត្តិទៅហាក់ដូចជាបណ្តឹងនោះចាប់ផ្តើមនៅក្នុងតុលាការដែលពិនិត្យរឿងឡើងវិញអញ្ចឹង ។

757. Department of Public Prosecution**អង្គការអយ្យការ**

In the civil law, a public prosecution office attached to each level of courts, whose function is to represent the state's interests in criminal actions and in some cases in civil actions, such as those which are related to state's property or minority. *Fr: - Parquet.*

នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល ការិយាល័យរបស់រដ្ឋអាជ្ញាដែលនៅអមការិយាល័យតុលាការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ដែលមានមុខងារតំណាងរដ្ឋប្រយោជន៍រដ្ឋក្នុងបណ្តឹងអាជ្ញា និងករណីខ្លះនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូចជាករណីទាក់ទងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ឬអនីតិជន ។

758. Deponent**អ្នកអោយចម្លើយកសិណ**

Person who gives sworn testimony out of court. *Fr: Témoin, déposant.*

ជនដែលផ្តល់សក្ខីកម្មក្រោមសម្បជ្ឈនៅក្រៅតុលាការ ។

759. Deportation**និរទេស, ការបណ្តេញ**

The transfer of an alien to a foreign country because the deporting country refuses to keep a person whose presence is deemed inconsistent with the public welfare. *Fr: Expulsion, déportation.*

ការបញ្ជូនជនបរទេសទៅប្រទេសក្រៅដោយមក៏ប្រទេសដែលនិរទេសនោះបដិសេធមិនផ្តល់ទីជ្រកកាន់ដល់ជនណាម្នាក់ដែលវត្តមានរបស់គេនៅក្នុងប្រទេសនោះត្រូវបានចាត់ថាមិនស្របនឹងសុខុមាលភាពសាធារណៈ ។

760. Depose (1)**(១) ឆ្លើយអោយការណ៍**

Give sworn testimony out of court. *Fr: Attester par déposition.*

ផ្តល់សក្ខីកម្មក្រោមសម្បជ្ឈនៅក្រៅតុលាការ ។

761. Depose (2)**(២) សួរយកការណ៍**

The act of interrogating and eliciting testimony during a deposition, typically conducted by a lawyer. *Fr: Déposer.*

កិច្ចសួរចម្លើយ និងសួរទាញយកសក្ខីកម្មនៅកំឡុងពេលយកចម្លើយកសិណដែលដឹកនាំដោយមេធាវីម្នាក់ ។

762. Deposition

The process of taking a witness' sworn testimony out of court. It is usually done by a lawyer, with the lawyer from the other side given a chance to attend and participate.

Fr: *Déposition*.

វិធីយកសក្ខីកម្ម

វិធីការយកសក្ខីកម្មពីសាក្សីក្រោមសម្បជននៅក្រៅតុលាការ ។ វិធីនេះជាធម្មតាធ្វើឡើងដោយមេធាវីម្នាក់ដោយមានមេធាវីនៃភាគីម្ខាងទៀតចូលរួមក្នុងការសាកសួរនេះផងដែរ ។

763. Dereliction

A recession of waters of the sea, a navigable river or other stream, by which land that had been covered with water is left dry. If the alteration is sudden and noticeable, ownership remains according to former bounds, but if the recession is gradual and imperceptible, the derelict or dry land belongs to the owner to whose shore the water has receded. Fr: *Lais*.

ដំណើរដីផុស (ព.ស)

ដំណើរទឹកស្រកនៃសមុទ្រ, ទន្លេធ្វើនាវាចរណ៍បាន ឬអូរផ្សេងៗ ដែលតាមដំណើរនេះដីដែលធ្លាប់បានគ្របដណ្តប់ដោយទឹក ឥឡូវទៅជាលេចស្លូតឡើង ។ បើសិនជាការប្រែប្រួលនេះ វាឆាប់រហ័សហើយអាចសំគាល់បានផងនោះកម្មសិទ្ធិនៅតែអនុលោមតាមព្រំដែនចាស់ដែល ។ ប៉ុន្តែបើសិនជាដំណើរស្រក ថយវាប្រព្រឹត្តិទៅបន្តិចម្តងៗហើយសំគាល់មិនបានទៀតផងនោះ ដីផុស ឬដីដែលស្លូតនោះវានឹងទៅជាកម្មសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ដែល មានដីជាប់មាត់ច្រាំងដែលទឹកស្រកថយទៅនោះ ។

764. Dereliction of duty

The failure to properly or completely perform an obligation. Fr: *Négligence dans le service, manquement au devoir*.

សេចក្តីជ្រុលប្រហែសក្នុងករណីយកិច្ច

ការខកខានមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចដោយត្រឹមត្រូវឬពេញលេញ ។

765. Derivative action

An action based upon a primary right of a corporation, but asserted on its behalf by the shareholder because of the corporation's failure, deliberate or otherwise, to assert the right.

បណ្តឹងជំនួស (ព.ស)

បណ្តឹងមួយដែលសំអាងលើសិទ្ធិដើមរបស់សាជីវកម្មមួយ ប៉ុន្តែ កូនហ៊ុន(ណាមួយ)ទាមទារយកសិទ្ធិនោះមកប្រើជាគុណប្រយោជន៍ដល់សាជីវកម្មនោះពីព្រោះមកពីសាជីវកម្មនោះខកខានដោយចេតនា ឬដោយប្រការផ្សេងមិនប្រើសិទ្ធិនោះអោយមានប្រយោជន៍ ។

766. Derivative evidence

Evidence derived from illegally obtained evidence and is inadmissible because of this fact.

ភស្តុតាងរាយរង (ព.ស)

ភស្តុតាងបែកសាខាចេញពីឬកើតពីភស្តុតាងដែលបានដោយខុសច្បាប់ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ តុលាការមិនអាចយកភស្តុតាងនេះមកប្រើបានឡើយ ។

767. Derivative tort

An action based on the criminal conduct of the defendant that resulted in injury to plaintiff for which he seeks compensation.

កំហុសស៊ីវិលដែលជាលទ្ធផលនៃបទព្រហ្មទណ្ឌ (ព.ស)

បណ្តឹងមួយដែលសំអាងលើការប្រព្រឹត្តិ(បទល្មើស ព្រហ្មទណ្ឌ)របស់ចុងចោទដែលបណ្តាលមកដោយមានការ ខូចខាតរងរបួសដល់ដើមចោទគឺជាហេតុធ្វើឲ្យដើមចោទ ទាមទារសំណងទូទាត់។

768. Derogation

Partial taking away of the effectiveness of a law by a later law that limits it. *Fr: Dérogation.*

បដិប្បញ្ញត្តិ

ការដកអាទិភាពមួយភាគរបស់ច្បាប់មួយដោយច្បាប់ ក្រោយមួយទៀតដែលកំរិតអាទិភាពនៃច្បាប់មុន។

769. Descent

Inheritance from parents or other ancestors. *Fr: Transmission par héritage.*

ការទទួលកេរ្តិ៍មតិក

ការទទួលមតិកពីឪពុកម្តាយ ឬបុព្វជនដទៃទៀត។

770. Destination contract

A contract for the sale of goods in which the seller bears the risk of loss only until the goods are tendered at a destination specified in the contract.

កិច្ចសន្យាទទួលខុសត្រូវដល់ចំណុចទីដៅ

កិច្ចសន្យាមួយសម្រាប់ការលក់ទំនិញ ដែលនៅក្នុង កិច្ចសន្យានោះអ្នកលក់ទទួលខុសត្រូវការខាតបង់រហូត ដល់ទំនិញប្រគល់ដល់ដៃនៅចំណុចដែលមានបញ្ជាក់នៅ ក្នុងកិច្ចសន្យាតែប៉ុណ្ណោះ។

771. Detainer (1)

Keeping a person from goods or land to which he has a legal right. *Fr: Détention.*

(១)ការខាបង់

ការរារាំងជនណាម្នាក់មិនអោយបានរបស់ឬដីដែលជន នោះមានសិទ្ធិតាមផ្លូវច្បាប់ហើយ។

772. Detainer (2)

A writ or instrument, issued by a competent authority, authorizing a prison warden to keep in his custody a named person. *Fr: Mandat de dépôt.*

(២)ដីកាឃុំខ្លួន

ដីកាឃុំខ្លួនក្នុងករណីដែលចេញដោយមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច អនុញ្ញាតឆ្លុះកុកឲ្យឃុំជនណាម្នាក់ដែលមានចែងឈ្មោះក្នុង ដីកានោះ។

773. Detention

Holding a person charged with a crime following his arrest on that charge. *Fr: Détention.*

ការឃុំខ្លួន

ការចាប់ទុកជនណាម្នាក់ដែលត្រូវចោទពីបទល្មើស ព្រហ្មទណ្ឌ បន្ទាប់ពីមានការចាប់ខ្លួនជននោះតាមបទ ចោទប្រកាន់។

774. Determinable

Possibly ended; subject to being ended if a certain thing happens. *Fr: Résoluble.*

ដែលអាចបញ្ចប់បាន, ដែលអាចទុកជាមោឃៈបាន

ដែលអាចបញ្ចប់ទៅបាន។ អាចបញ្ចប់ទៅបានប្រសិនបើ រឿងខ្លះកើតមានឡើង។

775. Determinable fee (Defeasible fee)

An interest in property that may last forever, but that will automatically terminate upon the happening or non-happening of a specific event.

កេរ្តិ៍ដ៏ណែនដែលអាចចប់បាន

ផលប្រយោជន៍ក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិដែលអាចមានជាប់ជា
រហូតទៅ ក៏ប៉ុន្តែផលប្រយោជន៍នោះនឹងផុតរលត់
ដោយស្វ័យប្រវត្តិទៅវិញ នៅពេលដែលមាន
ព្រឹត្តិការណ៍ច្បាស់លាស់មួយកើតឡើងឬមិនកើតឡើង ។

776. Determinate sentence

An exact prison term that is set by law, rather than one that may be shortened by good behavior or the action of a parole board. *Fr: Jugement fixant la durée spécifique de la peine.*

សាលក្រមកំណត់រយៈពេលនៃទោសជាក់លាក់

រយៈពេលជាក់គុកច្បាស់លាស់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់
ផ្សេងពីរយៈពេលដែលអាចបង្រួញបានដោយសារការ
ប្រព្រឹត្តិល្អ ឬដោយសារកិច្ចអន្តរាគមន៍នៃគណៈដោះ
លែងដោយមានលក្ខណៈ ។

777. Determination (1)

The ending of a right or interest in property. When this happens, the right determines. *Fr: Détermination.*

(១) ការចប់, ការផុតកំណត់

ការបញ្ចប់នៃសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍ចំពោះទ្រព្យ
សម្បត្តិ ។ កាលណាការនេះកើតមានឡើងសិទ្ធិនេះក៏ផុត
ចប់ដែរ ។

778. Determination (2)

A final decision (usually by a court or other formal decision maker). *Fr: Sentence.*

(២) សេចក្តីសំរេចចុងក្រោយ

សេចក្តីសំរេចចុងក្រោយ (តាមប្រក្រតី គឺសេចក្តីសំរេច
របស់តុលាការឬអ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេចជាផ្លូវការផ្សេង
ទៀត) ។

779. Detinue

A legal action to get back property held unlawfully by another person, plus damages for the wrongful withholding.

បណ្តឹងទាមទារទ្រព្យខាងទុក

បណ្តឹងតាមផ្លូវច្បាប់ដើម្បីអោយបានមកវិញនូវទ្រព្យ
សម្បត្តិដែលជនម្នាក់ទៀតខាងទុកដោយខុសច្បាប់ឬក៏
ថែមនឹងជំងឺចិត្តចំពោះការខាងទុកអោយខូច
ប្រយោជន៍នោះផងដែរ ។

780. Devise

A gift of real property made by will. In modern usage, the term may also include personal property. *Fr: Legs de biens immobiliers.*

អច្ឆ័យទានជាអចលនទ្រព្យ

អំណោយជាអចលនទ្រព្យធ្វើឡើងតាមរយៈមតិក
សាសន៍ ។ ក្នុងទម្លាប់ប្រើប្រាស់សម័យទំនើបពាក្យនេះ
អាចរាប់បញ្ចូលទាំងចលនទ្រព្យផងដែរ ។

781. Devisee

Person to whom real property is given by will. *Fr: L'égataire.*

អច្ឆ័យទានលាភី

ជនដែលគេផ្តល់អចលនទ្រព្យតាមរយៈមតិកសាសន៍ ។

782. Devisor

Person who makes a will to give away real property. Fr: *Testateur de biens immobiliers*.

អ្នកអោយអច្ឆ័យទាន, អច្ឆ័យទាយក

ជនដែលធ្វើមតិកសាសន៍ដើម្បីបរិច្ចាគអចលនទ្រព្យ ។

783. Devolve

To pass property from one person to another by operation of law, without any voluntary act of the previous owner. Fr: *Etre transmis à, passer*.

ធ្លាក់មកក្នុងដៃអ្នកស្នង(ព.ស)

ផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិពីជនម្នាក់ទៅជនម្នាក់ទៀតដោយ
អានុភាពនៃច្បាប់ដោយមិនបាច់មានការស្ម័គ្រចិត្តពីម្ចាស់
មុនឡើយ ។

784. Dictum

A statement in a judicial opinion not necessary for the decision of the case. Fr: *Remark superfétatoire*.

អត្ថាធិប្បាយក្រៅរឿង, សេចក្តីកត់សំគាល់ក្រៅ

សេចក្តីថ្លែងនៅក្នុងមតិយល់ឃើញរបស់តុលាការដែល
មិនចាំបាច់ចំពោះការសំរេចនៃករណីមួយទេ ។

785. Diet

A word used in various countries for the legislature. Fr: *Diète*.

ទិនសភា

ពាក្យប្រើសំរាប់ហៅអង្គនីតិបញ្ញត្តិនៅក្នុងប្រទេស
ផ្សេងៗ ។

786. Dilatory

Tending or intending to cause delay or gain time. Fr: *Dilatoire*.

សំរាប់ផ្អាក, បូពន្យារពេល

មានន័យការបូពន្យារពេលដើម្បីអោយយឺតយ៉ាវឬចំណេញ
ពេល ។

787. Dilatory plea

A plea not responsive to the merits of a controversy, but a defense that simply delays or defeats the present action, leaving the cause of action unsettled. See Plea in abatement. Fr: *Exceptions dilatoires*.

ចម្លើយសំរាប់ពន្យារពេល, ចម្លើយសំរាប់ពន្លឺកង់ណើរក្តី

ចម្លើយដែលមិនឆ្លើយតបនឹងអង្គសេចក្តីនៃវិវាទកម្មមួយ
ក៏ប៉ុន្តែគ្រាន់តែជាតិច្ចការពារដែលពន្យារ ឬធ្វើអោយ
បណ្តឹងបច្ចុប្បន្នរលំរលាយដោយទុកអោយសំអាងនៃ
បណ្តឹងនោះនៅចោលគ្មានការដោះស្រាយ ។

788. Diminished capacity

In criminal law, the inability to have the state of mind, or "mens rea", required for the commission of a particular crime. A successful defense of diminished capacity will usually result in conviction of a lesser offense, not an acquittal. Fr: *Capacité atténuée*.

ភាពខ្សោយសតិ, សមត្ថភាពអន់ថយ

នៅក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌគឺអសមត្ថភាពផ្នែកសភាវៈនៃសតិ
ដែលតម្រូវអោយមានដើម្បីអាចប្រព្រឹត្តិបទល្មើស
ព្រហ្មទណ្ឌមួយបាន ។ ជាតិច្ចការពារក្តីដ៏មានជោគជ័យ
មួយដោយសំអាងលើសមត្ថភាពអន់ថយនឹងបណ្តាល
អោយមានការដាក់ទោសពីបទល្មើសមួយស្រាលជាងគឺ
មិនមែនការអោយខូចខ្លួនទេ ។

789. Diminution in value

Rule of damages which provides for the difference between "before" and "after" value of property which has been damaged or taken.

Fr: *Diminution en valeur*.

ការចុះថយតម្លៃ

វិធានអំពីសំណងទូទាត់ដែលបានផ្តល់សេចក្តីខុសគ្នា
"មុន" និង "ក្រោយ" នៃទ្រព្យដែលត្រូវបានធ្វើ
អោយខូចខាត ឬដែលត្រូវបានយក។

790. Diplomatic asylum

Protection that one state may grant, due to the inviolability of the diplomatic or consular residence, as place of refuge to the fugitives from local authority by refusing to surrender them to the authority or allowing it to arrest them.

Fr: *Asile diplomatique*.

ទីជម្រកទូត

ការការពារដែលរដ្ឋមួយផ្តល់ ដោយសារភាពមិនអាច
រំលោភបាននៃស្ថានទូត ឬស្ថានកុងស៊ុលជាទីកន្លែងជ្រក
កោនសម្រាប់អ្នករត់គេចខ្លួនពីអាជ្ញាធរក្នុងស្រុក ដោយ
មិនព្រមប្រគល់ខ្លួនអ្នករត់គេចនោះឲ្យអាជ្ញាធរ ឬ
អនុញ្ញាតឲ្យអាជ្ញាធរមកចាប់ខ្លួន។

791. Diplomatic mission

A diplomatic presence of one state (the sending state) in the territory of another (the receiving state) for which special treatment is accorded by the latter state. Fr: *Mission diplomatique*.

បេសកកម្មការទូត

វត្តមានអង្គទូតនៃរដ្ឋមួយ (រដ្ឋដែលជាអ្នកបញ្ជូន) ក្នុង
ដែនដីរដ្ឋដទៃ (រដ្ឋជាអ្នកទទួល) ដែលរដ្ឋជាអ្នកទទួល
យល់ព្រមផ្តល់នូវការយកចិត្តទុកដាក់ និងការការពារ
ពិសេសមួយ។

792. Diplomatic privileges and immunities

Prerogatives accorded by the receiving state to diplomatic agents (and extended to their family members) for purpose of facilitating the free exercise of their functions. These include the inviolability of the agents, residence, and correspondence, immunity from criminal or civil jurisdiction, fiscal exemption. Fr: *Immunités diplomatiques et consulaires*.

ឯកសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិទូត

បុព្វសិទ្ធិដែលរដ្ឋជាអ្នកទទួលយល់ព្រមផ្តល់ឲ្យភ្នាក់ងារទូត
(និងបន្តរហូតដល់សមាជិកគ្រួសាររបស់គេ) ក្នុងគោល
បំណងសម្រួលការបំពេញមុខនាទីរបស់គេបានដោយ
សេរី។ បុព្វសិទ្ធិនេះរួមមានភាពមិនអាចរំលោភបានលើ
ភ្នាក់ងារទូត, លំនៅដ្ឋាន និងលិខិតឆ្លងឆ្នើយក្នុង, អភ័យ
ឯកសិទ្ធិរួចពីសមត្ថកិច្ចព្រហ្មទណ្ឌ ឬរដ្ឋប្បវេណី និងរួចពី
ពន្ធ។

793. Direct action (1)

A lawsuit by a person against his or her own insurance company instead of against the person who did the harm or against that person's insurance company.

(១) បណ្តឹងទល់នឹងក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង

បណ្តឹងវិវាទមួយរបស់ជនម្នាក់ទល់នឹងក្រុមហ៊ុនធានា
រ៉ាប់រងរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ គឺមិនមែនទល់នឹងជនដែលធ្វើ
អោយអន្តរាយដល់ខ្លួន ឬទល់នឹងក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង
របស់ជននោះឡើយ។

794. Direct action (2)

A lawsuit by a stockholder to enforce his or her own rights against a company or its officers rather than to enforce the corporation's rights in a derivative action.

(២) បណ្តឹងសុំការពារសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួន

បណ្តឹងវិវាទមួយរបស់កូនហ៊ុនទល់នឹងក្រុមហ៊ុនមួយឬមន្ត្រីរបស់ក្រុមហ៊ុននោះដើម្បីអោយមានការគោរពសិទ្ធិរបស់ខ្លួនគឺមិនមែន ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់សាជីវកម្មដូចនៅក្នុងបណ្តឹងជំនួសមួយឡើយ ។

795. Direct attack

An attempt to have a judge's decision overturned (annulled, reversed, vacated, enjoined, etc.) by a proceeding started for that specific purpose (an appeal, an injunction hearing, etc.).

បណ្តឹងគគាំងសាលក្រម

ការប៉ុនប៉ងធ្វើអោយសេចក្តីសំរេចរបស់ចៅក្រមរលាយ (មោឃៈ កែប្រែ រងអធិបញ្ជា និងបំបាត់ចោល ។ ល។) តាមរយៈនីតិវិធីមួយដែលផ្ដើមឡើងសំរាប់គោលបំណងនោះ(ដូចជាបណ្តឹងទទួលស្គាល់, សវនាការសំរេចចេញអធិបញ្ជាជាដើម ។ ល។)

796. Direct evidence

Proof of a fact without the need for other facts leading up to it. *Fr: Preuve direct.*

ភស្តុតាងផ្ទាល់

ភស្តុតាងនៃអង្គហេតុមួយដោយមិនបាច់ត្រូវការអោយមានអង្គហេតុផ្សេងៗទៀតធ្វើជាគំនាំទ្រង់រាប់ភស្តុតាងនោះ ឬជាគំរុយទៅរកភស្តុតាងនោះទេ។

797. Direct examination

The first questioning in trial of a witness by the side that called that witness. *Fr: Interrogatoire du témoin par la partie qui l'a cité.*

ការសួរសាកផ្ទាល់ខ្លួន

ការសាកសួរសាក្សីជាលើកដំបូងដោយភាគីដែលអញ្ជើញសាក្សីនោះចូលក្នុងសវនាការ ។

798. Direct line

Blood relationship that comes in a line; as between a person and his father, grandfather, and so upward; or between that person and his son, grandson, and so downward. See collateral line or collateral consanguinity. See Collateral line, collateral consanguinity. See Lineal consanguinity. *Fr: Ligne directe.*

ខ្សែផ្ទាល់

សាច់លោហិតដែលចេញមកពីខ្សែមួយ ដូចជារវាងមនុស្សម្នាក់និងឪពុក, ជីតារបស់គេ និងខ្សែឡើងលើទៅទៀត ឬរវាងមនុស្សនោះនិងកូន, ចៅ និងខ្សែចុះបន្តទៅទៀត។

799. Direct suffrage

A right to vote or system of voting in public elections in which the electors vote by themselves directly, not through representatives. See Indirect suffrage. *Fr: Suffrage direct.*

ការបោះឆ្នោតដោយចំពោះ

សិទ្ធិបោះឆ្នោត ឬរបៀបបោះឆ្នោតនៅក្នុងការ
បោះឆ្នោតសាធារណៈ ដែលតាមរបៀបនោះអ្នក
បោះឆ្នោត បោះដោយខ្លួនឯងដោយផ្ទាល់តែម្តងមិន
មែនតាមរយៈតំណាងទេ។

800. Directed verdict

In a case in which the party with the burden of proof has failed to present a prima facie case for jury consideration, the trial judge may order the entry of a verdict without allowing the jury to consider it because, as a matter of law, there can be only one verdict. In a criminal case, the judge may direct a verdict of acquittal in favor of the defendant, but not a verdict of guilt. *Fr: Verdict rendu par le jury sur la recommandation du juge.*

សេចក្តីវិនិច្ឆ័យតាមការណែនាំ

ក្នុងករណីបណ្តឹងមួយដោយភាគីដែលមានបន្ទុកភស្តុតាង
មិនបានស្នើជូននូវភស្តុតាងមួយក្រឡេកភ្នែកសំរាប់
អោយគណៈវិនិច្ឆ័យពិចារណាទេនោះ ចៅក្រមជំរះក្តី
អាចនឹងបញ្ជាអោយចេញ សាលក្រមដោយមិនបើក
អោយគណៈវិនិច្ឆ័យពិចារណាទេ ព្រោះបើតាមគតិ
ច្បាប់វាអាចមានតែសាលក្រមមួយបែបនោះប៉ុណ្ណោះ ។
ក្នុងបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌចៅក្រមអាចបញ្ជាចេញសាលក្រម
សំរេចអោយរួចខ្លួនជាគុណប្រយោជន៍ដល់ចុងចោទ ប៉ុន្តែ
ពុំអាចបញ្ជាចេញសាលក្រមកំណត់ពិរុទ្ធភាពទេ។

801. Disability

State of being not fully capable of performing all functions, whether mental or physical. *Fr: Incapacité*

កង្វះសមត្ថភាព, អសមត្ថភាព

សភាវៈនៃការមិនអាចមានសមត្ថភាពពេញលេញដើម្បី
បំពេញមុខនាទីទាំងអស់ ទោះបីជាមុខនាទីផ្នែកសតិក្តី ឬ
រូបវន្តក្តី។

802. Disaffirm

To repudiate or refuse to abide by a former act or transaction, particularly a contract. A party's indication that she will avoid a contract. Noun: Disaffirmance. Compare Affirm. *Fr: Refuser.*

បដិសេធ

លែងទទួលស្គាល់ ឬបដិសេធមិនគោរពតាមអំពើ ឬ
កិច្ចការពីមុន ជាពិសេសកិច្ចសន្យា។ ការបញ្ជាក់ឲ្យដឹង
របស់ភាគីមួយថាគេនឹងចៀសពីកិច្ចសន្យា។

803. Disbar

To revoke an attorney's licence to practice law, because of his illegal or unethical conduct. *Fr: Rayer du tableau de l'ordre des avocats.*

ដកវិជ្ជាជីវៈមេធាវី

រំលាយចោលអាជ្ញាប័ណ្ណមេធាវីដើម្បីមិនអោយបាន
ប្រកបរបរច្បាប់ពីព្រោះមកពីការប្រព្រឹត្តិខុសច្បាប់ឬមក
ពីចរិយាអសីលធម៌របស់មេធាវីនោះ។

804. Discharge (1)

(១)ជំរះ

Verb: To satisfy or dismiss the obligations of contract or debt. *Fr: S'acquitter.*

ជំរះ ឬបញ្ចប់កាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យា ឬបំណុល ។

805. Discharge (2)

(២)ការរំលត់, និម្មត្តិ

Noun: The method by which a legal duty is satisfied. *Fr: -Acquittement.*

វិធីមួយដែលតាមរយៈនោះករណីយកិច្ចមួយតាមដូចច្បាប់ត្រូវបានបញ្ចប់ ។

806. Discharge (3)

(៣)ដោះលែង

Verb: To release from custody. *Fr: Relaxer.*

ដោះលែងពីការឃុំឃាំង ។

807. Discharge in bankruptcy

ការរំលត់បំណុលក្នុងធនក្សយ

The release of the bankrupt from all his provable debts, whether then payable or not, and debts founded on a contract, express or implied, but not a release from debts specifically excepted from discharge by the bankruptcy law.

ការដោះលែងជនធនក្សយអោយរួចពីបំណុលជាក់ស្តែងទាំងអស់របស់ខ្លួន(ទោះបីជានៅពេលនោះបំណុលនោះត្រូវសងក្តី ឬមិនត្រូវក្តី)និងអោយរួចពីបំណុលទាំងឡាយដែលចេញមកពីកិច្ចសន្យា(ទោះបីជាជាក់ស្តែងក្តីឬដោយវាទរហិតក្តី)ប៉ុន្តែមិនមែនជាការដោះលែងអោយរួចពីបំណុលប្រភេទខ្លះដែលច្បាប់ធនក្សយបានចែងលើកលែងនោះទេ ។

808. Disclaimer (1)

(១)កិច្ចព្រមលះបង់, ការលែងទាមទារ

The refusal, rejection, or renunciation of a claim, a power, or property. *Fr: Renonciation.*

ការបដិសេធការប្រានចោល ឬការបោះបង់ការទាមទារបោះបង់អំណាចឬទ្រព្យសម្បត្តិ ។

809. Disclaimer (2)

(២)ការបដិសេធន៍ទទួលខុសត្រូវ

The refusal to accept certain types of responsibility. For example, a disclaimer clause in a written sales contract might say "we give the purchaser promises A, B and C, but disclaim all other promises or responsibilities." *Fr: Décliner toute responsabilité.*

ការបដិសេធន៍ពុំព្រមទទួលខុសត្រូវប្រភេទណាម្យ៉ាង ។
ទាហរណ៍៖ ដូចជានៅក្នុងឧបដិសេធការទទួលខុសត្រូវមួយ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមួយអាចមានចែងដូច្នេះថា "យើងសូមផ្តល់ដល់អ្នកទិញនូវការសន្យា ក,ខនិងគ ប៉ុន្តែ បដិសេធទទួលខុសត្រូវចំពោះការសន្យាឬការទទួលខុសត្រូវណាទៀត" ។

810. Discontinuance

The end of proceedings in an action where the plaintiff voluntarily stops it, with or without judicial approval. Judicial approval may be required, depending upon each jurisdiction's rules of practice. Compare dismissal; nonsuit. *Fr: Désistement d'une action.*

ការលែងប្តឹង, ការបញ្ចប់ក្តី

ការបញ្ចប់ដំណើរការជំរះក្តីនៅក្នុងបណ្តឹងមួយដោយដើមចោទបញ្ចប់បណ្តឹងនោះដោយស្ម័គ្រចិត្ត ទោះមានការយល់ព្រមក្តី ឬមិនយល់ព្រមក្តីពីតុលាការ ។ សេចក្តីយល់ព្រមពីតុលាការ អាចតម្រូវអោយមានដោយអាស្រ័យលើវិធានអនុវត្តន៍នៃយុត្តាធិការនីមួយៗ ។

811. Discovery

Modern pretrial procedure by which one party gains information held by the other party concerning the case. *Fr: Communication des pièces du dossier avant l'audience.*

ការប្តូរឯកសារសំណុំរឿងរវាងភាគី

នីតិវិធីទំនើបមុនពេលជំរះក្តីដែលភាគីនោះភាគីមួយទទួលបានព័ត៌មានដែលរក្សាទុកដោយភាគីបដិបក្សទាក់ទងនឹងករណីបណ្តឹង ។

812. Discretion

The freedom of a public officer to make choices, within the limits of his authority, among possible courses of action. *Fr: Discretion.*

ឆន្ទានុសិទ្ធិ

សេរីភាពនៃមន្ត្រីសាធារណៈដើម្បីធ្វើការជ្រើសរើសនៅក្នុងរង្វង់នៃព្រំដែនអំណាចរបស់ខ្លួនដល់ច្រកផ្លូវត្រូវប្រកាន់យកទាំងឡាយ ដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

813. Discrimination

1. The failure to treat equals equally. The setting up of sham or irrelevant categories to justify treating persons unfairly. 2. Illegally unequal treatment based on race, religion, sex, age, etc. *Fr: Discrimination.*

ការរើសអើង

១ - ការមិនបានចាត់ទុកជនទាំងឡាយដោយសមភាព(ស្មើមុខគ្នា) ។ ការបែងចែកប្រភេទមិនត្រឹមត្រូវឬមិនសមហេតុផលដើម្បី បង្ហាត់ថាត្រូវនូវការប្រព្រឹត្តិទៅកាន់ជននានាដោយមិនត្រឹមត្រូវ ។ ២ - ការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើភាព និងខុសច្បាប់ដោយសំអាងអំពើពូជសាសន៍ សាសនា ភេទ អាយុ ។ ល។

814. Disfranchise (or disenfranchise)

Take away the rights of a free citizen, such as the right to vote. *Fr: Priver du droit électoral.*

ដកហូតសិទ្ធិពលរដ្ឋ

ដកហូតយកសិទ្ធិនៃពលរដ្ឋមានសេរីភាពម្នាក់ៗចេញដូចជាដកហូតសិទ្ធិបោះឆ្នោតជាដើម ។

815. Dishonor

Refuse, rightly or wrongly, to make payment on a negotiable instrument when such an instrument is presented for payment. *Fr: Refuser d'honorer.*

មិនព្រមចំណាយអោយ

បដិសេធមិនចំណាយប្រាក់លើវិធានប័ត្រពាណិជ្ជកម្មទោះត្រូវក្តី មិនត្រូវក្តីនៅពេលដែលវិធានប័ត្រនោះត្រូវគេយកទៅបង្ហាញតាមកាលកំណត់ដើម្បីសុំអោយចំណាយ ។

816. Disinherison

In Cambodian property law, the act of depriving an heir of his or her right to inherit which the law gives him or her. Disinherison results from testamentary disposition. See Disinherited person. *Fr: Exhérédation.*

ការកាត់កាល

នៅក្នុងច្បាប់ទ្រព្យសម្បត្តិកម្ពុជា, ការដកហូតសិទ្ធិពីចាយាទដែលត្រូវទទួលមតិកដែលច្បាប់ផ្តល់ឲ្យ មិនឲ្យបានទទួលមតិកនោះវិញ។ ការកាត់កាលនេះបណ្តាលមកពីមានពាក្យបញ្ញត្តិនៅក្នុងមតិកសាសន៍ មិនឲ្យចាយាទនោះបានមតិក ។

817. Disinheritance

The act by the donor that dissolves the right of a person to inherit property to which he previously had a right. See disinherison. *Fr: Exhérédation.*

ការផ្តាច់មតិក

អំពើរបស់ចាយក(ចាយិកា)ដែលរំលាយសិទ្ធិរបស់ជនម្នាក់ក្នុងការទទួលមតិកទ្រព្យសម្បត្តិណាម្យ៉ាងដែលខ្លួនមានសិទ្ធិទទួលពីមុន ។

818. Disinherited person

A person who is deprived of his right to inherit the estate of a decedent. See Disinherison. *Fr: Personne ex-hérédée.*

អភិបូត្តល, ជនដែលត្រូវកាត់កាល

ជនដែលសិទ្ធិទទួលមតិករបស់គេពីអ្នកដែលស្លាប់ត្រូវបានដកហូត ។

819. Disjunctive

An "or" statement which, if one part is true, the other part is false. For example, "John was in New York yesterday at noon or he was in Boston yesterday at noon." *Fr: Disjonctif.*

ដែលបែកចេញពីគ្នា

សេចក្តីថ្លែងម្យ៉ាងដែលប្រើពាក្យ "ឬ" ដែលនៅក្នុងនោះ បើសិនជាភាគីមួយត្រូវភាគីមួយទៀតនៃសេចក្តីថ្លែងនោះគឺខុស។ ឧទាហរណ៍៖ "ពីម្សិលថ្ងៃត្រង់ចននៅញឹកយកប្តីពីម្សិលមិញថ្ងៃត្រង់គាត់នៅក្រុងបុសស្កុន" ។

820. Disjunctive allegations

Those that charge the defendant with either one act or another.

ទង្វើករណ៍ដែលបែកចេញពីគ្នា

ទង្វើករណ៍ដែលចោទចុងចោទពីអំពើមួយ ឬអំពើមួយទៀត ។

821. Dismemberment of ownership

The transfer of some of the rights of ownership by a person who is the owner to another. *Fr: Démembrement de la propriété.*

អវយវភាពនៃកម្មសិទ្ធិ

ការផ្ទេរសិទ្ធិខ្លះលើកម្មសិទ្ធិរបស់មនុស្សម្នាក់ទៅឲ្យមនុស្សម្នាក់ទៀត ។

822. Dismiss

To terminate a case or some part of it. Before or during the trial of a civil action, the suit may be dismissed voluntarily by the plaintiff, or involuntarily by the court upon defendant's motion to dismiss the complaint or any part of it. *Fr: Rendre une fin de non-recevoir.*

លើកបណ្តឹងចោល

លើកបណ្តឹងមួយចោលឬលើកភាគខ្លះនៃបណ្តឹងចោល ។ មុន ឬក្នុងកម្មវិធីជំនុំជម្រះបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយ ដើមចោទអាចសុំលើកលែងឈប់ប្តឹងដោយស្ម័គ្រចិត្តឬចុងចោទអាចប្តឹងតុលាការ ការបដិសេធបណ្តឹងឬភាគណាមួយនៃបណ្តឹងនោះ ។

823. Dismissal

A court order or judgment that puts a lawsuit out of court. *Fr: Fin de non-recevoir.*

ការលើកបណ្តឹងចោល

ដីកា ឬសាលក្រមរបស់តុលាការដែលលើកបណ្តឹងចោល ។

824. Dismissal with prejudice

Usually a judgment on the merits that prevents the plaintiff from making further attempts at a claim based on the same facts.

ការលើកលើកបណ្តឹងចោលដោយបិទផ្លូវតវ៉ាជាថ្មី

សាលក្រមលើអង្គសេចក្តីដែលរារាំងដើមចោទមិនឲ្យមកប្តឹងតុលាការជាថ្មីទៀតដោយសំអាងលើអង្គហេតុដដែល ។

825. Dismissal without prejudice

A dismissal by the court that is not on the case's merits and does not bar a subsequent suit on the same cause of action, nor affect any right or remedy of the parties.

ការលើកបណ្តឹងចោលដោយបើកផ្លូវឲ្យតវ៉ាជាថ្មី

ការបញ្ចប់ក្តីធ្វើឡើងដោយតុលាការគឺមិនមែនឈរលើអង្គសេចក្តីនៃរឿងក្តីទេ ហើយក៏មិនមែនរារាំងបណ្តឹងនៅពេលក្រោយទៀតដែលមានសំអាងដដែលដែរ ហើយក៏មិនប៉ះពាល់អ្វីដល់សិទ្ធិណាមួយឬទាស្រ័យណាមួយនៃភាគីផ្សេងៗដែរ ។

826. Disorderly conduct

Generic term embracing minor offenses that are generally below the grade of misdemeanor, but that nevertheless are somewhat criminal. *Fr: Conduite contraire*

ការប្រព្រឹត្តិកិច្ចឈឺចិត្តសម្បទារ

ពាក្យទូទៅរាប់បញ្ចូលបទល្មើសតូចៗ (បទល្មើសលហុ) ដែលជាទូទៅស្ថិតនៅក្រោមការរឹតបទល្មើសថ្នាក់មជ្ឈឹម ប៉ុន្តែទោះបីជា យ៉ាងណាក៏ក៏ចូលជាបទព្រហ្មទណ្ឌក៏រឹតណាមួយដែរ ។

827. Disparagement of goods**ការបន្តបង្កប់ទំនិញគេ**

A statement about a competitor's goods which is untrue or misleading and is made to influence or tends to influence the public not to buy those goods. See bait and switch. *Fr: Dénigrement des biens.*

ការថ្លែងអំពីទំនិញរបស់តួប្រជែងដែលជាការថ្លែងមិនពិត ឬបោកបញ្ឆោតហើយធ្វើឡើងដើម្បីជះឥទ្ធិពល ឬឆ្ពោះទៅរកការជះឥទ្ធិពលដល់សាធារណៈជនកុំអោយទិញទំនិញនោះ ។

828. Disposition (1)**(១) ការជំរះចោល**

The giving up of anything, often used in reference to a testamentary proceeding, as in "the disposition of the estate". *Fr: Disposition testamentaire.*

ការបោះបង់អ្វីមួយចោល ។ ជារឿយៗពាក្យនេះប្រើដើម្បីយោងដល់ដំណើរការសំរេចការបែងចែកមត៌កដូចជានៅក្នុងពាក្យ "ការជំរះមត៌ក" ជាដើម ។

829. Disposition (2)**(២) ការសំរេចបញ្ចប់, ការអារកាត់**

Courts "dispose of" cases, i.e., determine rights of convicted parties or otherwise terminate the proceedings. *Fr: Trancher une affaire, statuer.*

តុលាការជំរះបញ្ចប់បណ្តឹងគឺកំណត់សិទ្ធិនៃភាគីផ្សេងៗ ឬបញ្ចប់ដំណើរការជំរះក្តី ។

830. Disposition (3)**(៣) ការសំរេចទោស**

In criminal law, the sentence of a convicted defendant is the disposition.

ក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ គឺការសំរេចដាក់ទោសចុងចោទ ។

831. Dispossess**ដកហូតរបស់ទ្រព្យ**

To oust, eject or exclude another from the possession of lands or premises, whether by legal process (as where a landlord lawfully evicts a tenant) or wrongfully. *Fr: Déposséder.*

បណ្តេញ, ប្រានចេញ ឬដកចេញអ្នកណាមួយពីការកាន់កាប់ដី ឬទីលំនៅស្ថានទោះបីតាមដូច្នោះប្លាប់ក្តី(ដូចជាភតិបតីបណ្តេញភតិកៈ ស្របតាមច្បាប់ជាដើម) ឬតាមវិធីខុសច្បាប់ក្តី ។

832. Disputable presumption**សំច្ងាតណ៍ដែលអាចជំទាស់បាន**

See Rebuttable presumption. *Fr: Présomption contestable.*

833. Dissent (1)**(១) មិនយល់ស្រប**

Verb: To disagree. *Fr: Difierer.*

834. Dissent (2)

Noun: A reasoned opinion that differs from that of the majority of the court.

Fr: *Avis minoritaire d'un juge.*

(២) មតិភាគតិចនៃសាលាជំនុំជម្រះ

មតិដែលមានហេតុផលមួយដែលខុសពីមតិភាគច្រើនរបស់តុលាការ ។

835. Dissolution

In corporation law, the end of the legal existence of a corporation, whether by expiration of charter, decree of court, act of legislature, vote of shareholder, or other means. Fr: *Dissolution d'une société.*

ការរំលាយ

ក្នុងច្បាប់សាជីវកម្ម គឺការចប់នៃអត្តិភាពដូចច្បាប់នៃសាជីវកម្ម ទោះបីដោយការផុតកំណត់លក្ខន្តិកៈនៃសាជីវកម្មក្តីដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការក្តី ដោយច្បាប់របស់អង្គនីតិបញ្ញត្តិក្តី ដោយការបោះឆ្នោតរបស់កូនហ៊ុនក្តី ឬតាមប្រការផ្សេងៗក្តី ។

836. Distress

The act or process of distraint by which a person (the distrainer), without prior court approval, seizes the personal property of another in satisfaction of a claim, as a pledge for performance of a duty or in reparation of an injury. Where goods are seized in satisfaction of a claim, the distrainer may hold the goods until the claim is paid and, failing payment, may sell them in satisfaction.

Fr: *Saisie.*

វិធីបង្ខំសរសេរដើម្បីជំរះ

អំពើ ឬដំណើរការនៃការរឹបយកដែលតាមអំពើ ឬដំណើរការនោះជនម្នាក់(អ្នករឹបយក)ដោយគ្មានសេចក្តីយល់ព្រមជាមុនពីតុលាការរឹបយកចលនទ្រព្យរបស់អ្នកផ្សេងមួយទៀតដើម្បីជំរះការទាមទារដូចជាការសន្យាបំពេញករណីយកិច្ច ឬការជួសជុលការខូចខាតជាដើម ។ នៅក្នុងករណីដែលរបស់របរត្រូវបានរឹបយកដើម្បីជំរះការទាមទារនោះ អ្នករឹបអាចកាន់កាប់រក្សារបស់នោះរហូតទាល់តែការទាមទារនោះត្រូវបានសងហើយ បើសិនជាមិនបានសងវិញអ្នករឹបអាចលក់របស់របរនោះដើម្បីជំរះគ្នាគឺ(ទូទាត់គ្នា) ។

837. Disturbance of the peace

Interruption of peace, quiet and good order of a neighborhood or community, particularly by unnecessary and distracting noises. See also Breach of peace. Fr: *Tapage injurieux.*

ការរំខានសេចក្តីស្ងប់

ការធ្វើឲ្យរំខានដល់សេចក្តីសុខសាន្ត របៀបរៀបរយស្ងាត់ស្ងៀម និងល្អនៃសង្កាត់ ឬសហគមន៍មួយ ជាពិសេសដោយសម្លេងមិនចាំបាច់និងរំខាន ។

838. Divest

Deprive, take away, withdraw, or cast away. For example, one can divest oneself of a car by selling it. Fr: *Des-saisir.*

លះបង់ចោល, ដកសិទ្ធិ

ដកហូត, យកចេញ, ដកចេញ ឬបោះចោល ។ ឧទាហរណ៍: គេអាចលះបង់ថយន្តចោលចេញពីខ្លួនគេដោយលក់វាចោល ។

839. Divestiture

បញ្ចេញលះបង់ចោល

The court order to a company that it get rid of something (another company, stock, property, etc.) because of antitrust laws.

បញ្ជាគុណ ការទៅក្រុមហ៊ុនមួយដើម្បីអោយក្រុមហ៊ុននោះបោះបង់ចោលវត្ថុអ្វីមួយ (ដូចជាក្រុមហ៊ុនមួយទៀត, សន្និធិ, ទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ល។) ដោយសំអាងលើច្បាប់ទប់ទល់នឹងទ្រឹស្តី ។

840. Dividend

ភាគលាភ, ចំណែកប្រាក់ចំណេញ

A corporation's profits or earnings which will be distributed among shareholders. Fr: Dividends.

ផលចំណូល ឬផលកម្រៃរបស់សាជីវកម្មមួយដែលនឹងត្រូវយកទៅចែកចាយក្នុងចំណោមកូនហ៊ុន ។

841. Divisible contract

កិច្ចសន្យាមានភាគប្រតិបត្តិដាច់ៗពីគ្នា, កិច្ចសន្យាអនុវត្តតាមផ្នែក

A contract which has parts that will be enforced by a court even if other parts are not legally valid. Fr: Contrat divisible.

កិច្ចសន្យាមួយដែលមានភាគផ្សេងៗ ដែលគុណ ការនឹងអាចបង្កាប់អោយអនុវត្តបានទោះបីជាភាគដទៃទៀតនៃកិច្ចសន្យានោះគ្មាន សុពលភាពតាមផ្លូវច្បាប់ក៏ដោយ ។

842. Divisible offense

បទល្មើសដែលអាចបែងចែកបាន

One that includes one or more offenses of lower grade. For example, murder includes assault, battery, assault with intent to kill, and other offenses.

បទល្មើសមួយដែលរាប់បញ្ចូលបទល្មើសមួយឬច្រើនដែលមានកំរិតទាបជាង។ ឧទាហរណ៍៖ បទឃាតកម្មរាប់បញ្ចូលការ បំពានបំពានដល់រាងកាយ, ការបង្ករបួសស្នាម, ការបំពានបំពានដោយមានបំណងនឹងសម្លាប់និងបទល្មើសផ្សេងៗទៀត ។

843. Divorce

ការលែងលះ, ការដាច់សមគ្គសង្សារ

Dissolution of a marriage. Fr: Divorce.

ការរំលាយចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

844. Docket (1)

(១) តារាងប្រតិទិនបណ្តឹង

A list of cases on a court's calendar. Fr: Rôle des causes.

បញ្ជីនៃរឿងក្តីនៅលើប្រតិទិនបណ្តឹងរបស់តុលាការ ។

845. Docket (2)

(២) សម្រង់សាលក្រម

In court procedure, a formal record of the proceedings, entered in brief, in the court whose decision is being appealed. Fr: Extrait de jugement

នៅក្នុងនីតិវិធីតុលាការ ជាកំណត់ហេតុ ជាផ្លូវការដែលសរសេរដោយសន្តិបកាយអំពីចំណាត់ការលើរឿងក្តីមួយតាំងពីដំបូងរហូតដល់ចប់របស់តុលាការដែលគេប្តឹងទទួលបានពីសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួន ។

846. Domain**ដីកម្មសិទ្ធិដាច់ណាត់**

Land over which one is absolute owner. *Fr: Biens-fonds*

ដីដែលមានមុនស្របម្នាក់ជាម្ចាស់ដាច់ណាត់លើដីនោះ ។

847. Domestic**អ្នកបម្រើក្នុងផ្ទះ**

In Cambodian labor law, a person who performs household works or takes care of property of a landlord in return for remuneration. *Fr: Domestique.*

នៅក្នុងច្បាប់ការងារកម្ពុជា, ជនណាម្នាក់ដែលធ្វើកិច្ចការនៅក្នុងផ្ទះ ឬថែទាំទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ម្ចាស់ផ្ទះដើម្បីយកកម្រៃ ។

848. Domicile**លំនៅ**

A person's permanent home, legal home or main residence. *Fr: Domicile.*

លំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ លំនៅដ្ឋានតាមផ្លូវច្បាប់ ឬនិវេសនដ្ឋាន គោលរបស់ជនណាម្នាក់ ។

849. Dominant estate (or Tenement)**ដីលើ, ដីប្រើ**

Property retained by an original grantor when a particular section of land is subdivided and a portion is conveyed, and to which there attaches a right to some beneficial use of the conveyed portion. The owner of the retained land (dominant estate) is said to have a right of easement in the servient (conveyed) estate. *Fr: Fonds dominant.*

សម្បត្តិដែលរក្សាទុកដោយអនុប្បទាយដើមនៅពេលដែលផ្នែកណាមួយនៃដីត្រូវបានបែងចែកអោយទៅជាដុំៗ ហើយមួយដុំក៏បានកាត់ទៅអោយគេ រួចហើយដីមួយដុំដែលកាត់ទៅនោះ ក៏នៅតែភ្ជាប់សិទ្ធិដើម្បីបានការប្រើប្រាស់ជាអត្ថប្រយោជន៍ដែរ ។ ម្ចាស់នៃដីដែលរក្សាទុកនោះគឺអ្នកដែលគេហៅថា បានសេវភាព(សិទ្ធិប្រើ)លើដីបម្រើ ឬដីដែលកាត់អោយគេ ។

850. Donative intent**បំណងធ្វើទាយផ្លូវទាន, បំណងធ្វើអំណោយ**

Voluntary intent on the part of a donor to make a gift.

បំណងដោយស្ម័គ្រចិត្តពីសំណាក់ទាយកដើម្បីធ្វើអំណោយ ។

851. Donee**បដិគ្គាហក**

The recipient of a gift or trust; one who takes without first giving consideration. *Fr: Donataire.*

អ្នកដែលទទួលអំណោយ ឬអាណត្តិព្យាបាលភាព ។ អ្នកដែលយកដោយគ្មានដ្ឋានតម្លៃគប្បីជាមុន ។

852. Donor**ទាយក**

One who gives a gift; creator of a trust; the party conferring a power, right or interest. *Fr: Donateur.*

អ្នកដែលផ្តល់អំណោយ ។ អ្នកបង្កើតអាណត្តិព្យាបាលភាព ។ ភាគីដែលផ្តល់អំណាចសិទ្ធិ ឬផលប្រយោជន៍ ។

853. Double jeopardy

Prosecution or punishment of the same person twice for the same offense. *Fr: Mise en cause de l'autorité de la chose jugée.*

ការកាត់ក្តីពីរដង

ការប្តឹង ឬការដាក់ទណ្ឌកម្មពីរដងចំពោះមនុស្សដដែលសំរាប់បទល្មើសដដែល ។

854. Dower

A wife's right to part of her dead husband's property. *Fr: Douaire.*

ដំណែលប្តី

សិទ្ធិរបស់ប្រពន្ធដែលត្រូវទទួលបានចំណែកមួយភាគនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីដែលស្លាប់ទៅ ។

855. Dowry

The money and personal property that a wife brings to her husband in marriage. *Fr: Dot.*

កេរ្តិ៍ខាងស្រី

ប្រាក់និងទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួនដែលប្រពន្ធបានយកទៅរួមជាមួយប្តីនៅពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍(នៅពេលរួមរស់ជាប្តីប្រពន្ធ) ។

856. Draft

An order in writing directing a person other than the maker to pay a specified sum to a named person. A draft may or may not be a negotiable instrument, depending on whether the elements of negotiability are satisfied. *Fr: Effet de commerce.*

រូបិយាណត្តិ

បញ្ជាជាលាយលក្ខណ៍ដែលបង្គាប់អោយអ្នកណាម្នាក់ផ្សេងពីអ្នកបង្កើតឬអ្នកធ្វើបញ្ជានេះអោយចេញទឹកប្រាក់មួយចំនួន ដែលមានបញ្ជាក់លើនោះទៅអោយបុគ្គលដែលមានចែងឈ្មោះ ។ រូបិយាណត្តិអាចប្តូរមិនអាចជាដល់ប្រតិបត្តិការណ៍ស្របយល់ថា តើអង្គធាតុនៃភាពផ្ទេរបានមានគ្រប់គ្រាន់ឬអត់ ។

857. Draft law

In Cambodia, proposed legislation initiated by the Royal Government that is intended to create a new law, change, repeal, or add to existing law. See Proposal. *Fr: Project de loi.*

សេចក្តីព្រាងច្បាប់

នៅប្រទេសកម្ពុជា នីតិកម្មដែលដូចផ្តើមស្នើឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ដែលមានគោលដៅបង្កើតច្បាប់ថ្មី ឬកែប្រែ លុបចោល ឬបន្ថែមទៅលើច្បាប់ដែលមានមកហើយ ។

858. Drawee

One whom a bill of exchange or a check directs to pay to another a specified sum of money. In the typical checking account situation, the bank is the drawee, the person writing the check is the maker or drawer and the person to whom the check is written is the payee. *Fr: Tiré.*

បហារិក

ជនដែលរូបិយាណត្តិឬមូលប្បទានប័ត្របង្គាប់អោយចំណាយចំនួនទឹកប្រាក់ជាក់លាក់ទៅអោយអ្នកផ្សេងទៀត ។ នៅក្នុងក្បួនយ៉ាងនៃគណនីនិក្ខុកណ្ឌទិដ្ឋាធនាគារគឺជាបហារិក ចំណែកមនុស្សដែលសរសេរមូលប្បទានប័ត្រគឺជាបរិវិសករ ឬបហារិក ហើយមនុស្សដែលគេសរសេរមូលប្បទានប័ត្រទៅអោយគឺអត្តាភាហក ។

859. Drawer

បញ្ជាក់

Person by whom a check or bill of exchange is drawn; person directing payment by another by way of a draft.

Fr: *Tireur*.

ជនដែលដកហូតយកប្រាក់តាមមូលប្បទានប័ត្រឬ រូបិយាណត្តិ។ ជនដែលបង្គាប់អោយជនផ្សេងទៀត ចំណាយប្រាក់អោយតាមរយៈការប្រើរូបិយាណត្តិ។

860. Driving while intoxicated

បើកបរដោយស្រវឹង

The criminal offense of operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or drugs. Fr: *Conduite en état d'ivresse*.

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៃការបើកបរយានយន្តនៅពេល ស្រវឹងស្រាឬគ្រឿងញៀន។

861. Dual nationality

ទេសព្វាតិ

A situation in which an individual holds citizenship in more than one country. Fr: *Double nationalité*.

ស្ថានភាព ដែលបុគ្គលម្នាក់មានពលរដ្ឋភាពនៅក្នុង ប្រទេសច្រើនជាងមួយ។

862. Due (1)

(១) ដល់កាលកំណត់សង

Owing; payable. Fr: *Dû*.

ដែលកំពុងជំពាក់ ដែលត្រូវសង។

863. Due (2)

(២) ត្រឹមត្រូវ

Just; proper; regular; lawful; sufficient; reasonable.

Fr: *Qui convient*.

ដែលយុត្តិធម៌ត្រឹមត្រូវ ទៀងទាត់តាមច្បាប់គ្រប់គ្រាន់ សមហេតុផល។

864. Due care

ការប្រុងប្រយ័ត្នហ្មត់ចត់

The degree of care that a person of ordinary prudence and reason ("a reasonable man") would exercise under given circumstances. The concept is used in tort law to indicate the standard of care or the legal duty one normally owes to others. Negligence is the failure to use due care.

Fr: *Diligence normale*.

កំរិតនៃការប្រុងប្រយ័ត្នដែលជនម្នាក់មានការប្រយ័ត្ន ប្រយោជន៍ និងមានហេតុផលធម្មតា(មនុស្សប្រកបដោយ វិចារណញ្ញាណ)នឹងយកមកប្រើនៅក្នុងកាលៈទេសៈណា មួយ។ គោលគំនិតនេះ គឺគេយកមកប្រើនៅក្នុងច្បាប់ស្តី ពីកំហុសស៊ីវិល ដើម្បីបញ្ជាក់ពីបទដ្ឋាននៃការប្រុងប្រយ័ត្ន បុគ្គលណាមួយមិនប្រុងប្រយ័ត្ន ដែលតាមធម្មតាគេត្រូវមាន ចំពោះអ្នកដទៃ។ ការឆ្កោមប្រហែសគឺការមិនបាន ប្រកាន់យកការប្រុងប្រយ័ត្នហ្មត់ចត់។

865. Due process of law

Fair legal procedure. Generally due process of law requires: 1- opportunity to be heard meaningfully; 2- timely and adequate notice detailing reasons; 3- opportunity to confront and cross-examine witnesses; 4- opportunity to present evidence and arguments; 5- right to counsel; 6- decision based on evidence presented and legal rules; 7- statement by the decision-maker of reasons for the decision and summary of evidence relied upon; and 8- an impartial decision maker.

នីតិវិធីត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់, ដំណើរការត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់

នីតិវិធីត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ជាទូទៅនីតិវិធីត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់តម្រូវអោយមាន៖ (១)ឱកាសត្រូវបានផ្ដើមសវនាការដោយមានន័យ (២)ការជូនដំណឹងអោយបានគ្រប់គ្រាន់និងទាន់ពេលវេលាដោយរាយការណ៍អំពីហេតុផលផ្សេងៗ (៣)ឱកាសត្រូវបានផ្ដើមមុខវិជ្ជា(ការប្រឈមមុខ)និងសាកសួរសាក្សីបដិបក្ខ (៤)ឱកាសដើម្បីដាក់បង្ហាញភស្តុតាងនិងហេតុផលសំអាង (៥)សិទ្ធិត្រូវមានមេធាវីការពារ (៦)សេចក្ដីសំរេចត្រូវសំអាងលើភស្តុតាងដាក់បង្ហាញ និងសំអាងលើវិធានរបស់ច្បាប់ (៧)អ្នកផ្ដើមសេចក្ដីសំរេចថ្លែងអំពីហេតុផលនានាដែលនាំអោយមានសេចក្ដីសំរេច និងសេចក្ដីសារបន្តភស្តុតាងដែលបានពឹងផ្អែកលើ (៨)អ្នកសំរេចគឺជាអ្នកគ្មានភាពលំអៀង ។

866. Dumping

The act of selling goods on a foreign market at a sales price lower or far lower than that on domestic market.
Fr: Dumping.

ដីម្អិន

អំពើលក់ទំនិញនៅទីផ្សារបរទេសក្នុងតម្លៃថោកជាង ឬថោកជាងឆ្ងាយពីតម្លៃលើទីផ្សារក្នុងស្រុក ។

867. Duplicity

The technical invalidity resulting from uniting two or more causes of action in one count of a pleading, or multiple defenses in one plea, or multiple crimes in one count of an indictment, or two or more incongruous subjects in one legislative act, all contrary to proper procedural or constitutional requirements.
Fr: Duplicité.

ទិដ្ឋភាព, ភាពជាន់គ្នា

អសុពលភាពផ្នែកខាងបច្ចេកទេសកើតចេញពីការប្រមូលចូលគ្នានូវដើមហេតុបណ្ដឹងពីរ ឬច្រើននៅក្នុងខោទម្ងាយនៃការដកក្ដី ឬមានហេតុផលការពារច្រើននៅក្នុងចម្លើយចុងខោទម្ងាយ ឬប្រឈមលើសអាជ្ញាច្រើននៅក្នុងខោទម្ងាយនៃដីកាចោទប្រកាន់មួយ ឬប្រឈមមុខតុប្រែកៗជាច្រើននៅក្នុងច្បាប់នីតិបញ្ញត្តិមួយ ទាំងអស់នេះជួយពីសេចក្ដីតម្រូវត្រឹមត្រូវខាងនីតិវិធីឬខាងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

868. Duress

Unlawful pressure on a person to do what he or she would not otherwise have done. It includes force, threats of violence, physical restraint, etc. *Fr: Contrainte.*

ការបង្ខំតបង្ខំ, ហិង្សា

ការតាមសង្កត់ខុសច្បាប់ទៅលើជនម្នាក់ដោយធ្វើអ្វីដែលជននោះមិនត្រូវការធ្វើ។ គឺមានរាប់បញ្ចូលការប្រើកម្លាំង ការគំរាមកំហែង ប្រើហិង្សា ការបិទសេរីភាព ក្នុងការធ្វើចលនាជាដើម ។ល ។

869. Durham rule

A test of criminal responsibility that states that an accused is not criminally responsible if his unlawful act was the product of mental defect.

ពិសោធនកម្មអំពីបញ្ហាសតិ

ជាពិសោធនកម្មអំពីការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌដែលចែងថាជនជាប់ចោទម្នាក់មិនជាប់ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌទេ បើសិនជាអំពើមិនស្របច្បាប់របស់គេនោះគឺជាលទ្ធផលនៃការខូចខាតផ្នែកសតិបញ្ញា ។

870. Duty (1)

Obligation of one person to another. *Fr: Devoir, obligation.*

(១) ករណីយកិច្ច

កាតព្វកិច្ចរបស់មនុស្សម្នាក់ចំពោះម្នាក់ទៀត ។

871. Duty (2)

In tort law, duty is a legally sanctioned obligation which, if not done, results in that person's liability. Thus, an individual owes a duty of care to conduct himself to avoid negligent injury to others. *Fr: Devoir.*

(២) ភារកិច្ច

ក្នុងច្បាប់ស្តីពីកំហុសស៊ីវិល ភារកិច្ចគឺជាតាតព្វកិច្ចបង្គាប់ដោយច្បាប់ហើយការល្មើសនឹងតាតព្វកិច្ចនេះនាំអោយមានការទទួលខុសត្រូវពីសំណាក់អ្នកប្រព្រឹត្តិ។ ដូច្នេះឯកត្តជនម្នាក់ត្រូវតែមានភារកិច្ចប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីនាំខ្លួនអោយចៀសផុតពីព្យុសនកម្មបង្កលើអ្នកដទៃដោយសារការគេសប្រហែស ។

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

E

872. Earnest

In the civil law, something of value given by one party to another to bind a contract, usually a sales agreement; serves both as part payment or performance and as a method of predetermining liquidated damages for breach of the contract. In the common law, it usually but not always denotes a down payment. Upon default by a party, it is subject to forfeiture by another if the contract so provides. *Fr: Arrhes.*

ប្រាក់កក់

ក្នុងប្រព័ន្ធប្រច្ចាប័ស៊ីវិល គឺជាវត្ថុមានតម្លៃដែលផ្តល់ដោយភាគីមួយទៅភាគីមួយទៀតដើម្បីភ្ជាប់កិច្ចសន្យា តាមធម្មតាភាគច្រើនប្រើប្រាស់ដើម្បីបញ្ជាក់ប្រាក់ ឬការអនុវត្តកិច្ចសន្យា និងជាវិធីនៃការកំណត់ទុកជាមុននូវសំណងទូទាត់ព្រាន់ទុកចំពោះការល្មើសនិងកិច្ចសន្យា ។ ក្នុងប្រព័ន្ធប្រច្ចាប័អង់គ្លេស ភាគីស្ម័គ្រប្រាក់កក់ជាទូទៅ ប៉ុន្តែ មិនមែនជានិច្ចទេ សំគាល់ថាជាការបង់ប្រាក់ត្រូវបាន ។ ប្រាក់កក់ត្រូវបានការពារដោយច្បាប់ បើកិច្ចសន្យាចែងពីរបយក ។

873. Easement

A right, created by an express or implied agreement, to allow another to use the land in a specified way. This right usually stays with the land when it is sold. *Fr: Servitude.*

សេវភាព, សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីគេ

សិទ្ធិមួយដែលបង្កើតឡើងដោយកិច្ចព្រមព្រៀងជាក់លាក់ ឬតុល្យភាព ដើម្បីអនុញ្ញាតអោយអ្នកផ្សេងទៀតប្រើប្រាស់ដីក្នុងរបៀបជាក់លាក់មួយ ។ ជាធម្មតាសិទ្ធិនេះស្ថិតនៅជាប់ជាមួយដីនៅពេលដែលគេលក់ ។

874. Eavesdropping

See Wiretap. *Fr: Ecouter une conversation privée.*

ការលួចស្តាប់យកការណ៍

875. Ejection

A legal action brought by one claiming a right to possess real property against another who has adverse possession of the premises or who is a holdover (tenant who remains beyond the termination of a lease). *Fr: - Procédure d'éviction.*

បណ្តឹងបណ្តេញ

បណ្តឹងផ្លូវច្បាប់ដែលធ្វើឡើងដោយជនម្នាក់ដែលទាមទារសិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យពីជនផ្សេងទៀតដែលជាអ្នកប្រកាន់កាប់តាមអាជ្ញាយុកាលលទ្ធកម្មលើទីលំនៅស្ថាន ឬជាអ្នកជួលដុតកំណត់(គឺភតិកៈ ដែលស្ថិតលើដីឬផ្ទះ គេហ្វូសកាលកំណត់នៃភតិសន្យា) ។

876. Election of remedies

A choice of possible remedies permitted by law for an injury suffered; a rule of procedure that requires the party to make a choice among alternative and inconsistent remedies all of which are allowed by law on the same facts. Once a choice is made, the alternatives not chosen are waived.

ជំរើសទុក្ខាស្រ័យ, ជំរើសនៃដំណោះស្រាយ (ព.ស)

ការជ្រើសរើសនូវទុក្ខាស្រ័យផ្សេងៗដែលអាចមាន ហើយដែលច្បាប់អនុញ្ញាតចំពោះការខូចខាតដែលបាន ទទួល ។ វិធាននៃនីតិវិធីដែលតម្រូវអោយភាគីធ្វើការ ជ្រើសរើសក្នុងចំណោមទុក្ខាស្រ័យជំនួសនិងមិនស្របគ្នា ផ្សេងៗហើយទុក្ខាស្រ័យទាំងអស់នេះត្រូវបានអនុញ្ញាត ដោយច្បាប់ឈរលើអង្គហេតុដូចគ្នា ។ កាលណាគេធ្វើ ការជ្រើសរើសរួចហើយទុក្ខាស្រ័យជំនួស ដែលគេមិន ជ្រើសរើសយកនោះនឹងត្រូវបានបោះបង់ចោល ។

877. Elective monarchy

In Cambodian monarchy, a system whereby the King is elected by the Council of the Throne rather than by the nomination of the heir by the reigning King. *Fr: Monarchie électorale.*

រាជានិយមដោយរបបជ្រើសតាំង

នៅក្នុងរាជានិយមកម្ពុជា ជាប្រព័ន្ធមួយដែលព្រះ មហាក្សត្រត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយក្រុមប្រឹក្សា រាជសម្បត្តិ មិនមែនដោយការចាត់តាំងព្រះរជ្ជទាយាទ ដោយព្រះមហាក្សត្រកំពុងសោយរាជឡើយ ។

878. Electoral college

A name for the persons chosen by voters to elect the president and vice-president (U.S. system). *Fr: Collège électoral.*

គណៈអ្នកបោះឆ្នោត

ឈ្មោះសំរាប់ហៅមនុស្សអ្នកតំណាងដែលត្រូវជ្រើស រើសដោយពួកអ្នកបោះឆ្នោតដើម្បីអោយទៅបោះ ឆ្នោតជ្រើសរើសប្រធានាធិបតីនិងអនុប្រធានាធិបតី (ប្រព័ន្ធអាមេរិកាំង) ។

879. Eligible

Qualified to be elected. Capable of being chosen as a candidate for office. Being legally qualified. Noun: Eligibility. *Fr: Eligible, qui a droit à.*

ដែលអាចជ្រើសតាំងបាន, មានសិទ្ធិនឹង

ដែលមានគុណសម្បត្តិសមនឹងបោះឆ្នោត ។ មាន សមត្ថភាពនឹងជ្រើសរើសជាបេក្ខជនចូលកាន់តំណែង ។ មានគុណសម្បត្តិត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

880. Emancipation

1- Freeing someone from control by another. 2- Express or implied relinquishing by a parent of rights in, or authority and control over, a minor child. *Fr: Emancipation.*

អត្តាធិនភាព, ភាពរួចផុតពីអាណាព្យាបាល

១ - ការលែងអោយអ្នកណាម្នាក់ផុតពីការគ្រប់គ្រងរបស់ អ្នកផ្សេងមួយទៀត ។ ២ - ការលះបង់ដោយជាក់លាក់ឬ ដោយគុណភាពពីសំណាក់ឪពុកម្តាយនូវសិទ្ធិប្តូរអាណាព្យាបាលនិង ការគ្រប់គ្រងលើអនីតិបុត្រ ។

881. Embezzlement

The fraudulent and secret taking of money or property by a person who has been trusted with it. This usually applies to an employee's taking money and covering it up by creating false business records or account books. *Fr: Détournement de fonds.*

ការកេងប្រវ័ញ្ច, ការគែបន្លំ

ការយកប្រាក់ឬទ្រព្យសម្បត្តិដោយស្ងាត់ៗនិងដោយប្រើល្បិចបន្លំដោយជនម្នាក់ដែលគេបានទុកចិត្តឱ្យគ្រប់គ្រងលើទ្រព្យសម្បត្តិ ឬប្រាក់នោះ។ ការនេះជាទូទៅអនុវត្តចំពោះនិយោជិតម្នាក់ដែលយកប្រាក់ហើយបិទរឿងនេះអោយជិតដោយផ្អែកណែនាំត្រួតពិនិត្យ ឬសៀវភៅគណនីបន្ត។

882. Emblements (1)

The right of a tenant of agricultural land to remove crops that he has planted, even if the tenancy has expired before harvest. *Fr: Fruit naturel du travail agricole.*

(១) សិទ្ធិអាស្រ័យផលដំណាំ

សិទ្ធិរបស់ភក្តិកៈនៃដីកសិកម្មដើម្បីនឹងប្រមូលយកភោគផលដែលខ្លួនបានដាំនៅលើដីនោះទោះបីអាណត្តិភក្តិសន្យាបានបំប្លែង(ការប្រមូលផល)ក៏ដោយ។

883. Emblements (2)

Vegetable chattels such as corn, produced annually as the result of one's labor and deemed personal property in the event of the death of the farmer before the harvest. *Fr: Fruit civil.*

(២) ចលនផល

ចលនវត្ថុជាដំណាំ ដូចជាពោតជាដើម ដែលផលិតចេញមួយឆ្នាំម្តងៗ ដែលជាលទ្ធផលនៃកម្លាំងពលកម្មរបស់អ្នកណាម្នាក់និងចាត់ជាចលនទ្រព្យក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ដែលកសិករស្លាប់មុនការប្រមូលផល។

884. Embracery

Misdemeanor of attempting to bribe or corruptly influence a juror (also called jury tampering). *Fr: Subornation de juré.*

ការស្តីកណៈវិនិច្ឆ័យ

ទោសមជ្ឈឹមនៃការប៉ុនប៉ងស្តីកណៈឬប្រើឥទ្ធិពលពុករលួយចំពោះតណៈវិនិច្ឆ័យ(គេហៅផងដែរថាជាអំពើប៉ុនប៉ងផ្សេងៗដោយប្រើឥទ្ធិពលមិនស្របច្បាប់ទៅលើតណៈវិនិច្ឆ័យ)។

885. Eminent domain

The inherent right of the state to take private property for public use, without the individual property owner's consent, but fair compensation must be paid to the property owner. See Expropriation.

អស្សាមិករណ៍, សិទ្ធិដកហូតទ្រព្យសម្បត្តិតាមរដ្ឋប្បវេណី

សិទ្ធិជាប់មកពីធម្មជាតិរបស់រដ្ឋដើម្បីយកទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនមកប្រើការជាសាធារណៈដោយមិនបាច់មានការយល់ព្រមពីម្ចាស់សម្បត្តិឡើយ។ ប៉ុន្តែត្រូវសងអោយបានត្រឹមត្រូវដល់ម្ចាស់ទ្រព្យសម្បត្តិ។

886. Emolument**បរិលាភ**

Profit derived from office, rank, employment or labor, including salary, fees and other compensation.

Fr: Emolument, rémunération.

កំរៃដែលបានចេញពីមុខតំណែងការិយាល័យឋានន្តរសក្តិ ការងារ ឬពលកម្មដោយរាប់បញ្ចូលប្រាក់បៀវត្សន៍, ប្រាក់ឈ្នួល, និងការទូទាត់ផ្សេងៗទៀត ។

887. Employee**និយោជិត**

In Cambodian labor law, a person who is hired to assist another person in return for remuneration, but does not engage in primary, manual work; however, he or she may assist with occasional, manual work. *Fr: Salarié*

នៅក្នុងច្បាប់ការងារកម្ពុជា, ជនណាម្នាក់ដែលត្រូវបានជួលដើម្បីជួយជនណាម្នាក់ទៀតដើម្បីយកកម្រៃ ប៉ុន្តែមិនធ្វើមុខការហត្ថកម្មពេញទំហំ ប៉ុន្តែ គេអាចជួយធ្វើការហត្ថកម្មម្តងម្កាលបាន ។

888. Employment contract at will**កិច្ចសន្យាការងារបញ្ចប់ដោយឆន្ទៈរបស់ភាគី**

An employment contract which may be terminated at any time by either the employer or employee without violating the law or public policy.

កិច្ចសន្យាការងារមួយដែលអាចបញ្ចប់បាននៅពេលណាក៏បានដោយនិយោជកក្តី ឬដោយនិយោជិតក្តី ដោយមិនរំលោភលើច្បាប់ ឬគោលទស្សនៈសាធារណៈ ។

889. Enabling clause**ខបើកអំណាច, ខណ្ឌនីតិសម្បទា(ព.ស)**

A provision in most new laws that gives appropriate officials the power to implement and enforce the law. *Fr: Clause habilitante.*

បទបញ្ញត្តិដែលកាត់ច្រើននៅក្នុងច្បាប់ថ្មីៗ ហើយដែលផ្តល់អោយមន្ត្រីសមស្រប(មានសមត្ថកិច្ច)នូវអំណាចដើម្បីអនុវត្តនិងបង្កាប់អោយគោរពច្បាប់ ។

890. Enact**អនុម័តច្បាប់**

Put a statute (law) into effect; transform a bill into law. *Fr: Promulguer, donner force de loi à.*

ធ្វើអោយច្បាប់មួយមានអនុភាព ។ ប្រែសំណើច្បាប់អោយទៅជាច្បាប់ ។

891. Enacting clause**សេចក្តីប្រកាសអនុម័ត**

A clause at the beginning of a law which states the authority by which it is made, e.g., "Be it enacted by the Assembly," etc. *Fr: Dispositif d'une loi.*

ខដែលចាប់ផ្តើមនៅទាងមុខច្បាប់ដែលអធិប្បាយអំពីអំណាចដែលច្បាប់នោះយោង ។ ទាហរណ៍៖ ជាញាថា "រដ្ឋសភាសូមប្រកាសអនុម័តច្បាប់នេះដែលមានសេចក្តីថា" ។ ល ។

892. En banc

French: Full bench. Refers to a court session where the entire membership of the court will participate in the decision rather than the regular quorum.

សម័យប្រជុំពេញអង្គតុលាការ, សវនាការពេញអង្គ

បារាំង៖ ចៅក្រមទាំងមូល ។ សំដៅទៅសម័យប្រជុំរបស់តុលាការដែលមានសមាជិកភាពទាំងអស់របស់តុលាការ(ចៅក្រម)ចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេច គឺផ្ទុយពីការប្រជុំចៅក្រមតាមចំនួនចាំបាច់ដែលមានជាប្រក្រតីនោះទេ ។

893. Enclosure

Land enclosed by something other than an imaginary boundary line, i.e., a wall, hedge, fence, ditch or other actual obstruction. *Fr: Enclos.*

ដីក្នុងកំពែង, កំពែង

ដីដែលព័ទ្ធជុំវិញដោយអ្វីម្យ៉ាងដែលមិនមែនជាខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែនដែលមានតែក្នុងមនោគតិគឺជាដីដែលព័ទ្ធជុំវិញដោយជញ្ជាំង, របង ឈើរស់, របង, ប្រឡាយ ឬអ្វីទៀតដែលជារបស់ធ្វើបាំងពិតៗ ។

894. Encroachment

Unlawfully extending property to take over another person's property, for example, putting a fence too far over a boundary line. *Fr: Empiètement.*

ការទ្រុឌ

ការពង្រីកទ្រព្យសម្បត្តិខ្លួនដោយខុសច្បាប់ដើម្បីទ្រុឌចូលយកទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃ ។ ឧទាហរណ៍៖ ធ្វើរបងជ្រួលចូលហួសពីខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែន ។

895. Encumber

Make property subject to charge or liability. *Fr: Grever.*

ដាក់បន្ទុក

ធ្វើអោយទ្រព្យសម្បត្តិជាប់បន្ទុក ឬការជាប់ជំពាក់ ។

896. Encumbrance

Any right to, interest in or legal liability related to real property that does not prohibit passing title to the land but normally diminishes its value. *Fr: Charge.*

បន្ទុកលើអចលនទ្រព្យ, ការជាប់បន្ទុក

សិទ្ធិលើអចលនវត្ថុ, ផលប្រយោជន៍នៅក្នុងអចលនវត្ថុឬការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងអចលនទ្រព្យដែលមិនមានការរារាំងការផ្ទេរសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិលើដីនោះទេ ប៉ុន្តែជាធម្មតាធ្វើអោយតម្លៃដីនោះថយចុះ ។

897. Endorsement

Signature on the back of an instrument, with or without other words, which transfers the instrument and creates a new, independent contract by which the endorser becomes a party to the instrument and is liable, on certain conditions, for its payment. *Fr: Endossement.*

ការធ្វើបង្ហាញលេខចំណារខ្នង

ហត្ថលេខានៅលើខ្នងផលប័ត្រដោយមានភ្ជាប់ឬគ្មានភ្ជាប់ពាក្យផ្សេងទៀត ។ ផលនៃហត្ថលេខានោះគឺដើម្បីផ្ទេរផលប័ត្រ និងដើម្បីបង្កើតកិច្ចសន្យាថ្មីឯករាជ ដែលតាមកិច្ចសន្យានោះ អ្នកចារខ្នងក្លាយទៅជាភាគីនៃផលប័ត្រហើយត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការបង់ប្រាក់នោះទៅតាមលក្ខខណ្ឌណាមួយ ។

898. Endowment

A permanent fund of property or money bestowed upon an institution or a person, the income from which is used to serve the specific purpose for which the gift was intended.

មូលនិធិសំរាប់បាយជួញ

មូលនិធិអចិន្ត្រៃយ៍ជាទ្រព្យសម្បត្តិឬជាប្រាក់កាសដែលគេធ្វើអំណោយដល់ស្ថាប័នមួយឬជនណាម្នាក់។ ចំណូលដែលបានពីមូលនិធិនោះត្រូវបានគេប្រើការសំរាប់គោលបំណងជាក់លាក់មួយដែលការធ្វើអំណោយនោះប្រាថ្នាចង់បាន។

899. Enforcement

Carrying out the commands of a law; putting something into effect. *Fr: Exécution, mise en vigueur.*

ការអនុវត្តន៍ច្បាប់

ការអនុវត្តន៍បញ្ជារបស់ច្បាប់។ ការដាក់អ្វីមួយអោយចូលជាធរមាន។

900. Enjoin

To command or instruct with authority; to suspend or restrain. One may be enjoined or commanded by a court either to do a specific act or to refrain from doing a certain act. *Fr: Enjoindre, ordonner.*

បង្គាប់, បង្គាប់ដោយដាច់ខាត

បញ្ជាឬបង្គាប់ដោយអំណាច។ បញ្ឈប់ទុកសិនឬកំហិត។ តុលាការអាចបង្គាប់ឬបញ្ជាអោយធ្វើអំពើណាមួយជាក់លាក់ឬកុំអោយធ្វើអំពើអ្វីមួយ។

901. Enjoyment

The exercise of a right; the ability to use a right. *Fr: Jouissance.*

ការអាស្រ័យផល, ការទទួលសិទ្ធិ

ការប្រើសិទ្ធិឬសមត្ថភាពដែលអាចប្រើសិទ្ធិបាន។

902. Entail

Restrict an inheritance in land so that it can be passed on only to children, then children's children, etc. *Fr: Substituer un héritage.*

កំណត់អោយមតិកស្ម័នតកូន

កំណត់ការស្នងមតិកជាដីធ្លីដើម្បីអោយដីនោះអាចធ្លាក់តែទៅកូន, រួចស្នងទៅកូនរបស់កូន។ ល។

903. Entrapment

The act of government officials or agents (usually police) of inducing a person to commit a crime that the person would not have committed without the inducement. It is not lawful in most cases, and a criminal charge based on entrapment should fail. *Fr: Incitation policière à commettre un délit.*

ការធ្វើឆ្កាត់, ការលួងអោយប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ

អំពើនៃមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលឬភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល(ជាទូទៅប៉ូលីស)អនុវត្តជនណាមួយអោយប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលជននោះនឹងមិនត្រូវធ្វើទេបើសិនជាគ្មានការអនុវត្តនោះទៅវិញ។ អំពើនេះគឺខុសច្បាប់នៅក្នុងករណីភាគច្រើនហើយបទចោទពីរឿងព្រហ្មទណ្ឌដែលមានមូលដ្ឋានមកពីការធ្វើឆ្កាត់នេះនឹងត្រូវបរាជ័យ។

904. Entrepreneur**សហគ្រិន**

One who initiates and assumes the financial risks of a new enterprise and who undertakes its management.

Fr: Entrepreneur.

អ្នកដែលផ្តួចផ្តើម និងទទួលយកការប្រថុយប្រថានខាងហិរញ្ញវត្ថុនៃសហគ្រាសថ្មី ហើយជាអ្នកដើមគ្រប់គ្រងសហគ្រាសនោះ ។

905. Envoy**ប្រេសិត**

A diplomatic head of mission of the second class (below that of ambassador), often is a title given to someone on a special mission of limited duration. *Fr: Envoyé.*

ប្រមុខបេសកកម្មការទូតថ្នាក់លេខពីរ (ក្រោមឯកអគ្គរដ្ឋទូត) ជាញឹកញាប់ជាឋានៈដែលគេផ្តល់ឲ្យនរណាម្នាក់ ដើម្បីបំពេញបេសកកម្មពិសេសណាមួយក្នុងរយៈពេលមានកំណត់ ។

906. Equal protection of laws**កិច្ចការពារស្មើភាពចំពោះមុខច្បាប់**

A constitutional requirement that the government shall in no way fail to treat equals equally, set up illegal categories to justify treating persons unfairly, or give unfair or unequal treatment to a person based on that person's race, religion, etc. *Fr: Egalité devant la loi.*

សេចក្តីតម្រូវក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែលថារដ្ឋាភិបាលមិនត្រូវមានលេសណាមួយដើម្បីខកខានមិនអនុវត្តសមភាពដោយស្មើមុខគ្នា, មិនត្រូវបង្កើតការបែងប្រភេទដោយខុសច្បាប់ដើម្បីដោះសាមីការប្រព្រឹត្តិទៅកាន់ជនផ្សេងៗដោយមិនយុត្តិធម៌ ឬមិនត្រូវប្រព្រឹត្តិដោយមិនស្មើភាពនិងដោយអយុត្តិធម៌ចំពោះជនណាម្នាក់ដោយសំអាងអំពីពូជសាសន៍, សាសនា, របស់ជននោះឡើយ ។

907. Equal suffrage**ការបោះឆ្នោតដោយស្មើភាព**

A right to vote or system of voting in public elections in which each elector enjoys the same voting right, as opposed to plural suffrage. See Plural suffrage. *Fr: Suffrage égal.*

សិទ្ធិដើម្បីបោះឆ្នោត ឬរបៀបបោះឆ្នោតនៅក្នុងការបោះឆ្នោតជាសាធារណៈ ដែលតាមរបៀបនោះអ្នកបោះឆ្នោតម្នាក់ៗទទួលបានសិទ្ធិបោះឆ្នោតដូចគ្នា គឺផ្ទុយពីការបោះឆ្នោតបែបពហុសម្លេង ។

908. Equal time doctrine**កម្មវិធីឲ្យឱកាសស្មើគ្នា**

See also Fairness doctrine.

909. Equipment**បរិក្ខារ**

In secured transactions, any goods held for use in business that are not within the definition of inventory or farm products. *Fr: Equipement.*

នៅក្នុងកិច្ចការទាក់ទងនឹងការធានា, របស់ណាដែលគេរក្សាទុកសម្រាប់ប្រើក្នុងអាជីវកម្ម ដែលមិនចូលក្នុងនិយមន័យនៃសារពើភណ្ឌ ឬផលិតផលកសិកម្ម ។

910. Equitable**សមតាមសមធម៌**

According to natural right or natural justice, marked by due consideration for what is fair and impartial, unhampered by technical rules "the law may have devised" that limit recovery or defense.
Fr: Equitable.

យោងទៅតាមសិទ្ធិធម្មជាតិឬយុត្តិធម៌ពីធម្មជាតិដែលកត់ចំណាំដោយការពិចារណាត្រឹមត្រូវចំពោះអ្វីដែលយុត្តិធម៌និងមិនលំអៀង និងគ្មានការរារាំងដោយវិធានបច្ចេកទេសផ្សេងៗ "ដែលច្បាប់អាចបានគ្រោងឡើង" ដែលកំរិតការស្តារស្ថានភាពឬការពារ ។

911. Equitable estate**កម្មសិទ្ធិតាមសមធម៌(ព.ស)**

An estate or interest that can be enforced only in equity.

កម្មសិទ្ធិឬផលប្រយោជន៍ដែលអាចដាក់អោយអនុវត្តបានតាមគោលការណ៍សមធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។

912. Equitable title**សិទ្ធិកម្មសិទ្ធិតាមសមធម៌**

Ownership that is recognized by a court of equity or founded upon equitable principles, as opposed to formal legal title.

កម្មសិទ្ធិដែលទទួលស្គាល់ដោយតុលាការសមធម៌ ឬដែលមានការសំអាងលើគោលការណ៍សមធម៌ គឺផ្ទុយពីសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិជាផ្លូវការស្របច្បាប់ ។

913. Equity**សមធម៌**

Fairness in a particular situation; a court's power to "do justice" where specific laws do not cover the situation.
Fr: Equité.

ភាពសមទំនងនៅក្នុងស្ថានភាពណាមួយ ។ ជាអំណាចតុលាការដើម្បីស្វែងរកយុត្តិធម៌នៅខណៈដែលច្បាប់ណាមួយជាប្រាកដមិនអាចយកមកអនុវត្តលើស្ថានភាពនោះបាន ។

914. Equity of redemption**សិទ្ធិលោះរបស់**

Right of a person who has lost property through a mortgage foreclosure to get it back by paying all money owed, interest, and costs within a specified time period.

សិទ្ធិរបស់ជនណាម្នាក់ដែលបានខាតបង់ទ្រព្យសម្បត្តិតាមរយៈបណ្តឹងផ្តាច់អ្វីប៉ុន្តែ ដើម្បីអោយបានទ្រព្យសម្បត្តិនោះមកវិញតាមការសងប្រាក់ជំពាក់ទាំងអស់ចុងការនិងសោហ៊ុយផ្សេងៗនៅក្នុងកំឡុងពេលដែលមានកំណត់មួយ ។

915. Erroneous judgment**សាលក្រមភាន់ច្រឡំ**

One rendered according to practice of court, but contrary to law, upon a mistaken view of law, or upon erroneous application of legal principles. *Fr: Jugement erroné.*

សាលក្រមដែលចេញតាមតែទម្លាប់របស់តុលាការ ប៉ុន្តែផ្ទុយពីច្បាប់ដោយឈរលើទស្សនៈយល់ច្រឡំអំពីច្បាប់ឬលើការអនុវត្តន៍ដោយភាន់ច្រឡំនូវគោលការណ៍ច្បាប់ ។

916. Escalator clause

That part of a lease or contract that provides for an increase in the rent or contract price upon the occurrence of certain conditions beyond the parties' control, such as an increase in the cost of labor or of a necessary commodity, or the fixing of maximum prices by a government agency. *Fr: Clause d'échelle mobile.*

ខនៃមាត្រដ្ឋានចល័ត

ភាគណាមួយនៃកតិសន្យាឬកិច្ចសន្យាដែលបានកំណត់ការកើនឡើងថ្លៃជួលឬថ្លៃកិច្ចសន្យានៅពេលកើតមានលក្ខខណ្ឌខ្លះដែលជុំវិញការគ្រួតគ្រានរបស់ភាគីទាំងអស់ដូចជាការកើនឡើងថ្លៃពលកម្មឬថ្លៃទំនិញចាំបាច់ឬការកំណត់ថ្លៃអតិបរិមាដោយទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ។

917. Escape clause

A clause in a contract permitting a party to not fulfill its obligations under certain conditions without incurring a penalty or other liability. *Fr: Clause de sauvegarde.*

ខដោះខ្លួន

ខនៅក្នុងកិច្ចសន្យាមួយដែលអនុញ្ញាតអោយភាគីមួយរួចផុតពីកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យានៅក្នុងលក្ខខណ្ឌខ្លះ ដោយមិនមានទទួលទោសពិន័យ ឬការទទួលខុសត្រូវអ្វីដទៃទៀតទេ ។

918. Escheat

The state's getting property because no owner can be found. For example, if a person dies without a valid will and no person can be found who can legally inherit that person's property, the government gets it (the property escheats to the government). *Fr: Déshérence.*

ប្រគល់ទ្រព្យឱ្យរដ្ឋ, និរាយាទភាព(ព.ថ)

ការដែលរដ្ឋបានទ្រព្យសម្បត្តិ ពីព្រោះគេរកម្ចាស់មិនឃើញ។ ឧទាហរណ៍៖ បើសិនជាមនុស្សម្នាក់ស្លាប់ដោយគ្មានមតិសាសន៍ហើយគេមិនអាចរកឃើញថាគេអ្នកណាដែលអាចស្នងសម្បត្តិតាមផ្លូវច្បាប់ពីជននោះបានទេនោះរដ្ឋាភិបាលនឹងបានសម្បត្តិនោះ(ទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវធ្វើនិរាយាទភាពទៅរដ្ឋាភិបាល) ។

919. Escrow

A written instrument, such as a deed, money, or property, temporarily deposited with a neutral third party (the escrow agent), by the agreement of two parties to a valid contract. The escrow agent will deliver the document to the benefited party when the conditions of the contract have been met. The depositor has no control over the instrument in escrow. *Fr: Dépôt de garantie en main tierce*

បញ្ជីទុកក្នុងដៃគតិយជន

ឧបករណ៍លាយលក្ខណៈអក្សរដូចជាលិខិតផ្ទេរដី, ប្រាក់, ឬទ្រព្យសម្បត្តិជាដើម ដែលដាក់ដើម្បីជាបណ្តោះអាសន្នជាមួយគតិយជនអព្យាក្រឹតមួយ(ភ្នាក់ងារបញ្ជី)តាមការព្រមព្រៀងនៃភាគីពីរនៃកិច្ចសន្យាមានសុពលភាពមួយ ។ ភ្នាក់ងារទទួលបញ្ជីនេះនឹងប្រគល់ឯកសារ ឬទ្រព្យសម្បត្តិទៅអោយភាគីដែលត្រូវទទួលបានដលកំរៃកាលណាលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាត្រូវបានបំពេញរួច ។ អ្នកផ្ញើមិនមានការគ្រួតគ្រាលើដលប័ត្រឬទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងបញ្ជីទេ ។

920. Espousal of claim

An appeal by a citizen of a state to his or her government to represent him or her claim for redress of grievances allegedly committed by another state in whose territory the injury occurred. This may happen when the seeking of all local court remedies is denied to the injured alien.

ការជួយទាមទារពីសំណាក់រដ្ឋ

ការអំពាវនាវរបស់ពលរដ្ឋម្នាក់ទៅរដ្ឋាភិបាលរបស់ខ្លួន ដើម្បីតំណាងឱ្យខ្លួន ឬតំណាងឱ្យការទាមទារឱ្យជួសជុល ការខូចខាតដែលគេអះអាងថា ត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយ រដ្ឋមួយទៀត ដែលកើតមានការខូចខាតនៅក្នុងរដ្ឋ នោះ ។ ការនេះអាចកើតឡើងនៅពេលដែលតុលាការ ក្នុងប្រទេសនោះបដិសេធការស្វែងរកដំណោះស្រាយពី អ្នករងគ្រោះដែលជាជនបរទេស ។

921. Estate (1)

Technically, the nature and extent of a person's interest in or ownership of land.

(១) ដីកម្មសិទ្ធិ

តាមភាសាបច្ចេកទេសគឺសំដៅសភាព(ឬលក្ខណៈ សំគាល់) និងកំរិតនៃផលប្រយោជន៍ ឬកម្មសិទ្ធិលើដី ។

922. Estate (2)

Broadly, estate applies to all that a person owns, whether real or personal property. Fr: Fortune.

(២) ភោគទ្រព្យ, កម្មសិទ្ធិ(ពុ.ស)

និយាយដោយទូលំទូលាយពាក្យបេតិកភណ្ឌនេះអនុវត្ត បានចំពោះអ្វីៗទាំងអស់ដែលជនណាម្នាក់មាន ទោះជា អចលនសម្បត្តិក្តី ឬជាចលនសម្បត្តិក្តី ។

923. Estate (3)

In bankruptcy, all legal and equitable interest in property of the debtors as of filing of bankruptcy petition. Fr: - Masse de la faillite.

ទ្រព្យទាំងមូលរបស់អ្នកធនក្សយ

នៅក្នុងរឿងធនក្សយ, ផលប្រយោជន៍តាមផ្លូវច្បាប់ និង សមធម៌នៅក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនបំណុល នៅពេល ដាក់ពាក្យសុំធនក្សយ ។

924. Estoppel

1- Being stopped by one's own prior acts from claiming a right against another person who has legitimately relied on those acts. For example, if a person signs a deed, that person may be estopped from later going to court claiming that the deed is wrong. 2- Being stopped from proving something (even if true) in court because of something one said before that shows the opposite (even if false).

ការរារាំងការក្រឡាស់, ការមិនទទួលបណ្តឹង

១ - ការបញ្ឈប់ជនម្នាក់ដោយអំពើផ្ទាល់របស់ខ្លួនពីមុនកុំ ដោយទាមទារសិទ្ធិប្រឆាំង និងជនផ្សេងម្នាក់ទៀតដែល បានពឹងផ្អែក, ស្របតាមច្បាប់, លើអំពើទាំងនោះ ។ ឧទាហរណ៍៖ បើជនណាមួយចុះហត្ថលេខាលើលិខិតផ្ទេរ មួយជននោះអាចត្រូវរារាំងកុំដោយក្រោយមកទៀត ទៅតុលាការទាមទារថាលិខិតផ្ទេរដ៏នោះខុស ។ ២ - ការ បញ្ឈប់កុំដោយយកអ្វីមកបង្ហាញជាភស្តុតាង(ទោះបីពិត ក៏ដោយ)នៅក្នុងតុលាការពីព្រោះអ្វីដែលខ្លួនបាននិយាយ ពីមុននោះបង្ហាញនូវរឿងផ្ទុយទៅហើយ(ទោះបីខុសក៏ ដោយ) ។

925. Estoppel by judgment

The inability to raise an issue against a person in court because a judge has already decided that precise issue between the persons.

ការរារាំងដោយសាលក្រម, សាលក្រមអស់ជំនុំ

ភាពដែលមិនអាចលើកបញ្ហាមួយតទល់នឹងជនមួយនៅ ក្នុងតុលាការបាន ពីព្រោះចៅក្រមបានសំរេចបញ្ហាជាក់លាក់នោះរវាងជនទាំងអស់នោះរួចទៅហើយ ។

926. Eviction

A landlord putting a tenant out of property, either by taking direct action or by going to court. *Fr: Expulsion.*

ការបណ្តេញ

ការដែលភតិបតីធ្វើដោយភតិកៈចេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនដោយការចាត់ការដោយត្រង់ៗក្តីឬដោយទៅតុលាការក្តី ។

927. Evidence

1- All types of information (observations, recollections, documents, concrete objects, etc.) presented at a trial or other hearing. 2. Any information that might be used for a future trial. *Fr: Evidence, témoignage.*

ភស្តុតាង

១- ព័ត៌មានគ្រប់ប្រភេទ(ការសង្កេត, ការរំលឹក(ចំណាំ) ឯកសារ, វត្ថុជាក់ស្តែង ។ ល ។) ដែលដាក់បង្ហាញនៅពេលជំរះក្តី ឬសវនាការដទៃទៀត ។ ២- ព័ត៌មានណាមួយដែលអាចយកប្រើនៅពេលជំរះក្តីនាអនាគត ។

928. Exemplary damages

See Punitive damages.

ជំនីចិត្តប្រដៅ, ជម្ងឺចិត្តធ្វើជាក់រូ

929. Exclusionary clause

A part of a contract that tries to restrict the legal remedies available to one side if the contract is broken. *Fr: - Clause d'exclusion.*

ឧបបរិយាប័ន្ន, ឧបដិសេធន៍ (ព.ស)

ភាគមួយនៃកិច្ចសន្យាដែលព្យាយាមដាក់កំរិតទុក្ខាស្រ័យតាមផ្លូវច្បាប់ដែលមានចំពោះភាគីម្ខាង ប្រសិនបើកិច្ចសន្យានោះត្រូវបានល្មើស ។

930. Exclusionary rule

A reason why even relevant evidence will be kept out of a trial. The exclusionary rule often means the rule that illegally gathered evidence may not be used in a criminal trial. *Fr: Refus d'admission d'un témoignage.*

វិធានបដិសេធន៍ភស្តុតាង

ហេតុផលដែលបង្ហាញអំពីហេតុអ្វីបានជាសូម្បីតែភស្តុតាងដែលទាក់ទងក៏ដោយ ក៏នៅតែមិនអនុញ្ញាតឱ្យយកមកប្រើនៅពេលជំរះក្តីដែរ ។ វិធានបដិសេធន៍ភស្តុតាងនេះមានន័យថា ជាវិធានដែលចែងថាភស្តុតាងដែលប្រមូលបានដោយខុសច្បាប់មិនអាចនាំមកប្រើនៅក្នុងការជំរះក្តីផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌបានទេ ។

931. Exclusive economic zone

The marine area extending up to 200 nautical miles from the baselines of the territorial sea, in which the coastal state has sovereign rights in relation to natural resources and with regard to other activities for the economic exploitation and exploration of the zone, but in which third states enjoy the freedoms of navigation and overflight and of laying submarine cables and pipelines. *Fr: Zone économique exclusive.*

តំបន់សេដ្ឋកិច្ចដាច់មុខ

តំបន់នៅក្នុងសមុទ្រដែលបន្ទាយរហូតដល់ ២០០ ម៉ាយល៍វ៉ាទិច (ប្រមាណ ៣៧០ គ.ម) ពីខ្សែបន្ទាត់គោលនៃសមុទ្រដែលរដ្ឋមានឆ្នេរសមុទ្រ មានសិទ្ធិអធិបតេយ្យទាក់ទងនឹងធនធានធម្មជាតិ និងទាក់ទងនឹងសកម្មភាពដទៃទៀត ដើម្បីចម្រាញ់ និងរុករក ដុលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ប៉ុន្តែ ជាតំបន់ដែលរដ្ឋទីបីមានសេរីភាពក្នុងការធ្វើនាវាចរ, ហោះហើរលើ, រាយខ្សែកាប ឬបំពង់នានានៅក្រោមសមុទ្របាន។

932. Exclusive fishery zone

A coastal state's fishery jurisdiction extended to 200 miles from the baselines of the territorial sea. *Fr: Zone de pêche exclusive.*

តំបន់នេសាទដាច់មុខ

ដែននេសាទរបស់រដ្ឋដែលមានឆ្នេរសមុទ្រ ដែលលាតសន្ធឹងរហូតដល់ទៅ ២០០ ម៉ាយល៍ (ប្រមាណ ៣៧០ គ.ម) ចាប់ពីខ្សែបន្ទាត់គោលនៃសមុទ្រឆ្នេរ។

933. Exculpatory clause

A part of an agreement in which a prospective plaintiff agrees in advance not to seek to hold the prospective defendant liable for certain things for which that person would otherwise be liable.

ឧវិពិវត្ត

ភាគមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងដែលនៅក្នុងនោះដើមចោទនាអនាគត (ភាគីដែលអាចមានបណ្តឹងនៅពេលអនាគត) យល់ព្រមជាមុន មិនទាមទារអោយចុងចោទនាអនាគត (ភាគីដែលអាចត្រូវបានចោទប្រកាន់ដោយភាគីខាងលើនៅពេលអនាគត) ទទួលខុសត្រូវចំពោះរឿងខ្លះដែលជននោះត្រូវទទួលខុសត្រូវបើសិនជាគ្មានខ្លះចែងបែបនេះទេ។

934. Execute

Complete; make; perform; carry out. For example, to execute a contract is to sign it and make it valid, but to execute an obligation created by the contract is to carry out or perform it. *Fr: Exécuter, valider, signer.*

អនុវត្ត, ធ្វើឲ្យសំរេច, ចុះហត្ថលេខា

បំពេញ, ធ្វើ, សំដែង, អនុវត្ត។ ទាហរណ៍: ធ្វើឲ្យសំរេចកិច្ចសន្យាមួយគឺចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យានោះ ហើយធ្វើអោយកិច្ចសន្យានោះមានសុពលភាព ប៉ុន្តែ អនុវត្តកាតព្វកិច្ចមួយ ដែលបង្កើតឡើងដោយកិច្ចសន្យានោះគឺអនុវត្តឬបំពេញកាតព្វកិច្ចនោះ។

935. Executed

Fully accomplished or performed; leaving nothing unfulfilled. *Fr: Exécuté.*

ដែលអនុវត្តរួច

ត្រូវបានបំពេញឬអនុវត្តយ៉ាងពេញលេញ។ គ្មានទុកអ្វីឲ្យនៅសល់មិនបានបំពេញ។

936. Executed interest

An interest in property presently enjoyed and possessed by a party.

ផលប្រយោជន៍ទទួលរួច

ផលប្រយោជន៍ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួលបាននិងកាន់កាប់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នដោយភាគីមួយ ។

937. Execution (1)

Process of carrying into effect a court's judgment, decree or order. It gives the successful party the benefit of the court's judgment.

Fr: *Exécution.*

(១) ការអនុវត្តន៍សាលក្រម

ដំណើរការអនុវត្តន៍សាលក្រម, សេចក្តីសំរេច, ឬបញ្ជារបស់តុលាការ ។ វាផ្តល់អោយភាគីដែលបានឈ្នះក្តីទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍នៃសាលក្រមរបស់តុលាការ ។

938. Execution (2)

In criminal law, the process by which a sentenced defendant serves his sentence. For example, a person sentenced to ten years of imprisonment executes his sentence by spending that amount of time in prison, unless released earlier by parole. Fr: *Exécution.*

(២) ការទទួលទោសតាមសាលក្រម

ក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ វិធីការមួយដែលតាមនោះចុងចោទដែលត្រូវបានកាត់ទោសរួចអនុវត្តទោសរបស់ខ្លួន ។ ឧទាហរណ៍៖ មនុស្សម្នាក់បានត្រូវកាត់ទោសអោយជាប់គុកដប់ឆ្នាំទទួលទោសតាមសាលក្រមដោយចំណាយពេលដប់ឆ្នាំនោះនៅក្នុងពន្ធនាគារ ដោយមានលក្ខខណ្ឌមុនរយៈពេលកំណត់ ។

939. Executive (1)

The branch of government that carries out the law (as opposed to the judicial and legislative branches). The administrative branch of government. Fr: *Pouvoir exécutif.*

(១) អង្គនីតិប្រតិបត្តិ, អំណាចនីតិប្រតិបត្តិ

សាខានៃរដ្ឋាភិបាលដែលអនុវត្តច្បាប់(ផ្ទុយពីអំណាចតុលាការ និងអំណាចនីតិបញ្ញត្តិ) ។ ផ្នែករដ្ឋបាលនៃរដ្ឋាភិបាល ។

940. Executive (2)

A high official in a branch of government, a company, or other organization. Fr: *Cadre dirigeant.*

(២) ថ្នាក់ដឹកនាំ, អ្នកចាត់ចែងការ

មន្ត្រីថ្នាក់ខ្ពស់ក្នុងសាខាមួយនៃរដ្ឋាភិបាល, ក្រុមហ៊ុនមួយ ឬអង្គការដទៃទៀត ។

941. Executive agreement

A document, similar to a treaty, that is signed by the president and that does not require the approval of the legislature. Fr: *Accord conclu par l'exécutif.*

កិច្ចព្រមព្រៀងផ្នែកនីតិប្រតិបត្តិ

ឯកសារមួយស្រដៀងគ្នានឹងសន្ធិសញ្ញាដែលចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានាធិបតីហើយដែលមិនតម្រូវអោយមានការយល់ព្រមពីអំណាចនីតិបញ្ញត្តិឡើយ ។

942. Executive clemency

The power constitutionally held by the president or other designated person (such as the governor of a state) to pardon or commute the sentence of one convicted by a court within his jurisdiction.

Fr: *Clémence*.

ការព្រាសប្រណីទោស

អំណាចដែលផ្តល់ឲ្យប្រធានាធិបតី ឬមន្ត្រីផ្សេងទៀតដូចជាអភិបាលរដ្ឋជាដើម ដើម្បីលើកលែងទោសឬបន្ថយទោសដល់ទណ្ឌិតដែលត្រូវបានកាត់ទោសដោយតុលាការនៅក្នុងយុត្តាធិការ(សមត្ថកិច្ច)របស់ខ្លួន។

943. Executor (Female: Executrix)

A person who either expressly or by implication is appointed by a testator to carry out the testator's directions concerning the dispositions he makes under his will.

Fr: *Exécuteur, exécutrice*.

ប្រតិបត្តិករ, ប្រតិបត្តិកា (ព.ស)

ជនដែលអ្នកធ្វើមតិកសាសន៍ចាត់តាំងដោយជាក់លាក់ ឬដោយតុល្យភាពដើម្បីអនុវត្តសេចក្តីបង្គាប់ទាក់ទងនឹងការបរិច្ចាគមតិក ដែលអ្នកធ្វើមតិកសាសន៍បានបញ្ជាក់ក្នុងមតិកសាសន៍របស់ខ្លួន។ ស្ត្រីហៅថាប្រតិបត្តិកា។

944. Executory

Still to be carried out; incomplete; depending on a future act or event. For instance, an executory contract is one in which some performance remains to be accomplished.

Fr: *Exécutoire*.

មិនទាន់អនុវត្ត, មិនទាន់បានទទួល

ត្រូវអនុវត្តនៅឡើយ។ មិនពេញលេញ។ អាស្រ័យលើអំពើ ឬព្រឹត្តិការណ៍នៅពេលខាងមុខ។ ឧទាហរណ៍៖ កិច្ចសន្យាមិនទាន់អនុវត្តគឺជាកិច្ចសន្យាដែលនៅក្នុងនោះការអនុវត្តនៅមិនទាន់បានពេញលេញនៅឡើយ។

945. Executory bequest

A bequest of personal property or money that does not take effect until the happening of some future event, upon which it is contingent.

Fr: *Legs dépendant d'un évènement futur*.

អច្ច័យទានចលនវត្ថុមិនទាន់ទទួល

អច្ច័យទានជាចលនវត្ថុ ឬជាប្រាក់ដែលមិនទាន់ចូលជាធរមាន រហូតទាល់តែមានកើតព្រឹត្តិការណ៍ណាមួយនៅអនាគតសិន គឺមិនទៀងនៅឡើយដោយអាស្រ័យព្រឹត្តិការណ៍ណាម្យ៉ាង។

946. Executory interest

Interest in property that may become actual in the future or if a specified event occurs.

Fr: *Droit dépendant d'un évènement futur*.

ផលប្រយោជន៍មិនទាន់ទទួល

ផលប្រយោជន៍នៅក្នុងទ្រព្យសម្បត្តិដែលអាចបានពិតប្រាកដនៅអនាគត ឬអាស្រ័យព្រឹត្តិការណ៍ណាម្យ៉ាង។

947. Exemplary damages

Compensation in excess of actual damages that is a form of punishment to the wrongdoer and reparation to the injured. *Fr: Dommages-intérêts à titre de réparation exemplaire.*

សំណងទូទាត់សំរាប់ប្រដៅ

សំណងទូទាត់លើសពីការខូចខាតពិតប្រាកដ ដែលជាទម្រង់មួយនៃការដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះអ្នកប្រព្រឹត្តិខុសនិងជាការជួសជុលជនរងគ្រោះ ។

948. Exequatur

A written authorization and official recognition issued by the recipient government to a consular officer to exercise his or her functions in the country to which he or she accredited. *Fr: Exéquatur.*

ឱកាសធាន

សេចក្តីអនុញ្ញាតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ ដែលចេញដោយរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសទទួលដល់មន្ត្រីកុងស៊ុល ដើម្បីឲ្យគេបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួននៅក្នុងប្រទេសដែលគេនៅប្រចាំ ។

949. Ex-factory

Under this term, the price quoted applies only at the factory, and the seller agrees to place the goods at the disposal of the buyer at the agreed place on the date or within the period fixed. *Fr: Ex-usine.*

ថ្ងៃនៅរោងចក្រ

តាមពាក្យនេះ ថ្លៃដែលគេដាក់សម្រាប់អនុវត្តនៅឯរោងចក្រតែប៉ុណ្ណោះ ហើយអ្នកលក់ព្រមព្រៀងដាក់ទំនិញដល់អ្នកទិញនៅទីកន្លែងដែលព្រមព្រៀងគ្នានៅថ្ងៃឬក្នុងរយៈពេលដែលកំណត់ ។

950. Ex officio

By the power of the office (official position) alone. *Fr: De plein droit, ès qualités*

យោងតាមតំណែង, ពេញច្បាប់

យោងដោយអំណាចនៃតំណែងប៉ុណ្ណោះ (តំណែងផ្លូវការ) ។

951. Exoneration

Clearing of a crime or other wrongdoing. *Fr: Exonération.*

វិពិរទ្ធកម្ម

ការជម្រះអោយផុតពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌពីការប្រព្រឹត្តិខុសដទៃទៀត ។

952. Expectancy

Something hoped for. For example, an inheritance under the will of a person still living is an expectancy because the person making the will might change his or her mind.

ទ្រព្យក្នុងក្តីរំពឹង, ទ្រព្យក្នុងក្តីរង់ចាំ

អ្វីដែលគេសង្ឃឹមថាបាន ។ ទូទាហរណ៍៖ ការស្នងមត៌កតាមរយៈមត៌កសាសន៍របស់មនុស្សម្នាក់នៅរស់នៅឡើយគឺជាទ្រព្យក្នុងក្តីរំពឹងមួយពីព្រោះជនដែលធ្វើមត៌កសាសន៍អាចប្តូរគំនិតរបស់គេ ។

953. Expectation damages

Damages that try to place a party injured by a contract breach as close as possible to the position she would have occupied if the parties had fully performed the contract.

សំណងនៃការរំពឹងទុក

សំណងដែលព្យាយាមដាក់ភាគីមួយ ដែលរងគ្រោះ ដោយសារការល្មើសកិច្ចសន្យាមួយ ឲ្យបានត្រូវដែល អាចធ្វើទៅបាននឹងស្ថានភាពមួយដែល ភាគីនោះមុនជា មាន បើភាគីទាំងអស់បានអនុវត្តដោយពេញលេញនូវ កិច្ចសន្យា ។

954. Expert witness

A person possessing special knowledge or experience who is allowed to testify at a trial, not only about facts (like an ordinary witness) but also about the professional conclusions or opinions he or she draws from these facts.
Fr: Témoin expert.

សាក្សីកោសល្យវិច័យ, សាក្សីជំនាញ

ជនដែលមានការចេះដឹងពិសេសឬការពិសោធន៍ពិសេស ដែលគេអនុញ្ញាតអោយធ្វើសក្ខីកម្មក្នុងសវនាការ គឺមិន ត្រឹមតែធ្វើសក្ខីកម្មអំពីហេតុការណ៍(ដូចដែលសាក្សីធម្មតា ធ្វើ)ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ អំពីសេចក្តីផ្តន្ទាឬមតិខាងវិជ្ជាជីវៈ ដែលគេទាញអំពីអង្គហេតុទាំងនេះផងដែរ ។

955. Ex post facto

Latin: after the fact. Refers especially to a law that makes punishable as a crime an act done before the passing of the law and that was not a crime when done. See Post facto.

ជាប្រតិសកម្ម, ក្រោយអង្គហេតុ

ឡាតាំង៖ ក្រោយហេតុការណ៍ ។ សំដៅជាពិសេសទៅ លើច្បាប់មួយ ដែលធ្វើអោយអំពើមួយដែលប្រព្រឹត្តិមុន ការអនុម័តច្បាប់នោះទៅជាអំពើដែល អាចទទួលទណ្ឌកម្ម បានក្នុងឋានៈជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ហើយដែលមិនមែន ជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទេ នៅពេលគ្រាដែលគេប្រព្រឹត្តិ អំពើនោះ ។

956. Express

Clear, definite, direct, or actual; known by explicit words. *Fr: Exprès.*

ច្បាស់លាស់, ជាក់លាក់, ជាពាក្យពេចន៍

ច្បាស់, ជាក់លាក់, ត្រង់ៗច្បាស់ប្រាកដដែលដឹងដោយ សារពាក្យសំដីជាក់លាក់ ។

957. Express contract

A contract whose terms are stated in words. *Fr: Contrat exprès.*

កិច្ចសន្យាជាក់ច្បាស់

កិច្ចសន្យាមួយដែលមានខ្លឹមសារច្បាស់លាស់ ។

958. Expropriation

See Eminent domain.
Fr: Expropriation.

អស្សាមិករណ៍, សិទ្ធិកម្មកម្មសម្បត្តិក្រៃបេតិកភណ្ឌ

959. Expropriation of contractual rights ការដកហូតសិទ្ធិកិច្ចសន្យា

The confiscation or negation by the state of acquired rights other than property such as concessions, contracts, licenses, or investments, granted to an alien by the state. *Fr: Expropriation des droits contractuels.*

ការដកយក ឬការធ្វើឲ្យទៅជាឥតប្រយោជន៍ដោយរដ្ឋ នូវសិទ្ធិនានា ដែលបានមកហើយក្រៅពីទ្រព្យសម្បត្តិ ដូចជាសម្បទាន, កិច្ចសន្យា, អាជ្ញាប័ណ្ណ, ឬវិនិយោគទុន ដែលរដ្ឋផ្តល់ឲ្យជនបរទេស ។

960. Ex-ship

Words used in a contract for the sale of goods denoting that risk of loss shall pass to the buyer upon the goods leaving the ship. Buyer is responsible for any subsequent landing charges. *Fr: Au débarquement, à bord.*

ទទួលខុសត្រូវត្រឹមពេលរំលៀង

ពាក្យប្រើនៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ទំនិញ ដែលសំគាល់ថា គ្រោះអន្តរាយនៃការខាតបង់ត្រូវធ្លាក់លើអ្នកទិញ នៅពេលដែលទំនិញកំពុងចាកចេញពីនាវា ។ អ្នកទិញទទួលខុសត្រូវចំពោះថ្លៃដាក់ទំនិញដល់ដីដែលមានបន្ទាប់មកទៀត ។

961. Extenuating circumstances

Surrounding facts that make a crime less evil or blameworthy. They do not lower a crime to a less serious one, but do tend to reduce punishment. *Fr: Circonstances atténuantes.*

ស្ថានសម្រាលទោស, ស្ថានត្រាប្រណី

អង្គហេតុនៅជុំវិញដែលធ្វើអោយបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយមិនសូវអាក្រក់ពេក ឬមិនគួរអោយផ្ដន្ទាទោសខ្លាំងពេក ។ អង្គហេតុ ទាំងនេះមិនមែនធ្វើអោយបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយទៅជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានកំរិតទាបជាងនោះទេ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែនាំអោយមានការបន្ថយការដាក់ទណ្ឌកម្មប៉ុណ្ណោះ ។

962. Extinguishment

A discharge of an obligation or contract by operation of law or by express agreement. *Fr: Extinction d'un droit ou d'une obligation.*

ការរំលត់

ការជំរះកាតព្វកិច្ចឬកិច្ចសន្យាដោយអានុភាពនៃច្បាប់ ឬដោយការព្រមព្រៀងគ្នាច្បាស់លាស់ ។

963. Extortion

Any illegal taking of money, property, services, etc., by using threats, force, or the power of public office. *Fr: Concussion, extortion.*

ការជំរិត

អំពើយកប្រាក់, ទ្រព្យសម្បត្តិ, សេវាកម្ម ។ ល ។ ដោយប្រើការគំរាមកំហែងកម្លាំង ឬអំណាចនៃតំណែងសាធារណៈ ។

964. Extradition**បត្យាប័ន**

The surrender by one country to another of an accused or convicted person. Extradition prevents the escape of fugitives who seek sanctuary in another country. *Fr: Extradition.*

ការប្រគល់ជនជាប់ចោទឬជនជាប់ទោសពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយទៀត។ បត្យាប័នរារាំងនូវការរត់គេចពីការដាក់ទោសដើម្បីស្វែងរកជម្ងឺក្នុងប្រទេសមួយទៀត។

965. Extrajudicial**ក្រៅអំណាចតុលាការ**

Beyond a court's jurisdiction; not directly connected with a court or its proceedings. *Fr: Extrajudiciaire.*

ដុតពីសមត្ថកិច្ចតុលាការ។ មិនទាក់ទងដោយត្រង់ៗជាមួយនឹងតុលាការនិងដំណើរការជំនុំជម្រះរបស់តុលាការ។

966. Extraordinary majority**សម្រេចភាគច្រើនវិសាមញ្ញ**

Any vote that is required to be more than half plus one. For example, in Cambodia any amendment to the Constitution requires at least two thirds of the total number of the members of the National Assembly. *Fr: Majorité extraordinaire.*

សម្រេចដែលគេត្រូវការច្រើនជាងសម្រេចពាក់កណ្តាលបូកមួយ។ ឧទាហរណ៍៖ នៅប្រទេសកម្ពុជា ការធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញត្រូវមានសម្រេចយ៉ាងហោចពីរភាគបីនៃរដ្ឋសភាទាំងមូល។

967. Extraordinary sessions**សម័យប្រជុំវិសាមញ្ញ**

A period of time during which the National Assembly convenes to conduct legislative business that is separate from the ordinary sessions of the National Assembly. The Permanent Committee shall call an extraordinary session if there is a proposal from the King, the Prime Minister, or at least one third of the members of the National Assembly. *Fr: Session extraordinaire.*

រយៈពេលមួយដែលរដ្ឋសភាបើកប្រជុំដើម្បីដំណើរការកិច្ចការធ្វើច្បាប់ ដែលដាច់ដោយឡែកពីសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញនៃរដ្ឋសភា។ គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍នៃរដ្ឋសភាត្រូវកោះសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញមួយ បើសិនជាមានសេចក្តីស្នើពីព្រះមហាក្សត្រ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬយ៉ាងហោចណាស់ពីចំនួនមួយភាគបីនៃសមាជិករដ្ឋសភា។

968. Extraterritorial jurisdiction**អំណាចតុលាការក្រៅដែនដី**

Juridical power which extends beyond the physical limits of a particular country. *Fr: Extraterritorialité.*

អំណាចតុលាការដែលពង្រីកលើសពីព្រំដែនរូបវន្តនៃប្រទេសណាមួយ។

969. Extraterritoriality

The operation of a country's laws outside of its physical boundaries. For example, a country's right to bring to trial and punish its citizens in another country for crimes committed in that other country. *Fr: Jurisdiction extraterritoriale.*

អានុភាពច្បាប់នៅក្រៅដែនដី

អានុភាពច្បាប់នៃប្រទេសមួយនៅខាងក្រៅព្រំដែនរូបវន្តរបស់ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍៖ សិទ្ធិនៃប្រទេសមួយដើម្បីនាំពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនទៅក្នុងប្រទេសផ្សេងមួយទៀតមកជំនុំជំរះនិងដាក់ទណ្ឌកម្មពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលបានប្រព្រឹត្តិនៅប្រទេសផ្សេងនោះ។

970. Extrinsic evidence

Facts drawn from things outside the contract or other document in question. For example, the fact that a person was forced to sign a contract is extrinsic to the "face" (words) of the contract itself. *Fr: Preuve autre que document lui-même.*

ភស្តុតាងពាហ៍វិក, ភស្តុតាងក្រៅពីឯកសារផ្ទាល់

ហេតុការណ៍ដែលទាញចេញពីរឿងផ្សេងៗក្រៅពីចូសន្យាឬក្រៅឯកសារផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទង។ ឧទាហរណ៍៖ ហេតុការណ៍ដែលថាមនុស្សម្នាក់ត្រូវបានបង្ខំអោយចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាគឺនៅជាហេតុការណ៍នៅក្រៅសេចក្តីនៃកិច្ចសន្យានោះ។

971. Eyewitness

A person who can testify as to what he has experienced by his presence at an event. *Fr: Témoin oculaire ou direct.*

សាក្សីផ្ទាល់ភ្នែក

ជនដែលបង្ហាញសក្ខីកម្មចំពោះអ្វីដែលគេបានឃើញដោយសារវត្តមានរបស់គេនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍មួយ។

F

972. Face

All the words of a document, including everything in it (not just the front page), but excluding things about the document that do not appear in it. For example, a contract is considered to be valid "on its face" when its form and appearance seems to meet all of the legal requirements for a valid contract. A contract which seems to be valid "on its face" may in fact be invalid because of circumstances not visible in its form and appearance, such as the fact that one of the parties was forced to sign the contract at gunpoint. *Fr: Appearance.*

សេចក្តីលើឯកសារ

ពាក្យដែលមាននៅក្នុងឯកសារមួយ ដោយរាប់បញ្ចូលអ្វីទាំងអស់នៅក្នុងនោះ (មិនមែនត្រឹមតែទំព័រខាងមុខទេ) ប៉ុន្តែ មិនរាប់បញ្ចូលរឿងអ្វីដែលឯកសារដែលមិនមាននៅក្នុងឯកសារនោះទេ។ ឧទាហរណ៍៖ កិច្ចសន្យាមួយអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យា មានសុពលភាព "តាមសេចក្តីរបស់វា" កាលណាទម្រង់ និងលក្ខណៈសំបកក្រៅរបស់វាហាក់ដូចជាមានលក្ខណៈតាមផ្លូវច្បាប់សព្វគ្រប់ទាំងអស់សំរាប់កិច្ចសន្យាដែលមានសុពលភាពមួយ។ កិច្ចសន្យាដែលហាក់ដូចជាមានសុពលភាព "តាមសេចក្តីរបស់វា" អាចតាមពិតទៅជាកិច្ចសន្យាគ្មានសុពលភាពទៅវិញ ពីព្រោះមកពីមានកាលៈទេសៈផ្សេងៗមិនអាចមើលឃើញនៅលើទម្រង់និងលក្ខណៈសំបកក្រៅរបស់កិច្ចសន្យានោះ ដូចជាការរំលោភខុសច្បាប់ត្រូវបានបង្កដោយចុងអាវុធអោយចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យានោះជាដើម។

973. Face value

The value indicated in the wording of the instrument. For instance, the face value of a bank check is the amount the check is written for. *Fr: - Valeur nominale.*

តំលៃលើប័ណ្ណ

តំលៃបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតុបករណ៍។ ឧទាហរណ៍៖ តំលៃលើប័ណ្ណនៃមូលប្បទានប័ត្រធនាគារមួយ គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលសរសេរលើមូលប្បទានប័ត្រនោះ។

974. Facilitation

Doing something intentionally to make it easier for another to perform an action. *Fr: Facilitation.*

ការជួយសំរួល

ធ្វើអ្វីម្យ៉ាងដោយចេតនាដើម្បីអោយអ្នកផ្សេងទៀតរឹតតែងាយស្រួលក្នុងការធ្វើអំពើណាមួយ។

975. Fact (1)

An act; a thing that took place; an event. *Fr: Fait.*

(១) អង្គហេតុ, ហេតុការណ៍

អំពើមួយ។ រឿងមួយដែលកើតឡើង។ ព្រឹត្តិការណ៍មួយ។

976. Fact (2)

Something that exists and is real as opposed to opinion.

Fr: *Réalité.*

(២) ការណ៍ពិត

អ្វីដែលមានហើយពិតទៀត គឺជាអ្វីដែលផ្ទុយពីមតិ ។

977. Fact finder

In a judicial or administrative proceeding, the person or group responsible for determining the facts relevant to resolving a controversy. It is the role of a jury in a jury trial; in a nonjury trial the judge sits both as a fact finder and as a trier of law; in administrative proceedings it may be a hearing officer or a hearing body. Fr: *Personne d'enquête.*

អ្នករកការណ៍ពិត, អ្នកជំរះអង្គហេតុ

នៅក្នុងដំណើរការជំរះក្តីខាងផ្លូវតុលាការ ឬផ្លូវរដ្ឋបាល គឺជាជនឬក្រុមដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះការកំណត់រកអង្គហេតុនានាដែលទាក់ទងនឹងការដោះស្រាយវិវាទកម្ម ។ វាជានាទីរបស់តុលាការវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងការជំរះក្តីដែលមានតុលាការវិនិច្ឆ័យ ។ នៅក្នុងការជំរះក្តីដែលគ្មានតុលាការវិនិច្ឆ័យ គឺចៅក្រមជាអ្នករកការណ៍ពិតផង និងជាអ្នកជំរះខាងផ្នែកច្បាប់ផង ។ នៅក្នុងការជំរះក្តីក្នុងក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលវិញគឺមន្ត្រីបើកសវនាការ ឬតុលាការបើកសវនាការដែលជាអ្នករកការណ៍ពិត ។

978. Factor

In commercial law, a person who is given goods to sell and who gets a commission for selling them. Fr: *Agent, facteur.*

ជើងសារជំនួញ

នៅក្នុងច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មគឺជនដែលគេអោយរបស់ទៅលក់ហើយបានកំរៃជើងសារពីការលក់របស់អស់នោះ ។

979. Failure of consideration

The situation in which consideration was bargained for but either has become worthless, has ceased to exist or has not been provided as promised.

ការខាតបង់តម្លៃតបស្ម័ន, ការខកខានមិនបានផ្លូវដែល

គ្រោងទុក

ស្ថានភាពណាដែលក្នុងនោះតម្លៃតបស្ម័នត្រូវបានចរចាគ្នា រួច ប៉ុន្តែ តម្លៃតបស្ម័ននោះបែរទៅជាគ្មានតម្លៃទៅវិញ លែងមានទៅវិញ, ឬក៏គ្មានបានផ្តល់តាមការសន្យាទៅវិញ ។

980. Failure of issue

Dying without children. Fr: *Sans descendance.*

ការដាច់ពូជ, ការគ្មានកូនបន្ត

ការស្លាប់ទៅដោយគ្មានកូន ។

981. Fair comment

A plea by a defendant in a libel suit that the statements made, even if untrue, were not intended to create ill will but rather to state the facts as the writer honestly believed them to be. *Fr: Remarque juste.*

ការអត្ថាធិប្បាយដោយត្រឹមត្រូវ

ចម្លើយដែលលើកឡើងដោយចុងចោទនៅក្នុងបណ្តឹងនៃការបង្ខូចកេរ្តិ៍មួយដែលថា សេចក្តីថ្លែងការណ៍ដែលបានធ្វើឡើងនោះ ទោះបីជាមិនពិតក៏ដោយក៏មិនមានបំណងបង្កើតសត្វានចិត្តអាក្រក់ទេ ប៉ុន្តែដូចជាវិញ្ញាបនបត្រមានបំណងធ្វើអត្ថាធិប្បាយពីហេតុការណ៍ដែលអ្នកសរសេរជឿដោយស្មោះត្រង់ថាហេតុការណ៍នោះវាអញ្ចឹង ។

982. Fair dealing

A contract duty implied by law in certain situations that requires a party to follow reasonable standards of fair conduct in the type of contract the parties made.

ការប្រព្រឹត្តិដោយសមរម្យ

ករណីយកចិត្តទុកដាក់នៃកិច្ចសន្យារបស់ភាគីមួយដែលសន្និដ្ឋានចេញពីគតិច្បាប់នៅក្នុងស្ថានភាពណាមួយ ដែលតម្រូវឲ្យភាគីមួយប្រតិបត្តិតាមបទដ្ឋាននៃការប្រព្រឹត្តិឲ្យបានសមរម្យនៅក្នុងប្រភេទកិច្ចសន្យាដែលភាគីបានធ្វើ ។

983. Fair hearing

One in which authority is fairly exercised, that is, consistently with the fundamental principles of justice and due process of law. What is expected in a fair hearing is the right to present evidence, to cross examine, and to have findings supported by evidence.

សវនាការដោយយុត្តិធម៌

សវនាការដែលនៅក្នុងនោះអំណាចត្រូវបានគេយកមកប្រើដោយត្រឹមត្រូវមានន័យថា ស្របនឹងគោលការណ៍មូលដ្ឋាននៃយុត្តិធម៌ និងនីតិវិធីត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ អ្វីដែលគេសង្ឃឹមទុកថាវានឹងមាននៅក្នុងសវនាការដោយយុត្តិធម៌នោះ គឺសិទ្ធិដើម្បីបង្ហាញភស្តុតាងដើម្បីសាកសួរសាក្សីបដិបក្ខ និងដើម្បីបានសេចក្តីសម្រេចដែលផ្អែកលើភស្តុតាង ។

984. Fairness doctrine

A requirement that broadcasting stations present contrasting viewpoints on controversial issues of public importance. This doctrine imposes two responsibilities on the broadcaster: (1) to present adequate coverage of controversial public issues; and (2) to ensure that this programming presents differing viewpoints so that the public is fully and fairly informed. See also Equal time doctrine.

កម្មវិធីផ្សាយដោយយុត្តិធម៌

សេចក្តីតម្រូវមួយដែលថា ស្ថានីយ៍ផ្សាយវិទ្យុឬទូរទស្សន៍ត្រូវតែបង្ហាញទស្សនៈផ្សេងគ្នាអំពីបញ្ហាវិវាទទាំងឡាយដែលមានសារៈសំខាន់ដល់សាធារណៈជន ។ ទ្រឹស្តីនេះបង្គាប់ការទទួលខុសត្រូវជាវិជ្ជមានពីរយ៉ាងដល់អ្នកផ្សាយគឺ៖ (១)បង្ហាញការរាយការណ៍គ្រប់គ្រាន់អំពីបញ្ហាវិវាទសាធារណៈ និង (២)ធានាថា កម្មវិធីនេះលា តត្រង់ទស្សនៈខុសគ្នាដើម្បីអោយសាធារណជនបានទទួលព័ត៌មានដោយពេញលេញនិងដោយត្រឹមត្រូវ ។

985. Fair trial

A trial before a competent, impartial judge and an impartial jury in an atmosphere of judicial calm. *Fr: Procès équitable.*

ការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌

ការជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខចៅក្រមមានសមត្ថភាពមិនលំអៀង និងនៅចំពោះមុខក្រុមជំនុំជម្រះមិនលំអៀងនៅក្នុងបរិយាកាសស្ងប់ស្ងាត់ ។

986. Fair use doctrine

In copyright law, the privilege of a person other than the owner of the copyright to use copyrighted material in a reasonable manner without consent, notwithstanding a monopoly granted to the owner.

សិទ្ធិប្រើប្រាស់អត្ថបទដែលរក្សាសិទ្ធិ

ក្នុងច្បាប់សិទ្ធិបោះពុម្ពផ្សាយ គឺជាសិទ្ធិនៃជនណាមួយ ក្រៅពីម្ចាស់រក្សាសិទ្ធិដើម្បីប្រើប្រាស់អត្ថបទដែលរក្សាសិទ្ធិក្នុងរបៀបមួយ សមរម្យត្រឹមត្រូវមួយដោយមិនបាច់មានការយល់ព្រមថ្វីបើឯកាតិភាពត្រូវបានផ្តល់អោយម្ចាស់រួចហើយក៏ដោយ ។

987. False arrest

Any unlawful restraint or deprivation of a person's freedom of movement. *Fr: Arrestation illégale.*

ការចាប់ចងដោយខុសច្បាប់

ការកំរិតព្រំដែនឬការដកហូតដោយខុសច្បាប់នូវសេរីភាពក្នុងការធ្វើដំណើរ(ធ្វើដំណើរពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយ) ។

988. False imprisonment

The intentional, unjustified detention or confinement of a person. *Fr: Détention non justifiée.*

ការឃុំឃាំងដោយខុសច្បាប់

ការឃុំឃាំងជនណាមួយ ដោយចេតនាដោយគ្មានហេតុផលបញ្ជាក់ ។

989. False pretenses

A lie told to cheat another person out of his or her money or property. See Misrepresentation. *Fr: Escoquerie.*

ការបោកប្រាស់, ការឆបោក

ពាក្យកុហកយកមកនិយាយដើម្បីបោកប្រាស់អ្នកដទៃយកប្រាក់ ឬទ្រព្យសម្បត្តិពីជននោះ ។

990. False swearing

The giving of a false oath in connection with some proceeding or matter when an oath is required by law. *Fr: - Prêter faux serment.*

ការស្បថបំពាន

ធ្វើពាក្យសច្ចាភូតកុហកនៅក្នុងការសច្ចាប្រណិធានទាក់ទងនឹងរឿងជំនុំជម្រះណាមួយ ដែលច្បាប់តម្រូវអោយមានការសច្ចាប្រណិធាន ។

991. Family council (conseil de famille)

A body whose sanction is required for certain acts in which members of a family are concerned. For example, such a council may be formed to advise as to the affairs of a minor, and a guardian may be unable to accept or reject an inheritance to which the minor has succeeded without its authority. *Fr: Conseil de famille.*

ក្រុមប្រឹក្សាញាតិ

ក្រុមគណៈមួយដែលគេតម្រូវឲ្យមានការយល់ព្រមពីក្រុមនេះ ដើម្បីចាត់ការអ្វីម្យ៉ាងដែលទាក់ទងនឹងសុមាជិកនៃគ្រួសារមួយ។ ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមប្រឹក្សានេះអាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជួយយោបល់ អំពីកិច្ចការរបស់អនីតិជន ហើយអាណាព្យាបាលមិនអាចទទួល ឬក៏ប្រានចោលមតិសម្បត្តិ ដែលអនីតិជនបានស្នងដោយគ្មានការយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សាញាតិឡើយ។

992. Fee, fee simple

In real property, an estate of complete ownership that can be sold by the owner or left to his heirs. *Fr: Terre transmissible.*

ដីដែលជាកម្មសិទ្ធិដាច់ខាត

ក្នុងអចលនទ្រព្យគឺជាដីដែលមានកម្មសិទ្ធិពេញលេញ ដែលអាចលក់ដោយម្ចាស់ឬទុកសម្រាប់អោយទារករបស់គេ។

993. Felony

A crime of a graver or more serious nature than those designated as misdemeanors. *Fr: Crime.*

បទឧក្រិដ្ឋ

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរជាងបទល្មើសម្បាំងដែលគេហៅថាបទមជ្ឈិម។

994. Felony murder

An accidental killing committed while committing a felony (such as robbery) that may make that killing a murder.

ឃាតកម្មជាយថាហេតុដែលកើតក្នុងពេលប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ

មួយ

ការសម្លាប់ដោយចៃដន្យក្នុងពេលដែលប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋមួយ(ដូចជាការប្លន់ជាដើម)ដែលអាចធ្វើអោយការសម្លាប់នោះក្លាយទៅជាឃាតកម្ម។

995. Fiduciary

A person having a duty, created by his undertaking to act primarily for the benefit of another in matters connected with his undertaking, usually financial; one who has a position of confidence. *Fr: Position de confiance.*

ជនកាន់តំណែងជាទីទុកចិត្ត

ជនដែលមានករណីយកិច្ចដែលកើតឡើងដោយការសន្យារបស់ខ្លួនដើម្បីបំពេញកិច្ចការជាបឋមបំផុតត្រូវផ្តល់ដល់កំរៃដល់អ្នកផ្សេងទៀតក្នុងរឿងដែលទាក់ទងនឹងការសន្យារបស់ខ្លួនជាទូទៅក្នុងរឿងហិរញ្ញវត្ថុ។ ជនដែលមានតួនាទីទុកចិត្ត។

996. Fighting words

Words which, by being said, inflict injury or tend to create an immediate breach of the peace. *Fr: Paroles de défi.*

ពាក្យសំដីបង្កហេតុ, ពាក្យប្រទូសរាយ

ពាក្យសំដីទាំងឡាយបើកាលណាគេយកមកនិយាយ គឺនាំឲ្យមានការខូចខាតឬបង្កទៅរកការបំពានដល់សន្តិភាពជារឺធាន៖។

997. File

To deliver an instrument or other paper to the proper officer or official for the purpose of being kept on file by him as a matter of record and reference in the proper place. *Fr: Déposer.*

គំរូ, ដាក់ពាក្យ

ប្រគល់លិខិតបករណ៍ ឬក្រដាសស្នាមដៃផ្សេងៗទៀត ទៅមន្ត្រីសមស្របមួយ ដើម្បីយកទៅទុកក្នុងសំណុំឯកសារធ្វើជាសេចក្តីគំរូ និងឯកសារយោងនៅកន្លែងសមស្របមួយ ។

998. Filiation

Immediate blood relationship bond that ties the father or mother to their child.

បុគ្គលភាព

ចំណងសាច់ឈាមផ្ទាល់ដែលចងឪពុក ឬម្តាយភ្ជាប់ទៅនឹងកូនរបស់ខ្លួន ។

999. Financing statement

A document prepared by a secured creditor, and filed with the appropriate authorities, to give notice to the public that the creditor claims an interest in collateral belonging to the debtor named in the statement. It must be signed by the debtor, contain the address of both the debtor and the creditor, and describe the collateral by type or item.

សេចក្តីប្រកាសហិរញ្ញប្បទាន

ឯកសារដែលរៀបចំឡើងដោយម្ចាស់បំណុលដែលមានការធានា ហើយដាក់ប្តឹងទៅអាជ្ញាធរដ៏សមស្រប ដើម្បីផ្តល់ជាដំណឹងដល់សាធារណជនថា ម្ចាស់បំណុលមានផលប្រយោជន៍ក្នុងប្រាក់កាត ដែលជាតម្លៃសិទ្ធិរបស់កូនបំណុល ដែលមានឈ្មោះចុះក្នុងសេចក្តីប្រកាសនោះ ។ ឯកសារនោះត្រូវតែចុះហត្ថលេខា ដោយកូនបំណុលមានអាសយដ្ឋានរបស់កូនបំណុល និងម្ចាស់បំណុល ហើយនិងពិពណ៌នាពីប្រភេទ ឬរាយមុខប្រាក់កាត ។

1000. Fine

A financial penalty imposed on a person convicted of a crime, generally involving a judicial order that the convicted person pay a certain amount of money, which is then added to the treasury to finance legitimate government. *Fr: Peine d'amende.*

ទោសពិន័យ

ការពិន័យខាងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលដាក់បង្គាប់លើជនណាម្នាក់ដែលជាប់ទោសពីបទព្រហ្មទណ្ឌ ជាទូទៅពាក់ព័ន្ធនឹងដីការបស់តុលាការដែលបង្គាប់ឲ្យជនដែលជាប់ទោសនោះ បង់ប្រាក់មួយចំនួនដែលបន្ទាប់មកថែមទៅលើទឹកប្រាក់ក្នុងរក្សាគារ ដើម្បីផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុដល់រដ្ឋាភិបាលស្របច្បាប់ ។

1001. Fine for contravention

The fine penalty imposed on a person convicted of a petty crime within a range of amount of money. Compare Imprisonment for contravention. *Fr: Amende de simple police.*

ពិន័យជាលហុ

ទម្រង់មួយនៃទោសបញ្ញត្តិដែលដាក់លើជនល្មើសតូចតាច ដែលគេតម្រូវឲ្យជនល្មើសបង់ប្រាក់តាមចំនួនជាក់លាក់ណាមួយតាមដែលច្បាប់កំណត់ ។

1002. Firm offer

A merchant's signed written offer to buy or sell goods which states that the offer will be held open, and which cannot be revoked for the time specified or a reasonable time if none is specified.

Fr: *Offre ferme*

សំណើឆ្លាប់ខ្លួន

សំណើសរសេរចុះហត្ថលេខាដោយឈ្មួញម្នាក់ ដើម្បីទិញ ឬលក់ទំនិញដែលថ្លែងថា សំណើនឹងរក្សាទុកនៅចំហ ហើយដែលមិនអាចដកយកវិញបានក្នុងរយៈពេលដែលបានបញ្ជាក់រួចហើយ ឬក្នុងរយៈពេលសមរម្យបើគ្មានបានបញ្ជាក់។

1003. First devisee

The first person who is to receive an estate devised by will. Fr: *Premier héritier testamentaire*.

អច្ច័យទានលាភីដំបូង

ជនទីមួយដែលត្រូវទទួលមរតកដែលផ្តល់តាមរយៈមតិកសាសន៍។

1004. First impression

New. A case or question is "of first impression" if it presents an entirely new problem to the court and cannot be decided by precedent.

Fr: *Point de droit sans précédent*.

ការប្រទះក្នុងគ្រាដំបូង, ចំណាប់អារម្មណ៍ដំបូង

ថ្មីចែក។ ករណីបណ្តឹងឬបញ្ហាមួយដែលទើបប្រទះក្នុងគ្រាដំបូងគឺជាករណី ឬបញ្ហាដែលបង្ហាញនូវបញ្ហាថ្មីស្រឡាងដល់តុលាការ ហើយដែលមិនអាចសំរេចតាមករណីយុត្តិសាស្ត្រ។

1005. First refusal

See Right of first refusal.

Fr: *Première offre*.

សិទ្ធិទិញបានមុនគេ**1006. Fixture**

Something that was once a movable item but that is now attached to real property in such a way that its removal would damage the property, and that is thus considered part of the realty. Fr: *Immeuble par destination*.

ចលនទ្រព្យតាំងភ្ជាប់, វត្ថុតាំងភ្ជាប់តាមភក្តីវាសនា

របស់មួយដែលពីមុនជាចលនទ្រព្យប៉ុន្តែត្រូវបានគេតាំងភ្ជាប់ទៅនឹងអចលនទ្រព្យតាមរបៀបម្យ៉ាងដែលធ្វើអោយការដករបស់នោះនឹងបណ្តាលអោយខូចខាតដល់អចលនទ្រព្យ ហើយដូច្នេះគេក៏ចាត់ទុករបស់នោះជាកាតមួយនៃអចលនទ្រព្យ។

1007. Flag of convenience

The flag of a state whose law allows registration, in return for pecuniary consideration, and thereby the grant of nationality and the right to fly its flag to virtually any ship without laying down any requirements, such as those relating to the nationality of the shipowner or the crew or the country of construction. Fr: *Pavillon de complaisance*.

ទង់សំគាល់ប្រទេសចុះបញ្ជី (ព.ស)

ទង់របស់ប្រទេសមួយដែលមានច្បាប់អនុញ្ញាតឲ្យចុះបញ្ជីជាថ្មីនឹងការបង់ប្រាក់កាស ហើយដោយហេតុនោះជាការផ្តល់សញ្ជាតិ និងសិទ្ធិប្រើទង់ជាតិរបស់ខ្លួនស្ទើរតែគ្រប់នាវា ដោយមិនបាច់ដាក់សេចក្តីតម្រូវអ្វីទាំងអស់ដូចជាសេចក្តីតម្រូវទាក់ទងនឹងសញ្ជាតិរបស់ម្ចាស់នាវា ឬនាវិក ឬប្រទេសដែលកសាងនាវា។

1008. Flagrante delicto

In the act of committing the crime. *Fr: En flagrant délit*

បទល្មើសជាក់ស្តែង

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលកំពុងត្រូវបានប្រព្រឹត្តិ ។
បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលគេទាន់ក្នុងពេលកំពុងប្រព្រឹត្តិ ។

1009. Floating lien

A security interest retained in collateral even when the collateral changes in character, classification, or location.

សិទ្ធិបន្តលើប្រាតិភោគ

ផលប្រយោជន៍ដែលរក្សានៅក្នុងប្រាតិភោគ សូម្បីតែនៅពេលដែលប្រាតិភោគនោះប្តូរលក្ខណៈ, ពណ៌, ឬទីកន្លែងក៏ដោយ ។

1010. Forbearance (1)

A delay in enforcing rights.

(១)ការពន្យារប្រតិបត្តិ, ការពុំទាន់ចាត់ការ

ការពន្យារពេលក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិ ។

1011. Forbearance (2)

Holding off demanding payment on a debt that is due. *Fr: Abstention.*

(២)ការអត់ធ្មត់ពុំទាមទារបំណុល

ការទ្រាំមិនទាមទារដោយសងបំណុលនៅពេលដែលបំណុលនោះ ដល់កាលកំណត់ត្រូវសងហើយនោះ ។

1012. Force majeure

French: Irresistible, natural, or unavoidable; for example, an earthquake.

ប្រធានសក្តិ, ហេតុហួសនិស្ស័យ

ពាក្យបារាំង៖ កំលាំងដែលមិនអាចទប់ទល់បាន, មានមកពីធម្មជាតិ, ឬមិនអាចជៀសវាងផុតបាន ។
ឧទាហរណ៍៖ ផែនដីរំជួយ, ខ្យល់ព្យុះជាដើម ។

1013. Forced labor

In Cambodian labor law, a labor or service exacted from an individual under threat of any form of punishment and that the individual has not freely agreed to perform. Forced labor does not include obligatory military service, labor imposed pursuant to the court's judgment, labor mobilized to deal with natural disasters, and communal service that the people themselves or their direct representatives decide is necessary. *Fr: Travail forcé.*

ការងារដោយបង្ខំ

នៅក្នុងច្បាប់ការងារកម្ពុជា, ការងារ ឬសេវាកម្មដែលបំពេញដោយបុគ្គលណាម្នាក់ក្រោមការគំរាមកំហែងធ្វើទណ្ឌកម្មបែបណាមួយ ហើយដែលជននោះមិនបានយល់ព្រមដោយសេរី ។ ការងារដោយបង្ខំមិនរាប់បញ្ចូលបរិចារកិច្ចយោធាទាន់មិនបាន, ការងារដែលបង្ខាប់ដោយសាលក្រមតុលាការ, ការងារកំណែទម្រង់ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ និងការងារបំរើសហគមន៍ដែលពលរដ្ឋខ្លួនឯង ឬតំណាងផ្ទាល់របស់គេសម្រេចថាជាការចាំបាច់ ។

1014. Forced sale

A sale made to pay off a court's judgment, ordered by that court, and done according to rules set by that court. *Fr: Vente forcée.*

ការលក់ដោយបង្ខំ

ការលក់ម្យ៉ាង ដើម្បីយកប្រាក់ទៅសងតាមសាលក្រម របស់តុលាការ ហើយជាការលក់ដែលតុលាការនោះ បញ្ជាអោយធ្វើស្របទៅតាមវិធានផ្សេងៗ ដែលកំណត់ ដោយតុលាការនោះ ។

1015. Foreclosure

An action by a person who holds a mortgage to: (1) take the property away from the mortgagor (such as the homeowner); (2) end that homeowner's rights in the property; and (3) sell the property to pay off the mortgage debt. *Fr: Saisie d'une hypothèque.*

បណ្តឹងអំណូស, បណ្តឹងដាច់ទ្រព្យបញ្ចាំ

បណ្តឹងដែលធ្វើដោយជនដែលកាន់កាប់អ៊ីប៉ូតែកដើម្បី
(១)យកទ្រព្យចេញពីកូនបំណុលអ៊ីប៉ូតែក(ដូចជាម្ចាស់ផ្ទះ
ជាដើម) (២)បញ្ចប់សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ផ្ទះនោះលើទ្រព្យ
សម្បត្តិនិង (៣)លក់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះដើម្បីសងជំរះ
បំណុលអ៊ីប៉ូតែក ។

1016. Forensic

Belonging to the courts of justice; indicates the application of a particular subject to the law. For example, Forensic Medicine employs medical technology to assist in solving legal problems. *Fr: Expertise légiste.*

នៃតុលាការ, នៃនីតិបច្ចេកវិទ្យា (ព.ស)

ជារបស់តុលាការយុត្តិធម៌ ។ ពាក្យសំរាប់បញ្ជាក់ពីការ
អនុវត្តន៍កម្មវត្ថុណាមួយមកលើច្បាប់ ។ ឧទាហរណ៍៖
នីតិវេជ្ជវិជ្ជាប្រើបច្ចេកវិទ្យាពេទ្យដើម្បីជួយដោះស្រាយ
បញ្ហាច្បាប់ ។

1017. Foreseeability

A concept that limits a party's liability for the consequences of his acts to effects that are within the scope of a foreseeable risk, i.e., risks whose consequences a person of ordinary prudence would reasonably expect to occur as a result of his actions. *Fr: Prévisibilité.*

ភាពប្រមាណទាន, ភាពគ្រោងទុកមុនទាន

តែសាលានិងដើម្បីកំណត់ការទទួលខុសត្រូវរបស់ភាគីមួយ
ចំពោះផលវិបាកនៃអំពើរបស់ខ្លួនមកត្រឹមវិសាលភាពនៃ
គ្រោះអន្តរាយដែលអាចគ្រោងទុកមុនទានមានន័យថា
គ្រោះអន្តរាយដែលផលវិបាករបស់វាមនុស្សមានស្មារតី
ប្រុងប្រយ័ត្នធម្មតាគឺអាចនឹងទាយទុកជាមុនយ៉ាងសម
ហេតុសមផលថាផលវិបាកនឹងកើតមានឡើង ដោយសារ
តែអំពើរបស់ខ្លួន ។

1018. Forfeit

To lose the right to something due to neglect of a duty, due to an offense, or due to a breach of contract. For example, if a defendant fails to show up for trial, he or she may forfeit the bail bond.
Fr: Perte d'un droit.

បាត់បង់សិទ្ធិ

ខាតបង់សិទ្ធិចំពោះអ្វីម្យ៉ាងដោយសារការមិនយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះករណីយកិច្ចដោយសារបទល្មើសឬដោយសារការកិច្ចសន្យា។ ឧទាហរណ៍៖ បើសិនជាចុងចោទមិនបានបង្ហាញខ្លួននៅពេលជំរះក្តីទេនោះគេអាចបាត់បង់ប្រាក់ធានាព្រហ្មទណ្ឌនៅក្រៅឃុំ។

1019. Forfeiture

The loss of a right or property as a result of the non-performance of some obligation or condition, or as a penalty for some illegal act.
Fr: Déchéance de droit, perte de biens par confiscation.

ការប្រាសចាកសិទ្ធិ, ការបាត់សិទ្ធិ

ការខាតបង់សិទ្ធិ ឬទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលជាលទ្ធផលនៃការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ឬលក្ខខណ្ឌណាមួយ ឬដោយសារមានទោសមកពីអំពើខុសច្បាប់ណាមួយ។

1020. Forgery

1. Fraudulently making or altering a document with intent to harm the rights of another; making a false document or transferring a document known to be false. 2. Fabrication or counterfeiting of evidence. *Fr: Falsification.*

ការកែតម្លៃ

១ - ការតាក់តែងឯកសារ ឬកែតម្លៃឯកសារដោយបោកបន្លំក្នុងគោលបំណងធ្វើអោយខូចខាតដល់សិទ្ធិអ្នកដទៃ។ ការធ្វើឯកសារ ឬផលប័ត្រដោយក្លែងបន្លំឬបញ្ជូនផ្សព្វផ្សាយឯកសារដែលដឹងថាក្លែងក្លាយហើយ។ ២ - ការផលិតការប្រឌិតភស្តុតាង ឬក្លែងបន្លំភស្តុតាង។

1021. Formal contract

A written contract, historically one made under seal.
Fr: Contrat formel.

កិច្ចសន្យាធ្វើតាមបែបបទ

កិច្ចសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមួយ, ជាប្រវត្តិសាស្ត្រគេធ្វើឡើងដោយមានប្រថាប់ត្រា។

1022. Franchise (1)

A special right given by the government, such as the right to vote or to form a corporation. *Fr: Droit de vote, privilège.*

(១) សិទ្ធិពិសេស

សិទ្ធិពិសេសដែលរដ្ឋាភិបាលផ្តល់អោយដូចជាសិទ្ធិដើម្បីបោះឆ្នោត ឬសិទ្ធិដើម្បីបង្កើតសាជីវកម្ម។

1023. Franchise (2)

A business arrangement in which a person buys the right to sell, rent, etc., the products or services of a company and use the company's name to do business. *Fr: Franchise.*

(២) សិទ្ធិប្រើយ៉ាងហោ

ការស្រុះស្រួលគ្នាក្នុងផ្នែកអាជីវកម្មដែលក្នុងនោះជនម្នាក់ទិញសិទ្ធិដើម្បីលក់, ជួល ។ល។ នូវផលិតផលឬសេវានៃក្រុមហ៊ុនមួយ ហើយប្រើប្រាស់ឈ្មោះក្រុមហ៊ុននោះដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម។

1024. Fraud

Any kind of trick used by one person to cheat another. *Fr: - Fraude.*

ការបោកបន្លំ, ការបន្លំបោកប្រាស់

ល្បិចកលប្រភេទណាមួយដែលជនម្នាក់ប្រើ ដើម្បីបោកប្រាស់អ្នកដទៃ។

1025. Fraud in fact

Actual fraud; deceit; concealing something or making a false representation with an evil intent when it causes injury to another. See Positive fraud.

ការបោកបន្លំជាក់ស្តែង

ការបោកប្រាស់។ ការលាក់បំបាំងអ្វីម្យ៉ាងឬថ្លែងភូតភៈដោយមានបំណងកខ្វក់នៅពេលដែលការលាក់ឬការថ្លែងនោះបណ្តាលអោយខូចខាតដល់អ្នកដទៃ។

1026. Fraudulent conveyance

A debtor's transfer of property to someone else in order to cheat a creditor who might have a right to it. *Fr: Transfert frauduleux.*

ការផ្ទេរទ្រព្យក្នុងបំណងបោកប្រាស់ឥណទាន

ការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិពីសំណាក់កូនបំណុលទៅអោយអ្នកណាផ្សេងប្រយោជន៍ដើម្បីបោកប្រាស់ម្ចាស់បំណុលដែលអាចមានសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិនោះ។

1027. Fraudulent transfers

In bankruptcy, a transfer of property by the debtor within a period of time prescribed by law preceding bankruptcy, where the debtor was insolvent when the transfer was made and where the debtor received less than a reasonable equivalent value for the transfer. See also fraudulent conveyance. *Fr: - Transfert frauduleux.*

ការផ្ទេរដោយចេតនាបន្លំ

នៅក្នុងរឿងធនក្សយ, ការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិដោយកូនបំណុលក្នុងរង្វង់ពេលដែលច្បាប់កំណត់ មុនពេលធនក្សយក្នុងករណីដែលកូនបំណុលស្ថិតក្នុងសភាពអសាធននៅពេលផ្ទេរ និងក្នុងករណីកូនបំណុលបានទទួលអ្វីដែលមានតម្លៃតិចជាងតម្លៃទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះការផ្ទេរនោះ។

1028. Free alongside (F.A.S)

Delivery term under which the seller is obligated to deliver goods to a specified loading dock and bears expense and risk of loss up to that point. The seller must place the goods by the side of a carrier, ready to be loaded. *Fr: Franco quai.*

តម្លៃដល់តែមនាវា

ពាក្យប្រើនៅក្នុងការប្រគល់ទំនិញ ដែលតាមពាក្យនេះអ្នកលក់មានកាតព្វកិច្ចត្រូវប្រគល់ទំនិញដល់ដៃដុកទំនិញហើយទទួលខុសត្រូវលើការចំណាយ និងគ្រោះអន្តរាយនៃការខាតបង់នៅត្រឹមចំណុចនោះ។ អ្នកលក់ត្រូវដាក់ទំនិញនៅក្បែរយានដឹកនាំត្រៀមសម្រាប់ដុក។

1029. Free and clear

Unencumbered. In property law, a title is free and clear if it is not encumbered by any liens or restrictions. *Fr: Non encombré.*

ជ្រះស្រឡះ, រួចពីបន្ទុក

គ្មានជំពាក់ជំពិន។ នៅក្នុងច្បាប់ទ្រព្យសម្បត្តិសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិមួយ ជ្រះស្រឡះបើសិនជាគ្មានជាប់បន្ទុកចំពោះសិទ្ធិឃាត់ទុក ឬការដាក់កំហិតណាម្យ៉ាងទេនោះ។

1030. Free on board (F.O.B)

Terms used to describe that the seller will deliver the goods specified in the sales contract without expense of the buyer. If it is said FOB the place of shipment, it means that basically the seller at that place ship the goods and bear the expense and risk of putting them into the possession of the carrier. If it is said FOB place of destination, basically the seller must at his own expense and risk transport the goods to that place and there tender delivery of them. *Fr: Franco bord.*

កម្រៃដល់នាវា

ពាក្យប្រើសម្រាប់ពិពណ៌នាថា អ្នកលក់នឹងប្រគល់ទំនិញដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ដោយមិនទាញអ្នកទិញអស់សោហ៊ុយ។ បើកិច្ចសន្យាថា អែហ្វអូប៊ីនៅចំណុចដឹកទំនិញនេះមានន័យថា ជាមូលដ្ឋានអ្នកលក់ដឹកទំនិញនិងទទួលខុសត្រូវលើការចំណាយ និងគ្រោះអន្តរាយក្នុងការនាំទំនិញនោះដាក់ទៅក្នុងការកាន់កាប់របស់ភ្នាក់ងារដឹកនាំនៅត្រឹមចំណុចដឹកទំនិញនោះ។ បើកិច្ចសន្យាថា អែហ្វអូប៊ីនៅចំណុចទីដៅជាមូលដ្ឋានអ្នកលក់ត្រូវដឹកទំនិញទៅដល់ចំណុចនោះ ហើយប្រគល់ឲ្យអ្នកទទួលដោយទទួលខុសត្រូវលើការចំណាយ និងគ្រោះអន្តរាយទាំងអស់ដោយខ្លួនឯង។

1031. Freedom of contract

The liberty or ability to enter into agreements with others. *Fr: Liberté de contracter.*

សេរីភាពក្នុងការបង្កើតកិច្ចសន្យា

សេរីភាព ឬភាពដែលអាចធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយអ្នកដទៃ។

1032. Freehold estate

An ownership or interest in real property for life or of uncertain duration. *Fr: Tenure perpétuelle et libre.*

កម្មសិទ្ធិគ្មានពេលកំណត់

កម្មសិទ្ធិឬប្រយោជន៍ជាប់នឹងអចលនទ្រព្យសំរាប់រយៈពេលមួយជីវិត ឬសំរាប់រយៈពេលមិនជាក់លាក់។

1033. Fresh pursuit

In criminal law, right of a police officer to cross jurisdictional lines in order to arrest a felon. The term also refers to the power of a police officer to make an arrest without a warrant when he is in immediate pursuit of a criminal. See Hot pursuit. *Fr: Aux trousses de.*

ការដេញចាប់

ក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌសិទ្ធិរបស់ប៉ូលីសដើម្បីឆ្លងពីដែនសមត្ថកិច្ចមួយ ទៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចមួយទៀតដើម្បីចាប់ទុកជន។ ពាក្យនេះក៏យោងផងដែរដល់អំណាចរបស់ប៉ូលីសដើម្បីចាប់ដោយមិនបាច់មានដីកាកាលណាប៉ូលីសនោះកំពុងដេញចាប់ជនល្មើសជាបន្ទាន់។

1034. Frisk

Quick, superficial search. *Fr: Fouiller.*

ស្ទាបឆែក

ការឆែកឆេរស្ទើរ និងយ៉ាងរហ័ស។

1035. Frivolous

Clearly insufficient as a matter of law. *Fr: Frivole, futile.*

ឥតប្រយោជន៍, គ្មានខ្លឹមសារ

មិនគ្រប់គ្រាន់តាមលក្ខណៈច្បាប់តែម្តង។

1036. Fruit of the poisonous tree ភស្តុតាងទុច្ចរិត

Evidence that is a result of an illegal search or questioning and which cannot be used against the person searched or questioned even if the evidence was obtained only indirectly as a result of the illegal search or questions. See Tainted evidence.

ភស្តុតាងដែលជាលទ្ធផលនៃការឆែកឆេរ ឬសាកសួរដោយខុសច្បាប់ហើយដែលមិនអាចយកមកប្រើប្រឆាំងនឹងជនដែលត្រូវឆែកឆេរឬសាកសួរទេ សូម្បីតែភស្តុតាងនោះបានមកដោយមិនចំពោះពីលទ្ធផលនៃការឆែកឆេរឬសាកសួរខុសច្បាប់នោះក៏ដោយ ។

1037. Frustration of contract ការរាំងស្ទះកិច្ចសន្យា

Excuse of performance in a contract when that contract depends on the existence of a person or thing and the person or thing ceases to exist; excuse of performance when a contract becomes impossible to perform because of an act of God or change in the law. See Commercial frustration. *Fr: Impossibilité d'exécuter un contrat (absence de l'objet).*

ជាសេចក្តីដោះសារពីការបំពេញកាតព្វកិច្ចនៅក្នុងកិច្ចសន្យាមួយ កាលណាកិច្ចសន្យានោះពឹងផ្អែកលើអត្តិភាពនៃជនម្នាក់ឬវត្ថុមួយ ហើយជននោះឬវត្ថុនោះលែងមានគេទៅទៀត។ ការដោះសារពីការបំពេញកាតព្វកិច្ចកាលណាកិច្ចសន្យាមួយលែងអនុវត្តទៅកើត ពីព្រោះមកពីអំពើនៃអាទិទេព ឬការផ្លាស់ប្តូរច្បាប់។

1038. Frustration of purpose ដំណើរខកបំណងកិច្ចសន្យា, ការខកបំណង

Excuse for a promisor in certain situations when the objectives of the contract have been completely defeated by circumstances arising after formation of the agreement, and performance is excused under this rule even if there is no impediment to actual performance.

ការដោះសារសំរាប់អ្នកសន្យានៅក្នុងស្ថានភាពណាដែលគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាត្រូវបានរលំរលាយទាំងស្រុងដោយកាលៈទេសៈដែលកើតឡើងបន្ទាប់ពីការបង្កើតការព្រមព្រៀងគ្នា ហើយការបំពេញកាតព្វកិច្ចក៏ត្រូវបានអនុគ្រោះតាមវិធាននេះ សូម្បីតែគ្មានទប់សត្វដល់ការបំពេញកាតព្វកិច្ចពិតប្រាកដក៏ដោយ ។

1039. Fundamental breach

ការល្មើសជាត្រឹម

An unexcused failure to perform a contract promise by one of the parties which results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result. The doctrine applies in transactions governed by the Convention on Contracts for the International Sale of Goods. See material breach. *Fr: - Rupture fondamentale du contrat*

ការខកខានដែលមិនអាចដោះសារបានក្នុងការអនុវត្តន៍ការសន្យាក្នុងកិច្ចសន្យាដោយភាគីមួយ ក្នុងបណ្តាភាគីនានាដែលជាលទ្ធផលនាំឲ្យមានការខូចប្រយោជន៍ដល់ភាគីម្ខាងទៀត រហូតដល់ទៅធ្វើឲ្យបាត់បង់ជាដុំកំភួននូវអ្វីដែលគេមានសង្ឃឹមនឹងទទួលបានតាមកិច្ចសន្យា លើកលែងតែភាគីកំពុងល្មើសមិនបានមើលឃើញជាមុន ហើយមនុស្សសាមញ្ញទូទៅក្នុងប្រភេទដូចគ្នាក្នុងកាលៈទេសៈដូចគ្នាមិនបានមើលឃើញជាមុននូវលទ្ធផលដូចនោះ ។ ទ្រឹស្តីនេះអនុវត្តក្នុងកិច្ចការ ដែលគ្រប់គ្រងដោយអនុសញ្ញាស្តីពីកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការលក់ដូរទំនិញជាអន្តរជាតិ ។

1040. Fundamental change of circumstances

ការផ្លាស់ប្តូរជាមូលដ្ឋាននៃកាលៈទេសៈ

A very exceptional ground for terminating or withdrawing from a treaty, which may be invoked by a party if a fundamental change of circumstances (not foreseen by the parties) has occurred with regard to those existing at the time of conclusion of the treaty. *Fr: Changement fondamental des circonstances.*

មូលហេតុពិសេសបំផុតមួយសម្រាប់រំលត់ ឬដកខ្លួនចេញពីសន្ធិសញ្ញាមួយ ដែលភាគីមួយយកមកប្រើ បើសិនជាមានការផ្លាស់ប្តូរជាមូលដ្ឋាននៃកាលៈទេសៈ (ដែលភាគីមើលមិនឃើញជាមុន) កើតមានឡើងទាក់ទងទៅនឹងកាលៈទេសៈ ដែលមាននៅពេលសម្រេចសន្ធិសញ្ញា ។

1041. Future interests

សិទ្ធិកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់នៅអនាគត

Present rights in property that give the right to future possession or use. For example, the right to own property and use it after ten years go by.

សិទ្ធិបច្ចុប្បន្នលើទ្រព្យសម្បត្តិដែលផ្តល់សិទ្ធិកាន់កាប់ឬប្រើប្រាស់នាអនាគត ។ ឧទាហរណ៍៖ សិទ្ធិធ្វើម្ហូបលើទ្រព្យសម្បត្តិ និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិបន្ទាប់ពីរយៈពេលដប់ឆ្នាំកន្លងផុតទៅ ។

G

1042. GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)

An institution formed to provide a forum in which to promote and negotiate trade on multilateral basis. It is specifically interested in reducing barriers of trade, of both tariff and non-tariff nature.

Fr: *Accord Général sur les Tarifs douaniers et le Commerce.*

កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធ និងពាណិជ្ជកម្ម (ហ្គាត់)

ស្ថាប័នមួយដែលបង្កើតឡើងដើម្បីផ្តល់វេទិកាមួយ ដើម្បីលើកស្ទួយ និងចរចាពាណិជ្ជកម្មលើមូលដ្ឋានពហុភាគី។ ស្ថាប័ននេះមានការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើការបន្ថយរបាំងពាណិជ្ជកម្ម ដែលមានលក្ខណៈជាពន្ធដារក្តី និងមិនមែនជាពន្ធដារក្តី។

1043. Garnishee

A person who holds money or property belonging to a debtor and who is subject to a garnishment proceeding by a creditor. Fr: *Tiers saisi.*

ភតិយជនអំណូស (ព.ស)

ជនដែលកាន់កាប់ប្រាក់ឬទ្រព្យសម្បត្តិជាកម្មសិទ្ធិរបស់កូនបំណុលម្នាក់(កូនបំណុល) និងជាជនដែលត្រូវរងដោយបណ្តឹងរឹបទ្រព្យរបស់ឥណទាយកម្នាក់(ម្ចាស់បំណុល)។

1044. Garnishment

A legal proceeding taken by a creditor after a judgment is received against a debtor. If the creditor knows that the debtor has money or property with someone else (such as a bank account or an employer who pays wages to the debtor), the creditor first has the money tied up by legal process and then takes as much of it as the laws allows to pay off the debt (such as a fixed percentage of the debtor's wages). Fr: *Saisie-arrêt.*

បណ្តឹងរឹបទ្រព្យពីភតិយជន, អំណូសតំហាត់

ចំណាត់ការតាមផ្លូវច្បាប់ដែលធ្វើឡើងដោយម្ចាស់បំណុល បន្ទាប់ពីបានទទួលសាលក្រមច្បាប់កូនបំណុលសងបំណុល។ បើសិនជាម្ចាស់បំណុលដឹងថាកូនបំណុលមានប្រាក់ឬទ្រព្យសម្បត្តិនៅនឹងអ្នកណាផ្សេង(ដូចជាក្នុងធនាគារឬនិយោជកដែលចំណាយប្រាក់ឈ្នួលដោយទៅកូនបំណុលជាដើម) ម្ចាស់បំណុលនៅត្រង់ប្លង់បង្គុល គឺត្រូវធ្វើដោយប្រាក់នោះឬសម្បត្តិនោះរក្សាទុកសិនតាមរយៈវិធីផ្លូវច្បាប់ រួចហើយក៏រឹបយកទឹកប្រាក់ឬសម្បត្តិមួយចំនួនតាមតែច្បាប់អនុញ្ញាតដើម្បីយកមកជំរះបំណុល(ដូចជាភាគរយដែលតំណត់នៃប្រាក់ឈ្នួលរបស់កូនបំណុលជាដើម)។

1045. General appearance

An appearance in court made for any reason other than for the purpose of challenging the court's jurisdiction. Fr: *Comparution avec intention de s'opposer à la demande.*

ការចូលខ្លួនជាធម្មតា

ការចូលខ្លួនចំពោះមុខតុលាការដោយហេតុផលណាមួយ ក្រៅពីគោលបំណងជំទាស់នឹងសមត្ថកិច្ចតុលាការ។

1046. General assignment for benefit of creditors

A transfer of all rights in a debtor's property to a trustee who settles the debtor's affairs and distributes money to the creditors.

ការប្រគល់សិទ្ធិអោយចាត់ចែងជាតុណ្ហប្រយោជន៍ដល់
ឥណទាយក

ការផ្ទេរសិទ្ធិទាំងអស់លើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនបំណុលទៅ
អោយអ្នកទុកចិត្តម្នាក់ដែលជាអ្នកដោះស្រាយកិច្ចការ
របស់កូនបំណុល ហើយចែកចាយប្រាក់នោះទៅអោយ
ម្ចាស់បំណុល ។

1047. General creditor

A person who is owed money, but who has no security (such as a mortgage) for the debt. *Fr: Créancier chirographaire.*

ឥណទាយកធម្មតា

ជនដែលគេជំពាក់ប្រាក់ប៉ុន្តែមិនមានប្រាក់ភោគទេ គឺគ្មាន
អ្វីយកមកដាក់ធានាបំណុលទេ(ដូចជានិក្ខេបជាដើម) ។

1048. General Secretariat

The administrative body of the National Assembly of Cambodia which is responsible for the administrative affairs of the National Assembly. *Fr: Secrétariat Général.*

អគ្គលេខាធិការរដ្ឋាន

អង្គការរដ្ឋបាលនៃរដ្ឋសភា នៃប្រទេសកម្ពុជាដែលទទួល
បន្ទុកផ្នែកកិច្ចការរដ្ឋបាលនៃរដ្ឋសភា ។

1049. Generalized system of preferences

A program under which developed countries grant preferential treatments to less developed countries for a list of eligible products imported in those developed countries. The program includes duty free on those products. To be eligible as beneficiary countries of this program, certain requirements laid down by the granting countries have to be met (for example, friendly political system, rights of workers, participation in drug suppression efforts etc.)

ប្រព័ន្ធអនុគ្រោះទូទៅ

កម្មវិធីមួយដែលប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ផ្តល់ការអនុគ្រោះដល់
ប្រទេសមិនសូវអភិវឌ្ឍន៍ចំពោះបញ្ជីផលិតផលមួយចំនួន
ត្រូវតាមលក្ខណ្ឌដែលនាំចូលមកក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍ
ន៍ ។ កម្មវិធីនេះរួមមានការពន្ធដារលើផលិតផលទាំង
នោះ ។ ដើម្បីទទួលបានសម្បត្តិជាប្រទេសទទួល
អត្ថប្រយោជន៍ពីកម្មវិធីនេះ ប្រទេសទទួលការអនុគ្រោះ
ត្រូវបំពេញតាមតម្រូវការខ្លះដែលប្រទេសអ្នកផ្តល់ដាក់
ចុះ (ឧទាហរណ៍ ប្រទេសដែលមានប្រព័ន្ធនយោបាយ
ជាមិត្តនឹងគ្នា, សិទ្ធិរបស់កម្មករ, និងការចូលរួមក្នុងការ
បង្ក្រាបគ្រឿងញៀន ។ល ។)

1050. Genocide

Crime defined by the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in 1948 as an accomplished act which has its intent the destruction of a national, ethnic, racial, or religious group, either in whole or in part. *Fr: Génocide.*

ការប្រល័យពូជសាសន៍

បទឧក្រិដ្ឋដែលកំណត់ដោយអនុសញ្ញា ស្តីពីការបង្ការ និងការផ្ដន្ទាទោសឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ឆ្នាំ ១៩៤៨ ច ជាអំពើដែលបានធ្វើសម្រេច ហើយដែល មានបំណងកំទេចចោលនូវក្រុមជនជាតិ, ជាតិព័ន្ធ, ពូជសាសន៍, ឬក្រុមសាសនាទាំងមូលក្តី ឬមួយភាគក្តី ។

1051. Gerrymander

Create unusually shaped political boundaries or districts in a country in order to accomplish an improper purpose, such as to give a voting advantage to one political party or one ethnic group. *Fr: Découpage électoral.*

ការបែងចែកមណ្ឌលក្នុងគតិលំអៀង

ការបង្កើតព្រំដែនបូមណ្ឌលដែលមានទ្រង់ទ្រាយខុស ប្រក្រតីសំរាប់គោលបំណងនយោបាយនៅក្នុងប្រទេស មួយ ដើម្បីអោយបានសំរេចគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវ ដូចជាធ្វើអោយបានអត្ថប្រយោជន៍ខាងសម្លេងឆ្នោតដល់ ភាគីមួយឬក្រុមជនជាតិភាគតិចជាដើម ។

1052. Gift

Any willing transfer of money or property without payment and with no thought of financial benefit to the giver. *Fr: Don, donation.*

អំណោយ

ការផ្ទេរប្រាក់ឬទ្រព្យសម្បត្តិដែលផុសចេញពីឆន្ទៈ ដោយ គ្មានគំនិតគិតឃើញពីការបានផលកំរៃហិរញ្ញវត្ថុត្រឡប់ មកខ្លួនវិញឡើយ ។

1053. Gift over

A property transfer that takes effect automatically when another ends. For example, a gift to A for A's life, then to B.

អំណោយតវេនគ្នា (ព.ស)

ការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិដែលចូលជាធរមានដោយស្វ័យ ប្រវត្តិកាលណាអ្នកមួយទៀតស្លាប់ ។ ឧទាហរណ៍៖ អំណោយទៅ ក មួយជីវិតរួចហើយទៅ ខ ។

1054. Giveback

A union negotiating a new contract with lower salaries or benefits, usually to preserve jobs.

ការចរចាបន្ថយបៀវត្សរ៍

សហជីពចរចាធ្វើកិច្ចសន្យាថ្មី ដោយសុខចិត្តយកប្រាក់ខែ ឬផលកំរៃទាបជាងមុនជាធម្មតាដើម្បីរក្សាការងារអោយ នៅតែរស់ ។

1055. Going concern

A company that is operating its usual business in its usual way (even if in weak financial condition). *Fr: Entreprise prospère.*

ក្រុមហ៊ុនកំពុងចំរើន, ក្រុមហ៊ុនកំពុងនៅដំណើរការ

ក្រុមហ៊ុនដែលកំពុងដំណើរការអាជីវកម្មតាមរបៀប ធម្មតារបស់ខ្លួន(ទោះបីស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពថវិកាទន់ ខ្សោយក៏ដោយ) ។

1056. Good cause

Substantial reason; one that affords a legal excuse.

Fr: *De façon très justifiée.*

មូលហេតុគ្រឹមត្រូវ

ហេតុផលមាំទាំ ។ មូលហេតុសមល្មមនឹងបានសេចក្តីដោះសាគាមផ្លូវច្បាប់ ។

1057. Good faith

Total absence of intention to seek unfair advantage or to defraud another party. Fr: - *Bonne foi.*

ដោយសុទ្ធចិត្ត, ដោយចិត្តសុចរិត

គ្មានបំណងអ្វីទាំងអស់ដើម្បីស្វែងរកអត្ថប្រយោជន៍មិនសមរម្យ ឬដើម្បីបោកប្រាស់ភាគីម្ខាងទៀត ។

1058. Good title

A clear title free from present litigation, obvious defects or serious doubts concerning its validity. Fr: *Titre de propriété irréfragable.*

សិទ្ធិកម្មសិទ្ធិជ្រះស្រឡះ, សិទ្ធិកម្មសិទ្ធិមិនអាចប្រឆាំងបានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិដែលប្រាសចាកពីវិវាទបច្ចុប្បន្ន, ពីភាពខ្ចោះយ៉ាងជាក់ស្តែងឬពីការមន្ទិលយ៉ាងខ្លាំងទាក់ទងនឹងសុពលភាពនៃសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិនោះ ។

1059. Goods

In general, items of merchandise, supplies, or raw materials. In law of sales, all things (including specially manufactured goods) which are movable at the time of identification to the contract for sale, other than the money in which the price is to be paid, investment securities and things in action. Also includes the unborn young of animals and growing crops and other identified things attached to realty as fixtures, and all things which are treated as movable for purposes of a contract of storage or transportation. In secured transactions, all things which are movable at the time the security interest attaches or which are fixtures, but money, documents, instruments, accounts, chattel paper, general intangibles, or minerals or the like (including oil and gas) before extraction. Fr: - *Biens, marchandises*

របស់របរ, ទំនិញ

ក្នុងន័យទូទៅ មុខទំនិញ របស់ផ្គត់ផ្គង់ ឬវត្ថុធាតុដើម ។ នៅក្នុងច្បាប់អំពីការលក់ដូរ គឺវត្ថុទាំងអស់(រួមមានជាពិសេសរបស់ដែលក្នុងកម្មន្តសាល) ដែលអាចចលនាបាននៅពេលបញ្ជាក់កិច្ចការនៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ដោយមិនរាប់បញ្ចូលប្រាក់ដែលសម្រាប់យកទៅបង់ថ្លៃរបស់អ្វីមួយ, ប័ណ្ណវិនិយោគ, និងប័ណ្ណឥណទាន ។ វត្ថុនោះរាប់បញ្ចូលផងដែរនូវកូនសត្វមិនទាន់កើត និងកសិផលកំពុងដុះ និងវត្ថុដទៃទៀតដែលបានសំគាល់ដែលជាប់នឹងអចលនវត្ថុក្នុងសណ្ឋានជាវត្ថុតាំងភ្ជាប់តាមភ័ព្វវាសនា និងវត្ថុទាំងអស់ដែលចាត់ទុកថា ចលនាបានក្នុងគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាទុកដាក់ក្នុងឃ្លាំង ឬដឹកនាំ ។ នៅក្នុងការដាក់ធានា គឺវត្ថុទាំងអស់ដែលអាចចលនាបាននៅពេលសិទ្ធិលើរបស់ធានាអាចអនុវត្តបាន ឬដែលជាវត្ថុតាំងភ្ជាប់តាមភ័ព្វវាសនា ប៉ុន្តែ មិនរាប់បញ្ចូលប្រាក់, ឯកសារ, លិខិតបកប្រែ, តណ្ហា, លិខិតធានាបំណុល, អជុសនីយសម្បត្តិទូទៅ ឬរ៉ែ ឬវត្ថុដូចគ្នា (រួមមានប្រេងនិងឧស្ម័ន) នៅមុនពេលបូមយកចេញ ។

1060. Government-in-exile

រដ្ឋាភិបាលនិរទេស

A government created outside of its territorial base.

Fr: *Gouvernement en exil.*

រដ្ឋាភិបាល ដែលបង្កើតឡើងនៅខាងក្រៅទឹកដីរបស់

ខ្លួន ។

1061. Grace period

រយៈពេលអនុគ្រោះ, រយៈពេលបន្ថែម

Any period specified in a contract that is beyond the due date of the debt, during which payment is permitted without penalty. Fr: *Délai de grâce.*

រយៈពេលណាមួយដែលមានបញ្ជាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាហើយ ដែលជារយៈពេលកន្លងផុតពីកាលបរិច្ឆេទត្រូវសងបំណុល ដោយនៅក្នុងកំឡុងនៃរយៈពេលនេះ ការសងបំណុល ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយគ្មានការដាក់ពិន័យអ្វី ទាំងអស់ ។

1062. Graded offense

បទល្មើសដែលបែងចែកជាកំរិត

A criminal offense divided into degrees; e.g., murder could be divided into first degree murder, second degree murder, etc., based on the presence or absence of other factors, such as intent to murder, etc. Fr: *Offence gradué.*

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយដែលបែងចែកជាកំរិត ផ្សេងៗ ។ ឧទាហរណ៍៖ ឃាតកម្មអាចបែងចែកជា ឃាតកម្មកំរិតទីមួយ, ឃាតកម្មកំរិតទីពីរ ។ ល ។ ដោយ ផ្អែកលើវត្តមានឬអវត្តមាននៃកត្តាផ្សេងៗដូចជាចេតនា ប្រព្រឹត្តិបទឃាតកម្មជាដើម ។

1063. Graft

អំពើពុករលួយ, ការស៊ីសំណូក

Fraudulent obtaining of public money by the corruption of public officials; a dishonest advantage that one person, by reason of his position, influence or trust, acquires from another. Fr: *Corruption de fonctionnaires.*

ការប្រាក់សាធារណៈតាមល្បិចបន្លំដោយអំពើពុក រលួយរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ។ គឺជាអត្ថប្រយោជន៍បាន មកដោយទុច្ចរិត ដែលជនម្នាក់បានមកពីអ្នកផ្សេង ដោយសារតំណែងរបស់ខ្លួនឥទ្ធិពល ឬអាណត្តិព្យាបាល ភាពរបស់ខ្លួន ។

1064. Grant

ធ្វើអនុប្បទាន, ធ្វើសម្បទាន

To give, allow or transfer something to another, with or without compensation. Fr: *Cession, octroi.*

ដោយ, អនុញ្ញាត, ឬផ្ទេររបស់អ្វីទៅអ្នកដទៃដោយគិតឬ ដោយមិនគិតសំណងទូទាត់ ។

1065. Grantee

អនុប្បទានិក

A person to whom a grant is made or land is deeded. Fr: *Cessionnaire.*

ជនម្នាក់ដែលគេធ្វើអនុប្បទានដោយ ឬគេផ្ទេរកម្មសិទ្ធិដី ដោយ ។

1066. Grantor

អនុប្បទាយិ

Person making a grant or deeding over land.

Fr: *Cédant, donateur.*

ជនដែលធ្វើអនុប្បទានឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិដីដោយទៅអ្នក ដទៃ ។

1067. Gratuitous bailment

One that occurs when care and custody of the bailor's property is accepted by the bailee without charge and without any consideration or expectation of benefit. In a gratuitous bailment, the bailee is liable to the bailor for the loss of bailed property only if the loss is caused by bailee's gross negligence. *Fr: Dépôt gratuit.*

បញ្ជីមុតា, បញ្ជីគ្មានគិតថ្លៃ

បញ្ជីនេះកើតឡើងកាលណាការរក្សានិងការឃុំគ្រងទ្រព្យរបស់អ្នកផ្ញើត្រូវបានទទួលដោយអ្នកទទួលបញ្ជីដោយឥតគិតថ្លៃនិងគ្មានយកថ្លៃឬក៏សង្ឃឹមអំពីតម្លៃអ្វីទាំងអស់។ នៅក្នុងបញ្ជីមុតា អ្នកទទួលបញ្ជីទទួលខុសត្រូវចំពោះអ្នកផ្ញើចំពោះការបាត់បង់របស់ធ្វើ ក្នុងករណីដែលការបាត់បង់នោះបណ្តាលមកពីការប្រហែសធ្ងន់ធ្ងរពីសំណាក់អ្នកទទួលបញ្ជីប៉ុណ្ណោះ។

1068. Gratuitous promise

A promise by someone to do or refrain from doing something without requiring anything in return.

ការសន្យាមុតា

ការសន្យាដោយអ្នកណាម្នាក់ថានឹងធ្វើឬមិនព្រមធ្វើអ្វីម្យ៉ាងដោយមិនទាមទារសំណងតបស្ម័គ្រអ្វីទាំងអស់។

1069. Grievance

In labor law, a complaint filed by an employee or union representative regarding working conditions and which has a procedure to resolve the complaint as provided in the union contract. An injury, injustice or wrong which gives ground for complaint because it is unjust, discriminatory, and oppressive. *Fr: Doléances, grief.*

បណ្តឹងភក្តីពីលក្ខខណ្ឌការងារ

ក្នុងច្បាប់ការងារគឺជាបណ្តឹងធ្វើដោយនិយោជិកម្នាក់ ឬតំណាងសហជីពចំពោះលក្ខខណ្ឌធ្វើការងារហើយការដោះស្រាយបណ្តឹងនោះគឺធ្វើទៅតាមនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាសហជីព។ ម្យ៉ាងទៀតគឺជាការខូចខាតអយុត្តិធម៌ ឬកំហុសដែលបង្កើតបានជាហេតុផលសំរាប់បណ្តឹងពីព្រោះ វាអយុត្តិធម៌រើសអើង ហើយសង្កត់សង្កិន។

1070. Grounds

Basis, foundation, or points relied on. For example, "grounds" for a divorce may include adultery, cruelty, etc. *Fr: Motif, raison.*

មូលហេតុ, ហេតុផល, មូលបទ

មូលដ្ឋាន ត្រឹះ ឬចំណុចសំអាង។ ឧទាហរណ៍៖ មូលហេតុឬហេតុផលនៃការលែងលះគ្នា អាចរាប់បញ្ចូលការជិត។ ល។

1071. Guaranty contract

A contract whereby a party called a guarantor agrees with a creditor to perform the obligations of a debtor to that creditor in the event that the debtor fails to perform them. Some jurisdictions distinguish contracts of suretyship from contracts of guaranty on the basis that suretyship contracts typically involve a joint agreement among all three parties, whereas guaranty contracts involve a separate contract between the guarantor and the creditor (creating secondary liability for the guarantor). See Contract of suretyship.

កិច្ចសន្យាធានា

កិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីមួយហៅថា អ្នកធានាយល់ព្រមជាមួយម្ចាស់បំណុល ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់កូនបំណុលចំពោះម្ចាស់បំណុលនោះ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ដែលកូនបំណុលខកខានបំពេញកាតព្វកិច្ចនោះ ។
យុត្តាធិការខ្លះបែងចែកកិច្ចសន្យាធានាដោយបុគ្គល ពីកិច្ចសន្យាធានាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដែលថា កិច្ចសន្យាធានាដោយបុគ្គលទាក់ទងជាពិសេសនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងរួមក្នុងបណ្តាភាគីទាំងបីចំណែកឯកិច្ចសន្យាធានាទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាដោយឡែករវាងអ្នកធានា និងម្ចាស់បំណុល (ដូច្នេះបង្កើតបានជាការទទួលខុសត្រូវបន្ទាប់បន្សំដល់អ្នកធានា) ។

1072. Guardian

A person who has the legal right and duty to take care of another person or that person's property because that other person cannot legally take care of himself or herself. *Fr: Tuteur, curateur*

អាណាព្យាបាលស្របច្បាប់

ជនដែលមានសិទ្ធិនិងករណីយកិច្ចការដូចច្បាប់ដើម្បីបីបាច់ថែរក្សាជនផ្សេងទៀតឬទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននោះ ពីព្រោះជននោះមិនអាចមានសមត្ថភាពតាមផ្ទាល់ដើម្បីថែរក្សាខ្លួនឯងបាន ។

1073. Guilty

Being found by a jury or judge to have committed the crime charged. See Innocent. *Fr: Coupable.*

ជាប់ពិរុទ្ធ

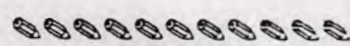
ត្រូវបានរកឃើញដោយគណៈវិនិច្ឆ័យ ឬចៅក្រមថាបានប្រព្រឹត្តិបទព្រហ្មទណ្ឌដូចដែលបានចោទមែន ។

1074. Gun control law

A law restricting or regulating the sale, purchase or possession of firearms, or establishing a system of licensing, registration or identification of firearms or their owners or users.

ច្បាប់គ្រប់គ្រងអាវុធ

ច្បាប់ដាក់កំហិតឬដាក់បទបញ្ជាលើការលក់ការទិញ ឬការកាន់កាប់អាវុធ ឬបង្កើតប្រព័ន្ធចេញអាជ្ញាប័ណ្ណការចុះបញ្ជីឬការធ្វើអត្តសញ្ញាណ អាវុធ ឬម្ចាស់អាវុធឬអ្នកប្រើអាវុធ ។

H

1075. Habeas corpus

Latin: "You have the body."
A judicial order to someone ordering them to bring a named person to the court. It is most often used to get a person out of unlawful confinement by forcing the captor and the person being held to come to court for a decision on the legality of the confinement or other holding (such as keeping a child when someone else claims custody). *Fr: Ordonnance d'habeas corpus.*

ដីការព្រួយកខ្លួនមកតុលាការ

ឡាតាំង៖ អ្នកនាំខ្លួនមក ។ បញ្ជាតុលាការទៅអ្នកណាមួយអោយនាំខ្លួនជនដែលមានឈ្មោះក្នុងដីការនោះទៅតុលាការ ។ ដីការនេះគេច្រើនប្រើដើម្បីធ្វើអោយជនណាម្នាក់រួចពីការឃុំឃាំងដោយខុសច្បាប់ ដោយបង្ខំអ្នកចាប់គេឃុំឃាំងនិងជនជាប់ឃុំមកតុលាការដើម្បីសំរេចអំពីនិក្ខានុកូលភាពនៃការឃុំឃាំងឬការរក្សាខ្លួនទុកដទៃទៀត (ដូចជារក្សាទុកកូនក្មេងដោយសំអាងថាជាការបីបាច់) ។

1076. Habitual offender

One who has been repeatedly convicted of crimes and therefore is subject to extended imprisonment for subsequent crimes committed. *Fr: Récidiviste.*

ជនប្រព្រឹត្តិល្មើសជាទម្លាប់, ជនមិនរាងចាល

ជនដែលជាប់ទោសពីបទព្រហ្មទណ្ឌជាញឹកញយដង ហើយដូច្នេះត្រូវតែទទួលជាប់ឃុំក្នុងពន្ធនាគារយូរជាងពេលមុនៗសំរាប់បទព្រហ្មទណ្ឌក្រោយៗមកទៀត ដែលបានខ្លួនប្រព្រឹត្តិ ។

1077. Harbor

To shelter or conceal a person for an illegal purpose, such as to protect a criminal from the police. *Fr: Donner asile à, receler.*

ផ្តល់ទីជំរកខុសច្បាប់

ផ្តល់ទីជំរកឬលាក់បំបាំងជនណាម្នាក់ដើម្បីគោលបំណងខុសច្បាប់ដូចជាការពារទុក្រឹដ្ឋជនអោយរួចពីប៉ូលីសជាដើម ។

1078. Harmless error

Error that is not sufficiently prejudicial to the losing party in a lawsuit to cause the appellate court to change the lower court's decision. *Fr: - Erreur non préjudiciable.*

ការភ័ន្តច្រឡំបន្ទាប់បន្សំ (ព.ស)

ការភ័ន្តច្រឡំដែលគ្មានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្កព្យសនកម្មដល់ភាគីដែលចាញ់ក្តីដើម្បីសុំអោយតុលាការទទួលកែប្រែសេចក្តីសំរេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោម ។

1079. Headnote

A summary at the beginning of a case report of points discussed and issues decided in a case.

កំណត់សង្ខេបនៃរឿងក្តី

សេចក្តីសង្ខេបនៅខាងដើមនៃរបាយការណ៍បណ្តឹងអំពីចំណុចដែលបានពិភាក្សារួច ហើយនិងបញ្ហាផ្សេងៗដែលត្រូវបានសំរេចមកហើយនៅក្នុងបណ្តឹងមួយ ។

1080. Hearing

A proceeding where evidence is taken to determine an issue of fact and to reach a decision on the basis of that evidence. *Fr: Audition d'une affaire.*

សវនាការ

ដំណាក់កាលនៃការជំរះក្តីមួយ ដែលគេយកភស្តុតាងមកដើម្បីសំរេចពីបញ្ហាអង្គហេតុនិងដើម្បីឈានដល់សេចក្តីសំរេចមួយដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃភស្តុតាងនោះ ។

1081. Hearsay rule

A rule that declares not admissible as evidence any statement other than by a witness while testifying at the hearing to prove the truth of the matter stated. *Fr: Déposition sur la foi d'autrui.*

វិធានអំពីពាក្យចោមអ្នកដទៃ

វិធានដែលថ្លែងថាជាការមិនអាចទទួលយកជាភស្តុតាងបាននូវសេចក្តីអធិប្បាយណាមួយផ្សេងពីសាក្សីក្នុងពេលដែលគេបង្ហាញសក្តីកម្មនៅក្នុងសវនាការដើម្បីបង្ហាញបញ្ជាក់ភាពពិតនៃរឿងដែលអធិប្បាយ ។

1082. Heat of passion

A state of violent and uncontrollable provoked anger that may reduce the legal definition of a killing from murder to manslaughter. *Fr: Acte passionnel.*

អំណាចភ្លើងចោសមួយឆាវ

សភាពហឹង្សានិងបង្កកំហឹងដែលមិនអាចបង្ក្រាបបានហើយសភាពនៃកំហឹងបែបនេះ អាចបន្ថយនិយមន័យដូច្នៃពាក្យការសម្លាប់ពីឃាតកម្មចុះមកមនុស្សឃាតន៍ ។

1083. Heir apparent

One who has the rights to inheritance provided that he lives longer than his donor ancestor. *Fr: Héritier présomptif.*

ពរយាទតាមញាតិភាព

អ្នកដែលមានសិទ្ធិស្នងមតិក លើកណាគេមានអាយុរស់នៅយូរជាងបុព្វជនដែលធ្វើប្រទានកម្ម ។

1084. Heirs of the body

Descendants of the person named as parent.

ពរយាទតព្វជន, ពរយាទបិតាភក

បច្ចាជននៃជនដែលមានឈ្មោះជាម្តាយឬឪពុក ។

1085. Hereditary succession

The passing of title according to the law of descent; acquisition of title to an estate by a person by operation of law upon the death of an ancestor who has not left a valid will affecting the property inherited.

សន្តតិកម្មបិតាភក, ការស្នងមតិកតាមវង្សគ្រកូល

ការផ្ទេរសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិស្របទៅតាមច្បាប់ស្តីពីសន្តតិកម្ម ។
ការបានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិលើមតិកដោយជនម្នាក់តាមអំណាចនៃច្បាប់នៅពេលមរណភាពនៃបុព្វជនម្នាក់ដែលមិនបានបន្សល់មតិកសាសន៍ដែលមានសុពលភាពទាក់ទងនឹងសម្បត្តិដែលត្រូវទទួលជាមតិក ។

1086. High seas

All parts of the sea that are beyond the jurisdiction and sovereignty of any state (principle of the freedom of the seas), which are not included in the exclusive economic zone, or exclusive fishery zone, the territorial sea, the internal waters of a state, or in the archipelagic waters of an archipelagic state. High seas are free and open to all. See Exclusive economic zone; Territorial sea; Internal waters.

Fr: Haute mer.

សមុទ្រអន្តរជាតិ

ផ្នែកទាំងអស់នៃសមុទ្រ ដែលផុតពីយុត្តាធិការ និងអធិបតេយ្យភាពរបស់រដ្ឋណាមួយ (គោលការណ៍នៃសេរីភាពក្នុងការប្រើប្រាស់សមុទ្រ) ជាផ្នែកដែលមិនស្ថិតនៅក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចដាច់មុខ, តំបន់នេសាទដាច់មុខ, សមុទ្រឆ្នេរ, សមុទ្រផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋមួយ ឬនៅស្ថិតនៅក្នុងដែនទឹកនៃប្រជុំកោះនៃរដ្ឋប្រជុំកោះ ។ សមុទ្រអន្តរជាតិនេះគេអាចប្រើប្រាស់បានដោយសេរី និងបើកចំហរឲ្យមនុស្សទាំងអស់ ។

1087. Hold harmless

Agree to pay claims that might come up against another person. See Save harmless. *Fr: Terir à couvert.*

ធានាទទួលខុសត្រូវ

យល់ព្រមសងការទាមទារ ដែលអាចមានចំពោះមនុស្សម្នាក់ទៀត ។

1088. Holder

A person who has legally received possession of a negotiable instrument, such as a check, and who is entitled to payment on it. *Fr: Porteur.*

តាហក

ជនដែលបានទទួលតាមផ្លូវច្បាប់នូវការកាន់កាប់វិបត្រពាណិជ្ជកម្មដូចជា មូលប្បទានវិបត្រជាដើម និងជាអ្នកដែលមានសិទ្ធិទទួលការចំណាយទូទាត់អោយវិបត្រនោះ ។

1089. Holder in due course

A holder who buys a negotiable instrument honestly believing that it is valid. *Fr: Porteur de bonne foi.*

តាហកនិយ័ត, តាហកទៀងត្រង់ (ព.ស)

តាហកដែលទិញវិបត្រពាណិជ្ជដោយជឿជាក់យ៉ាងសុចរិតថាវិបត្រនោះមានសុពលភាព ។

1090. Holding (1)

In commercial and property law, property to which one has legal title and possession.

(១)សម្បត្តិកាន់កាប់

ក្នុងច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មនិងច្បាប់គ្រប់គ្រងសម្បត្តិ គឺជាសម្បត្តិដែលគេមានសិទ្ធិនិងការកាន់កាប់ស្របច្បាប់ ។

1091. Holding (2)

The legal principle to be drawn from a court's opinion (decision). *Fr: Jurisprudence.*

គោលការណ៍នៃមតិតុលាការ

(២)គោលការណ៍ច្បាប់ ដែលត្រូវទាញចេញពីមតិ (សេចក្តីសម្រេច) របស់តុលាការ ។

1092. Hold over

កាន់កាប់បន្ត

1. Keep possession as a tenant after the lease period ends. 2. Stay in office after the term of office is up.

១-រក្សាកាន់កាប់បន្តក្នុងឋានៈជាកតិកៈបន្ទាប់ពីរយៈពេលនៃកតិសន្យាបានចប់ហើយនោះ ។ ២-បិទក្នុងតំណែងតទៅទៀត បន្ទាប់ពីអាណត្តិនៃតំណែងបានចប់ទៅហើយនោះ ។

1093. Holdover tenancy

ភតិកម្មលើសអាណត្តិ, ភតិកម្មមិនបានចាត់ការ

See Tenancy at sufferance.

1094. Holdover tenant

ភតិកៈដែលកាន់កាប់បន្ត

One who, after his right to be in possession of rented premises is over, continues to stay. He has no right to possession of such premises and is subject to eviction. See Tenant at sufferance.

ជនដែលបន្ទាប់ពីកាន់កាប់ដោយពេញសិទ្ធិនូវទីស្នានដែលខ្លួនជួលនៅបន្តនោះតទៅទៀត ។ ជននោះគ្មានសិទ្ធិកាន់កាប់ទីលំនៅស្នាននោះទេ ហើយត្រូវស្ថិតក្នុងអំណាចនៃការបណ្តេញចេញ ។

1095. Holographic will

មតិកសាសន៍សរសេរផ្ទាល់ដៃ

A will entirely written, dated and signed by the testator's own hand. *Fr: Testament olographe.*

មតិកសាសន៍ម្យ៉ាងដែលសរសេរដោយលក្ខណៈអក្សរទាំងអស់ ហើយមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយដៃអ្នកធ្វើមតិកសាសន៍នោះផ្ទាល់ ។

1096. Homicide

មនុស្សឃាតន៍

The killing of one human being by the act, inducement, or omission of another. *Fr: Homicide.*

ការសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ដោយអំពើដោយការជំរុញ ឬដោយការទុកខានធ្វើអ្វីមួយរបស់មនុស្សម្នាក់ទៀត ។

1097. Hostile possession

ភាគៈអវិភូត, ការកាន់កាប់ដីអវិភូត

Actual occupation or possession of land with a claim of land ownership against the whole world (including the person whose name appears on the land records as owner), but not necessarily in an angry, aggressive, or emotionally "hostile" way.

ការតាំងទី ឬការកាន់កាប់ដីជាក់ស្តែងដោយមានការទាមទារកម្មសិទ្ធិដីទល់នឹងមនុស្សទាំងអស់(ដែលរាប់បញ្ចូលជនដែលមានឈ្មោះថាជាម្ចាស់ដីនៅលើតំណត់ត្រាដីធ្លី) ប៉ុន្តែ មិនមែនចាំបាច់ទាល់តែការទាមទារនោះធ្វើដោយហិង្សាដោយការបង្កអធិការណ៍ ឬរបៀបជាសត្រូវទេ ។

1098. Hostile witness

A witness called by one side in a trial who shows so much prejudice or hostility to that side that he or she can be treated as if called by the other side. This allows cross-examination, rather than direct examination, from the calling side.

សាក្សីអវិភូត

សាក្សីដែលអញ្ជើញដោយភាគីមួយនៅក្នុងការជំរះក្តី មួយ ហើយសាក្សីនោះបង្ហាញនូវការធ្វើអោយខូចប្រយោជន៍ ឬអវិភាពយ៉ាងខ្លាំងដល់ភាគីដែលអញ្ជើញនោះជាហេតុធ្វើអោយគេចាត់សាក្សីនោះទុកដូចជាសាក្សីដែលអញ្ជើញដោយភាគីម្ខាងទៀតដែរ ។ ការនេះនាំអោយមានការសាកសួរផ្ទាល់ពីសំណាក់ភាគីដែលអញ្ជើញមក ។

1099. Hot pursuit (1)

The right of a state's warships or military aircraft, or other public ships or aircraft, to pursue and arrest a foreign private vessel on the high seas that violated that state's laws and regulations while within that state's internal waters or territorial sea (or within the contiguous zone, if customs, fiscal, immigration, or sanitary laws have been violated). *Fr: Droit de suite en haute mer.*

សិទ្ធិដេញតាមក្នុងដែនសមុទ្រអន្តរជាតិ

សិទ្ធិរបស់រដ្ឋាភិបាលម្យ៉ាង ឬយន្តហោះយោធារបស់រដ្ឋមួយ, ឬសិទ្ធិរបស់កប៉ាល់ ឬយន្តហោះសាធារណៈដទៃទៀត ដើម្បីដេញតាមនិងចាប់កប៉ាល់ឯកជនបរទេសនៅក្នុងដែនសមុទ្រអន្តរជាតិដែលរំលោភច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិរបស់រដ្ឋនោះនៅពេលដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងសមុទ្រដែក្នុង ឬសមុទ្រឆ្នេររបស់រដ្ឋនោះ (ឬនៅក្នុងតំបន់ជាប់សមុទ្រឆ្នេរ បើសិនជាគេបានរំលោភច្បាប់គយ, ច្បាប់នៃសារពើពន្ធ, ច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍, ឬច្បាប់អនាម័យ) ។

1100. Hot pursuit (2)

See Fresh pursuit.

ការដេញចាប់**1101. Humanitarian intervention**

Forcible intervention by one state in another state's territory for the purpose of protecting individuals from threats to their lives, inhumane and cruel treatment, or persecution. There is controversy as to the legitimacy of such an intervention. *Fr: Intervention d'humanité.*

អន្តរាគមន៍មនុស្សធម៌

អន្តរាគមន៍ដោយកម្លាំងនៃរដ្ឋមួយទៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋមួយផ្សេងទៀត ក្នុងគោលបំណងការពារបុគ្គលនានា ពីការគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិតរបស់គេ, ការប្រព្រឹត្តិបែបអមនុស្សធម៌ និងឃោរឃៅ ឬការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ។ មានការចម្រើនចម្រាស់អំពីភាពស្របច្បាប់នៃអន្តរាគមន៍បែបនោះ ។

1102. Hung jury

A jury that cannot reach a verdict because of strong disagreement among jurors. *Fr: Jury qui ne parvient pas à une décision.*

គណៈវិនិច្ឆ័យមិនអាចសម្រេចបាន

គណៈវិនិច្ឆ័យដែលមិនអាចឈានដល់សេចក្តីសំរេចមួយ ព្រោះមកពីការខ្វែងមតិខ្លាំងក្នុងចំណោមសមាជិកទាំងអស់ ។

1103. Hypothetical question

A process of setting up a series of facts, assuming that they are true, and asking for an answer to a question based on those assumed facts. In a trial, hypothetical questions may be asked only of an expert witness. For example, a gun expert might be asked "If this gun had a silencer, could a shot be heard from a hundred meters away?" *Fr: Question hypothétique.*

សំណួរជាសម្មតិកម្ម

ដំណើរការបង្កើតអង្គហេតុមួយឈ្មួត ដោយសន្មតថាអង្គ
ហេតុទាំងនោះពិតៗ ហើយសុំអោយឆ្លើយនឹងសំណួរ
ដែលសំអាងលើអង្គហេតុដែលសន្មតនោះ ។ នៅក្នុងការ
ជំរះក្តីសំណួរជាសម្មតិកម្មអាចសួរបានពីសាក្សីជំនាញការ
ប៉ុណ្ណោះ ។ ឧទាហរណ៍៖ អ្នកជំនាញការកាំភ្លើងអាច
ត្រូវបានគេសួរថា " បើសិនជាកាំភ្លើងនេះមានប្រដាប់
ចំទសំលេងតើគេអាចស្តាប់ឮសូរ បាញ់ពីចម្ងាយមួយរយ
ម៉ែត្រឬទេ? "

I

1104. Illegal

Against or not authorized by law. *Fr: Illégal, illicite.*

អនីត្យានុកូល, ផ្ទុយនឹងច្បាប់, ខុសច្បាប់
ប្រឆាំងនឹងច្បាប់ ឬមិនអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ ។

1105. Illegal interest

Interest at a higher rate than the law allows. See Usury.
Fr: Intérêt illicite, usure.

ព្រឹទ្ធិកម្ម, កំរៃការប្រាក់មិនស្របច្បាប់
ចុងការខ្ពស់ជាងអត្រាដែលច្បាប់អនុញ្ញាត ។

1106. Illegally obtained evidence

Evidence obtained by violating a person's constitutional rights. For example, by searching without a warrant, with a legally defective warrant, or no probable cause to arrest and search, etc. *Fr: - Preuve illégalement obtenue.*

ភស្តុតាងបានដោយខុសច្បាប់
ភស្តុតាងបានដោយរំលោភសិទ្ធិធម្មនុញ្ញរបស់ជនណាម្នាក់ ។ ឧទាហរណ៍៖ ដោយឆែកឆេរគ្មានដីកា, ដោយប្រើដីកាមិនគ្រប់លក្ខណៈច្បាប់ឬគ្មានករណីហេតុដើម្បីចាប់និងឆែកឆេរ ។

1107. Illegitimate (1)

Contrary to law, lacking legal authorization. *Fr: Illégitime.*

(១) អធម្មានុរូប, ដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់
ផ្ទុយនឹងច្បាប់, ខុសការអនុញ្ញាតពីច្បាប់ ។

1108. Illegitimate (2)

A child born to unmarried parents. *Fr: Enfant illégitime.*

(២) ឥតខាន់ស្លា
កូនដែលកើតពីឪពុកម្តាយមិនរៀបការនឹងគ្នា ។

1109. Illicit

Prohibited; unlawful.
Fr: Illégal, illicite.

ខុសច្បាប់
ដែលត្រូវបានហាមឃាត់, មិនពេញលក្ខណៈច្បាប់ ។

1110. Illusory promise

A statement that looks like a promise that could make a contract, but upon close examination of the words, promises nothing real or legally binding.

ការសន្យាបំភាន់, ការសន្យាមិនពិត
សេចក្តីថ្លែងដែលមានរូបភាពដូចជាការសន្យាមួយ ហើយដែលអាចបង្កើតបានជាច្បាប់សន្យាមួយ ប៉ុន្តែ ដល់ពេលពិនិត្យសេចក្តីអោយដិតដល់ទៅ គឺសន្យាអ្វីដែលមិនមានពិតប្រាកដ ឬអ្វីដែលមិនអាចដាក់កាត់ពុករលួយជាមធ្យមច្បាប់បាន ។

1111. Immaterial

Irrelevant; not related to the case; not necessary. *Fr: Sans rapport avec la question, non pertinent.*

ដែលមិនទាក់ទង, ដែលគ្មានខ្លឹមសារ
គ្មានទាក់ទងអ្វីនឹងបណ្តឹង, មិនចាំបាច់

1112. Immoral conduct

ចរិយាអសីលធម៌

Behavior opposed to accepted community standards of what is right. *Fr: Conduite immorale.*

ប្រព្រឹត្តិកម្មផ្ទុយនឹងបទដ្ឋានដែលសហគមន៍ទទួលយកនូវអ្វីដែលត្រូវ ។

1113. Immunity

អភ័យឯកសិទ្ធិ

Right of exemption from a duty or penalty; any exemption from a duty that the law generally requires. *Fr: Immunité.*

សិទ្ធិច្បាប់ធុតពីករណីយកិច្ចឬពីការដាក់ទោស ។ ការចាកផុតពីករណីយកិច្ចដែលច្បាប់តម្រូវជាទូទៅ ។

1114. Impair

បន្ថយ, ធ្វើឲ្យខ្សោយ

Weaken; make worse; lessen. *Fr: Diminuer, porter atteinte.*

ធ្វើអោយខ្សោយ ធ្វើអោយងាប់ ឬធ្វើអោយចុះថយ ។

1115. Impanel

បញ្ចូលក្នុងបញ្ជីគណៈវិនិច្ឆ័យ

Make up a list of jurors for a trial or select those who will actually serve. *Fr: Inscribe sur la liste du jury.*

ធ្វើបញ្ជីសមាជិកគណៈវិនិច្ឆ័យសំរាប់ជំនុំជម្រះ ឬជ្រើសរើសអ្នកដែលនឹងបំពេញការជាសមាជិកគណៈវិនិច្ឆ័យ ។

1116. Impartial

ឥតលំអៀង, អនាគតិ

Favoring neither; treating all alike. *Fr: Impartial, objectif.*

គ្មានការជើងអ្នកណាទាំងអស់ ។ ចាត់ទុកអ្នកទាំងអស់ដូចៗគ្នា ។

1117. Impeach (1)

(១) ចោទប្រកាន់មន្ត្រីសាធារណៈ

To charge a public official with wrongdoing while in office. *Fr: Mettre en accusation.*

ចោទប្រកាន់មន្ត្រីសាធារណៈពីបទប្រព្រឹត្តិអំពើខុសឆ្គងពេលកាន់មុខតំណែង ។

1118. Impeach (2)

(២) សួរដេញដោលសាក្សី

To question the truthfulness of the testimony of the witness by means of evidence that the witness is not telling the truth. *Fr: Récuser un témoin.*

សួរដេញដោលភាពពិតនៃសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីដោយរកភស្តុតាងមកបង្ហាញអោយឃើញថាសាក្សីនោះមិនបានប្រាប់ការពិត ។

1119. Impediments

ទប់សគ្គ

Disabilities or hindrances to the making of contracts, such as infancy, or lack of mental competence. *Fr: Obstacle; cause d'incapacité de contracter.*

ការគ្មានសមត្ថភាព ឬការរាំងស្ទះក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យាដូចជាកុមារភាព ឬកង្វះសមត្ថភាពខាងផ្លូវស្មារតីជាដើម ។

1120. Imperative mandate

The right and power conferred upon an elected representative by the electors or voters of a constituency, on condition that the elected representative conform to their orders or instructions or face revocation of the mandate or recall. In modern times these orders or instructions are deemed to be expressed by the party platform of the elected representative's political party. See representative mandate.

Fr: Mandat impératif.

អាណត្តិអាជ្ញាបញ្ជា

សិទ្ធិនិងអំណាចដែលប្រគល់ឲ្យតំណាងជាប់ឆ្នោត ដោយអ្នកបោះឆ្នោតនៃមណ្ឌលបោះឆ្នោតមួយ តាមលក្ខខណ្ឌ ត្រូវតំណាងជាប់ឆ្នោតនោះត្រូវធ្វើតាមបញ្ជា ឬសេចក្តីណែនាំរបស់អ្នកបោះឆ្នោត បើពុំនោះទេតំណាងជាប់ឆ្នោតនោះនឹងប្រឈមការដកយកអាណត្តិ(សិទ្ធិនិងអំណាច)នោះវិញ ឬដកមុខងារ ។ នៅក្នុងសម័យទំនើបនេះ បទបញ្ជា ឬសេចក្តីណែនាំរបស់អ្នកបោះឆ្នោតត្រូវបានចាត់ទុកថា មានសំដែងនៅក្នុងកម្មវិធីនយោបាយរបស់គណៈបក្សនយោបាយរបស់តំណាងជាប់ឆ្នោត ។

1121. Impersonation

The act of pretending or representing oneself to be another. *Fr: Supposition de personne.*

ការភ្លែងធ្វើជា, ការភ្លែងអក្ខសញ្ញាណជា

អំពើធ្វើជា ឬថ្លែងប្រាប់គេថា ខ្លួនឯងជាអ្នកណាម្នាក់ទៀត ។

1122. Implead

To bring a new party into an action by stating that the new party is liable, or may be liable, to the party who brings him in, for all or some part of the claim. *Fr: Intervention forcée.*

បញ្ចូលភាគីថ្មីក្នុងបណ្តឹង

នាំភាគីថ្មីមួយមកចូលក្នុងបណ្តឹងមួយដោយមានសំអាងថា ភាគីថ្មី នោះទទួលខុសត្រូវឬអាចទទួលខុសត្រូវចំពោះភាគីដែលអ្នកទទួលមកក្នុងបណ្តឹងទាំងមូល ឬក្នុងភាគណាមួយនៃបណ្តឹងនោះ ។

1123. Implied

Not explicitly written or stated; determined by deduction from known facts. *Fr: Laissé entendre, compris.*

វាទរហិត, តុណ្ហី

ដោយគ្មានការសរសេរឬថ្លែងដោយច្បាស់លាស់ ។ ដែលកំណត់ដោយការទាញចេញពីអង្គហេតុដែលស្គាល់ឬដឹងមក ។

1124. Implied consent

Consent that is found to exist because certain actions or signs would lead a reasonable person to believe that consent is present, whether or not that consent is expressly stated. *Fr: Consentement implicite.*

ការយល់ព្រមដោយតុណ្ហីភាព, ការយល់ព្រមស្ងៀមស្ងៀម

ការព្រមព្រៀងដែលគេឃើញថាមានពីព្រោះទង្វើឬសញ្ញាខ្លះនឹងនាំអោយជនដែលប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណធម្មតាជឿបានថាការយល់ព្រមនោះមានមែន ទោះបីជាការយល់ព្រមនោះត្រូវបានថ្លែងជាក់លាក់ក៏ប្តូរមិនជាក់លាក់ក្តី ។

1125. Implied contract

A contract whose terms are not stated in words, but are by the actions of the parties and the surrounding circumstances. *Fr: Contrat tacite.*

កិច្ចសន្យាគុណ្យ

កិច្ចសន្យាមួយដែលមានខ្លឹមសារបញ្ជាក់ដោយពាក្យពេចន៍ ប៉ុន្តែដោយអំពើរបស់ភាគី និងកាលៈទេសៈនៅជុំវិញ។

1126. Impossibility

1. An excuse for nonperformance of a contract when performance is impossible because of destruction of the subject matter of the contract (for example, the death of a person necessary for performance). 2. In civil law, an excuse for nonperformance of a contract where the promised performance has become illegal. 3. In criminal law, applies to situations in which facts or circumstances render commission of the crime impossible (for example, it is impossible to murder another if he is already dead). *Fr: Impossibilité.*

អលទ្ធភាព

១ - ការដោះស្រាយចំពោះការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យាមួយ កាលណាការអនុវត្តនោះមិនអាចធ្វើទៅបានព្រោះមកពីការខូចខាតអស់គ្នារបស់កិច្ចសន្យា (ឧទាហរណ៍៖ ដោយមានអត្តិភូតិចតួចមរណភាពនៃជនដែលចាំបាច់សំរាប់ការអនុវត្តកិច្ចសន្យា) ។ ២ - ក្នុងច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីជាការដោះស្រាយសំរាប់ការមិនបំពេញកាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យាកាលណាការសំដែងដែលត្រូវបានសន្យាហើយនោះ បានក្លាយទៅជាការខុសច្បាប់ទៅវិញ។ ៣ - ក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌគឺអនុវត្តចំពោះស្ថានភាពណាដែលក្នុងនោះហេតុការណ៍ឬកាលៈទេសៈផ្សេងៗបានធ្វើអោយការប្រព្រឹត្តិបទល្មើសអាជ្ញាមិនអាចធ្វើទៅបាន (ឧទាហរណ៍៖ គឺគេមិនអាចធ្វើឃាតកម្មលើជនដែលបានស្លាប់ទៅហើយនោះទេ) ។

1127. Impound

Take a thing into the custody of the law until a legal question about it is decided. *Fr: Saisir.*

ឃុំរបស់ទុក

យករបស់មកដាក់ក្រោមការឃុំគ្រងរបស់ច្បាប់រហូតទាល់តែបញ្ហាផ្លូវច្បាប់អំពីរបស់នោះត្រូវបានសំរេចហើយសិន។

1128. Imprisonment for contravention

The imprisonment penalty imposed on a person convicted of a petty crime, usually in Cambodia not exceeding five days. Compare Fine for contravention. *Fr: Emprisonnement de simple police.*

ទោសគុកជាលហុ

ទម្រង់មួយនៃទោសបញ្ញត្តិដែលបង្គាប់ឱ្យដាក់គុកជនប្រព្រឹត្តិបទល្មើសតូចតាច កាមធម្មតាមិនលើសពីប្រាំថ្ងៃទេ។

1129. Imprisonment penalty**ទោសគុក**

Criminal penalty involving confinement or personal restraint, generally in a prison, that deprives someone of his or her freedom of locomotion for a certain period.

Fr: *Peine privative liberté.*

ទោសបញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងការបង្ខាំងខ្លួនដែលដកហូតសិទ្ធិ ឬសេរីភាពក្នុងការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងនៃជនណាមួយក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយ ។

1130. Imputation of payment**ការកាត់ប្រាក់បំណុល**

In the civil law, the application of a payment made by a debtor to his creditor. For example, in old Cambodian law, a partial payment of a debt by a debtor must be first applied to the interest, and then to the principal unless the creditor agrees that it must be applied to the principal. Fr: *Imputation des paiements.*

នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល ការលៃសងបំណុលដោយកូនបំណុលចំពោះម្ចាស់បំណុល ។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងច្បាប់កម្ពុជាពីដើម ការសងបំណុលមួយភាគដោយកូនបំណុលត្រូវតែកាត់ជាដំបូងពីចុងការ ហើយបន្ទាប់មកពីប្រាក់ដើមលើកលែងតែម្ចាស់បំណុលយល់ព្រមកាត់ពីប្រាក់ដើម ។

1131. Impute**ទម្លាក់ទោសលើ, ទម្លាក់ការទទួលខុសត្រូវលើ**

To assign legal responsibility for the act of another because of the relationship between those made liable and the actor, rather than because of participation in or knowledge of the act. For example, the principal is liable for acts committed by his agent.

Fr: *Imputer.*

ដាក់ការទទួលខុសត្រូវផ្លូវច្បាប់ចំពោះអំពើទៅអ្នកដទៃពីព្រោះមកពីមានទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកដែលគេអោយទទួលខុសត្រូវនិងអ្នកប្រព្រឹត្តិ គឺមិនមែនមកពីការចូលរួមឬការដឹងពីអំពើប្រព្រឹត្តិនោះទេ។ ឧទាហរណ៍៖ ប្រធានត្រូវទទួលខុសត្រូវជំនួសភ្នាក់ងារខ្លួនចំពោះអំពើរបស់អ្នកទាំងអស់ ។

1132. Inalienable rights**សិទ្ធិមិនអាចដកហូតឬផ្ទេរបាន**

Fundamental rights, including the right to practice religion, freedom of speech, due process and equal protection of the laws, that cannot be transferred to another nor surrendered except by the person possessing them.

Fr: *Droits inaliénables.*

សិទ្ធិជាមូលដ្ឋានដោយរាប់បញ្ចូលសិទ្ធិកាន់សាសនា, សេរីភាព ក្នុងការនិយាយស្តី, ការដោះស្រាយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់, និងសិទ្ធិស្មើភាពនៅចំពោះមុខច្បាប់ គឺជាសិទ្ធិដែលគេមិនអាចផ្ទេរទៅអោយអ្នកដទៃឬមិនអាចដកហូតយកទៅអោយអ្នកដទៃក្រៅពីម្ចាស់ខ្លួនឡើយ ។

1133. In camera

Latin: "in chambers". In a judge's private office. A case is said to be heard in camera either when the hearing is conducted before the judge in his private chambers or when all spectators are excluded from the courtroom.
Fr: A huis clos.

ក្នុងបន្ទប់សម្ងាត់

ឡាតាំង: នៅក្នុងបន្ទប់តុលាការ ។ នៅក្នុងការិយាល័យផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ចៅក្រម ។ រឿងក្តីមួយត្រូវបានធ្វើសវនាការនៅក្នុងបន្ទប់សម្ងាត់កាលណាសវនាការនោះធ្វើនៅចំពោះមុខចៅក្រម ក្នុងបន្ទប់ដោយឡែករបស់ចៅក្រមនោះឬកាលណាគេមិនអោយទស្សនិកជនចូលទៅក្នុងបន្ទប់តុលាការ ។

1134. Incapacity

Lack of legal, physical or intellectual power. *Fr: Incapacité, incompetence.*

អសមត្ថភាព

កង្វះអំណាចផ្លូវច្បាប់ អំណាចរូបវន្តឬអំណាចបញ្ញា ។

1135. Incendiary (1)

One who maliciously sets property on fire. *Fr: Incendiaire.*

(១) អ្នកបង្កអគ្គិភ័យ

ជនដែលដុតទ្រព្យសម្បត្តិឲ្យឆេះ ដោយសេចក្តីព្យាបាទ ។

1136. Incendiary (2)

An object capable of starting and sustaining a fire. *Fr: Incendiaire.*

(២) វត្ថុនាំអាទិភ្លើង

វត្ថុដែលមានសមត្ថភាពអាចផ្តើម និងធ្វើអោយភ្លើងនៅតែឆេះ ។

1137. Incest

Sexual intercourse between a man and woman who are too closely related by blood.
Fr: Inceste.

ទាស់មុខស្នង់, ស្នូនការ

ការសេពកាមរវាងបុរសនិងស្ត្រីដែលជាប់សាច់ឈាមជិតពេក ។

1138. Inchoate crimes

An incipient crime which generally leads to another crime. For example, an assault has been referred to as an inchoate battery, although the assault is a crime in itself.
Fr: Crime non parfait.

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមិនបានសំរេច

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលទើបនឹងផ្តើមឡើង ហើយដែលជាទូទៅបណ្តាលឲ្យកើតបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយទៀត ។
ឧទាហរណ៍: ការបំពានបំពានត្រូវបានគេហៅថាជា "ការបំពានបំពានដល់រូបកាយមិនបានសំរេច" ទោះបីជាការបំពានបំពានគឺជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយដោយឡែកក៏ដោយ ។

1139. Inchoate dower

The interest that a wife has in her husband's lands before his death, and contingent upon his dying before her.

ដីកេរ្ត៍ត្រូវទទួលពីប្តី

ផលប្រយោជន៍ដែលប្រពន្ធមានជាប់ចំពោះដីរបស់ប្តីមុនពេលប្តីស្លាប់ហើយនឹងបានជាកម្មសិទ្ធិបើប្តីស្លាប់មុនប្រពន្ធ ។

1140. Inchoate instrument**លិខិតុបករណ៍មិនពេញលេញ**

A document, such as a deed, that is valid between the parties, but is not complete and valid against anyone else until it is registered or recorded with the competent officials.

ឯកសារមួយ ដូចជាលិខិតផ្ទេរដីជាដើម ដែលមានសុពលភាពរវាងភាគីផ្សេងៗ តែមិនមានលក្ខណៈពេញលេញនិងមិនមានសុពលភាពចំពោះអ្នកផ្សេងទៀត រហូតទាល់តែឯកសារនោះត្រូវបានយកទៅចុះបញ្ជី ឬគត់ត្រាជាមួយមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច ។

1141. Incidental**បន្ទាប់បន្សំ**

Depending upon something else more important. *Fr: Accessoire.*

ដែលពឹងផ្អែកលើអ្វីផ្សេងដែលសំខាន់ជាង ។

1142. Incidental damages**ផ្ទៃក្នុងបន្ទាប់បន្សំ**

Side costs of a broken contract, such as storing the goods one thought were sold according to the terms of a contract. *Fr: Dommages-intérêts accessoires.*

សោហ៊ុយបន្ទាប់បន្សំនៃកិច្ចសន្យាមួយដែលត្រូវបានបំពាន ដូចជាថ្លៃស្តុកទំនិញដែលគេស្មានថាទំនិញនោះនឹងមុខជាបានលក់ស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា ។

1143. Incitement**ការបង្កហេតុអ្វីអាល**

The instigation, persuasion, or moving of another person to commit a crime. Compare Aid and abet. *Fr: Incitation.*

ការញុះញង់ ការបញ្ចុះបញ្ចូល ការជម្រុញជនដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

1144. Incompatibility**វិសមភាព**

1. Incapable of existing or being exercised together. For example, incompatibility can be between a person's functions as a member of parliament and minister at the same time (in some countries). 2. The inability of a husband and wife to live together in marriage. *Fr: Incompatibilité.*

១ - ភាពដែលមិនអាចមានឬប្រកបកិច្ចការចូលគ្នាបាន ។
ឧទាហរណ៍៖ វិសមភាពរវាងមុខនាទីជាសមាជិកសភានិងរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងពេលជាមួយគ្នា (នៅក្នុងប្រទេសខ្លះ) ។
២ - ភាពដែលប្តីនិងប្រពន្ធមិនអាចរស់នៅជាមួយគ្នាជាប្តីប្រពន្ធបាន ។

1145. Incompetency**អសមត្ថកិច្ច, អសមត្ថភាព**

The lack of ability or a legal right to do something. *Fr: Incompétence.*

កង្វះសមត្ថភាពឬសិទ្ធិតាមផ្លូវច្បាប់ដើម្បីធ្វើអ្វីម្យ៉ាង ។

1146. Incompetent evidence

Facts, objects, testimony, etc. that may not be admitted into (or used as) evidence in a legal proceeding. *Fr: Preuve irrecevable.*

ភស្តុតាងគ្មានសមត្ថកិច្ច

ហេតុការណ៍ វត្ថុ សក្ខីកម្ម ។ ល។ ដែលមិនអាចបញ្ចូល
ជា(ឬប្រើជា)ភស្តុតាងនៅក្នុងដំណើរជំនះក្តីតាមផ្លូវ
ច្បាប់ ។

1147. Incorporate

To organize and be granted status as a corporation by following prescribed legal procedures. *Fr: Constituer en société.*

បង្កើតសាជីវកម្ម

រៀបចំបង្កើតនិងទទួលបានជាសាជីវកម្មដោយប្រតិបត្តិ
តាមនីតិវិធីដែលច្បាប់បញ្ញត្តិ ។

1148. Incorporate by reference

Cause a second document to become part of an original document simply by referring to the second document in the original document. It does not require actually copying the second document. *Fr: Incorporer par référence.*

បញ្ចូលជាផ្នែកមួយដោយគ្រាន់តែយោង

ធ្វើឲ្យឯកសារទីពីរក្លាយទៅជាផ្នែកមួយនៃឯកសារ
ដោយគ្រាន់តែនិយាយយោងឯកសារទីពីរនៅក្នុង
ឯកសារដើម ។ ការនេះមិនតម្រូវឲ្យចម្លងឯកសារទីពីរ
មកដាក់ឯកសារដើមតែម្តងទេ ។

1149. Incorporeal

Without body. *Fr: Incorporel.*

អរូប

គ្មានរូប ។

1150. Incorporeal hereditament

Rights (instead of real property) that can be inherited, such as an easement or right to rent. *Fr: Héritage incorporel.*

មត៌កអរូប

សិទ្ធិ(ត្រឹមតែមិនអចលនទ្រព្យទេ)ដែលអាចទទួលជាមត៌ក
បាន ដូចជាសេវភាពឬសិទ្ធិឃ្លូលដីឬផ្ទះជាដើម ។

1151. Incriminate

Expose oneself or another person to the danger of prosecution for a crime. *Fr: Incriminer.*

ដាក់ខ្លួនក្នុងការចោទប្រកាន់, ធ្វើពិរុទ្ធកម្ម

ដាក់ខ្លួនឯងឬអ្នកដទៃអោយស្ថិតក្នុងសេចក្តីអន្តរាយនៃ
ការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

1152. Inculpatory

Tending to incriminate or bring about a criminal conviction.

ពិរុទ្ធិយ, ដែលនាំឲ្យជាប់ពិរុទ្ធ

ដែលនាំឲ្យមានការចោទប្រកាន់ ឬការដាក់ទោសជាបទ
ព្រហ្មទណ្ឌ ។

1153. Indemnify

Compensate or reimburse a person who has suffered a loss. *Fr: Indemniser, dédommager.*

ជួសជុលសោហ៊ុយ, ជួសជុលការខូចខាត

សងឬជួសជុលអោយជនណាម្នាក់ដែលបានរងការ
ខូចខាត ។

1154. Indemnity (1)

The obligation to compensate another person for any loss or damage that person has incurred or may incur.

Fr: Indemnité.

(១) កាតព្វកិច្ចត្រូវសង

កាតព្វកិច្ចត្រូវទូទាត់សងជនណាម្នាក់ចំពោះការខាតបង់ឬខូចខាតដែលជននោះបានរងឬអាចនឹងរង ។

1155. Indemnity (2)

The right that the person suffering loss or damage is entitled to claim.

Fr: Compensation.

(២) សំណង

សិទ្ធិរបស់ជនរងការខាតបង់ឬខូចខាតដើម្បីប្តឹងទាមទារសំណង ។

1156. Independent candidate

A candidate to an election who is not a member of a political party. *Fr: Candidat indépendant.*

បេក្ខជនឯកភាព

បេក្ខជនម្នាក់ប្រកួតក្នុងការបោះឆ្នោត ដែលមិនមែនជាសមាជិកនៃគណៈបក្សណាមួយ ។

1157. Indeterminate sentence

A criminal sentence with a maximum or minimum time set, but not the exact amount of time to be served.

Fr: Peine de prison de durée indéterminée.

ទោសក្នុងដែលគ្មានពេលជាក់លាក់

សាលក្រមដាក់ទោសរឿងព្រហ្មទណ្ឌដោយមានការកំរិតរយៈពេលអតិបរមាឬអប្បបរមាប៉ុន្តែគ្មានពេលជាក់លាក់សំរាប់ការទទួលទោសក្នុងពន្ធនាគារទេ ។

1158. Indictment

A formal accusation of a crime, made against a person by a grand jury upon the request of a prosecutor.

Fr: Acte d'accusation.

ដីកាចោទប្រកាន់

ការចោទប្រកាន់ជាផ្លូវការពីបទព្រហ្មទណ្ឌដែលគណៈវិនិច្ឆ័យខ្នាតធំធ្វើឡើងប្រឆាំងទល់នឹងជនម្នាក់តាមសេចក្តីស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

1159. Indigent

A person, found to be poor, entitled to a free lawyer in criminal cases and in some civil cases. *Fr: Indigent.*

អ្នកខ្វះខាត

ជនដែលពិនិត្យទៅឃើញថាគ្រប់គ្រាន់ ដូច្នេះក៏ត្រូវទទួលសិទ្ធិបានមេធាវីដោយឥតបង់ថ្លៃនៅក្នុងបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌនិងនៅក្នុងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីខ្លះ ។

1160. Indignity

Affront to the person by another; lack of reverence for one's spouse. In divorce law, indignity includes abusive vulgarity or disdain. *Fr: Indignité.*

ភាពអាម៉ាស់, ភាពថោកទាប

ការប្រមាថដល់បុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អ្នកដទៃ ។ ក្នុងការគោរពចំពោះបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ប្តីឬប្រពន្ធខ្លួន ។ ក្នុងច្បាប់លែងលះ ភាពអាម៉ាស់មានដូចជាអំពើថោកទាបការប្រមាថដោយបំពានជាដើម ។

1161. Indirect suffrage

A right to vote or system of voting in which there is more than one level of voting. At each level citizens vote to choose their representatives, and the latter then vote on behalf of those who chose them. See Direct suffrage. *Fr: Suffrage indirect.*

ការបោះឆ្នោតដោយមិនចំពោះ

សិទ្ធិបោះឆ្នោត ឬរបៀបបោះឆ្នោតក្នុងការបោះឆ្នោតសាធារណៈ ដែលតាមរបៀបនោះមានការបោះឆ្នោតលើសពីមួយលំដាប់ថ្នាក់។ ក្នុងលំដាប់នីមួយៗប្រជាពលរដ្ឋបោះឆ្នោតជ្រើសរើសតំណាងរបស់គេ ហើយបន្ទាប់មកអ្នកតំណាងបោះឆ្នោតក្នុងនាមនៃអ្នកដែលជ្រើសរើសខ្លួន។

1162. Indispensable evidence

Evidence necessary to prove a fact. *Fr: Preuve indispensable.*

ភស្តុតាងខានមិនបាន, ភស្តុតាងចាំបាច់

ភស្តុតាងចាំបាច់ដើម្បីបញ្ជាក់ហេតុការណ៍មួយ។

1163. Indispensable party

A person who is so important to the outcome of a lawsuit that the judge will not make a final decision unless that person is formally joined as a party to the lawsuit. *Fr: Partie indispensable.*

ភាគីខានមិនបាន, ភាគីចាំបាច់

ជនដែលមានសារៈសំខាន់បំផុតចំពោះលទ្ធផលនៃបណ្តឹងមួយ រហូតទាល់តែចៅក្រមនឹងមិនធ្វើសេចក្តីសំរេចចុងក្រោយណាមួយទេ បើជននោះមិនបានមកចូលរួមជាផ្លូវការជាភាគីមួយនៃបណ្តឹងនោះ។

1164. Indivisibility

The state of not being susceptible to division or apportionment due to the nature of the object or agreement of the parties. For example, a house may be indivisible if it cannot be apportioned into four parts without destruction or economic waste. *Fr: Indivisibilité.*

អវិភាគភាព

សភាពមិនអាចបំបែក ឬបែងរំលែកបានដោយសារលក្ខណៈធម្មជាតិនៃវត្ថុឬការព្រមព្រៀងរបស់ភាគីនានា។ ឧទាហរណ៍៖ ផ្ទះមួយមានលក្ខណៈអវិភាគ កាលបើផ្ទះនោះមិនអាចបែងជាបួនចំណែកបាន ដោយគ្មានការបំផ្លាញ ឬធ្វើឲ្យខូចខាតខាងផ្លូវសេដ្ឋកិច្ច។

1165. Inducement

Thing, statement, or promise by a person that convinces another person to make a deal. *Fr: Encouragement, incitation.*

ការជំរុញ បញ្ចុះបញ្ចូល

វត្ថុ សេចក្តីថ្លែង ឬការសន្យារបស់ជនណាម្នាក់ដែលធ្វើអោយជនផ្សេងទៀតជឿដើម្បីព្រមព្រៀងធ្វើអ្វីមួយ។

1166. Infamy

The loss of a good reputation because of conviction of a major crime. *Fr: Infamie.*

ភាពទុយ័ស

ការខាតបង់កេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ ព្រោះមកពីធ្លាប់ជាប់ទោសពីបទព្រហ្មទណ្ឌធ្ងន់ធ្ងរ។

1167. Infanticide**ពារកឃាត**

The killing of an infant soon after his or her birth. *Fr: Infanticide.*

ការសម្លាប់ពារក ពេលដែលទើបនឹងកើត ។

1168. Inference**ការទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋាន, បេយ្យាលន័យ**

A process of reasoning by which a belief is derived as a logical consequence from given facts. *Fr: Déduction, inférence.*

ដំណើរការធ្វើវិចារណកិច្ច ដោយតាមដំណើរការនេះ ការជឿជាក់មួយត្រូវបានទាញចេញមកជាផលវិបាកដ៏សមហេតុសមផលពីអង្គហេតុផ្សេងៗដែលមាន ។

1169. Information**ដីកាចោទប្រកាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា**

A written accusation of crime signed by the prosecutor, charging a person with committing a crime. The purpose is to inform the defendant of the charges against him and to inform the court of the factual basis of the charges. *Fr: Acte d'accusation émanant du procureur.*

សេចក្តីចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចុះហត្ថលេខាដោយព្រះរាជអាជ្ញា ចោទប្រកាន់ជនណាម្នាក់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។ គោលបំណងគឺប្រាប់ចុងចោទអោយដឹងពីបទចោទទាំងឡាយប្រឆាំងនឹងខ្លួននិងដើម្បីជូនព័ត៌មានដល់តុលាការ អោយដឹងពីមូលដ្ឋាននៃអង្គហេតុនៃការចោទនេះ ។

1170. Informed consent**ការយល់ព្រមបន្ទាប់ពីជ្រាបព័ត៌មានសព្វគ្រប់**

A person's agreement to allow something to happen (such as surgery) that is based on a full disclosure of the facts needed to make the decision intelligently.

ការយល់ព្រមរបស់ជនណាម្នាក់ដើម្បីអនុញ្ញាតអោយអ្វីម្យ៉ាងកើតឡើង(ដូចជាការវះកាត់ជាដើម)ហើយការយល់ព្រមនេះគឺសំអង្គលើការបើកបង្ហាញទាំងស្រុងនូវហេតុការណ៍ចាំបាច់សំរាប់ធ្វើសេចក្តីសំរេចដោយឆ្លាតវៃ ។

1171. Infraction**អំពើល្មើស**

1. A violation of a minor law.
2. A violation or breach of a contract or a duty. *Fr: Infraction.*

- ១ - ការរំលោភលើច្បាប់តូចតាច ។ ២ - ការរំលោភឬបំពានកិច្ចសន្យា ឬករណីយកិច្ច ។

1172. Ingress and egress**សិទ្ធិចេញចូល, ច្រកចេញចូល**

Entrance and departure. The right to enter and leave. *Fr: Droit d'entrée et de sortie.*

1173. Inherit**ស្នងមតិក, គមតិក**

To receive property from a dead person, either through intestacy laws or a will. *Fr: Hériter de.*

ទទួលសម្បត្តិពីមរណជនតាមរយៈអំណាចនៃច្បាប់បែងចែកមតិកគ្នានបណ្តាំ ឬតាមរយៈមតិកសាសន៍ ។

1174. Inheritance

មតិកសម្បត្តិ

Property received from a dead person, either through intestacy laws or a will. *Fr: - Succession.*

សម្បត្តិដែលទទួលមកពីមរណជនតាមរយៈអំណាចនៃច្បាប់បែងចែកមតិកត្នាបណ្តាំឬតាមរយៈមតិកសាសន៍ ។

1175. Injunction

អធិបញ្ជា

A judge's order to a person to either do or stop from doing a particular thing. *Fr: Injunction.*

បញ្ជារបស់ចៅក្រមអោយភាគីណាមួយធ្វើឬកុំអោយធ្វើអ្វីមួយ ។

1176. Injury

ការខូចខាត, ការរងរបួស

Wrong or damage done to another, either in his person, reputation or property. *Fr: - Lésion, préjudice.*

កំហុសឬការខូចខាតធ្វើទៅលើអ្នកដទៃដែលប៉ះពាល់ដល់ខ្លួនក្តី កេរ្តិ៍ឈ្មោះក្តីឬទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននោះក្តី ។

1177. In kind

ជាវត្ថុ, ប្រភេទដូចគ្នា

The same type of thing. A loan is returned in kind when a closely similar, but not identical, object is returned. In form of goods or services, not money. *Fr: En nature.*

វត្ថុប្រភេទដូចគ្នា ។ កម្ចីត្រូវបានប្រគល់ត្រឡប់វិញជាវត្ថុកាលណាវត្ថុមួយត្រូវបានប្រគល់ដែលប្រដៀងគ្នាខ្លាំងតែវត្ថុនោះមិនដូចគ្នាទេ ។ គ្នុងទម្រង់ជារបស់ ឬសេវាកម្មមិនមែនជាប្រាក់ ។

1178. In personam

បណ្តឹងផ្ទាល់លើរូបមនុស្ស

Latin: "into or against the person". A lawsuit brought to enforce rights against another person, and not to enforce rights in a thing against the whole world. For example, a suit for automobile accident injuries is in personam because it is against the driver or car owner only. See Action in personam.

ឡាតាំង: ទល់នឹងបុគ្គល ។ បណ្តឹងអោយអនុវត្តសិទ្ធិលើមនុស្សផ្សេងទៀត គឺដុះផ្ទាល់លើបណ្តឹងដែលអោយអនុវត្តសិទ្ធិចំពោះវត្ថុ មួយទល់នឹងអ្នកដទៃផ្សេងៗទៀត ។
ឧទាហរណ៍: បណ្តឹងពីរបួសគ្រោះថ្នាក់រថយន្តគឺជាបណ្តឹងលើរូបមនុស្សព្រោះប្តឹងពីអ្នកបើកបរ ឬម្ចាស់ឡានប៉ុណ្ណោះ ។

1179. Innocent

និរោទស

Free from guilt; acting in good faith without knowledge of incriminatory circumstances, or of defects or objections. Noun: Innocence. See Guilty. *Fr: Innocent, de bonne foi.*

គ្មានពិរុទ្ធភាព ។ ធ្វើអ្វីមួយដោយចិត្តស្មោះស ដោយមិនដឹងអំពីកាលៈទេសៈដែលនាំឱ្យមានទោស ឬមិនដឹងអំពីភាពខូចខ្ចោះ ឬការជំទាស់ ។ ន: និរោទសភាព ។

1180. Innocent passage

Continuous and expeditious navigation of a foreign ship through the territorial sea of a state, without prejudice to the peace, good order, or security of the coastal state.
Fr: Passage inoffensif.

ការឆ្លងកាត់មិនបំពាន

ការធ្វើនាវាចរណ៍ជាបន្ត និងដោយគួនបង្អែបឆ្លងនៃនាវាបរទេសកាត់តាមសមុទ្រឆ្នេរនៃប្រទេសមួយ ដោយគួនធ្វើឲ្យខូចសន្តិភាព សណ្តាប់ធ្នាប់ ឬសន្តិសុខរបស់ប្រទេសដែលមានឆ្នេរសមុទ្រ។

1181. Innuendo

Latin: to make a sign; meaning. That part of a pleading in an action for libel that explains, improperly, the spoken or written words that are the basis of the action, thereby attaching to those words more than their plain meaning. The plaintiff in a libel action cannot enlarge or change original language by innuendo, since the purpose of innuendo is to explain the application of words used, and words that are not libellous in themselves cannot be made so by innuendo. See Defamation; Libel.

ន័យបញ្ជាក់បញ្ចៀង

ឡាតាំង: ធ្វើសញ្ញា, មានន័យថា ផ្នែកនៃការជជែកតវ៉ាមួយ នៅក្នុងបណ្តឹងពីការសរសេរបរិហារកេរ្តិ៍ដែលពន្យល់ពុំបានត្រឹមត្រូវនូវពាក្យសំដីនិយាយ ឬសរសេរដែលជាមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងនោះ ហេតុដូច្នេះភ្ជាប់ន័យទៅពាក្យទាំងនោះលើសពីន័យសាមញ្ញរបស់វា។ ដើមបណ្តឹងនៅក្នុងបណ្តឹងសរសេរបរិហារកេរ្តិ៍មិនអាចពង្រីក ឬប្តូរភាសាដើមដោយការត្រួតត្រាន័យបញ្ជាក់បានទេ ដោយហេតុថា គោលបំណងនៃន័យបញ្ជាក់គឺប្រើសម្រាប់ពន្យល់ការអនុវត្តពាក្យដែលប្រើ ហើយពាក្យដែលមិនមានលក្ខណៈបរិហារមិនអាចជាពាក្យបរិហារដោយសារការពន្យល់បញ្ជាក់នោះទេ។

1182. Inquisitorial system

Legal system in which the judge plays a very active role and is often the principal actor in a case. The judge determines which subjects are pursued in the presentation of evidence. Both the court and the parties are responsible for gathering facts to be presented in a case. The judge takes primary responsibility for examining witnesses, with the parties and their advocates playing a secondary role.

ប្រព័ន្ធប្រើពីការជជែកសួរហេតុផលដោយចៅក្រម

ប្រព័ន្ធច្បាប់មួយដែលតាមប្រព័ន្ធនោះចៅក្រមដើរតួនាទីដ៏ខ្លាំងក្លាមួយ ហើយជារឿយៗគឺជាអង្គសំខាន់នៅក្នុងរឿងក្តី។ ចៅក្រមសំរេចនូវកម្មវត្ថុអ្វីខ្លះដែលត្រូវយកមកប្រតិបត្តិដើម្បីដាក់បង្ហាញភស្តុតាង។ ទាំងតុលាការទាំងក្តីនៃបណ្តឹងគឺជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការប្រមូលប្រមូលអង្គហេតុផ្សេងៗដែលត្រូវដាក់បង្ហាញនៅក្នុងរឿងក្តី។ ចៅក្រមមាននាទីទទួលខុសត្រូវសំខាន់បំផុតក្នុងការសាកសួរ សាក្សីចំណែកឯក្តីនៃបណ្តឹងនិងមេធាវីរបស់គេមាននាទីបន្ទាប់បន្សំតែប៉ុណ្ណោះ។

1183. In rem

Latin: "into or against the thing". A lawsuit to enforce rights in a thing against the whole world and not to enforce rights against another person. For example, a suit to establish title to land is in rem because, even if there is a person fighting the claim on the other side, a victory is binding against the whole world and a "thing" is primarily involved. See Rem.

បណ្តឹងពីវត្ថុ

ឡាតាំង៖ ទល់នឹងវត្ថុ។ បណ្តឹងដោយអនុវត្តសិទ្ធិលើវត្ថុមួយ ទល់នឹងអ្នកដទៃ គឺមិនមែនបណ្តឹងដោយអនុវត្តសិទ្ធិលើអ្នកដទៃទៀត។ ឧទាហរណ៍៖ បណ្តឹងដើម្បីទាមទារសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិដី គឺជាបណ្តឹងពីវត្ថុព្រោះជាបណ្តឹងដែលជាប់ទាក់ទិនជាចំបងនឹងវត្ថុទោះបីបណ្តឹងនោះជាប់ទាក់ទិននឹងមនុស្សដែលជាភាគីម្ខាងទៀតក៏ដោយ ហើយទោះជាលទ្ធផលជ័យជំនះនៃបណ្តឹងនោះទាក់ទិននឹងមនុស្សផ្សេងៗទៀតក៏ដោយ សូម្បីតែមានអ្នកដទៃប្រយុទ្ធទាមទារដែរក៏ដោយក៏ជ័យជំនះគឺត្រូវគោរពដោយមនុស្សទាំងអស់ ហើយគឺវត្ថុទេដែលជាប់ទាក់ទិនជាចំបង ។

1184. Insanity

Mental illness. The term may be used to mean lack of criminal responsibility, need for commitment to a mental institution, inability to transact business or inability to stand trial. *Fr: Aliénation mentale.*

វិបត្តិស្មារតី, ភាពវិកលចរិត

ជម្ងឺប្រសាទ។ ពាក្យនេះគេអាចប្រើជាទូទៅដោយមានន័យថា ជាកន្លះការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ, សេចក្តីត្រូវការដោយយកទៅឃុំទុកក្នុងមន្ទីរពេទ្យវិកលចរិត, ភាពគ្មានសមត្ថភាពធ្វើកិច្ចការប្រធាន, ឬភាពគ្មានសមត្ថភាពមកចូលសវនាការ។

1185. Insider

A person in a position of power; one who has access to the information not generally available to the public. *Fr: Initié.*

អ្នកដឹងព័ត៌មានផ្ទៃក្នុង

ជនដែលស្ថិតក្នុងតំណែងមានអំណាច។ ជនដែលមានសិទ្ធិចូលដល់ព័ត៌មាន ដែលជាទូទៅសាធារណជនមិនដឹង។

1186. Insider trading

The buying or selling of securities by those who exploit an improper advantage of the inside, material information of a company. *Fr: Opérations d'inités.*

ប្រតិបត្តិការរបស់អ្នកដឹងព័ត៌មានផ្ទៃក្នុង

ការទិញ ឬលក់ហ៊ុនដោយអ្នកដែលធ្លៀតយកអត្ថប្រយោជន៍មិនត្រឹមត្រូវ ពីព័ត៌មានសំខាន់ផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រុមហ៊ុន។

1187. Installment contract

A contract in which the obligation of one or more of the parties---such as an obligation to pay money, deliver goods or render services---is divided into a series of successive performances. *Fr: Contrat de crédit.*

កិច្ចសន្យាដែលត្រូវអនុវត្តជាវគ្គ, កិច្ចសន្យាបង់
រំដោះ(ព.ស)

កិច្ចសន្យាមួយដែលនៅក្នុងនោះកាតព្វកិច្ចនៃភាគីមួយឬ
ច្រើនដូចជាកាតព្វកិច្ចត្រូវបង់ប្រាក់ ត្រូវបញ្ជូនទំនិញឬ
ផ្តល់សេវាត្រូវបាន បែងចែកជាឈ្មួញជាវគ្គនៃការ
បំពេញកាតព្វកិច្ចអស់នោះជាបន្តបន្ទាប់ ។

1188. Instruction

The judge's directions to the jury before their deliberations, informing them of the law applicable to the case and to guide them in reaching a verdict according to law and the evidence. *Fr: Instruction.*

សេចក្តីបង្គាប់

សេចក្តីណែនាំរបស់ចៅក្រមដល់សមាជិកតុលាការវិនិច្ឆ័យ
មុនមានការពិភាក្សាសំរេចរបស់ពួកគេដោយប្រាប់
សមាជិកទាំងនោះ អោយដឹងពីច្បាប់ ដែលអាចអនុវត្ត
បានចំពោះរឿងក្តីនោះ និងដើម្បីនាំដូរសមាជិកទាំងនោះ
អោយចេញសេចក្តីវិនិច្ឆ័យមួយស្របទៅតាមច្បាប់និង
ភស្តុតាង ។

1189. Instrument

In commercial law, a written formal document that records an act or agreement and provides the evidence of that act or agreement. *Fr: Instrument.*

លិខិតបកប្រែ

(ក្នុងច្បាប់ពាណិជ្ជកម្ម) គឺជាឯកសាររដ្ឋាការជាលាយលក្ខណ៍
អក្សរដែលកត់ត្រាអំពើមួយ ឬការព្រមព្រៀងមួយ
ហើយដែលផ្តល់ជាភស្តុតាងនៃអំពើ ឬការព្រមព្រៀង
នោះ ។

1190. Insufficient evidence

A term usually referred to in a decision by a judge that a prosecutor or other party charged with proving a crime has failed to provide the minimum of evidence necessary to even ask a jury to decide a question of fact.

ភស្តុតាងមិនគ្រប់គ្រាន់

ពាក្យនេះគេតែងតែយោងដល់សេចក្តីសំរេចរបស់
ចៅក្រមដែលថាព្រះរាជអាជ្ញាឬភាគីដទៃទៀតដែល
ទទួលបន្ទុកបង្ហាញភស្តុតាងពីបទព្រហ្មទណ្ឌខ្មោចមិនបាន
ផ្តល់ភស្តុតាងជាអប្បបរមា ចាំបាច់ដើម្បីសុំអោយ
តុលាការវិនិច្ឆ័យសំរេចអំពីបញ្ហាអង្គហេតុ ។

1191. Insurable

Affording a sufficient ground for insurance. *Fr: Assurable.*

ដែលគួរតែធានា, ដែលសមនឹងធានា

ដែលអាចមានហេតុផលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរកការធានា
រ៉ាប់រង ។

1192. Insurable interest

A person's real, financial interest in another person or in an object. The "interest" is the fact that a person will suffer financially if the insured person dies or the insured object is lost. *Fr: Intérêt assurable.*

សិទ្ធិអាចទទួលបានប្រាក់ធានារ៉ាប់រង

ផលប្រយោជន៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលមានពិតៗរបស់ជនម្នាក់ចំពោះជនម្នាក់ទៀតឬចំពោះវត្ថុមួយ ។ "ផលប្រយោជន៍" គឺជាហេតុការណ៍ដែលជនម្នាក់នឹងរងការខាតបង់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ បើសិនជាជនដែលត្រូវធានានោះស្លាប់ឬវត្ថុដែលត្រូវធានានោះខាតបង់ ។

1193. Insurance

A contract in which one person pays money and the other person (usually a company) promises to reimburse the first person for specified types of losses if they occur. *Fr: Assurance.*

ការធានា, ការធានារ៉ាប់រង

កិច្ចសន្យាមួយដែលក្នុងនោះជនម្នាក់បង់ប្រាក់ហើយជនផ្សេង(ជាទំលាប់គឺក្រុមហ៊ុន)សន្យានឹងសងប្រាក់ទៅជនទីមួយវិញចំពោះការខាតបង់ប្រភេទទាំងឡាយណាដែលបានបញ្ជាក់បើសិនជាវាកើតឡើងនោះ ។

1194. Insured

A person who buys insurance on property or life. See Assured. *Fr: Assuré.*

អ្នកមានធានាការ, អ្នកបានការធានា

ជនដែលទិញកិច្ចសន្យាធានាការលើទ្រព្យសម្បត្តិឬជីវិត ។

1195. Insurer

The person or company that provides insurance. *Fr: Assureur.*

ធានាការី

ជនឬក្រុមហ៊ុនដែលផ្តល់កិច្ចសន្យាធានាការ ។

1196. Intangibles

Property that is really a right, rather than a physical object, for example, bank accounts, stocks, copyrights, good will of a business, etc. *Fr: Biens et droits incorporels.*

អរូបសម្បត្តិ

សម្បត្តិមានសណ្ឋានជាសិទ្ធិ តិចនិយមន័យជាវត្ថុបរវត្តទេ ។ ទាហរណ៍៖ គណនី ធនាគារ, សន្និធិ, សិទ្ធិបោះពុម្ពផ្សាយ, កិត្តិសព្ទនៃអាជីវកម្មមួយជាដើម ។

1197. Intent

A state of mind where the person knows and desires the consequences of his act. *Fr: Intention.*

ចេតនា, បំណង

សភាពនៃគំនិតដែលក្នុងនោះជនណាម្នាក់ដឹងនឹងចង់បានផលវិបាកនៃអំពើរបស់ខ្លួន ។

1198. Intent to contract

A state of mind in which a person shows his or her willingness to be legally bound by an agreement. Intent to contract is generally measured by objective standards, and in determining the intent of an offeror, courts generally examine the offeror's acts, words, and other circumstances in deciding whether a reasonable offeree would be justified in believing that an offer was made. *Fr: Intention de contracter.*

ចេតនាធ្វើកិច្ចសន្យា

សភាពផ្លូវគំនិត ដែលជនណាម្នាក់បង្ហាញនូវរបស់គេថា នឹងគោរពដោយស្របច្បាប់តាមកិច្ចព្រមព្រៀងមួយ។ ចេតនាធ្វើកិច្ចសន្យា ជាទូទៅត្រូវបានវាស់វែងដោយ បទដ្ឋានសត្យានុម័ត ហើយនៅក្នុងការកំណត់ចេតនា របស់អ្នកធ្វើសំណើ តុលាការជាទូទៅពិនិត្យមើលអំពី ពាក្យសម្តីរបស់អ្នកធ្វើសំណើ ហើយនិងកាលៈទេសៈដទៃ ទៀត ដើម្បីសម្រេចថា តើអ្នកទទួលសំណើដែលមាន ការគ្រិះរិះសមរម្យនឹងមានហេតុផលបញ្ជាក់ល្អមជ្ឈិមថា សំណើត្រូវបានធ្វើឡើងដែរឬទេ។

1199. Interdiction

Every person who, on account of insanity, has become incapable of controlling his own interests, can be put under the control of a guardian, who shall administer his affairs with the same effect as he might himself. *Fr: Interdiction.*

កំហាត់

ជនគ្រប់រូប ដោយសារមានវិបត្តិស្មារតីបានក្លាយទៅជា អសមត្ថភាពក្នុងការត្រួតត្រាដល់ប្រយោជន៍ខ្លួនផ្ទាល់ អាចដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមអ្នកអាណាព្យាបាលម្នាក់ ដែលជាអ្នកត្រូវចាត់ចែងកិច្ចការរបស់ជននោះអោយ បានលទ្ធផលដូចជាជននោះអាចចាត់ចែងដោយខ្លួនឯង ដូច្នេះដែរ។

1200. Interest (1)

A broad term for any right in property. For example, both an owner who mortgages land and the person who lends the owner money on the mortgage have an interest in the land. *Fr: Droit.*

(១) ផលប្រយោជន៍, សិទ្ធិ

ពាក្យទូលំទូលាយប្រើសំរាប់យោងដល់សិទ្ធិណាមួយដែល មានចំពោះសម្បត្តិ។ ឧទាហរណ៍៖ ទាំងម្ចាស់ដែលបញ្ចាំ ដី ទាំងអ្នកដែលអោយម្ចាស់ដីខ្ចីប្រាក់គឺមានផល ប្រយោជន៍(ឬចំណែក)ជាប់ជាមួយដីនោះដូចគ្នា។

1201. Interest (2)

In commercial law, consideration or compensation for use of money loaned. *Fr: Intérêt.*

(២) ចុងការ

ក្នុងច្បាប់ពាណិជ្ជកម្ម គឺតម្លៃតបស្នងឬការសងទូទាត់ ចំពោះការប្រើប្រាស់ប្រាក់ដែលខ្ចីពីគេ។

1202. Interlocutory judgment

An order or judgment given in the progress of a legal action that settles a preliminary or intermediate point or issue but is not the final determination of all the rights of the parties or a final adjudication of the case. *Fr: Jugement avant dire droit.*

សាលក្រមរបៀប

ដីកា ឬសាលក្រមដែលចេញនៅក្នុងកំឡុងពេលបណ្តឹងមួយកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ដែលដោះស្រាយចំណុច ឬបញ្ហាបឋម ឬបន្ទាប់បន្សំ ប៉ុន្តែ មិនមែនជាការសំរេចជាស្ថាពរនូវសិទ្ធិទាំងអស់របស់ភាគី ឬជាការវិនិច្ឆ័យជាស្ថាពរទេ ។

1203. Interlocutory question

Question of law and/or fact raised by a party to an action during the course of proceedings that must be answered in order for the matter to be finally adjudicated. *Fr: Question préjudicielle.*

បញ្ហាបន្ទាន់បង្ខំ

បញ្ហាខាងផ្លូវច្បាប់និង/ឬអង្គហេតុដែលចោទឡើងដោយភាគីនៃបណ្តឹងមួយនៅកំឡុងនីតវិធីនៃរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវតែបានឆ្លើយ ដើម្បីឲ្យបណ្តឹងនោះអាចបានវិនិច្ឆ័យជាស្ថាពរ ។

1204. Intermediate goods

Goods used in the production of final goods. For example, steel is considered intermediate goods that may be transformed into motor vehicles or ships. *Fr: Marchandises semi-finies.*

ទំនិញពាក់កណ្តាលសម្រេច

របស់របរដែលប្រើនៅក្នុងការផលិតរបស់សម្រេចរួប ។ ឧទាហរណ៍៖ ដែកថែបត្រូវបានចាត់ទុកថា ជារបស់ពាក់កណ្តាលសម្រេច ដែលអាចប្រែប្រួលទៅជាយានយន្ត ឬកប៉ាល់ ។

1205. Internal waters

Maritime waters situated landward side of the baseline of the territorial sea, over which the coastal state exercises its full sovereignty, even no right of innocent passage through them. They includes ports, harbors, bays, estuaries, and waters on the landward side of the baseline. *Fr: Eaux intérieures.*

សមុទ្រផ្ទៃក្នុង

ដែនទឹកសមុទ្រដែលស្ថិតនៅផ្នែកបែររកដីគោកពីខ្សែបន្ទាត់គោលនៃសមុទ្រឆ្នេរមក ដែលរដ្ឋមានឆ្នេរសមុទ្រអនុវត្តអធិបតេយ្យភាពពេញលេញលើដែនទឹកនោះ សូម្បីតែសិទ្ធិឆ្លងកាត់មិនបំពានតាមដែនទឹកនោះក៏មិនមានដែរ ។ សមុទ្រផ្ទៃក្នុងរួមមានកំពង់ផែ, ឆកសមុទ្រ, ពាម, និងទឹកខាងអោយខ្សែបន្ទាត់គោល ។

1206. International Court of Justice

Judicial arm of the United Nations. It has jurisdiction to give advisory opinions on matters of law and treaty construction when requested by the General Assembly, Security Council or any other international agency authorized by the General Assembly to petition for such action. It has jurisdiction, also, to settle legal disputes between nations when voluntarily submitted to it. Its jurisdiction and powers are defined by statute, to which all member states of the U.N. are parties. Judges of such court are elected by the General Assembly and Security Council of U.N.
Fr: Cour International de Justice.

តុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ

អំណាចតុលាការរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។ តុលាការនេះ មានសមត្ថកិច្ចផ្តល់ជាមតិពិគ្រោះយោបល់នូវរាល់បញ្ហាច្បាប់, ការបកស្រាយសន្ធិសញ្ញាតាមណាស្មើឡើងដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ, ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខឬទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិណាផ្សេងទៀតដែលមានការអនុញ្ញាតពីមហាសន្និបាតសហប្រជាជាតិ ដើម្បីលើកជាសំណើរដល់តុលាការសុំជាមតិពិគ្រោះយោបល់។ តុលាការនេះមានសមត្ថកិច្ចផងដែរដើម្បីដោះស្រាយវិវាទទាំងឡាយរវាងប្រជាជាតិនានា, នៅពេលដែលបណ្តាប្រជាជាតិទាំងនោះព្រមទទួលស្គាល់ដោយស្ម័គ្រចិត្ត នូវសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិនេះ។ រាល់អំណាចនិងសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការអន្តរជាតិនេះត្រូវបានកំណត់ក្នុងលក្ខន្តិកៈដែលមានបណ្តាវដ្តជាសមាជិកទាំងអស់នៃសហប្រជាជាតិចូលជាសមាជិក។ ចៅក្រមទាំងឡាយរបស់តុលាការនេះត្រូវបានជ្រើសរើសដោយមហាសន្និបាតសហប្រជាជាតិនិងក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។

1207. International criminal law

The area of international law dealing with piracy, war crimes, crime against peace and against humanity, and such other specified crimes as counterfeiting, illicit traffic in dangerous drugs, and engaging in the slave trade.
Fr: Droit penal international.

ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ

វិស័យនៃច្បាប់អន្តរជាតិ ដែលទាក់ទងដល់ចោរកម្មសមុទ្រ, ទ្រឹក្សកម្មសង្គ្រាម, ទ្រឹក្សកម្មប្រឆាំងសន្តិភាពនិងមនុស្សជាតិ និងបទល្មើសដូចដែលមានកំណត់ដទៃទៀត ដូចជាការក្លែងបន្លំ, ការរត់ពន្ធដារព្រោះថ្នាក់ខុសច្បាប់ និងធ្វើជំនួញទាសករ។

1208. International legal personality

A legal term signifying that an entity has standing as a member of the community of nations and possesses certain rights and obligations as subject of international law. International personality reflects the capacity to stand in court, to sue or to be sued, and to be a subject of law. For example, states, international organizations such as the United Nations, etc.

Fr: Personnalité internationale.

នីតិបុគ្គលអន្តរជាតិ,

ពាក្យច្បាប់ដែលមានន័យថា អង្គភាពមួយដែលមានស្ថានភាពជាសមាជិកនៃសហគមន៍របស់ប្រជាជាតិនានា ហើយដែលមានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចខ្លះជាបុគ្គលក្រោមទស្សនៈវិស័យនៃច្បាប់អន្តរជាតិ។ នីតិបុគ្គលអន្តរជាតិគឺ៖ ព្រឹទ្ធរដ្ឋសមត្ថភាព ដើម្បីឆ្លើយចំពោះមុខតុលាការ, ប្តឹង, ឬត្រូវតែប្តឹង និងជាបុគ្គលម្នាក់ក្នុងទស្សនៈវិស័យនៃច្បាប់។ ឧទាហរណ៍៖ រដ្ឋ, អង្គការអន្តរជាតិនានាដូចជាអង្គការសហប្រជាជាតិជាដើម ។ល។

1209. Internationally recognized worker rights

Those which includes the right of association, the right to organize and bargain collectively, a prohibition on the use of any form of forced or compulsory labor, a minimum age for the employment of children, and acceptable conditions of work with respect to minimum wages, hours of work, and occupational safety and health.

សិទ្ធិកម្មករដែលទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិ

សិទ្ធិទាំងឡាយរួមមាន សិទ្ធិបង្កើតសមាគម, សិទ្ធិរៀបចំ និងចរចាគ្នាជាសមូហភាព, ការហាមឃាត់ការប្រើការងារដោយបង្ខំកម្លាំងបណ្តាមួយ, អាយុតិចបំផុតដែលកុមារអាចធ្វើការបាន, និងលក្ខខណ្ឌការងារដែលទទួលយកបានទាក់ទងនឹងប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ចំនួនម៉ោងធ្វើការ, និងសុវត្ថិភាពនិងសុខភាពនៅកន្លែងធ្វើការ ។

1210. Interpleader

A form of action by which a person against whom conflicting claims are made may bring the claimants into court to litigate their claims between themselves. For example, a bailee brings two persons, each claiming to be the owner of the bailed property, to the court to litigate their claims on that bailed property.

បណ្តឹងទាមទារធ្វើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ(ព.ស)

សណ្ឋាននៃបណ្តឹងមួយដែលតាមរយៈនោះជនម្នាក់ត្រូវប្រឈមការទាមទារប្រឆាំងពីអ្នកទាមទារផ្សេងៗ ហើយជនម្នាក់នោះអាចនាំអ្នកទាមទារផ្សេងៗនោះទៅតុលាការដើម្បីប្តឹងទាមទាររវាងគ្នាទៅវិញទៅហើយនោះ។ ឧទាហរណ៍៖ អ្នកទទួលបញ្ជីអាចនាំមនុស្សពីរនាក់ដែលម្នាក់ៗសុទ្ធតែទាមទារថាខ្លួនជាម្ចាស់លើរបស់ដូចគ្នា។ តុលាការដើម្បីត្រួតពិនិត្យទាមទារគ្នាគេលើរបស់ដូចនោះ។

1211. Interrogatory**សំណួរ**

Written questions sent from one side in a lawsuit to the other, to get written answers to factual questions or seeking an explanation of the other side's legal position.

Fr: *Questions écrites échangées entre les parties.*

សំណួរលាយលក្ខណៈអក្សរធ្វើពីភាគីម្ខាងនៃបណ្តឹងទៅអោយភាគីម្ខាងទៀតក្នុងតោលបំណងអោយបានចម្លើយសរសេរតបនឹងសំណួរបញ្ជាក់ពីអង្គហេតុ ឬចង់បានការពន្យល់អំពីសេចក្តីអះអាងខាងដូច្នាក់ពីភាគីម្ខាងទៀត ។

1212. Intervention**អន្តរាគមន៍, ការធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងរឿងក្តី**

A proceeding by which a person is allowed to become a party to a lawsuit by joining the plaintiff, joining the defendant, or making separate claims. Fr: *Intervention.*

នីតិវិធីមួយដែលអនុញ្ញាតឲ្យជនម្នាក់ក្លាយទៅជាភាគីមួយនៃបណ្តឹងដោយចូលរួមជាមួយដើមចោទ ឬចូលរួមជាមួយចុងចោទ ឬធ្វើការទាមទារដោយឡែកក៏បាន ។

1213. Intestate**ស្លាប់គ្មានបណ្តាំ, គ្មានបន្សល់មតិកសាសន៍**

Dying without making a will. Fr: *Intestat.*

ស្លាប់ទៅដោយគ្មានបានធ្វើមតិកសាសន៍ ។

1214. Intestate succession**សន្តតិកម្មគបណ្តាំ**

The disposition of property to heirs according to the laws about who should collect if there is no valid will. Fr: *Succession ab intestat.*

ការជំរះឬបរិច្ចាគទ្រព្យទៅអោយទាយាទ ស្របទៅតាមច្បាប់ដែលកំណត់ថាតើអ្នកណាត្រូវបានទទួលទ្រព្យនោះ បើសិនជាគ្មានមតិកសាសន៍ប្រកបដោយសុពលភាពទេនោះ ។

1215. Intoxication**ការស្រវឹង, ការពុល**

State of drunkenness, or a similar condition caused by use of drugs other than alcohol. Fr: *Ivresse, état d'ébriété.*

សភាពស្រវឹងឬសភាពស្រដៀងគ្នានេះដែលបណ្តាលមកពីការប្រើថ្នាំ(គឺមិនមែនប្រើស្រា) ។

1216. Invasion of privacy**ការរំលោភលើសិទ្ធិជាឯកជន**

The wrongful intrusion into a person's private activities by other individuals or by the government. Fr: *Violation de la vie privée.*

ការរំលោភដោយខុសច្បាប់ក្នុងសកម្មភាពឯកជនរបស់ជនណាម្នាក់ដោយបុគ្គលដទៃ ឬដោយរដ្ឋាភិបាល ។

1217. Investigative request

A prosecutor's written request to the investigating judge to proceed with an investigation of a criminal matter. The request includes the nature of the crime, the name of the accused and the law that should be applied.

Fr: Réquisitoire introductif.

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងព្រហ្មទណ្ឌស៊ើបសួរ

ការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទូចៅក្រមស៊ើបអង្កេតចាប់ផ្តើមការស៊ើបអង្កេតរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដោយបញ្ជាក់ប្រាប់ពីប្រភេទនៃបទល្មើស, ឈ្មោះរបស់ជនល្មើស, និងអំពើច្បាប់ដែលត្រូវអនុវត្ត ។

1218. Investment group

See Syndicate.

ក្រុមវិនិយោគ**1219. Inviolable**

In general, state of being free from violation or legal attack. In particular, the privilege vested with the King to be free from any legal action and not to be offended in any way. *Fr: Inviolable.*

មិនអាចរំលោភបាន

ក្នុងន័យទូទៅ សភាពដែលត្រូវប្រាសចាកពីការរំលោភឬការវាយប្រហារតាមផ្លូវច្បាប់ ។ ក្នុងន័យពិសេស បុព្វសិទ្ធិដែលព្រះមហាក្សត្រមាន ដើម្បីរួចផុតពីការប្តឹង និងមិនត្រូវគេបំពានដោយមធ្យោបាយណាមួយ ។

1220. Involuntary manslaughter

The unintentional, but still illegal, killing of another human being. See Voluntary manslaughter. *Fr: Homicide involontaire.*

មនុស្សឃាតន៍អចេតនា, មនុស្សឃាតន៍ដោយមិនគិតទុក

ការសម្លាប់ដោយអចេតនា, ប៉ុន្តែនៅតែខុសច្បាប់ដដែល, នូវមនុស្សម្នាក់ផ្សេងទៀត ។

1221. Involuntary proceedings

Proceedings initiated by the insolvent debtor's creditors to force debtor into bankruptcy. *Fr: Procédure de faillite involontaire.*

នីតិវិធីនៃធនក្សយដោយបង្ខំ

នីតិវិធីដែលផ្តើមដោយម្ចាស់បំណុលរបស់កូនបំណុលដែលគ្មានប្រាក់សង ដើម្បីបង្ខំឱ្យចូលក្នុងភាពធនក្សយ ។

1222. Irregularity

The failure to proceed properly. An irregularity is not an illegal act, but it may be serious enough to invalidate or otherwise harm what a person is trying to accomplish. *Fr: Irrégularité.*

ភាពមិនប្រក្រតី

ការខកខានមិនត្រូវមានការប្រព្រឹត្តិទៅជាធម្មតា ។ ភាពមិនប្រក្រតី មិនមែនជាអំពើខុសច្បាប់ទេ ប៉ុន្តែវាអាចធ្វើឱ្យផ្ទុះឡើងនឹងធ្វើអោយមានអសុពលភាពឬបើមិនដូច្នោះទេនឹងធ្វើអោយអន្តរាយដល់អ្វីដែលជនម្នាក់ព្យាយាមអោយបានសំរេច ។

1223. Irreparable injury

Probable harm that cannot be properly fixed by money, and that is serious enough to justify an injunction. *Fr: Préjudice irréparable.*

សេចក្តីអន្តរាយមិនអាចជួសជុលបាន

សេចក្តីអន្តរាយដែលប្រហែលជាតែមានហើយដែលមិនអាចជួសជុលមកវិញបានដោយប្រាក់កាសបានឡើយ ។
គឺជាសេចក្តីអន្តរាយដ៏ធ្ងន់ធ្ងរដែលនឹងគ្រប់គ្រាន់តម្រូវ
អោយមានអធិបញ្ជា ។

1224. Irresistible impulse

The loss of control due to insanity that is so great that a person cannot stop from committing a crime. *Fr: Impulsion irrésistible.*

ពលវេកពុំអាចទប់បាន, កម្លាំងជំរុញចិត្តមិនអាចទប់បាន

ការបាត់បង់អំណាចគ្រួតគ្រាខ្លួនដោយសារសភាព
វិកលចរិតខ្លាំងពេក រហូតទាល់តែជនម្នាក់មិនអាចបញ្ឈប់
ការប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌបាន ។

1225. Irrevocable

Incapable of being revoked, cancelled, changed, or restored to a prior status. See Revocable. *Fr: Irrévocable*

ពុំអាចដកហូតវិញបាន, ពុំអាចបដិសេធវិញបាន

មិនអាចដកយក, បញ្ឈប់, ប្តូរ, ឬស្តារមកស្ថានភាពពី
មុនវិញបាន ។

1226. Irrevocable letter of credit

Type of letter of credit in which the issuer guarantees that she will not withdraw the credit or cancel the letter before the expiration date.

Fr: Lettre de crédit irrévocable.

លិខិតឥណទានដែលមិនអាចដកបាន

ប្រភេទនៃលិខិតឥណទានដែលនៅក្នុងនោះអ្នកចេញ
ឥណទានធានាថា ខ្លួននឹងមិនដកឥណទាន ឬលុបចោល
លិខិតមុនពេលផុតកំណត់ទេ ។

1227. Issuance of patents

An official grant by a competent office of right to exclude others from the making or selling of an invention during a specified time after the application for registration of such right has been made.

Fr: Délivrance d'un brevet d'invention

ការចេញប្រកាសនីយប័ត្រភក្តកម្ម

ការផ្តល់អោយជាផ្លូវការដោយការិយាល័យមាន
សមត្ថកិច្ចនូវសិទ្ធិដើម្បីបដិសេធមិនអោយជនដទៃទៀតធ្វើ
ឬលក់ស្នាដៃរកឃើញក្នុងរយៈពេលដែលមានចែងកំណត់
មួយ បន្ទាប់ពីការសុំចុះបញ្ជីសិទ្ធិនោះបានធ្វើរួចមក ។

1228. Issue (1)

One single point in a dispute between two sides in a lawsuit. *Fr: Point en litige.*

(១)ចំណុចវិវាទ

ចំណុចមួយគត់នៅក្នុងការវិវាទរវាងភាគីពីរនៃបណ្តឹង
មួយ ។

1229. Issue (2)

Descendents (children, grandchildren, etc.). *Fr: Descendance en ligne directe.*

(២)បច្ចាជន

កូនចៅតំណ(កូន, ចៅ ។ ល ។)

1230. Issue (3)

(៣) ចេញផ្សព្វផ្សាយ

To put into circulation; send
forth. *Fr: Emettre, circuler.*

ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយទៅ ។ ផ្សាយចេញទៅ ។ ន. ច្បាប់
ចេញផ្សាយ

J

1231. Jeopardy

Risk of conviction and punishment faced by a defendant in a criminal trial. *Fr: Risque de répondre en justice.*

ការប្រឈមនឹងការកាត់ទោស, ការរងសេចក្តីកាត់ទោស

ហានិភ័យនៃការចោទប្រកាន់ និងដាក់ទណ្ឌកម្មដែល
ប្រឈមដោយចុងចោទ នៅក្នុងការជំរះក្តីព្រហ្មទណ្ឌ
មួយ ។

1232. Joinder

Joining or uniting together.
Fr: Réunion.

ការរួមគ្នា, ការប្រសព្វគ្នា

ការចូលគ្នា ឬការរួបរួមគ្នា ។

1233. Joinder of issue

The act by which the parties in a court case present to the court exactly what major opposing point or points the conflict is based on.

ចំណុចអង្គហេតុដែលផ្ទុយគ្នា(ព.ស)

អំពើមួយដែលតាមរយៈអំពើនោះ ភាគីផ្សេងៗនៅក្នុង
រឿងក្តីមួយបង្ហាញដល់តុលាការឲ្យឃើញច្បាស់នូវចំណុច
ចំបងឬច្រើនដែលផ្ទុយគ្នាហើយដែលជាចំណុចបង្កើតនៃ
ជំលោះនោះ ។

1234. Joinder of parties

The bringing in of a new person into a lawsuit who joins either as co-plaintiff or as co-defendant.

ការរួមគ្នាជាភាគីមួយ, ការរួបរួមកតាវសាន

ការនាំមនុស្សថ្មីចូលក្នុងរឿងក្តីដោយរួមចូលគ្នាជាសហ
ដើមចោទ ឬជាសហចុងចោទ ។

1235. Joint and several

Both together and individually. Refers to the sharing of rights and liabilities among a group of persons collectively and also individually. For example, a liability or debt is joint and several if the creditor may sue the debtors either as a group (with the result that the debtors would have to split the loss) or individually (with the result that one debtor might have to pay the whole thing). *Fr: Conjoint et solidaire.*

រួមគ្នាផងនិងម្នាក់ៗផង

ទាំងអស់គ្នាផងនិងម្នាក់ៗផង ។ យោងដល់ការរួមចំណែក
សិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងចំណោមជនមួយក្រុមជា
សមូហភាពនិងជាបុគ្គលម្នាក់ៗផងដែរ ។ ឧទាហរណ៍៖
ការទទួលខុសត្រូវ ឬបំណុលត្រូវជាប់ជំពាក់រួមគ្នាព្រម
ទាំងដាច់ពីគ្នា(រឿងៗខ្លះ)បើសិនជាឥណទាយកអាចប្តឹង
កូនបំណុលជាក្រុមផង(ជាហេតុនាំអោយកូនបំណុលត្រូវ
បែងចែកការខាតបង់នោះរឿងៗខ្លះ)ឬប្តឹងជាបុគ្គល
ម្នាក់ៗផង(ជាហេតុនាំអោយកូនបំណុលម្នាក់ត្រូវបង់
បំណុលទាំងមូល) ។

1236. Joint liability

Shared liability that allows a sued person the right to insist that others be sued jointly with him. *Fr: Co-responsabilité*

ការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា

ការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា ដែលអនុញ្ញាតអោយជនដែល
ត្រូវគេប្តឹងមានសិទ្ធិទទួលសុំអោយអ្នកផ្សេងទៀតត្រូវបាន
ប្តឹងរួមគ្នាជាមួយខ្លួនដែរ ។

1237. Joint party

តួនាទីរណប

The role of a prosecutor in a civil action, in the sense that he or she can give, if it is appropriate, his or her opinions concerning the application of the law. Compare Principal party. *Fr: Partie jointe.*

តួនាទីរបស់រដ្ឋអាជ្ញាក្នុងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងន័យដែល ជា ខ្លួនអាចឲ្យយោបល់របស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះទាក់ទងនឹង ការអនុវត្តច្បាប់ បើសិនជាការគួរ ។

1238. Joint stock company

ក្រុមហ៊ុនដើមទុន

Form of business that combines features of a partnership and a corporation. From the perspective of a corporation, its ownership is represented by transferable shares of stock; it is usually managed by directors and officers of the company and may have a perpetual existence. From the perspective of a partnership, it is formed by agreement; property is usually held in the names of the members; shareholders have personal liability; and for purpose of a lawsuit it is not treated as a legal entity. *Fr: - Société de capitaux.*

ទម្រង់នៃអាជីវកម្មដែលរួមផ្សំលក្ខណៈនៃក្រុមហ៊ុន សហកម្មសិទ្ធិនិងសាជីវកម្ម ។ ក្នុងទិដ្ឋភាពជាសាជីវកម្ម, កម្មសិទ្ធិរបស់ក្រុមហ៊ុនប្រភេទនេះតំណាងដោយ ភាគហ៊ុន ដែលអាចផ្ទេរបាន, ជាធម្មតាត្រូវបានចាត់ចែងដោយ នាយក និងអ្នកដឹកនាំនៃក្រុមហ៊ុន ហើយអាចមានជីវិតជា និរន្តរ៍ ។ ក្នុងទិដ្ឋភាពជាក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ ក្រុមហ៊ុន ប្រភេទនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយកិច្ចព្រមព្រៀង, ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុមហ៊ុនធម្មតាតែងតែត្រូវបានកាន់ កាប់ក្នុងនាមរបស់សមាជិកនានា, ម្ចាស់ភាគហ៊ុនមានការ ទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់, ហើយក្នុងករណីមានបណ្តឹង ក្រុមហ៊ុនមិនត្រូវបានចាត់ទុកជានីតិបុគ្គលទេ ។

1239. Joint tenancy

អវិភាគភាព, ការកាន់កាប់រួម

A single estate in property, real or personal, owned by two or more persons, under one instrument or act of the parties, with all having an equal right to share in enjoying the property during their lives, and on the death of a joint tenant, the property descends to the survivor or survivors and finally to the last survivor. *Fr: Location indivise, propriété indivise.*

សិទ្ធិរួមគ្នាតែមួយគត់ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិ ទោះជាអចលន សម្បត្តិក្តី ឬចលនសម្បត្តិក្តីដែលជនពីរនាក់ឬលើសនេះជា ម្ចាស់ ស្របតាមលិខិតុបករណ៍មួយឬអំពើមួយរបស់ ភាគីនានាដោយទាំងអស់គ្នាមានសិទ្ធិស្មើគ្នាដើម្បីរួម ចំណែកក្នុងការអាស្រ័យដល់លើសម្បត្តិនោះក្នុងកម្មវត្ថុ ពេលមានជីវិតរស់នៅហើយនៅពេលមរណភាពនៃអ្នក កាន់កាប់រួមណាមួយ សម្បត្តិនោះនឹងធ្លាក់ទៅលើដៃអ្នក នៅរស់និងរហូតដល់អ្នកដែលនៅរស់ក្រោយគេបង្អស់ ។

1240. Joint tortfeasors

Two or more persons who owe to another person the same duty and whose negligence results in injury to the other person, thereby making the tortfeasors both jointly and severally (individually) liable for the injury. *Fr: Co-délinquants.*

អ្នកបង្កព្យាបាទកម្មរួមគ្នា

ជនពីរនាក់ឬលើសនេះ ដែលជាប់ករណីយកិច្ចដូចគ្នាចំពោះជនម្នាក់ផ្សេងទៀត ហើយការធ្វេសប្រហែសរបស់ពួកគេបណ្តាលមកដោយមានសេចក្តីខូចខាតឬរបួសដល់ជនផ្សេងទៀតនោះ ហេតុដូច្នេះហើយធ្វើដោយអ្នកធ្វើកំហុសទាំងនោះទទួលខុសត្រូវរួម និងទីតែងចំពោះការខូចខាតនោះ ។

1241. Joint venture

Agreement by two or more persons or entities to combine their interests in a particular business enterprise and agree to share in losses or profits jointly or in proportion to their contributions. A joint venture is usually limited to one project. It is normally not a legal entity. *Fr: Coentreprise; association en participation*

ក្រុមហ៊ុនចំរុះ, ក្រុមហ៊ុនគ្រោងការចំរុះ

កិច្ចព្រមព្រៀងធ្វើឡើងដោយមនុស្សពីរនាក់ ឬអង្គភាពពីរឬលើសរួមបញ្ចូលផលប្រយោជន៍របស់គេក្នុងសហគ្រាសអាជីវកម្មមួយ ហើយព្រមព្រៀងទទួលបានខាតបង់ និងកំរៃរួមគ្នា ឬទៅតាមសមាមាត្រនៃការវិភាគទានរបស់ខ្លួន។ តាមធម្មតា ក្រុមហ៊ុនចំរុះកំណត់ធ្វើត្រឹមគ្រោងការតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។ ជាធម្មតា ក្រុមហ៊ុនចំរុះមិនមែនជានីតិបុគ្គលទេ ។

1242. Journalist's privilege

The right of a publisher or writer to make "fair comment" upon actions of public officials without being liable for defamation.

ឯកសិទ្ធិអ្នកកាសែត

សិទ្ធិរបស់អ្នកផ្សាយឬអ្នកនិពន្ធដើម្បីធ្វើ "អត្ថាធិប្បាយដោយស្មោះ" អំពីអំពើរបស់មន្ត្រីសាធារណៈ ដោយគ្មានជាប់ទទួលខុសត្រូវចំពោះការបង្កចក្ខុវិស័យឡើយ ។

1243. Judge

Verb: To decide. Noun: The person who runs a courtroom, decides all legal questions, and sometimes decides entire cases. *Fr: Juge.*

វិនិច្ឆ័យ, ចៅក្រម

កិះ សំរេច ។ នៈ ជនដែលចាត់ចែងសាលតុលាការ, សំរេចបញ្ហាផ្លូវច្បាប់ទាំងអស់, ហើយជួនកាលសំរេចលើបណ្តឹងទាំងមូល ។

1244. Judge-made law

Law arrived at by judicial precedent rather than by statute. *Fr: Jurisprudence.*

ច្បាប់បង្កើតដោយតុលាការ, នីតិយុត្តិសាស្ត្រ

ច្បាប់ដែលសំរេចឡើងដោយករណីយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការ គឺមិនមែនដោយច្បាប់របស់នីតិបញ្ញត្តិទេ ។

1245. Judgment

The determination of a court of competent jurisdiction upon matters submitted to it. *Fr: Jugement.*

សាលក្រម, សេចក្តីវិនិច្ឆ័យ

សេចក្តីសំរេចនៃតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចលើកម្មវត្ថុដែលដាក់ជូនខ្លួន(តុលាការ) ។

1246. Judgment by default

សាលក្រមដាច់ណាត់, សាលក្រមកំបាំងមុខ

See Default judgment. *Fr: - Jugement par défaut.*

1247. Judgment creditor

ឥណទាយកនៃសាលក្រមបំណុល(ព.ស)

A person who has proven a debt in court and is entitled to use court processes to collect it.

ជនដែលបានបង្ហាញភស្តុតាងនៃបំណុលនៅក្នុងតុលាការ ហើយបានសិទ្ធិ ដើម្បីប្រើនីតិវិធីរបស់តុលាការដើម្បីប្រមូលយកបំណុលមកវិញ ។

1248. Judgment debtor

ឥណទាយិកនៃសាលក្រមបំណុល(ព.ស)

A person against whom there is a legal judgment for repayment of a debt.

ជនដែលទទួលបានសាលក្រមតាមដូច្នោះដើម្បីអោយសងបំណុលត្រឡប់វិញ ។

1249. Judgment in rem

សាលក្រមលើវត្ថុ

One pronounced upon the status of a particular subject matter, property or thing, as opposed to one pronounced upon persons.

សាលក្រមដែលសំរេចលើស្ថានភាពនៃកម្មវត្ថុណាមួយគឺសម្បត្តិទ្រព្យ ឬវត្ថុជាសាលក្រមដែលផ្ទុយពីសាលក្រមសំរេចលើរូបបុគ្គល ។

1250. Judgment on the merits

សាលក្រមដល់អង្គសេចក្តី

A binding judgment determined based on analysis and adjudication of the factual issues presented, not based just on technical or procedural defect that requires one party to prevail. *Fr: Jugement au fond.*

សេចក្តីវិនិច្ឆ័យជាធរមាន(ឬសាលក្រមជាធរមាន)ដែលសំរេចឡើងដោយសំអាងលើការវិភាគនិងការកាត់សេចក្តីលើបញ្ហាអង្គហេតុដែលបានបង្ហាញ គឺមិនមែនសំអាងតែលើអត្ថិភាព(ការមាន)នៃកំហុសខាងបច្ចេកទេស ឬខាងនីតិវិធីដែលតម្រូវអោយភាគីមួយត្រូវយកឈ្នះនោះទេ ។

1251. Judgment part

ផ្នែកសាលក្រមសុទ្ធសាធ

The last part of a court's judgment which consists of two parts, grounds for judgment (facts that support the court's decision) and terms of a judgment (that express measures to be taken or sentence pronounced by the court). *Fr: Jugement proprement dit.*

ផ្នែកចុងក្រោយនៃសាលក្រមរបស់តុលាការ ដែលចែកចេញជាពីរផ្នែក គឺផ្នែកខាងសំអាង (អង្គហេតុដែលកំណត់សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ) និងផ្នែកខាងសេចក្តីសម្រេចនៃសាលក្រម (ដែលបញ្ជាក់អំពីវិធានការឬការផ្ដន្ទាទោសដែលប្រកាសដោយតុលាការ) ។

1252. Judicial discretion**ឆន្ទានុសិទ្ធិតុលាការ**

The reasonable use of judicial power, i.e., the court's freedom to decide within the bounds of law and fact.

Fr: *Discretion judiciaire*.

ការប្រើប្រាស់ដ៏សមហេតុផលនូវអំណាចតុលាការ មានន័យថា សេរីភាពតុលាការដើម្បីសំរេចក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃច្បាប់និងអង្គហេតុ។

1253. Judicial liquidation**ការជំរះតាមផ្លូវតុលាការ**

A process by which a court orders the settling of financial affairs of a business or an individual, usually by turning into cash all assets for distribution to creditors, heirs etc. Fr: *Liquidation judiciaire*.

ដំណើរមួយដែលតុលាការបញ្ជាឲ្យមានការដោះស្រាយបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុនៃក្រុមហ៊ុនមួយឬបុគ្គលម្នាក់ តាមធម្មតាដោយប្រែទ្រព្យទាំងអស់ទៅជាប្រាក់ សម្រាប់យកទៅចែកចាយឲ្យឥណទាយក, ទាហាន ។ល។

1254. Judicial notice**សច្ចសន្យានុតុលាការ, ការយល់ដឹងរបស់តុលាការ**

The act of a judge in recognizing the existence or truth of certain facts that are so obviously true (such as "the earth is round") that a party in a lawsuit does not have to submit evidence that it is true.

អំពើនៃចៅក្រមក្នុងការទទួលស្គាល់អត្ថិភាពឬសច្ចភាពនៃអង្គហេតុខ្លះដែលពិតជាក់ស្តែង(ដូចជា " ផែនដីមូលជាដើម") ដោយមិនបាច់អោយភាគីនៃបណ្តឹងដាក់ជូនភស្តុតាងដើម្បីបង្ហាញថារឿងនោះពិតទេ។

1255. Judicial sale**ការលក់ឡាយឡុងដោយអាជ្ញាសាលា**

See Sheriff's sale.

1256. Judicial sale**ការលក់តាមអាជ្ញាតុលាការ**

A sale held under a court judgment or order, or held under court supervision.

Fr: *Vente judiciaire*.

ការលក់ប្រព្រឹត្តិទៅតាមសាលក្រម ឬការបញ្ជារបស់តុលាការ ឬប្រព្រឹត្តិទៅនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ។

1257. Jump bail**គេចពីកិច្ចធានាក្រៅឃុំ, ល្មើសកិច្ចធានាក្រៅឃុំ**

When a person out of jail on bail leaves the area or hides to avoid appearance in court.

Fr: *Se soustraire à la justice*.

នៅពេលដែលមនុស្សណាម្នាក់ចេញពីមន្ទីរឃុំឃាំងតាមកិច្ចធានាហើយជននោះចាកចេញពីតំបន់នោះឬលាក់ខ្លួនដើម្បីចៀសវាងការបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការ។

1258. Juridical**គតិយុត្តិ**

1. Having to do with the court system or with a judge.
2. Regular; conforming to law and court practice. Fr: *Juridique*.

១ - ទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធតុលាការឬចៅក្រម។ ២ - ទៀងទាត់, ស្របទៅតាមច្បាប់និងរបៀបប្រតិបត្តិរបស់តុលាការ។

1259. Jurisdiction

យុត្តាធិការ, ដែនសមត្ថកិច្ច

The geographical area within which a court (or a public official) has the right and power to operate. *Fr: Jurisdiction, compétence.*

រង្វង់ដែនដីដែលនៅក្នុងនោះតុលាការ(ឬមន្ត្រីសាធារណៈ)មានសិទ្ធិនិងអំណាចដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការ ។

1260. Jurisdictional amount

តម្លៃក្តី

The minimum value a lawsuit must have for certain courts to have jurisdiction to hear the case.

តម្លៃអប្បបរមាក្នុងបណ្តឹងមួយដែលកំណត់ថាតើតុលាការណាដែលមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះបណ្តឹងនោះ ។

1261. Jurisdictional facts

លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃសមត្ថកិច្ចតុលាការ

Those matters of fact which must exist before the court can properly take jurisdiction of the particular case, such as the defendant has been properly served with process, that the parties are residents of provinces of that court, that the amount in controversy exceeds a certain sum, that the cause of action took place within the court's province, etc.

សេចក្តីតម្រូវទាំងឡាយដែលត្រូវបំពេញមុនពេលដែលតុលាការអាចមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះរឿងក្តីណាមួយ ដូចជាការប្រគល់ដីកា ឬលិខិតស្នាមផ្សេងៗទៅចុងចោទយ៉ាងត្រឹមត្រូវ, ភាគីទាំងឡាយគឺជាអ្នកមានទីលំនៅនៅក្នុងខេត្តរបស់តុលាការនោះ, ទឹកប្រាក់ដែលនៅក្នុងវិវាទលើសពីចំនួនកំណត់មួយ, ដើមហេតុនៃបណ្តឹងកើតឡើងនៅក្នុងខេត្តរបស់តុលាការ ។ ល ។

1262. Jurisprudence

យុត្តិសាស្ត្រ

The study of law and legal philosophy. *Fr: Jurisprudence, science du droit.*

ការសិក្សាអំពីច្បាប់និងទស្សនៈវិជ្ជាខាងច្បាប់ ។

1263. Juristic

នៃគតិយុត្តិ

Pertaining or belonging to, or characteristic of, jurisprudence, or a jurist, or legal profession.

ទាក់ទងទៅនឹង ឬជារបស់ ឬជាលក្ខណៈនៃយុត្តិសាស្ត្រ ឬអ្នកយុត្តិសាស្ត្រ ឬវិជ្ជាជីវៈខាងច្បាប់ ។

1264. Juristic status

ឋានៈគតិយុត្តិ

Status defined in, and thus conferred by, some statute. *Fr: Statut juridique.*

ឋានៈដែលកំណត់ និងប្រគល់ជូនដោយច្បាប់ណាមួយនៃអង្គនីតិបញ្ញត្តិ

1265. Juror

សមាជិកគណៈវិនិច្ឆ័យ

A member of a jury. *Fr: Juré.*

1266. Jury

A group of persons selected by law and sworn in to look at certain facts and determine the truth in a lawsuit. *Fr: Jury.*

គណៈវិនិច្ឆ័យ

ជនមួយក្រុមដែលជ្រើសរើសឡើងដោយច្បាប់ ហើយដែលត្រូវសម្ភាសនាពេលចូលបំពេញមុខងារដើម្បីពិនិត្យអង្គហេតុនិងវិនិច្ឆ័យរកការពិតនៅក្នុងរឿងក្តីមួយ ។

1267. Jury list

A list of all possible jurors. *Fr: Liste des jurés.*

បញ្ជីគណៈវិនិច្ឆ័យ

បញ្ជីរាយនាមជនដែលអាចនឹងធ្វើជាសមាជិក

គណៈវិនិច្ឆ័យបាន ។

1268. Jury tampering

See Embracery.

ការស្តីបញ្ជីគណៈវិនិច្ឆ័យ**1269. Jury trial**

A trial with a judge and jury together, not just a judge.

ការជំនុំជម្រះដោយមានគណៈវិនិច្ឆ័យ

ការជំនុំជម្រះក្តីដោយមានទាំងចៅក្រមនិងទាំងគណៈវិនិច្ឆ័យរួមគ្នា គឺមិនមែនដោយចៅក្រមតែឯងទេ ។

1270. Jus sanguinis

Latin: Right of blood. The principle that a person's citizenship is determined by his or her parent's citizenship. *Fr: Droit de sang.*

សិទ្ធិបានសញ្ជាតិដោយសារចំណងលោហិត

ឡាតាំង៖ សិទ្ធិជាប់លោហិត ។ គោលការណ៍ដែលថាសញ្ជាតិរបស់បុគ្គលម្នាក់ត្រូវបានកំណត់ដោយសញ្ជាតិរបស់ឪពុក ឬម្តាយរបស់ខ្លួន ។

1271. Jus soli

Latin: The law of a person's place of birth. The principle that a person's citizenship is determined by his or her place of birth. *Fr: Droit du sol.*

សិទ្ធិបានសញ្ជាតិដោយសារទីកំណើត

ឡាតាំង៖ ច្បាប់នៃទីកន្លែងកើតរបស់ជនណាមួយ ។ គោលការណ៍ដែលថា សញ្ជាតិរបស់បុគ្គលម្នាក់ត្រូវបានកំណត់ដោយទីកន្លែងកើតរបស់ខ្លួន ។

1272. Just compensation

Fair payment for the loss or damage sustained by the owner of property taken or injured under the power of eminent domain. *Fr: Compensation équitable.*

សំណងទូទាត់ប្រកបដោយយុត្តិធម៌

សំណងជួសជុលពេញលេញចំពោះការបង់ខាតឬខូចខាតដែលរងដោយម្ចាស់នៃទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវគេរឹបអូសយក ឬដែលត្រូវបានប៉ះពាល់ដោយអំណាចអស្ចារ្យមករណ៍(សិទ្ធិរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការរឹបយកដីឯកជនសំរាប់តម្រូវការសាធារណៈ) ។

1273. Justiciable

Proper to be decided by court. For example, "a justiciable controversy" is a real dispute (rather than hypothetical) that a court may handle. *Fr: Justiciable.*

ដែលអាចដោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់បាន

ដែលសមស្របសម្រាប់សំរេចដោយតុលាការ ។ ឧទាហរណ៍៖ វិវាទដែលអាចដោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់បាន គឺជា ជម្លោះពិតប្រាកដ(មិនមែនជាសម្មតិកម្មទេ)ដែល តុលាការអាចនឹងដោះស្រាយ ។

1274. Justifiable homicide

Killing another person in self-defense when danger of serious bodily injury exists, in the execution of public justice, in defense of habitation, or by the commandment of the law. *Fr: Homicide justifiable.*

យុត្តិយមនុស្សឃាតន៍, មនុស្សឃាតន៍ដែលអាចដោះសា បាន.

ការសម្លាប់អ្នកដទៃក្នុងកិច្ចការពារខ្លួនពេលដែលគ្រោះ មហន្តរាយដល់ខ្លួនកើតមានឡើងក្នុងការអនុវត្តន៍យុត្តិធម៌ សាធារណៈ ក្នុងកិច្ចការពារផ្ទះសម្បែងឬក្នុងការប្រតិបត្តិ តាមបញ្ជារបស់ច្បាប់ ។

1275. Justification (1)

Just and lawful cause or excuse. *Fr: Justification.*

(១)យុត្តិកម្ម, មូលហេតុបញ្ជាក់ថាត្រូវ

មូលហេតុឬសេចក្តីដោះស្រាយត្រឹមត្រូវនិងពេញច្បាប់ ។

1276. Justification (2)

Showing in court sufficient reason for the defendant's actions so as to excuse liability. *Fr: Moyens de défense.*

(២)ដំណោះសា

បង្ហាញហេតុផលគ្រប់គ្រាន់ដល់តុលាការអំពីទង្វើរបស់ ចុងចោទ ដើម្បីដោះស្រាយការទទួលខុសត្រូវ ។

1277. Juvenile courts

A court set up to handle cases of either delinquent or neglected children. *Fr: Tribunal pour enfants.*

តុលាការអនីតិជន

តុលាការបង្កើតឡើងសំរាប់ដោះស្រាយករណីអនីតិជន ប្រព្រឹត្តិល្មើសឬកុមារអនាថា ។

K

1278. Kidnapping

Taking away and holding a person illegally, usually by force. *Fr: Enlèvement.*

ចំណាប់ពង្រីក, មនុស្សគ្រាហ

យកជនណាមួយហើយខាបាំងជននោះទុកដោយខុសច្បាប់ ជាទូទៅដោយប្រើកម្លាំង ។

1279. Knowingly

With full knowledge and intentionally. *Fr: Sciement.*

ដឹងច្បាស់ជាមុន .

ដោយដឹងពេញទំនឹងដោយចេតនា ។

L

1280. Laborer

កម្មករ

In Cambodian labor law, a person not including a domestic who is primarily engaged in manual work under an employer or its representative in return for remuneration. In determining whether a person is a laborer or not, the method of payment is not relevant, rather it depends solely upon the nature of the work. *Fr: Ouvrier.*

ក្នុងច្បាប់ការងារកម្ពុជា, ជនម្នាក់, ដោយមិនរាប់បញ្ចូលអ្នកបម្រើផ្ទះ, ដែលធ្វើការភាគច្រើនខាងហត្ថកម្មក្រោមការដឹកនាំរបស់និយោជកម្នាក់ ឬតំណាងរបស់គេដើម្បីយកកម្រៃ ។ ដើម្បីកំណត់ថា ជនណាម្នាក់ជាកម្មករឬយ៉ាងណានោះ គេមិនត្រូវគិតពីរបៀបទូទាត់កម្រៃទេ ប៉ុន្តែគេត្រូវគិតពីធម្មជាតិនៃការងារនោះ ។

1281. Laches

ការពន្យារពេលអហេតុ

A delay (in pursuing or enforcing a claim or right) that is so long that the person against whom one is proceeding is unfairly hurt or prejudiced by the delay. *Fr: Délai immotivé à faire valoir un droit.*

ការពន្យារពេលមួយ(ក្នុងការបន្តឬអនុវត្តន៍ការទាមទារឬសិទ្ធិ)ដែលមានរយៈពេលយូរពេករហូតទាល់តែមនុស្សដែលគេប្តឹងនោះ ត្រូវទទួលរងខូចខាតប្រយោជន៍ដ៏មិនសមស្របដោយសារការពន្យារពេលនេះ ។

1282. Laissez faire

ដែលមិនជ្រៀតជ្រែក, ដែលឥតរារាំង

French: Laissez faire. The theory of a free economy in which the government does not interfere with private economic decisions.

ពាក្យបារាំង៖ ទ្រឹស្តីនៃសេដ្ឋកិច្ចសេរី ដែលតាមទ្រឹស្តីនេះរដ្ឋាភិបាលមិនមកជ្រៀតជ្រែកជាមួយនឹងសេចក្តីសំរេចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ឯកជនទេ ។

1283. Landlord

ភកិបតី

One who leases real property. *Fr: Propriétaire.*

ជនដែលជួលអចលនទ្រព្យដោយគេតាមកិច្ចសន្យាជួល (ភកិសន្យា) ។

1284. Lapse

កន្លងផុត, ផុតកំណត់ពេល

To expire. Generally refers to termination of a right or privilege that can no longer be exercised because of a particular contingency or the passage of time. *Fr: Extinction, laps de temps.*

ផុតកំណត់ពេល ។ ជាទូទៅសំដៅដល់ការបញ្ចប់នូវសិទ្ធិឬឯកសិទ្ធិដែលមិនអាចប្រើប្រាស់ទៅទៀតបានព្រោះមកពីយថាភាពណាមួយឬការកន្លងផុតនៃពេលវេលា ។

1285. Larceny**ការលួច**

Stealing of any kind. Taking and carrying away the personal property of another, without his consent, by a person not entitled to possession, with intent to deprive the owner of the property and to convert it to the use of the taker or another person other than the owner. See Theft.

Fr: Vol.

ការលួចប្រភេទណាមួយ ។ គឺជាការយកចលនទ្រព្យអ្នកណាម្នាក់ទៅបាត់ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីជននោះ ហើយការយកនោះប្រព្រឹត្តិឡើងដោយមនុស្សម្នាក់ដែលគ្មានសិទ្ធិកាន់កាប់ទ្រព្យនោះដោយមានបំណងដកហូតទ្រព្យពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនិងកែប្រែទ្រព្យនោះឲ្យក្លាយជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនសំរាប់ប្រើប្រាស់ ឬជាទ្រព្យនៃជនណាផ្សេងទៀតក្រៅពីម្ចាស់របស់វា ។

1286. Latent defect**ភាពខ្ចោះកំបាំង, វិការដែលកំបាំង**

A defect that is hidden from knowledge as well as from sight and one that would not be discovered even by the exercise of ordinary and reasonable care. *Fr: Vice caché.*

ភាពខ្ចោះដែលត្រូវបានបិទបាំងពីចំណេះដឹងព្រមទាំងពីចក្ខុវិញ្ញាណផងដែរ ហើយគេមិនអាចរកភាពខ្ចោះនោះឃើញទេ ទោះបីមានការយកចិត្តទុកដាក់ស្វែងយល់តាមរបៀបធម្មតានិងប្រកបដោយវិចារណញ្ញាណក៏ដោយ ។

1287. Law of the case**គោលការណ៍សំរាប់រឿងក្តីមួយ**

Matters already decided in the course of a case which are binding on the parties for the duration of that case and in any subsequent case on the same subject between the same persons. It reflects the courts' unwillingness to re-open issues already determined in a suit.

កិច្ចការទាំងឡាយដែលបានសំរេចរួចមកហើយក្នុងដំណើរប្រព្រឹត្តិទៅនៃរឿងក្តីមួយ ដែលភាគីទាំងអស់ត្រូវតែគោរពតាមក្នុងរយៈពេលនៃរឿងក្តីនោះនិងក្នុងរឿងក្តីបនបន្ទាប់លើកម្នាក់ៗដែលរវាងមនុស្សដដែល ។ ការនេះឆ្លុះបញ្ចាំងអោយឃើញអចេតនារបស់តុលាការដើម្បីលើកយកបញ្ហាដែលសំរេចរួចទៅហើយក្នុងរឿងក្តីមួយមកដោះស្រាយម្តងទៀត ។

1288. Lawful**ពេញច្បាប់, ស្របច្បាប់, ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់**

Authorized by law; not forbidden by law. *Fr: Légitime, licite, permis, valide.*

អនុញ្ញាតដោយច្បាប់, គ្មានហាមប្រាមពីច្បាប់ ។

1289. Lawful fruit**ផលស៊ីវិល**

In Cambodian property law, income due, rents of houses, and interest on sums owing that a possessor of a right receives. *Fr: Fruit civil.*

ក្នុងច្បាប់ទ្រព្យសម្បត្តិកម្ពុជា, គឺប្រាក់ចំណូលដែលបានថ្លៃឈ្នួលផ្ទះ, និងចុងការដែលសិទ្ធិវត្ថុត្រូវទទួលបាន ។

1290. Lawsuit

A civil action. A court proceeding to enforce a right between persons (rather than to convict a criminal). *Fr:* - *Procès:*

បណ្តឹងសុំវិល, រឿងក្តី

ជាដំណើរការជំរះក្តីដើម្បីដាក់បង្គាប់អោយគោរពសិទ្ធិរវាងបុគ្គលផ្សេងៗ (គឺមិនមែនដាក់ទោសអ្នកប្រព្រឹត្តិបទព្រហ្មទណ្ឌទេ) ។

1291. Leading question

A question that shows a witness how to answer it or suggests the preferred answer. For example, "Isn't it true that you were in a hotel all last week?". *Fr:* *Question tendancieuse.*

សំណួរអោយគំរុយ

សំណួរដែលបង្ហាញសាក្សីម្នាក់ថា តើត្រូវឆ្លើយយ៉ាងណា ឬផ្តល់គំនិតអោយឆ្លើយចម្លើយដែលគេចង់បាន។
ឧទាហរណ៍៖ "តើពិត ឬទេដែលអ្នកបានស្នាក់នៅ សណ្ឋាគារពេញអស់មួយវិនិច្ឆ័យមុន" ។

1292. Lease

A contract for the use of land or buildings, but not for their ownership. *Fr:* *Location.*

ភតិសន្យា

កិច្ចសន្យាសំរាប់ការប្រើប្រាស់ដីធ្លី ឬអាគារប៉ុន្តែមិនផ្តល់ កម្មសិទ្ធិអោយទេ។

1293. Leasehold

Land or buildings held by lease. *Fr:* *Propriété louée à bail, tenure à bail.*

ការកាន់កាប់អចលនទ្រព្យតាមរយៈភតិសន្យា

ដីឬអាគារដែលកាន់កាប់តាមរយៈភតិសន្យា។

1294. Legacy

A gift of personal property by will. See also Bequest. *Fr:* *Legs.*

អច្ឆ័យទានអចលនទ្រព្យ

អំណោយចលនសម្បត្តិតាមរយៈមតិសាសន៍។

1295. Legal

Required or permitted by law; concerning or about the law. *Fr:* *Légal.*

នីត្យានុកូល, តាមច្បាប់

តម្រូវឬអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ ទាក់ទងនឹងឬអំពីច្បាប់។

1296. Legal age

The age at which a person becomes old enough to make contracts or to give sexual consent. It is set by law. *Fr:* - *Majorité.*

អាយុនីត្យានុកូល, អាយុពេញច្បាប់

អាយុដែលជនណាម្នាក់មានចំណាស់ល្មមនឹងធ្វើកិច្ចសន្យា បានឬល្មមនឹងផ្តល់ការយល់ព្រមខាងតាមបាន។ អាយុ នេះត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់។

1297. Legal detriment

In a contract, what each party does or promises to do that she previously had no legal obligation to do.

ការខូចប្រយោជន៍តាមផ្លូវច្បាប់

នៅក្នុងកិច្ចសន្យាមួយ អ្វីដែលគាត់និយាយធ្វើ ឬសន្យា នឹងធ្វើអ្វីដែលគេគ្មានភារកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់នឹងធ្វើ។

1298. Legal duty

A duty which the law requires.

ករណីយកិច្ចនីត្យានុកូល

ករណីយកិច្ចដែលច្បាប់តម្រូវអោយបំពេញ ឬ ចៀសវាង ។

1299. Legal entity

An entity, other than natural person, existing as a distinct person under law and having the legal rights and duties of a person, such as the ability to sue or be sued. See also Artificial person. *Fr: Personne morale.*

នីតិបុគ្គល

អង្គភាព ក្រៅពីរូបវន្តបុគ្គល ដែលមានអត្ថិភាពជា បុគ្គល ដាច់ដោយឡែកនៅក្រោមច្បាប់ ហើយដែលមាន សិទ្ធិនិងករណីកិច្ចស្របច្បាប់របស់មនុស្ស ដូចជា សមត្ថភាពដើម្បីប្តឹង និងត្រូវតែប្តឹងជាដើម ។

1300. Legal ethics

The moral and professional duties owed by lawyers to their clients, to other lawyers, to the courts, and to the public.

សីលធម៌មេធាវី

ករណីយកិច្ចផ្នែកសីលធម៌ និងវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវី ចំពោះអតិថិជនរបស់ខ្លួន ចំពោះមេធាវីដទៃទៀត ចំពោះតុលាការ និងចំពោះសាធារណជន ។

1301. Legal fiction

An assumption that something that is (or may be) false or nonexistent is true or real. It is assumed or invented to help do justice. *Fr: Fiction légale.*

សេចក្តីប្រឌិតរបស់ច្បាប់, សេចក្តីសន្មតនៃច្បាប់

ការសន្មតថាអ្វីមួយដែលខុសឬប្រហែលជាខុសឬអ្វីដែល មិនមាននោះថាជាត្រូវឬមានពិតមែន ។ គេសន្មត ឬ ប្រឌិតឡើងដើម្បីជួយរកយុត្តិធម៌ ។

1302. Legal interdiction

A deprivation of a convicted person's right to administer his or her own affaires and freely dispose of his or her property, which results automatically from some kinds of criminal penalties. *Fr: Interdiction légale.*

កំហាត់ជានីត្យានុកូល

ការដកសិទ្ធិពីទណ្ឌិតមិនឲ្យគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងទ្រព្យ សម្បត្តិខ្លួនតាមអំពើចិត្ត ដែលជាលទ្ធផលស្វ័យប្រវត្តិនៃ ទោសបញ្ញត្តិខ្លះ ។

1303. Legal person under private law

Legal entity created by private law in order to achieve the goals of society and having legal status like natural persons in certain respects. For example, a private corporation. *Fr: Personne morale de droit privé*

នីតិបុគ្គលនៃច្បាប់ឯកជន

នីតិបុគ្គលដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឯកជន ដើម្បីឲ្យ បានសម្រេចគោលដៅរបស់សង្គម ហើយដែលមាន ឋានៈដូចជាបុគ្គលរូបវន្តបុគ្គលដែរនៅក្នុងទិដ្ឋភាពខ្លះ ។ ឧទាហរណ៍ សាជីវកម្មឯកជនជាដើម ។

1304. Legal realism

A philosophy of law that takes psychology, sociology, economics, politics, etc., into account in order to explain how legal decisions are made.

ភាពប្រាកដនិយមនៃច្បាប់, គឺជានិយមនៃច្បាប់

ទស្សនៈវិជ្ជានៃច្បាប់ដែលយកចិត្តវិទ្យា, សង្គមវិទ្យា, សេដ្ឋកិច្ច, នយោបាយ ។ ល។ មកពិចារណាដើម្បីពន្យល់ថា តើការសំរេចតាមលក្ខណៈច្បាប់នោះត្រូវបានធ្វើតាមរបៀបណា ។

1305. Legatee

A person who inherits something in a will. *Fr: Légataire.*

អច្ច័យទានលាភី

ជនដែលទទួលស្នងមតិកតាមរយៈមតិកសាសន៍ ។

1306. Legator

A person who makes a will, and leaves legacies. *Fr: T-estateur.*

អច្ច័យទាយក

ជនដែលធ្វើមតិកសាសន៍ ហើយបន្សល់ទុកអច្ច័យទាន ។

1307. Legislation (1)

The process of thinking about and passing or refusing to pass bills into law. *Fr: - Législation.*

(១) នីតិកម្ម, ការពាក់តែងច្បាប់

ដំណើរការពិចារណា និងអនុម័ត ឬបដិសេធការអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ឲ្យទៅជាច្បាប់ ។

1308. Legislation (2)

A law. *Fr: Loi.*

នីតិ, ច្បាប់

ច្បាប់ ។

1309. Legislative

Lawmaking, as opposed to "executive" (carrying out or enforcing laws), or "judicial" (interpreting or applying laws). *Fr: Législatif.*

នីតិបញ្ញត្តិ

ដែលធ្វើច្បាប់គឺខុសគ្នាពី "នីតិប្រតិបត្តិ" (មានន័យថាប្រតិបត្តិឬ បង្គាប់អោយគោរពច្បាប់) ឬ "អំណាចតុលាការ" (បកស្រាយ ឬអនុវត្តច្បាប់) ។

1310. Legislative act

Law passed by legislature in contrast to court-made law. *Fr: Acte législatif.*

ច្បាប់ចេញពីអង្គនីតិបញ្ញត្តិ

ច្បាប់ដែលអនុម័តដោយអង្គនីតិបញ្ញត្តិ គឺផ្ទុយពីច្បាប់ធ្វើដោយតុលាការ ។

1311. Legislative counsel

A person or office that helps legislators and legislative committees research and write bills, as well as help with other technical aspects of lawmaking. Usually a lawyer or law office. *Fr: - Conseiller législatif.*

ទីប្រឹក្សានីតិបញ្ញត្តិ

ជនឬការិយាល័យដែលជួយនីតិករ(អង្គធ្វើច្បាប់)ឬគណៈកម្មាធិការនីតិកម្មក្នុងការស្រាវជ្រាវនិងសរសេរសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ព្រមទាំងជួយផ្តល់ភាពជួយផ្នែកបច្ចេកទេសដទៃទៀតនៃការធ្វើច្បាប់ ។ ជាធម្មតាគឺច្រើនតែមេធាវីឬការិយាល័យផ្នែកច្បាប់ ។

1312. Legislative immunity

The constitutional right of a member of parliament to say almost anything for almost any reason while performing an official function (speeches, debates, newsletters, etc.) and to be free from defamation lawsuits based on what was said. *Fr: Immunité législative.*

អភ័យឯកសិទ្ធិនីតិបញ្ញត្តិ

សិទ្ធិធម្មនុញ្ញនៃសមាជិកសភាដើម្បីព្យាយាមស្ដីតែគ្រប់អ្វីទាំងអស់ ចំពោះបញ្ហាស្ដីតែគ្រប់ហេតុផលក្នុងខណៈដែលគេសំដែងមុខនាទីផ្លូវការរបស់គេ (តាមការថ្លែងសន្ទរកថា, ការពិភាក្សាក្នុងប្រជុំ, ព្រឹត្តិបត្តិជាដើម ។ ល។) ហើយមានសិទ្ធិរួចផុតពីបណ្តឹងបរិហារកេរ្តិ៍ដែលប្តឹងពីអ្វីដែលសមាជិកសភានោះបាននិយាយ ។

1313. Legislative term

In Cambodia, the total duration of mandate of the National Assembly, which is five years and terminates on the day when the new Assembly convenes. *Fr: Législature.*

នីតិកាល

នៅប្រទេសកម្ពុជា, រយៈពេលទាំងអស់នៃអាណត្តិរបស់រដ្ឋសភាដែលមានពេលកំណត់ប្រាំឆ្នាំ ហើយផុតកំណត់នៅពេលដែលរដ្ឋសភាថ្មីចូលកាន់តំណែង ។

1314. Legislature

A lawmaking body. *Fr: - Corps législatif.*

អង្គនីតិបញ្ញត្តិ

គណៈធ្វើច្បាប់ (អង្គការធ្វើច្បាប់) ។

1315. Legitimate (1)

Verb: To make lawful. *Fr: - Légitimer.*

(១)ធ្វើធម្មានុរូប បំពេញតាមច្បាប់, ធ្វើឲ្យទទួលស្គាល់តាមច្បាប់
ធ្វើអោយពេញច្បាប់ ។

1316. Legitimate (2)

Adjective: That which is lawful, legal, recognized by law, or according to law. *Fr: Légitime.*

(២)ធម្មានុរូប, ដែលស្របច្បាប់, ដែលទទួលស្គាល់តាមផ្លូវច្បាប់
អ្វីដែលពេញលក្ខណៈច្បាប់, ត្រូវតាមច្បាប់, ទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់, ឬស្របតាមច្បាប់ ។

1317. Legitimate defense

Self-defense or defense of another person against a prior or imminent unlawful attack by an assailant. Such a defense may be justified, and thus result in no liability for the defender, to the extent that he or she reasonably believes it is needed to repel the assailant's use of unlawful force. *Fr: Légitime défense.*

កិច្ចការពារជាធម្មានុរូប

ការការពារខ្លួនឯង ឬការការពារដទៃទៀតនឹងការវាយប្រហារមុន ឬជិតមកដល់ និងដោយខុសច្បាប់របស់ជនបំពាន ។ ការការពារបែបនោះត្រូវតែមានហេតុផលបញ្ជាក់ ហើយវានឹងមិននាំឲ្យមានការទទួលខុសត្រូវពីសំណាក់អ្នកការពារទេ លើកលែងតែការពារនោះមានជំនឿប្រកបដោយហេតុផលថា មានការចាំបាច់ត្រូវបញ្ចេញប្រាសការប្រើកម្លាំងមិនស្របច្បាប់របស់ជនបំពាននោះ ។

1318. Lessee

ភតិកៈ, អ្នកសុំជួល

A person who holds an estate through a lease. *Fr: Locataire.*

ជនដែលកាន់កាប់អចលនទ្រព្យតាមរយៈកិច្ចសន្យាជួល ។

1319. Lesser-included offense

បទល្មើសរង, បទល្មើសបន្ទាប់បន្សំ

A crime that is a part of a more serious crime. For example, manslaughter is a lesser crime included in the description murder.

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយដែលជាភាគមួយនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយដែលធ្ងន់ធ្ងរជាង ។ ទូទាហរណ៍៖ មនុស្សឃាតន៍ គឺជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌស្រាលជាងហើយដែលជាភាគមួយនៃឃាតកម្ម ។

1320. Lessor

ភតិបតី

A person who leases something to someone. *Fr: - Bailleur.*

ជនដែលជួល(តាមកិច្ចសន្យាជួល)អ្វីម្យ៉ាងដោយអ្នកណាម្នាក់ ។

1321. Letter of credence

សារកាន់

In international law, the document which accredits an ambassador, minister, or envoy to the government to which he is sent, i.e., recommends and certifies his appointment and qualification to another country. *Fr: - Lettres de créance.*

ក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិ ឯកសារដែលផ្តល់ឋានៈផ្លូវការជាឯកអគ្គរដ្ឋទូត រដ្ឋមន្ត្រីឬប្រេសិតប្រចាំរដ្ឋាភិបាលដែលគេបញ្ជូនទៅនោះ គឺមានន័យថាដោយសេចក្តីយល់ព្រមនិងបញ្ជាក់ការតែងតាំង និងគុណសម្បត្តិរបស់អ្នកនោះជូនចំពោះប្រទេសផ្សេងទៀត ។

1322. Letter of credit

លិខិតឥណទាន

A written promise by a bank or other person (the issuer) made at the request of a customer of the issuer, that the issuer will honor drafts or other demands for payment upon compliance with conditions specified in the letter. Letters of credit are often used to assure payment in sale of goods transactions. *Fr: Lettre de crédit*

ការសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ធ្វើឡើងដោយធនាគារមួយ ឬមនុស្សដទៃទៀត (អ្នកចេញឥណទាន) តាមសំណូមពររបស់អតិថិជនរបស់អ្នកចេញឥណទានថា អ្នកចេញឥណទាននឹងទទួលយករូបិយធានី ឬការសុំព្រូចសងដទៃទៀត នៅពេលដែលមានការជ្រើសរើសតាមលក្ខខណ្ឌនានាដែលមានចែងបញ្ជាក់នៅក្នុងលិខិតឥណទាននោះ ។ លិខិតឥណទាននេះ ជាញឹកញយគេប្រើសម្រាប់ធានាព្រឹត្តិការសងថ្លៃទំនិញនៅក្នុងការលក់ដូរទំនិញ ។

1323. Liability (1)

(១)ការទទួលខុសត្រូវ

An obligation to do or refrain from doing something. *Fr: Obligation, responsabilité.*

កាតព្វកិច្ចត្រូវធ្វើអ្វីមួយ ឬចៀសវាងធ្វើអ្វីមួយ ។

1324. Liability (2)

(២) បំណុល

Money owed, as opposed to an asset such as property. See Payables. *Fr: Passif.*

ប្រាក់ដែលជំពាក់គេ គឺផ្ទុយពីទ្រព្យសកម្មដូចជាទ្រព្យសម្បត្តិជាដើម ។

1325. Liable

ដែលទទួលខុសត្រូវ

Responsible for something (such as harm done to another person). *Fr: Responsable.*

ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះអ្វីម្យ៉ាង (ដូចជាអំពើអន្តរាយ ដែលធ្វើដល់ជនណាមួយផ្សេងទៀត) ។

1326. Libel

ការសរសេរបរិហារកេរ្តិ៍

Written defamation; published false and malicious written statements that injure a person's reputation. *Fr: E-crits diffamatoires.*

ការបោះពុម្ពផ្សាយនៃការអធិប្បាយខុសនិងប្រកបដោយការព្យាបាទដែលជាការធ្វើអោយអន្តរាយដល់កេរ្តិ៍ឈ្មោះជនណាម្នាក់ ។

1327. Liberal democracy

ប្រជាធិបតេយ្យសេរី

A type of democracy, which is a system of government in which sovereign power is held and exercised by all free citizens through a system of representation. Typically, liberal democracy is based upon the principles of separation of powers and protection of the individual rights. Protection of the rights of citizens is achieved by limitations on the power of the State through organization of its structure so as to ensure a balance of power among the three branches of government. Among the institutions often viewed as critical to this balance of power are an independent judiciary, a at least one loyal opposition and some effective mechanism for constitutional review of legislation. Liberal democracy is typically associated with a market economy. *Fr: Démocratie libérale.*

ប្រភេទនៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យមួយយ៉ាង ដែលជាប្រព័ន្ធនៃរដ្ឋាភិបាល ដែលតាមប្រព័ន្ធនោះអំណាចអធិបតេយ្យត្រូវបានកាន់ និងប្រើដោយពលរដ្ឋសេរីទាំងអស់ តាមរយៈប្រព័ន្ធមានអ្នកតំណាង ។ ជាតួយ៉ាង ប្រជាធិបតេយ្យសេរី ផ្អែកលើគោលការណ៍នៃការបែងចែកអំណាច និងការការពារសិទ្ធិរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ។ ការការពារសិទ្ធិពលរដ្ឋអាចសម្រេចទៅបាន ដោយការដាក់ព្រំដែនលើអំណាចរបស់រដ្ឋ តាមរយៈការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋ ដើម្បីធានាឲ្យមានតុល្យភាពនៃអំណាចរវាងផ្នែកទាំងបីនៃរដ្ឋាភិបាល ។ ក្នុងបណ្តាស្ថាប័នដែលគេមើលឃើញជារឿយៗថា សំខាន់បំផុតសម្រាប់តុល្យភាពនៃអំណាចនេះ គឺប្រព័ន្ធតុលាការឯករាជ និងមានគណៈបក្សប្រឆាំងយ៉ាងតិចមួយ និងយន្តការដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ពិនិត្យមើលធម្មនុញ្ញភាពនៃនីតិកម្ម ។ ប្រជាធិបតេយ្យសេរី ជាធម្មតាជាកូននិស្សិតនៃសេដ្ឋកិច្ចផ្សេងៗ ។

1328. Liberty

សេរីភាព

Freedom from illegal personal restraint. *Fr: Liberté.*

ការផុតចាកពីការដាក់កំណត់ព្រំដែនខុសច្បាប់ដល់ចលនា ឬទង្វើរបស់បុគ្គលណាមួយ ។

1329. License

A grant of permission needed to legalize doing a particular thing, exercising a certain privilege or pursuing a particular business or occupation. *Fr: Licence, autorisation.*

អាជ្ញាប័ណ្ណ

ការផ្តល់ការអនុញ្ញាតចាំបាច់ដើម្បីធ្វើនីតិកម្ម ឬក្នុងកម្ម (ធ្វើ អោយស្របច្បាប់) ដល់ការធ្វើអ្វីម្យ៉ាង ការប្រើប្រាស់សិទ្ធិ ណាម្យ៉ាង ឬការប្រកបអាជីវកម្មឬមុខរបរណាម្យ៉ាង ។

1330. Licensing statute

A statute which requires that some competent authority (generally a government body) formally give permission in order for someone to do something. Such licenses are required for certain professions and business.

ច្បាប់គ្រប់គ្រងអាជ្ញាប័ណ្ណ

ច្បាប់មួយដែលតម្រូវឲ្យអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច (ជាទូទៅ ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល) ផ្តល់ជាផ្លូវការនូវការអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យអ្នកណាម្នាក់ធ្វើអ្វីមួយ ។ អាជ្ញាប័ណ្ណទាំងនោះ តម្រូវឲ្យមានសម្រាប់សកម្មភាពវិជ្ជាជីវៈ ឬអាជីវកម្ម ខ្លះ ។

1331. Lien

A charge, hold or claim upon the property of another as security for some debt. The term indicates the right the law gives to have a debt satisfied out of property to which it attaches, if necessary by the sale of the property. *Fr: Droit de rétention.*

សិទ្ធិឃាត់ទុក

បន្ទុក ចំណាប់ទុក ឬការទាមទារលើទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃ មកធ្វើជាប្រាក់កាត់(ជាការធានា)សំរាប់បំណុល ។ ពាក្យនេះបង្ហាញពីសិទ្ធិដែលច្បាប់ផ្តល់អោយ ដើម្បីជម្រះ បំណុលជាមួយទ្រព្យដែលរឹបអូសយកហើយ បើសិនជា ចាំបាច់គឺត្រូវលក់ទ្រព្យដែលរឹបអូសនោះ ដើម្បីជម្រះ បំណុល ។

1332. Lien jurisdiction

A jurisdiction in which a mortgage is considered as a lien on a mortgaged property and the title to that property does not transfer to the mortgagee (or lender), but remains with the borrower.

យុត្តាធិការដែលអនុញ្ញាតអោយអ្នកខ្ចីរក្សាទុកប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ យុត្តាធិការមួយដែលនៅក្នុងយុត្តាធិការនោះ និក្ខេប(ឬ កិច្ចសន្យាបញ្ចាំ) ត្រូវបានចាត់ទុកជាសិទ្ធិឃាត់ទុកលើ សម្បត្តិដែលដាក់បញ្ចាំហើយប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិនៃសម្បត្តិនោះ មិនផ្ទេរទៅនិក្ខេបកាហក (ឬអ្នកខ្ចី)ទេ ប៉ុន្តែស្ថិតនៅ ក្នុងដែរបស់អ្នកខ្ចី ។

1333. Life estate

A property right that is good until the property holder dies, but cannot be passed on to an heir. *Fr: Biens en viager.*

កម្មសិទ្ធិមួយអាយុកាល

សិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដែលនៅតែមានរហូតដល់អ្នកកាន់ កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ស្លាប់ប៉ុន្តែមិនអាចស្នងទៅអោយ ទាយាទបានទេ ។

1334. Life imprisonment with hard labor

A type of criminal penalty that imposes life imprisonment plus hard labor during that term on the convicted person. Compare Limited imprisonment with hard labor. *Fr: Travaux forcés à perpétués.*

ដាក់គុកបង្ខំធ្វើការជាទម្ងន់អស់មួយជីវិត

ប្រភេទនៃទោសព្រហ្មទណ្ឌដែលដាក់គុកអស់មួយជីវិត និងធ្វើការជាទម្ងន់ក្នុងរយៈពេលដែលទណ្ឌិតជាប់គុក ។

1335. Limited imprisonment with hard labor

A type of criminal penalty that imposes a limited term of imprisonment plus hard labor during that term on the convicted person. Compare Life imprisonment with hard labor. *Fr: Travaux forcés à temps.*

ដាក់គុកបង្ខំធ្វើការជាទម្ងន់មានកាលកំណត់

ប្រភេទនៃទោសព្រហ្មទណ្ឌដែលដាក់គុកជាប់គុកក្នុងរយៈពេលមានកំណត់ និងធ្វើការជាទម្ងន់ក្នុងកំឡុងពេលដែលទណ្ឌិតជាប់គុក ។

1336. Limited jurisdiction

Refers to courts that are only authorized to hear and decide certain or special types of cases.

សមត្ថកិច្ចតុលាការមានកំណត់

សំដៅទៅតុលាការទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយជំនុំជំរះនិងសំរេចតែប្រភេទមួយចំនួន ឬប្រភេទពិសេសនៃរឿងក្តី ។

1337. Limited liability

The limitation placed on the amount an investor in a corporation or the corporation itself can lose resulting from a lawsuit or claim against the corporation. *Fr: Responsabilité limitée.*

ការទទួលខុសត្រូវមានទំនួលស៊ីមា

ការដាក់កំណត់បរិមាណទឹកប្រាក់ ដែលអ្នកវិនិយោគក្នុងសាជីវកម្មមួយ ឬសាជីវកម្មខ្លួនឯងអាចខាតបង់ដែលកើតមានដោយសារបណ្តឹងទល់នឹងសាជីវកម្មឬការទាមទារប្រឆាំងនឹងសាជីវកម្មនោះ ។

1338. Limited liability company

A hybrid form of business enterprise that offers the limited liability of the corporation but the tax advantages of a partnership. *Fr: Société à responsabilité limitée*

ក្រុមហ៊ុនទទួលខុសត្រូវមានកំរិត

ទម្រង់បង្កាត់នៃសហគ្រាសអាជីវកម្មដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ខាងការទទួលខុសត្រូវមានកំរិតតាមបែបសាជីវកម្ម ប៉ុន្តែផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ខាងពន្ធដារតាមបែបក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិផងដែរ ។

1339. Line up

Police procedure in which a person suspected of a crime is placed in a line with several other persons and a witness to the crime is asked to identify who committed the crime. *Fr: Mise en rang.*

ការតំរង់ជួរវែកមុខ

នីតិវិធីរបស់ប៉ូលីសដែលតាមនោះជនម្នាក់ដែលគេសង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តិបទព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានដាក់នៅក្នុងចំណោមមនុស្សដទៃទៀតតំរង់ជួរគ្នា ហើយគេក៏អោយសាក្សីម្នាក់ដែលមានវត្តមាននៅកន្លែងកើតហេតុ មកចង្អុលបង្ហាញថា អ្នកណាមួយដែលបានប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនោះ ។

1340. Lineal consanguinity

See Direct line.

ខ្សែផ្ទាល់**1341. Liquidate**

Pay off or settle a debt. n. Liquidation. *Fr: Liquidier.*

ជំរះ

សងអោយរួចស្រេច ឬដោះស្រាយបំណុលអោយរួចគ្នា ។ ន. ការជំរះ ។

1342. Liquidated damages

A stipulated contractual amount that the parties agree is a reasonable estimation of the damages owing to one in the event of a breach by the other. *Fr: Dommages-intérêts dont le montant est prévu.*

សំណងព្រាន់ទុក(ព.ស)

ទឹកប្រាក់ដែលមានចែងទុកក្នុងកិច្ចសន្យាដែលភាគីទាំងអស់សុខចិត្តយល់ព្រមនោះ គឺជាការប៉ាន់ប្រមាណដ៏សមហេតុផលនូវជម្ងឺចិត្តដែលត្រូវសងដល់ភាគីមួយក្នុងករណីដែលភាគីមួយទៀតបានល្មើសលើកិច្ចសន្យា ។

1343. Litigants

The parties actively involved in a lawsuit. *Fr: Plaideur.*

ភ្នាក់

ភាគីទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ទងយ៉ាងសកម្មក្នុងបណ្តឹងស៊ីវិល ។

1344. Litigation

A judicial contest aiming to determine and enforce legal rights. *Fr: Litige, procès.*

បណ្តឹងវិវាទ

ការជំទាស់គ្នាតាមផ្លូវតុលាការក្នុងបំណងដើម្បីកំណត់និងដាក់បង្គាប់អោយគោរពសិទ្ធិស្របច្បាប់ ។

1345. Loan for consumption

A loan contract in which a person (the lender) gives to another person (the borrower) a certain quantity of personal property which is consumed by the borrower, who is obligated to return as much of the same kind and quality of property to the lender. For example, a loan for consumption of a basket of rice would require that the borrower return a different basket of rice of the same kind and quality. See Loan for use. *Fr: Prêt de consommation; mutuum.*

1346. Loan for use

A loan contract in which a person (the lender) gives to another person (the borrower) the temporary possession and use (but not ownership) of personal property, and the borrower agrees to return that same property at a future time, without reward for its use. For example, in a loan for use of a vehicle, the borrower must return exactly the same vehicle to the lender. See Loan for consumption. *Fr: Prêt à usage, commodat.*

1347. Lobbying

Attempting to persuade a legislator to pass laws that are favorable, and to defeat those that are not favorable, to one's interests. *Fr: Sollicitation (d'un groupe d'intérêt particulier).*

1348. Logging in

An initial record of the name of persons brought to a police station.

កិច្ចសន្យាទ្រព្យបរិភោគ

កិច្ចសន្យាមួយដែលជនម្នាក់(អ្នកទ្រព្យ)ចូលនូវតួ
ក្នុងបរិមាណមួយទៅជនម្នាក់ទៀត(អ្នកខ្ចី)ដែលត្រូវ
បរិភោគដោយអ្នកខ្ចីនោះ ដែលមានកាតព្វកិច្ចត្រូវ
ប្រគល់វត្ថុនោះត្រប់ចំនួន ត្រូវតាមប្រភេទនិងគុណភាព
ដូចគ្នាទៅតាមអ្នកទ្រព្យវិញ។ ឧទាហរណ៍៖ ការទ្រព្យអង្ករ
មួយកញ្ចប់សំរាប់បរិភោគនឹងតម្រូវឲ្យអ្នកខ្ចីសងអង្ករមួយ
កញ្ចប់វិញ ដែលមានប្រភេទនិងគុណភាពដូចគ្នា ។

កិច្ចសន្យានៃការទ្រព្យប្រើ

កិច្ចសន្យាមួយដែលជនម្នាក់(អ្នកទ្រព្យ)ចូលនូវតួ(អ្នក
ខ្ចី)នូវការកាន់កាប់ និងការប្រើជាបណ្តោះអាសន្ននូវ
ចលនវត្ថុ ហើយអ្នកខ្ចីនោះយល់ព្រមប្រគល់របស់ដដែល
ទៅឲ្យខ្លួនវិញនៅពេលអនាគត ដោយមិនបាច់ត្រូវផ្តាន់
សំរាប់ការប្រើប្រាស់នោះ។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងការទ្រ
ព្យប្រើយានជំនិះ អ្នកខ្ចីត្រូវតែប្រគល់យានជំនិះដដែល
នោះទៅឲ្យអ្នកទ្រព្យវិញ។

ការបញ្ចុះបញ្ចូល(សភា)

ការប៉ុនប៉ងបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកតាក់តែងច្បាប់ដើម្បីអោយ
អនុម័តច្បាប់ដែលមានអំណោយដល់ហើយនិងធ្វើអោយ
បរាជ័យដល់ច្បាប់ណាដែលមិនមានអំណោយដល់ដល់
ដល់ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន។

ការកត់ត្រាល្មោះចូលបញ្ជី

កំណត់ត្រាដើមដំបូងនៃល្មោះរបស់ជនដែលគេនាំមក
ស្ថានីយប៉ូលីស។

1349. Loyalty oath

A pledge of allegiance required of many public employees, mostly in jobs having access to secrets.

Fr: *Serment d'allégeance, serment de fidélité.*

សច្ចាប្រណិធាន

ការសច្ចាប្រណិធានដែលត្រូវអោយនិយោជិត
សាធារណៈធ្វើភាគច្រើន គឺអ្នកដែលមានការងារក្នុង
រឿងរក្សាការសម្ងាត់ ។

M

1350. Magistrate

A low-level judge, usually with limited functions and powers. *Fr: Magistrat.*

ចៅក្រមថ្នាក់ក្រោម

ចៅក្រមថ្នាក់ទាប ដែលទូទៅមាននាទីនិងអំណាចមិនសំខាន់ (ឬតូចតាច) ។

1351. Mail fraud

The crime of using the mails in any way to deliberately cheat another person.

ការបោកបន្លំតាមប្រៃសណីយ៍

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៃការប្រើប្រៃសណីយ៍ក្នុងរបៀបណាមួយ ដើម្បីបោកប្រាស់ដោយចេតនាជនណាមួយផ្សេងទៀត ។

1352. Mailbox rule

The rule that an acceptance of an offer is made (and forms a valid contract) when it is mailed, so neither person making the offer nor the person accepting it can take it back after the acceptance is in the mail. This rule applies only in situations where mailing is a reasonable practice. The general principle (that sending, not receipt, makes an acceptance) applies to other ways of communicating also.

វិធាននៃសំណើតាមប្រៃសណីយ៍

វិធានដែលចែងថាមានការយល់ព្រមទទួលយកសំណើមួយនៅពេលដែលការទទួលសំណើនោះត្រូវបានផ្ញើតាមប្រៃសណីយ៍ (ដូច្នេះការណ៍នេះបង្កើតកិច្ចសន្យាសុពលមួយ) ។ ដូច្នេះជនដែលផ្ញើសំណើឬជនដែលទទួលយកសំណើមិនអាចដកយកសំណើឬការព្រមទទួលសំណើបានទេបន្ទាប់ពីការទទួលសំណើបានបញ្ជូនតាមប្រៃសណីយ៍ហើយនោះ ។ វិធាននេះអនុវត្តបានតែចំពោះ

ស្ថានភាពណាដែលសេវាប្រៃសណីយ៍ប្រតិបត្តិទៅក្នុងកំរិតសមរម្យ ។ គោលការណ៍ទូទៅ (ដែលថាការផ្ញើ គឺមិនមែនការទទួលទេ, បង្កើតបានជាសុភាពមួយ) អនុវត្តចំពោះមធ្យោបាយគមនាគមន៍ដទៃទៀតផងដែរ ។

1353. Majority

(Of age) The age when a person is considered legally responsible for all his activities and becomes entitled to the legal rights held by citizens generally. *Fr: Majorité.*

នីតិភាព

(និយាយអំពីអាយុ) គឺកំរិតអាយុមួយដែលជនម្នាក់ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាត្រូវទទួលខុសត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះសកម្មភាពទាំងអស់របស់ខ្លួនហើយត្រូវទទួលនូវសិទ្ធិស្របច្បាប់ដែលប្រជាពលរដ្ឋទូទៅមាន ។

1354. Majority shareholder

Occurs when a single shareholder, or a few shareholders acting in concert, own a sufficient number of shares to exercise de facto control over the corporation. *Fr: Actionnaire avec participation majoritaire?*

ម្ចាស់ភាគហ៊ុនសម្រេចភាគច្រើន

កើតឡើងនៅពេលដែលកូនហ៊ុនម្នាក់ ឬកូនហ៊ុនចំនួនមួយ ក្រុមតូចដែលធ្វើសហការណ៍គ្នាមានចំនួនហ៊ុនល្មមគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការត្រួតត្រាតាមព្រឹត្តិការណ៍សាជីវកម្ម ។

1355. Majority vote

Vote by more than half of voters for candidate or other matter on ballot. See Relative majority; Plurality. *Fr: - Majorité absolue.*

សម្រេចភាគច្រើនដាច់ខាត

សម្រេចដែលបានមកពីអ្នកបោះឆ្នោតចំនួនជាងពាក់កណ្តាល ដើម្បីជ្រើសរើសបេក្ខជន ឬសម្រេចរឿងដទៃទៀតតាមការបោះឆ្នោត ។

1356. Make whole

Put a person who has suffered legal damages back into the financial position he or she was in before the wrong was done.

ស្តារស្ថានភាពដើម

ធ្វើអោយជនម្នាក់ដែលបានរងជំងឺចិត្តតាមផ្លូវច្បាប់ ត្រឡប់មកស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលខ្លួនគេមានមុនពេលកំហុសមួយត្រូវបានធ្វើ ។

1357. Maker

In commercial law, the person who initially signs a negotiable instrument, such as a note, and promises to pay on it.

បរិវិសករ, អ្នកចេញដល់ប័ត្រពាណិជ្ជ

ក្នុងច្បាប់ពាណិជ្ជកម្ម ជនដែលចុះហត្ថលេខាពីដើមគេ នូវដល់ប័ត្រពាណិជ្ជកម្មដូចជាប័ណ្ណជាដើម ហើយសន្យាថានឹងចំណាយអោយដល់ប័ត្រនោះ ។

1358. Malfeasance

Doing an illegal act. Evil doing. *Fr: Malfaisance.*

អំពើខុសច្បាប់, អំពើខុសត្រូវច្បាប់

ការធ្វើអំពើខុសច្បាប់ ។

1359. Malice

The state of mind that accompanies intentionally doing a wrongful act without legal or moral justification. *Fr: Malice.*

គំនិតព្យាបាទ, គំនិតអាក្រក់

សភាពផ្លូវសតិដែលនាំមកជាមួយនូវការធ្វើអំពើអាក្រក់ដោយចេតនា ដោយគ្មានយុត្តិធម៌ឬដំណោះស្រាយផ្លូវច្បាប់ឬផ្លូវសីលធម៌ ។

1360. Malice aforethought

An intention to seriously harm someone or to commit a serious crime. *Fr: Intention criminelle, préméditation.*

គំនិតព្យាបាទគិតទុកជាមុន

ចេតនាដើម្បីធ្វើអោយជនណាមួយរងអន្តរាយធ្ងន់ធ្ងរ ឬដើម្បីប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌធ្ងន់ធ្ងរ ។

1361. Malicious arrest

Arresting a person on a criminal charge without probable cause, and with knowledge that the person did not commit the offense charged.

ការចាប់ខ្លួនដោយគំនិតព្យាបាទ

ការចាប់ខ្លួនជនណាម្នាក់តាមការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដោយគ្មានភស្តុតាងប្រាកដ និងដោយដឹងថាជននោះមិនបានប្រព្រឹត្តិអំពើល្មើសដូចដែលបានចោទនោះទេ ។

1362. Malicious mischief

The criminal offense of intentionally destroying another person's property.

ការបង្កអន្តរាយដោយការព្យាបាទ

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក្នុងការបំផ្លាញសម្បត្តិអ្នកដទៃដោយចេតនា ។

1363. Malicious prosecution

Bringing criminal charges against someone in order to harm that person and with no legal justification for bringing the charge. *Fr: Pour-suites abusives.*

ការប្តឹងចោទប្រកាន់ដោយគំនិតព្យាបាទ

ការប្តឹងការចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទល់នឹងជនណាមួយដើម្បីធ្វើអោយអន្តរាយដល់ជននោះនិងដោយគ្មានយុត្តិធម៌ដូចច្បាប់ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ ។

1364. Malum in se

Plural: mala in se. Latin: evil in itself. Refers to an act involving conduct punishable because of the nature of the conduct, not only because the law has declared it punishable. For example, murder, rape, incest, arson, robbery and assault.

អាក្រក់ពីធម្មជាតិ, អាក្រក់ជាប់ក្នុងខ្លួន

ឡាតាំង: អាក្រក់ជាប់មកតាមជាមួយ ។ សំដៅដល់អំពើមួយដែលទាក់ទិននឹងការប្រព្រឹត្តិដែលត្រូវផ្ដន្ទាទោស ពីព្រោះមកពីធម្មជាតិនៃអំពើប្រព្រឹត្តិនោះគឺមិនមែនព្រោះតែមកពីច្បាប់បានប្រកាសថាអំពើនោះត្រូវផ្ដន្ទាទោសប៉ុណ្ណោះទេ ។ ទូទាហរណ៍: បទឃាតកម្ម, តាមរំលោភ, សួនការ, ការបង់, អគយ្យន្តរាយ, ប្លន់, និងបទបំពានបំពានជាដើម ។ ល ។

1365. Malum prohibitum

Plural: mala prohibita. Latin: wrong because it is prohibited. An act that is made unlawful by legislative act in order to promote public welfare, but not inherently evil and not involving immoral conduct.

ខុសនឹងបញ្ញត្តិរបស់ច្បាប់

ឡាតាំង: ខុសដោយមកពីគេបានហាមឃាត់ ។ អំពើមួយដែលក្លាយទៅជាខុសច្បាប់ដោយសារការកំណត់របស់ច្បាប់នីតិបញ្ញត្តិដើម្បីលើកស្ទួយសុខុមាលភាពសាធារណៈ ប៉ុន្តែអំពើនោះ មិនមែនអាក្រក់ជាប់មកពីធម្មជាតិទេ ហើយក៏គ្មានទាក់ទិនអ្វីនឹងការប្រព្រឹត្តិបែបអសីលធម៌ដែរ ។

1366. Mandate (1)

Judicial command to act. *Fr: Mandat.*

(១)ដីកាបង្គាប់

បញ្ជារបស់តុលាការដើម្បីធ្វើអ្វីមួយ ។

1367. Mandate (2)

(២) អាណត្តិ

An authorization to act. *Fr: - Procuration.*

ការអោយអំណាចដើម្បីធ្វើអ្វីមួយ ។

1368. Mandatory injunction

ដីការបង្ខំរបស់តុលាការ, អធិបញ្ជាបង្ខំត្រូវធ្វើ

An injunction requiring positive action, rather than the injunction which forbids a party to act.

អធិបញ្ជាដែលតម្រូវអោយមានទង្វើជាវិជ្ជមានគឺផ្ទុយពីអធិបញ្ជាម្យ៉ាងដែលហាមប្រាមភាគីមួយកុំអោយធ្វើអ្វីមួយ ។

1369. Manifesto

និវេទន៍, សេចក្តីថ្លែង

1. A formal written statement by the head of a country concerning a major international action. 2. A public declaration of political principles. *Fr: Manifeste.*

១ - សេចក្តីថ្លែងណា យល់ក្នុងរាជ្យការរបស់ប្រមុខនៃប្រទេសមួយទាក់ទងនឹងចំណាត់ការអន្តរជាតិធំៗ ។ ២ - សេចក្តីប្រកាសជាសាធារណៈមួយស្តីអំពីគោលការណ៍នយោបាយ ។

1370. Manslaughter

មនុស្សឃាតន៍

Unlawfully killing another person without malice aforethought. *Fr: Homicide.*

ការសម្លាប់មនុស្សផ្សេងទៀតដោយខុសច្បាប់និងដោយគ្មានគំនិតព្យាបាទគិតទុកជាមុន ។

1371. Marital agreements

កិច្ចព្រមព្រៀងអាពាហ៍ពិពាហ៍

All contracts between persons married to each other or between persons who are going to be married to each other. *Fr: Accord de mariage.*

កិច្ចសន្យានានាដែលបានរៀបការនឹងគ្នា ឬរវាងជនដែលបំរុងរៀបការនឹងគ្នា ។

1372. Marital communications privilege (1)

(១) បុព្វសិទ្ធិក្នុងការរក្សាការសម្ងាត់រវាងប្តីប្រពន្ធ

The right of a husband and wife to keep things secret between them.

សិទ្ធិរបស់ប្តីដើម្បីរក្សាប្រពន្ធកុំអោយឆ្លើយជាភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងខ្លួននៅក្នុងការជំរះក្តីអាជ្ញាឬក៏សិទ្ធិរបស់ប្រពន្ធកុំអោយប្តីឆ្លើយប្រឆាំងនឹងខ្លួនវិញ ។

1373. Marital communications privilege (2)

(២) បុព្វសិទ្ធិក្នុងការមិនឆ្លើយជាភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងស្តេចតុលាការ

The right of a husband or wife to keep the other from testifying against him or her in a criminal trial.

ខ្លួន

សិទ្ធិរបស់ប្តីនិងប្រពន្ធដើម្បីរក្សាការសម្ងាត់រវាងគ្នាទៅវិញទៅមក ។

1374. Market economy**សេដ្ឋកិច្ចផ្សារ**

An economy that relies primarily on markets rather than government intervention for basic decisions about what to produce, how to produce it, and for whom to produce. *Fr: Économie de marché.*

សេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកជាបឋមលើផ្សារ មិនមែនលើអន្តរាគមន៍របស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងសេចក្តីសម្រេចជាមូលដ្ឋានអំពីអ្វីដែលត្រូវផលិត របៀបផលិត និងផលិតសម្រាប់អ្នកណាទេ ។

1375. Market value**តំលៃលើផ្សារ**

The price to which a willing seller and a willing buyer would agree for an item in the ordinary course of trade. See Actual value. *Fr: Valeur marchande.*

ថ្លៃទំនិញមួយមុខដែលអ្នកលក់ និងអ្នកទិញស្ម័គ្រចិត្តព្រមព្រៀងគ្នា លើថ្លៃទំនិញនោះនៅក្នុងដំណើរធម្មតានៃការជួញដូរ ។

1376. Marketable title**កម្មសិទ្ធិដែលចរាចរលើផ្សារបាន, កម្មសិទ្ធិអាចលក់បាន**

Ownership that can be freely sold because it is free from encumbrances and any reasonable doubts as to its validity. *Fr: Titre vendable.*

កម្មសិទ្ធិដែលអាចលក់បានដោយសេរី ពីព្រោះវារួចផុតពីបន្ទុកផ្សេងៗ និងពីការមន្ទិលសង្ស័យណាមួយចំពោះសុពលភាពនៃកម្មសិទ្ធិនោះ ។

1377. Marriage**អាពាហ៍ពិពាហ៍**

In Cambodian family law, a solemn contract by which one man and one woman establish a union that is sanctioned by law and may not be broken only at their wishes. *Fr: Marriage.*

ក្នុងច្បាប់គ្រួសារកម្ពុជា, កិច្ចសន្យាដ៏ទឡារិកមួយធ្វើឡើងដោយបុរសម្នាក់ និងស្ត្រីម្នាក់ដែលប្តេជ្ញាថា នឹងរួមសមគ្គសង្កាសជាមួយគ្នាតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ហើយដែលមិនអាចរំលាយបានតាមទំនើងចិត្តរបស់ខ្លួន ។

1378. Martial law**ច្បាប់អាជ្ញាសឹក**

Law of military necessity, where the military exercises great control over civilian affairs, generally because of war or civil insurrection. *Fr: Loi martiale.*

ច្បាប់កើតមកពីសេចក្តីចាំបាច់ខាងយោធាដោយយោធាប្រើអំណាចគ្រួសារយ៉ាងសម្បើមលើកិច្ចការស៊ីវិល, ជាទូទៅ ព្រោះមកពីមានសង្គ្រាមឬការបះបោររបស់ពលរដ្ឋ ។

1379. Material**សំខាន់ចាំបាច់, មានវិជ្ជមាន**

Necessary; meaningful; pertinent to a given matter. *Fr: - Matériel, pertinent.*

ចាំបាច់បំផុត, មានន័យ, ទាក់ទងដល់រឿងដែលពិភាក្សា ។

1380. Material breach

A substantial, unexcused failure to perform a contract promise by one party which generally allows the other party to not perform his or her obligations under the contract and seek a legal remedy such as damages. See also Fundamental breach. *Fr: Rupture matérielle?*

ការល្មើសជាសារវន្ត

ការខកខានជាដុំកំភួនដែលមិនអាចដោះសារបានក្នុងការអនុវត្តន៍ការសន្យាក្នុងកិច្ចសន្យាដោយភាគីមួយ ដែលជាទូទៅបើកឲ្យភាគីមួយទៀតមិនបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់គេតាមកិច្ចសន្យា ហើយស្វែងរកដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់ ដូចជាទាមទារការខូចខាត ។

1381. Material witness

A person who can give important testimony that no one else can give. *Fr: Témoin de fait.*

សាក្សីសំខាន់ចាំបាច់

ជនដែលអាចផ្តល់សក្ខីកម្មដែលគ្មានអ្នកណាផ្សេងទៀតអាចផ្តល់បាន ។

1382. Matter of fact

See Question of fact. *Fr: - Point de fait.*

បញ្ហាអង្គហេតុ**1383. Matter of law**

See Question of law. *Fr: - Point de droit.*

បញ្ហាអង្គច្បាប់**1384. Maturity**

The time when a debt or other obligation becomes due or a right becomes enforceable. *Fr: Déchéance.*

ឥណ្ឌប្រតិទាន, ការដល់ការកំណត់ត្រូវសង, បក្ខភាព

ពេលដែលបំណុលមួយឬកាតព្វកិច្ចដទៃទៀតដល់ពេលត្រូវសង ឬបំពេញ(អនុវត្ត) ឬជាពេលដែលសិទ្ធិមួយដល់ពេលត្រូវដាក់អោយគោរព ។

1385. Mayhem (maim)

The crime of violently and maliciously inflicting on someone a serious, permanent wound. *Fr: Mutilation.*

កាយវិកលកម្ម

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌប្រកបដោយហិង្សានិងដោយព្យាបាទ អោយអ្នកណាម្នាក់ទទួលរងរបួសធ្ងន់និងជាអចិន្ត្រៃយ៍ ។

1386. Mechanic's lien

A worker's legal claim to hold property (such as a car) until repair charges are paid or to file formal papers securing a right to property (such as a car or a house) until charges for work are paid. *Fr: Droit de rétention de construction.*

សិទ្ធិឃាត់ទុករបស់អ្នកសាងសង់

ការទាមទារតាមផ្លូវច្បាប់របស់កម្មករដើម្បីឃាត់ទ្រព្យសម្បត្តិទុក(ដូចជារថយន្តជាដើម)រហូតដល់ថ្លៃជួសជុលត្រូវបានសងរួចសិនឬដើម្បីរៀបចំក្រដាសស្នាមជាផ្លូវការបញ្ជាក់ការធានាសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិ(ដូចជារថយន្តឬផ្ទះសម្បែង)រហូតដល់ថ្លៃការងារត្រូវបានសងរួចសិន ។

1387. Mediation

A method of settling disputes outside a court. In this method, a neutral third party is asked to act as a link between the parties and that neutral party can only persuade, not order, parties into a settlement. *Fr: Médiation.*

សន្តានកម្ម, ការនាំសម្រុះសម្រួល

វិធីមួយនៃការដោះស្រាយជម្លោះនៅក្រៅតុលាការ ។ ក្នុងវិធីនេះ ភាគីទីបីអព្យាក្រឹតត្រូវបានសុំអោយដើរតួជាស្ថានភាពភាគីទាំងឡាយហើយ ភាគីអព្យាក្រឹតនោះគ្រាន់តែអាចបញ្ជាក់បញ្ចូល ភាគីទាំងនោះអោយទទួលព្រមដំណោះស្រាយប៉ុណ្ណោះ ។

1388. Meeting of creditors

In bankruptcy, a gathering at which creditors elect a trustee to oversee the distribution of a bankrupt's estate and to decide other matters regarding the bankruptcy. *Fr: Réunion des créanciers.*

ការជួបប្រជុំឥណទាយក

នៅក្នុងរឿងធនក្សយ, ការជួបប្រជុំគ្នាដែលឥណទាយក (ម្ចាស់បំណុល) ជ្រើសតាំងសហបដិភាគម្នាក់ឲ្យត្រួតមើលការចែកចាយសម្បត្តិទាំងអស់របស់ធនក្សយ និងសម្រេចបញ្ជាផ្សេងៗទៀតទាក់ទងនឹងរឿងធនក្សយ ។

1389. Meeting of minds

The act or point at which two or more people agree on the basic meaning and legal effect of the contract. *Fr: Entente.*

ការត្រូវគំនិតគ្នា

កិរិយាឬចំណុចដែលមនុស្សពីរនាក់ឬច្រើននាក់យល់ព្រមលើអត្ថន័យនិងផលផ្លូវច្បាប់នៃកិច្ចសន្យា ។

1390. Mens rea

Latin: a guilty state of mind. The mental state accompanying a forbidden act. Criminal offenses are usually defined with reference to one of four recognized criminal states of mind: (1) intent, (2) knowledge, (3) recklessness, (4) gross (criminal) negligence. *Fr: Intention criminelle.*

បំណងទុក្រិដ្ឋ

ឡាតាំង: សភាពពិរុទ្ធនៃសតិ។ សភាពសតិដែលនាំមកជាមួយនូវអំពើដែលគេហាមឃាត់។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទាំងឡាយ ជាទូទៅត្រូវបានអោយនិយមន័យដោយយោងដល់សភាពនៃសតិណាមួយក្នុងចំណោមសភាពនៃសតិបួនដែលគេស្គាល់ថាទាក់ទងនឹងបទព្រហ្មទណ្ឌ: (១)បំណង, (២)ការដឹង, (៣)ការគ្មានកោតក្រែង, (៤)ការប្រហែសបែបព្រហ្មទណ្ឌដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ។

1391. Mental anguish

Compensable injury embracing all forms of mental pain, distinguished from physical pain, including deep grief, distress, anxiety and fright, shame, humiliation, despair, etc. *Fr: Suffrance morale.*

សេចក្តីឈឺចាប់ក្នុងចិត្ត

របួសឬការខូចខាតដែលអាចទូទាត់ជាសំណងបាន គឺជាសេចក្តីខូចខាតឬរបួសដែលរាប់បញ្ចូលសណ្ឋានទាំងអស់នៃសេចក្តីឈឺចាប់ខាងផ្លូវចិត្ត បានន័យថាខុសពីសេចក្តីឈឺចាប់ខាងផ្លូវកាយ ដោយរាប់បញ្ចូលសេចក្តីទុក្ខព្រួយយ៉ាងខ្លាំង, សេចក្តីថប់បារម្ភនិង ភ័យរន្ធត់, សេចក្តីខ្មាសភាពអាម៉ាស់មុខ, សេចក្តីអស់សង្ឃឹម ។ ល ។

1392. Mental cruelty

A ground for divorce, consisting of behavior by one spouse towards the other that so hurts the mental and physical health of the other that continuation of the marriage is unbearable. *Fr: Sévices et injures graves.*

ការព្រួយបារម្ភចិត្ត

ជាដើមហេតុនៃការលះលែងដោយមកពីការប្រព្រឹត្តិដោយសហព័ទ្ធមួយចំពោះសហព័ទ្ធមួយទៀត ដែលជាការធ្វើអោយមានគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងធ្ងន់ដល់សុខភាពផ្លូវកាយនិងចិត្តដល់សហព័ទ្ធនោះដែលធ្វើអោយការរួមសម្ព័ន្ធជាប្តីប្រពន្ធទៅទៀតមិនអាចទ្រាំទ្របាន ។

1393. Merchant

A natural person or legal entity who is engaged in trading activities as his or her usual occupation. *Fr: Com-mercant.*

ពាណិជ្ជករ

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល ដែលធ្វើកិច្ចការជំនួញ ហើយយកកិច្ចការនេះជាមុខរបរជាប្រចាំរបស់ខ្លួន ។

1394. Merchantable

Fit for the ordinary purpose for which particular goods are used, and having at least average quality, compared to similar goods. Noun: Merchantability. *Fr: De quality loyale et marchande.*

ដែលមានគុណភាពជំនួញ

ត្រូវនឹងគោលបំណងសាមញ្ញ សម្រាប់របស់ណាមួយដែលគេប្រើ ហើយយ៉ាងហោចមានគុណភាពមធ្យម បើប្រៀបធៀបនឹងរបស់ស្រដៀងគ្នា ។

1395. Mercy killing

Causing the death of a person who is near death from a terminal disease and who is thought to desire death. *Fr: Euthanasie.*

សុមរណ៍, ការជួយធ្វើឲ្យស្លាប់

ការបង្កអោយមានសេចក្តីស្លាប់ដល់ជនម្នាក់ដែលជិតស្លាប់ទៅហើយ ដោយសារតែជំងឺធ្ងន់ណាស់ ហើយគេគិតថាជននោះប្រាថ្នាចង់អោយខ្លួនឯងស្លាប់ ។

1396. Merits

The substance or real issues of a lawsuit, as opposed to the form or the legal technicalities it involves. *Fr: Fond.*

អង្គសេចក្តី

សារធាតុឬបញ្ហាពិតៗនៃបណ្តឹងសុំវិលមួយ គឺផ្ទុយពីបែបបទ ឬភាពបច្ចេកទេសផ្នែកច្បាប់ដែលបណ្តឹងនោះជាប់ទាក់ទិន ។

1397. Minor

A person who is under the age of legal competence and whose legal ability to perform certain acts may therefore be limited. Under Cambodian law, the age of legal competence is 18 years old. *Fr: Mineur.*

អនីតិជន

ជនដែលមានអាយុក្រោមសមត្ថភាពតាមផ្លូវច្បាប់, ហើយដូច្នេះសមត្ថភាពដើម្បីធ្វើអំពើខ្លះរបស់ជននោះអាចមានកំរិត ។ តាមច្បាប់កម្ពុជា អាយុដែលមានសមត្ថភាពតាមផ្លូវច្បាប់គឺ ១៨ ឆ្នាំ ។

1398. Minority**អនីតិភាព**

Under legal age; under the age of majority. *Fr: Minorité.*

នៅក្រោមអាយុផ្លូវច្បាប់។ នៅក្រោមអាយុនីតិភាព។

1399. Miranda warning**ការប្រកាសសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវបានចាប់ខ្លួន**

The warning in the U.S. that must be given to a person arrested or taken into custody by a police officer or other official. It includes rights to remain silent (because any statement given by the arrested can be used as evidence against him) and a right to a lawyer.

នៅស.រ.អា សេចក្តីព្រមានដែលត្រូវតែប្រាប់ដោយប៉ូលីស ឬមន្ត្រីដទៃទៀតដល់ជនដែលបានត្រូវចាប់ចងឬយកទៅឃុំឃាំង។ ការព្រមាននោះរាប់បញ្ចូលសិទ្ធិមិននិយាយស្តី(ព្រោះសេចក្តីថ្លែងដែលធ្វើដោយជនត្រូវចាប់ខ្លួននោះគេអាចយកទៅប្រើធ្វើជាភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងខ្លួន)សិទ្ធិទទួលបានមេធាវីជួយការពារ។

1400. Mirror image rule**វិធានរូបភាពកញ្ចក់**

In contract law, the general requirement that in order for a contract to be formed, the terms of the acceptance must correspond exactly to those of the offer.

នៅក្នុងច្បាប់កិច្ចសន្យា គឺជាតម្រូវការទូទៅដែលថា ដើម្បីព្រឹត្តិកិច្ចសន្យាមួយបង្កើតបាននៃស៊ីការត្រូវតែត្រូវគ្នាបេះបិទនឹងខនៃសំណើ។

1401. Misapplication of property**ការតែបន្លំទ្រព្យ, ការប្រើប្រាស់ទ្រព្យប្រាស់ចាកគន្លង**

The conscious illegal use of funds or property for a wrongful purpose. *Fr: Détournement.*

ការប្រើប្រាស់ដោយដឹងខ្លួនថាខុសច្បាប់នូវមូលនិធិ ឬទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងគោលបំណងខុស។

1402. Miscarriage of justice**ការខុសឆ្គោយរបស់តុលាការ**

Damage to the rights of one party to an action that results from errors made by the court during trial and that is sufficiently substantial to require reversal of the court's judgment against that person. See Denial of justice. *Fr: Erreur judiciaire.*

ការខូចខាតដល់សិទ្ធិរបស់ភាគីនៃបណ្តឹងមួយ ដែលជាលទ្ធផលចេញមកពីការកាន់ច្រឡំធ្វើឡើងដោយតុលាការក្នុងកម្មវិធីពេលជំរះក្តីហើយមានលក្ខណៈធំដុំល្មមនឹងតម្រូវអោយមានផ្លាស់ប្តូរសាលក្រមប្រឆាំងនឹងជននោះ។

1403. Misdemeanor**បទមជ្ឈិម**

A criminal offense less than a felony that is usually punishable by a fine or less than a year in jail. *Fr: Délit.*

បទល្មើសអាជ្ញាដែលមានកំរិតទាបជាងបទទុក្ខិក្ខ ហើយដែលជាទូទៅតែងតែអាចដាក់ទណ្ឌកម្មដោយការពិន័យឬជាប់គុកតិចជាងមួយឆ្នាំ។

1404. Misfeasance

Improperly doing an act which a person might lawfully do. *Fr: Accomplissement incorrect d'un acte licite.*

ធ្វើមិនបានត្រឹមត្រូវ

ការធ្វើមិនត្រឹមត្រូវនូវអំពើមួយដែលជនម្នាក់អាចធ្វើបានដោយស្របច្បាប់។

1405. Mislaid property

Property that the owner has intentionally placed where he can get it back, but the place is then forgotten, as distinct from lost property which the owner leaves somewhere unintentionally. *Fr: Bien égaré.*

ទ្រព្យរំលងដៃទុក

ទ្រព្យដែលម្ចាស់បានទុកដោយចេតនានៅកន្លែងដែលគេអាចមករកវិញបានប៉ុន្តែបន្ទាប់មកកន្លែងនោះត្រូវភ្លេចចោលវិញ។ គឺវាខុសគ្នានឹងទ្រព្យបាត់បង់ដែលជាទ្រព្យម្ចាស់ទុកនៅកន្លែងមួយដោយមិនដឹងខ្លួន។

1406. Misprision of felony

The offense of concealing a felony committed by another without any previous agreement with or subsequent assistance to the felon. (If there was a previous agreement or subsequent assistance, the concealer would be an accessory before-or after-the-fact). *Fr: Recel de malfait-eurs.*

ការលាក់បំបាំងបទល្មើសទុក្រិម

បទល្មើសនៃការលាក់បំបាំងបទល្មើសទុក្រិមដែលប្រព្រឹត្តិដោយអ្នកណាមួយផ្សេង តែដោយគ្មានការព្រមព្រៀងគ្នាជាមុន ឬក៏គ្មានការជួយជ្រោមជ្រែងអ្វីនៅពេលក្រោយមកទៀតដល់ទុក្រិមជន។ (ប្រសិនបើមានការយល់ព្រមព្រៀងជាមុន ឬការជួយជ្រោមជ្រែងក្រោយបន្ទាប់មកនោះអ្នកលាក់បំបាំងនោះនឹងក្លាយទៅជាអ្នកសមគំនិតមុន ឬក្រោយព្រឹត្តិហេតុ)។

1407. Misrepresentation

See False pretenses. *Fr: - Présentation déformée.*

ការថ្លែងបោកប្រាស់, ការថ្លែងមិនពិត

1408. Mistake of fact

Mistake about facts that is not caused by a negligent failure to find out the truth. *Fr: Erreur de fait.*

ការភាន់ច្រឡំអំពីអង្គហេតុ

ការភាន់ច្រឡំអំពីអង្គហេតុទាំងឡាយដែលមិនមែនកើតឡើងដោយការគេសម្រេចហេតុមិនបានស្វែងរកសព្វធម៌ទេ។

1409. Mistake of law

Knowledge of the true facts combined with a wrong conclusion about the legal effect of the facts. *Fr: Erreur de droit.*

ការច្រឡំផ្នែកច្បាប់

ការដឹងពីអង្គហេតុពិតប្រាកដនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានខុសលើអានុភាពផ្លូវច្បាប់នៃអង្គហេតុ។

1410. Mistrial**ការជំរះក្តីមិនត្រូវ**

A trial that the judge ends and declares will have no legal effect because of a major defect in procedure or because of the death of a necessary juror or other major problem. *Fr: Erreur judiciaire.*

ការជំរះក្តីដែលចៅក្រមបញ្ចប់និងប្រកាសថានឹងមិនមានអនុភាព ឬផលផ្នែកច្បាប់អ្វីទាំងអស់ព្រោះមកពីភាពខ្វះខាតពេកនៅក្នុងនីតិវិធី ឬមកពីមរណភាពនៃសមាជិកចាំបាច់នៃគណៈវិនិច្ឆ័យ ឬមកពីបញ្ហាធំៗដទៃទៀត ។

1411. Mitigating circumstances**ស្ថានសំរាលទោស**

Facts that do not justify or excuse an action, but that can lower the amount of moral blame, and thus lower the criminal penalty or civil damages for the action. *Fr: Circonstances atténuantes.*

អង្គហេតុដែលមិនផ្តល់ហេតុផលត្រឹមត្រូវឬដោះសារនៃអំពើមួយទេ ប៉ុន្តែជាអង្គហេតុដែលបន្ថយទំហំនៃការបន្ទោសខាងផ្លូវសីលធម៌ ហើយដូច្នេះអាចបន្ថយទោសផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌឬជម្ងឺចិត្តផ្នែករដ្ឋប្បវេណីចំពោះអំពើនោះ ។

1412. Mitigation of damages (1)**(១) ស្ថានសំរាលសំណង**

Facts showing that the size of the claimed damages is unjustified. *Fr: Réduction des dommages-intérêts.*

អង្គហេតុដែលបង្ហាញថាទំហំនៃជំងឺចិត្តដែលទាមទារនោះគឺគ្មានហេតុផលអ្វីមកបញ្ជាក់ថាត្រូវតែអញ្ជើញឡើយ ។

1413. Mitigation of damages (2)**(២) វិធាននៃការសំរាលប្រាក់ជំងឺចិត្ត**

The rule that a person suing for damages must have done everything reasonable to minimize those damages, or the amount of money awarded will be lowered.

វិធានដែលថាមនុស្សណាម្នាក់ដែលប្តឹងទាមទារជំងឺចិត្តត្រូវតែបានធ្វើអ្វីៗសមហេតុផល ដើម្បីជួយបន្ថយប្រាក់ជំងឺចិត្តនោះ អោយនៅតិចតួចបំផុតបើមិនដូច្នោះទេចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបានសំរេចអោយនឹងត្រូវបន្ថយត្រូវចុះទាប ។

1414. Mixed questions**បញ្ហាចម្រុះនៃអង្គហេតុនិងអង្គច្បាប់**

Legal questions involving both fact and law or involving both local and foreign law. *Fr: Points mixtes de fait et de droit.*

ចំណោទបញ្ហាច្បាប់ដែលទាក់ទងទៅនឹងអង្គហេតុផលនិងច្បាប់ផង ឬដែលទាក់ទងទៅនឹងច្បាប់ប្រចាំប្រទេសផងនិងច្បាប់បរទេសផង ។

1415. Monarchy**រាជាធិបតេយ្យ**

A government by a king, queen, or other royal head. *Fr: Monarchie.*

រដ្ឋាភិបាលដែលគ្រប់គ្រងដោយមហាក្សត្រ, មហាក្សត្រិយានី ឬមេដឹកនាំជាព្រះរាជាដទៃទៀត ។

1416. Monopoly

The ability of one or a few companies to control the manufacture, sale, distribution, or price of something. A monopoly may be prohibited if, for example, a company deliberately becomes a monopoly to fix prices, exclude competition, etc. *Fr: Monopole.*

ឯកាធិភាព, ការផ្តាច់មុខ

ភាពដែលក្រុមហ៊ុនមួយឬពីរបី អាចត្រួតត្រាលើផលិតកម្ម, ការលក់, ការចែកចាយ ឬលើតម្លៃនៃរបស់របរ ។ ឯកាធិភាពអាចត្រូវបានហាមឃាត់មិនអោយមាន ឧទាហរណ៍៖ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមួយក្លាយទៅជាឯកាធិភាពដោយចេតនា ដើម្បីកំណត់តម្លៃនានាឬបំបាត់ចោលមិនអោយមានការប្រកួតប្រជែងគ្នាជាដើម ។ ល ។

1417. Moot (1)

No longer important or no longer needing a decision because it is already decided. A U.S. federal court will not take a case if it is moot in this sense. *Fr: Sans intérêt pratique.*

(១) មិនចាំបាច់, មិនសំខាន់

មិនសំខាន់ទៅទៀតទេឬមិនត្រូវការសេចក្តីសំរេចណាមួយទៅទៀតទេ ពីព្រោះបានសំរេចរួចហើយ ។ ឧទាហរណ៍៖ តុលាការសហព័ន្ធសហរដ្ឋអាមេរិកនឹងមិនទទួលយករឿងក្តីទេប្រសិនបើរឿងក្តីនោះមិនមានន័យសំខាន់អ្វីទៅទៀតទេ ។

1418. Moot (2)

For the sake of argument or practice. For example, moot court is a mock court in which law students practice arguing cases. *Fr: Fictif.*

(២) ជាសន្មត

ដើម្បីប្រយោជន៍នៃការជជែក ឬការអនុវត្តន៍ ។ ឧទាហរណ៍៖ តុលាការជាសន្មតគឺជាតុលាការប្រឌិតមួយដែលក្នុងនោះនិស្សិតច្បាប់ហាត់ជជែកក្តីគ្នា ។

1419. Moot (3)

Abstract; not a real case involving a real dispute. *Fr: - Hypothétique.*

(៣) មិនពិត

មិនមែនជាករណីពិតទាក់ទងនឹងជម្លោះមែនទែន ។

1420. Moot (4)

Subject for argument. *Fr: Discutable.*

(៤) ដែលអាចជជែកបាន**1421. Moral certainty**

Certainty beyond a reasonable doubt. *Fr: Certitude morale.*

ភាពប្រាកដនៅក្នុងចិត្ត

ភាពប្រាកដដែលហួសពីហេតុវិមតិសង្ស័យ ។

1422. Moral turpitude

Immoral conduct. A criminal act involving more than a technical breaking of the law (See Technical breaking of the law). *Fr: Turpitude morale.*

ចរិយាអសីលធម៌, អំពើថោកទាប

អំពើល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយដែលទាក់ទងហួសពីការបំពានខាងបច្ចេកទេសទៅលើច្បាប់ទៅទៀត ។

1423. Mortgage

អ៊ីប៉ូតិក, និក្ខេប

One person putting up land or buildings (or in the case of "chattel mortgage", personal property) in exchange for a loan. A mortgage usually takes one of three forms: (1) the ownership of property actually transfers in whole or in part to the lender; (2) the ownership does not change at all, and the mortgage has the same effect as a lien; and (3) the property is put into a trust under the control of an independent person until the debt is paid off. *Fr: Hypothèque.*

មនុស្សម្នាក់ដែលដាក់បញ្ចាំដីឬអគារនានា(ឬនៅក្នុងករណីនិក្ខេបចលនវត្ថុចលនទ្រព្យ)ដើម្បីប្តូរយកប្រាក់ខ្ចី។ តាមធម្មតានិក្ខេបមានជាទម្រង់ណាមួយក្នុងចំណោមទម្រង់ទាំងបីនេះ៖ ១ កម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទេរដោយជាក់ស្តែងទាំងមូលឬមួយភាគទៅអោយអ្នកអោយខ្ចីប្រាក់។ ២ កម្មសិទ្ធិគ្មានផ្លាស់ប្តូរអ្វីទាំងអស់ ហើយនិក្ខេបមានផលដូចគ្នានឹងសិទ្ធិឃាត់ទុកដែរ។ ៣ ទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវតែដាក់ទៅក្នុងអាណត្តិព្យាបាល ភាពជាមួយមនុស្សឯករាជមួយរហូតទាល់តែបំណុលបានសងរួចរាល់។

1424. Mortgagee

ម្ចាស់បំណុលអ៊ីប៉ូតិក, និក្ខេបតាហក

The party lending the money to a mortgagor, who takes a security interest in property owned by the mortgagor. *Fr: Créancier hypothécaire.*

ភាគីដែលអោយប្រាក់ទៅអ្នកផ្តល់និក្ខេបដែលមានផលប្រយោជន៍ប្រាតិភាគលើទ្រព្យដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកផ្តល់និក្ខេប។

1425. Mortgagor

កូនបំណុលអ៊ីប៉ូតិក

The party borrowing money from a bank or other lending agency, who secures the loan with property the party owns in whole or in part. *Fr: Débitéur hypothécaire.*

ភាគីដែលខ្ចីប្រាក់ពីធនាគារឬពីទីភ្នាក់ងារអោយខ្ចីប្រាក់ដទៃទៀត ដោយយកទ្រព្យសម្បត្តិដែលខ្លួនមានទាំងអស់ឬមួយភាគណាទៅដាក់ធានាការសងកម្ចីដែលនឹងត្រូវបាន។

1426. Most-favored nation

ប្រជាជាតិទទួលការអនុគ្រោះជាងគេ

A nation whose goods are subject to import duties imposed by the imported country not greater than the lowest duties placed on imports from other nations. *Fr: Nation la plus favorisée.*

ប្រជាជាតិដែលទំនិញរបស់ខ្លួនត្រូវបង់ពន្ធនាំចូលតូចប្រសិនបើទទួលបាននាំចូល មិនច្រើនជាងពន្ធទាបបំផុតដែលកំណត់លើទំនិញនាំចូលពីប្រទេសដទៃទៀត។

1427. Motion (1)

(១)សេចក្តីស្នើ, ពាក្យសុំ

A request that a judge make a ruling or take some other action. For example, a motion to dismiss is a request that the court throw the case out. *Fr: Demande, requête.*

សំណើមួយដែលសុំអោយចៅក្រមដាក់ចុះសេចក្តីសំរេចឬចាត់វិធានការណ៍ផ្សេងទៀត។ ឧទាហរណ៍៖ ពាក្យសុំអោយលើកបណ្តឹងចោលគឺជាសំណើមួយដែលសុំអោយតុលាការចាត់ករណីបណ្តឹងចោល។

1428. Motion (2)

The formal way something is proposed in a meeting. *Fr: - Motion.*

(២)ញត្តិ

មធ្យោបាយជាផ្លូវការមួយដែលសំរាប់ស្នើរឿងអ្វីមួយ
នៅក្នុងអង្គប្រជុំ ។

1429. Motion of censure

In Cambodian Constitution, a procedure by which the National Assembly ends the office of a member or members of the Royal Government or the Royal Government itself. Such action requires a two thirds majority vote of the National Assembly and may be proposed by at least by thirty members of the Assembly. *Fr: Motion de censure.*

ញត្តិបន្ទោស

នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា នីតិវិធីមួយ ដែលតាមនីតិវិធី
នោះរដ្ឋសភាបញ្ចប់តំណែងរបស់សមាជិកណាម្នាក់ ឬ
ច្រើននាក់នៃសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល ឬរាជរដ្ឋាភិបាល
តែម្តង ។ ចំណាត់ការបែបនេះតម្រូវឲ្យមានសម្រេចពីរ
ភាគបីនៃរដ្ឋសភា ហើយអាចត្រូវបានស្នើយ៉ាងហោច
ដោយសមាជិកសាមសិបរូបនៃរដ្ឋសភា ។

1430. Motive

The reason why a person does something. *Fr: Raison, motif.*

មូលហេតុ

ហេតុផលដែលថាហេតុអ្វីបានជាមនុស្សណាម្នាក់ធ្វើអំពើ
អ្វីៗម្យ៉ាង ។

1431. Movant

The moving party; the applicant for an order by way of a motion before a court. *Fr: - Requéant.*

អ្នកស្នើ, អ្នកដាក់ពាក្យសុំ

ភាគីដែលធ្វើបដិណ្ឌូលិខិត ។ អ្នកដាក់ពាក្យដើម្បីសុំការ
បញ្ជាណាមួយតាមវិធីនៃការធ្វើញត្តិបុរសចក្តីស្នើនៅ
ចំពោះមុខតុលាការ ។

1432. Multiplicity of suits

The existence of several separate actions at law brought against the same defendant to litigate the same right. In the exercise of its equity power, the court can stop the proceedings at law and hear all of the claims at a single proceeding. *Fr: Multiplicité d'actions.*

ពហុភាពនៃបណ្តឹង

ការមានបណ្តឹងតាមផ្លូវច្បាប់ជាច្រើនដាច់ដោយឡែកពីគ្នា
ដែលត្រូវបានប្តឹងប្រឆាំងនឹងចុងចោទតែមួយដើម្បី
ទាមទារសិទ្ធិដូចគ្នា ។ ក្នុងការអនុវត្តន៍អំណាចសមធម៌
របស់ខ្លួនតុលាការ អាចបញ្ឈប់ដំណើរការជំនុំជម្រះផ្សេងៗ
តាមផ្លូវច្បាប់បាន ហើយស្តាប់និងជម្រះរាល់ការទាមទារ
ទាំងអស់នៅក្នុងដំណើរការជំនុំជម្រះតែមួយគត់ ។

1433. Municipal law

Law that pertains solely to the citizens and inhabitants of a state, and is thus distinguished from political law, commercial law, and international law. *Fr: Droit interne.*

ច្បាប់ផ្ទៃក្នុងប្រទេស

ច្បាប់ដែលទាក់ទងតែនឹងពលរដ្ឋ និងអ្នករស់នៅក្នុង
ប្រទេសមួយប៉ុណ្ណោះ ហើយដូច្នេះចែកដាច់ចេញពីច្បាប់
នយោបាយ, ច្បាប់ពាណិជ្ជកម្ម, និងច្បាប់អន្តរជាតិ ។

1434. Murder**ឃាតកម្ម**

Unlawful killing of another human being with premeditated intent or malice aforethought. *Fr: Meurtre.*

ការសម្លាប់ជីវិតមនុស្សម្នាក់ផ្សេងទៀត ដោយខុសច្បាប់ ដោយចេតនាគិតទុកជាមុនឬដោយគំនិតព្យាបាទគ្រោង ទុកជាមុន ។

1435. Mutatis mutandis**បើមានការចាំបាច់**

Latin: by changing what must be changed. Matters or things are generally the same, but to be altered when necessary, as to names, offices, and the like.

ឡាតាំង៖ ដោយផ្លាស់អ្វីដែលត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរ ។ សាច់ រឿង ឬវត្ថុក្នុងលក្ខណៈទូទៅដូចគ្នា ប៉ុន្តែ ត្រូវផ្លាស់ ប្តូរកាលណាចាំបាច់ ដូចជាឈ្មោះ, ការិយាល័យ និងអ្វី ទៀតដែលប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ ។

1436. Mutual**ទៅវិញទៅមក**

Done together; reciprocal. *Fr: Mutuel.*

ដែលត្រូវធ្វើទាំងអស់គ្នា ។ ដែលទៅវិញទៅមក ។

1437. Mutuality of contract (or obligation)**ភាពទៅវិញទៅមកនៃកិច្ចសន្យា, អញ្ញមញ្ញភាពនៃកិច្ចសន្យា**

The principle that each side must do something, or promise to do something, to make a contract binding and valid.

គោលការណ៍ដែលភាគីនីមួយៗត្រូវតែធ្វើអ្វីមួយ ឬ សន្យាថានឹងធ្វើអ្វីមួយដើម្បីធ្វើអោយកិច្ចសន្យាចូលជា ធរមាននិងមានសុពលភាព ។

N

1438. National Assembly

សភាជាតិ

The legislative branch of the government of Cambodia which comprises at least 120 members elected by a universal, free, equal, direct and secret ballot. *Fr: Assemblée Nationale.*

អង្គនីតិបញ្ញត្តិនៃប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានសមាជិកយ៉ាងតិច១២០រូប ដែលជាប់ឆ្នោតពីការបោះឆ្នោតជាសាធារណៈ ដោយសេរី ដោយស្មើភាព ដោយចំពោះ និងតាមវិធីជ្រើសរើសឆ្នោតជាសម្ងាត់ ។

1439. National Congress

សមាជជាតិ

In Cambodia, a yearly forum chaired by the King that allows the public to participate in the debate on national policy and be informed about the state's affairs. Recommendations adopted by the National Congress are to be considered by the Royal Government and the National Assembly. *Fr: Congrès National.*

នៅប្រទេសកម្ពុជា, វេទិកាមួយឆ្នាំម្តង ដែលមានព្រះមហាក្សត្រជាព្រះអធិបតី ដែលបើកឲ្យសាធារណជនចូលរួមក្នុងការជជែកដេញដោលអំពីនយោបាយជាតិ និងឲ្យសាធារណជនបានជ្រាបអំពីកិច្ចការរបស់រដ្ឋ ។ អនុសាសន៍ដែលអនុម័តដោយសមាជជាតិនឹងត្រូវបានពិចារណាដោយរាជរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋសភា ។

1440. Nationality of ships

សញ្ជាតិនាវា

A legal institution linking a ship to a state and indicating that state, known as the state of nationality or flag state (or state of registry), has the right to exercise jurisdiction over the ship, is responsible for it, and has the right to protect it under international law. *Fr: Nationalité d'un navire.*

ទំនៀមទម្លាប់ស្របច្បាប់មួយ ដែលផ្សារំណងរវាងនាវាមួយទៅនឹងរដ្ឋមួយ ហើយដែលបង្ហាញថា រដ្ឋនោះ, ដែលគេស្គាល់ជារដ្ឋផ្តល់សញ្ជាតិ, ឬរដ្ឋជាម្ចាស់ទង់ជាតិ (ឬរដ្ឋចុះបញ្ជី), មានសិទ្ធិអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនលើនាវា, និងមានសិទ្ធិការពារនាវានោះក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ ។

1441. Natural fruits

ផលធម្មជាតិ

Produce which arises from the land or the growth of a herd as a result of new births. *Fr: Fruit naturel.*

ផលដែលកើតចេញពីដី ឬកូនសត្វដែលកើតពីមេរបស់វា ។

1442. Natural law (1)

(១)ច្បាប់ធម្មជាតិ

Rules of conduct that are thought to be the same everywhere because they are basic to human behavior. *Fr: Droit naturel.*

ចរិយាបញ្ញត្តិដែលគេគិតថា វាដូចគ្នានៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់ ពីព្រោះចរិយាបញ្ញត្តិនោះគឺជាមូលដ្ឋាននៃការប្រព្រឹត្តិរបស់មនុស្ស ។

1443. Natural law (2)

(២) ច្បាប់មូលដ្ឋាននៃសីលធម៌

Basic moral law.

1444. Natural person

រូបវន្តបុគ្គល

A human being, as opposed to an artificial or fictitious person such as a corporation.
Fr: *Personne physique*.

មនុស្សលោក ដែលផ្ទុយពីមនុស្សសិប្បនិម្មិតឬប្រតិទិនដូចជាសាជីវកម្មជាដើម ។

1445. Natural servitude

សេវភាពកើតពីធម្មជាតិ

In Cambodian land law, a servitude that exists as it is from its natural conditions of the place, e.g. lower lands are subjected to higher lands to receive water which naturally flows therefrom. The owner of lower land may not build anything which prevents such flow; whereas the owner of the higher land may keep rain water and flowing water for use as long as it does not aggravate the servitude on the lower lands. The owner of a land adjacent to the place across which the water flows must leave the water flow onto all lands nearby and the owners of these lands must leave the water flow onto other lands that are situated far away for agricultural needs. Compare Servitude by law. Fr: *Servitude naturelle*.

ក្នុងច្បាប់ភូមិបាលកម្ពុជា, សេវភាពដែលមានក្នុងសភាពធម្មជាតិរបស់កន្លែងនោះ ។ ដីក្រោមត្រូវទទួលទឹកពីដីដែលហូរជាធម្មជាតិពីដីខ្ពស់មក ។ ម្ចាស់ដីក្រោមមិនអាចសង់អ្វីដែលទប់ឃាត់ការហូរនៃទឹកនោះបានទេ ចំណែកឯម្ចាស់ដីខ្ពស់វិញ អាចរក្សាទឹកភ្លៀង និងទឹកហូរទុកសម្រាប់ប្រើកុំឱ្យតែធ្វើឱ្យខូចដល់សេវភាពនៅដីក្រោម ។ ម្ចាស់ដីដែលនៅប្របទឹកកន្លែងដែលមានទឹកហូរកាត់ ត្រូវទុកឱ្យទឹកហូរទៅកាន់ដីនៅជិតខាង ហើយម្ចាស់ដីទាំងនេះក៏ត្រូវទុកឱ្យទឹកហូរទៅកាន់ដីដទៃទៀតដែលនៅឆ្ងាយសម្រាប់សេចក្តីត្រូវការខាងកសិកម្មដែរ ។

1446. Naturalization

សញ្ជាតិបន្ថែម

The process by which a person attains citizenship. Fr: *Naturalisation*.

វិធីការដែលតាមរយៈនោះមនុស្សណាម្នាក់បានទទួលសញ្ជាតិ ។

1447. Necessary inference

Deduced fact that is unavoidable from the standpoint of reason so that no other inference may be reasonably drawn from the facts as stated. For example, A is in a maximum security prison when a robbery occurs in a local jewelry store; several witnesses to the robbery are shown pictures of criminals at police headquarters, and one of those witnesses identifies A as the robber. A cannot be charged because there is a necessary inference that he could not have committed the robbery in town while an inmate at a maximum security prison.

សេចក្តីសន្និដ្ឋានចាំបាច់, បេយ្យាលន័យចាំបាច់

អង្គហេតុអនុមានដែលមិនអាចចៀសវាងដុតពីទស្សនៈនៃហេតុផលបានជាហេតុធ្វើអោយគ្មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្សេងទៀតណាអាចគេទាញដោយសមហេតុផលចេញពីអង្គហេតុដូចបានថ្លែងនោះឡើយ ។ ឧទាហរណ៍៖
ឈ្មោះ ក ជាប់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ដែលមានវិធានការណ៍សន្តិសុខអតិបរិមា នៅពេលដែលមានបទល្មើសប្លន់មួយកើតឡើងនៅកន្លែងហាងលក់គ្រឿងអលង្ការមួយ ។ សាក្សីជាច្រើនត្រូវបានគេបង្ហាញឲ្យមើលរូបភាពរបស់ទម្រង់ជននានានៅទីស្នងការដ្ឋានប៉ូលីស ហើយសាក្សីម្នាក់ក្នុងចំណោមសាក្សីទាំងនោះបង្ហាញថាឈ្មោះ ក គឺជាចោរប្លន់ ។ ឈ្មោះ ក មិនអាចត្រូវចោទប្រកាន់បានទេពីព្រោះវាមានសេចក្តីសន្និដ្ឋានចាំបាច់ដែលថាឈ្មោះ ក មិនអាចប្រព្រឹត្តបទល្មើសប្លន់ក្នុងទីក្រុងនោះបានទេនៅខណៈដែលគេជាអ្នកទោសនៅក្នុងពន្ធនាគារដ៏មានវិធានការណ៍ការពារសន្តិសុខយ៉ាងរឹងមាំជាអតិបរិមា ។

1448. Necessity

An imminent and unavoidable danger to a person, not caused by that person, which gives him or her no acceptable choice but to commit an act which would otherwise be a crime and which may excuse that person from criminal liability. *Fr: Nécessité absolue.*

ភាពចាំបាច់ដាច់ខាត

គ្រោះថ្នាក់ដែលហៀបនឹងកើតឡើង ហើយដែលមិនអាចចៀសវាងបាន ដែលត្រូវឆ្លាក់មកលើចិត្ត ហើយដូច្នេះចារីមិនអាចទប់ខ្លួនមិនប្រព្រឹត្តបទល្មើសបាន ហើយគ្រោះថ្នាក់នោះទៀតសាតចេះតែមានទៅដោយមិនចេញពីឆន្ទៈផ្ទាល់របស់ចារី ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត មិនមែនចារីខ្លួនឯងជាអ្នកបង្កើត ឬជាអ្នកបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់នោះទេ ។

1449. Neglect (1)

Failure to do a thing that should be done. *Fr: Négligence.*

(១)ការជេសប្រហែស

ការខកខានពុំបានធ្វើអ្វីមួយដែលត្រូវធ្វើ ។

1450. Neglect (2)

Absence of care in doing something.

(២)ការប្រមាទ, ការមិនយកចិត្តទុកដាក់

ការគ្មានយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងទង្វើអ្វីមួយ ។

1451. Neglect (3)

(៣) ការទុកចោល

Failure to properly care for a child.

ការទុកខានពុំបានបីបាច់រក្សាកូនយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ។

1452. Negligence

សេចក្តីជ្រុសប្រហែស, សេចក្តីប្រមាទ

The failure to exercise a reasonable amount of care in a situation that causes harm to someone or something. It can involve doing something carelessly or failing to do something that should have been done. *Fr: Négligence.*

ការទុកខានពុំបានអនុវត្តការយកចិត្តទុកដាក់សមហេតុផលក្នុងកំរិតមួយនៅក្នុងស្ថានភាពណាមួយដែលបណ្តាលអោយមានការខូចខាតដល់អ្នកណាម្នាក់ ឬដល់វត្ថុអ្វីមួយ ។ សេចក្តីជ្រុសប្រហែសនេះទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើអ្វីមួយដោយគ្មានយកចិត្តទុកដាក់អ្វីសោះ ឬទុកខានពុំបានធ្វើអ្វីមួយដែលត្រូវធ្វើ ។

1453. Negotiable instrument

ដល់ប័ត្រពាណិជ្ជ, លិខិតុបករណ៍ពាណិជ្ជ

A writing signed by the maker or drawer, containing an unconditional promise or order to pay a specific sum, payable on demand or at a definite time, and payable to order or to bearer. *Fr: Instrument négociable.*

សំណេរមួយដែលចុះហត្ថលេខាដោយបរិវិសករប្តូរបហារីកដោយមាននៅក្នុងនោះការសន្យាឬបញ្ជាឥតលក្ខខណ្ឌមួយថានឹងចំណាយទឹកប្រាក់ជាក់លាក់មួយចំនួនដែលចំណាយតាមសេចក្តីត្រូវការ ឬតាមពេលជាក់លាក់និងដែលចំណាយទៅតាមបញ្ជា ឬទៅអោយអ្នកកាន់ដល់ប័ត្រនោះ ។

1454. Negotiation

ការចរចា

A method of dispute resolution where either the parties themselves or the representatives of each party attempt to settle the conflict without going to court. *Fr: Négociation.*

វិធីដោះស្រាយទំនាស់មួយដែលភាគីទាំងសងខាងខ្លួនឯង ឬអ្នកតំណាងនៃភាគីនីមួយៗប៉ុនប៉ងដោះស្រាយជំលោះដោយមិនចាំបាច់ដោះស្រាយតាមផ្លូវតុលាការឡើយ ។

1455. Nepotism

ញាតិបក្សនិយម

Giving jobs or contracts to relatives. *Fr: Népôtisme.*

ការអោយកិច្ចការឬកិច្ចសន្យាទៅសាច់ញាតិ ។

1456. Net

ចំនួនទូទាត់រួច

The amount remaining after subtractions. *Fr: Net.*

ចំនួនដែលនៅសល់បន្ទាប់ពីការដកចេញ ។

1457. Net lease

ភតិសន្យាទូទាត់សារុប

A lease in which the tenant pays rent plus all the costs of ownership, such as taxes and maintenance.

កិច្ចសន្យាជួលមួយដែលនៅក្នុងនោះភតិកៈ(អ្នកជួល) ចេញថ្លៃជួលបូកជាមួយតម្លៃកម្មសិទ្ធិទាំងអស់ដូចជាថ្លៃបង់ពន្ធនិងថ្លៃថែទាំជាដើម ។

1458. Neutralized state

A state which has a status of permanent neutrality, guaranteed by other states, both in time of war and peace, in return for a pledge of impartiality, non-participation in any alliance, and defense of its neutrality, territorial integrity, and independence.
Fr: Neutralité permanente.

រដ្ឋអព្យាក្រឹត្យអចិន្ត្រៃយ៍

រដ្ឋដែលមានឋានៈអព្យាក្រឹត្យអចិន្ត្រៃយ៍ ដែលធានាដោយប្រទេសដទៃទៀត ទាំងនៅក្នុងពេលមានសង្គ្រាម និងពេលមានសន្តិភាពជាថ្មីនឹងភាពមិនលំអៀង ការមិនចូលរួមក្នុងសម្ព័ន្ធភាពណាមួយ, និងការការពារអព្យាក្រឹត្យភាព, បូរណភាពទឹកដី, និងឯករាជ្យ។

1459. No arrival, no sale

Provision in sales contract that if goods do not arrive at destination the buyer acquires no property therein and does not become liable for price. The seller is exempted from liability for non-delivery.

មិនដល់មិនលក់

បញ្ញត្តិនៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ទំនិញដែលថា បើទំនិញមិនមកដល់ចំណុចទីដៅទេ អ្នកទិញក៏មិនទទួលទ្រព្យហើយមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះថ្លៃទំនិញទេ។ អ្នកលក់ត្រូវបានរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវលើការមិនទទួលបានប្រគល់ទំនិញអ្នកទិញ។

1460. Nolo contendere

Latin: "I do not contest it". A defendant's plea of "no contest" in a criminal case. It means he or she does not directly admit guilt, but submits to sentencing or may plead nolo contendere only with the judge's permission because, unlike a guilty plea, this cannot be used against the defendant in a later civil lawsuit.

គ្មានតវ៉ា

ឡាតាំង៖ "ខ្ញុំមិនតវ៉ា" ។ ចម្លើយ "មិនមានអ្វីជំទាស់" របស់ចុងចោទនៅក្នុងបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ។ មានន័យថា ចុងចោទមិនទទួលសារភាពពីរូបភាពច្បាស់ទេ ប៉ុន្តែព្រមទទួលរងនូវការដាក់ទោសឬទណ្ឌកម្មផ្សេងៗ ឬចុងចោទអាចឆ្លើយគ្មានតវ៉ា បានតែកាលណាមានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះ មិនដូចការឆ្លើយទទួលពីរូបភាពទេការឆ្លើយគ្មានតវ៉ាមិនអាចគេយកទៅប្រើដើម្បីប្រឆាំងនឹងចុងចោទក្នុងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយក្រោយទៀតឡើយ។

1461. Nominal (1)

In name only. *Fr: Nominal.*

(១) មានតែនាម

មានតែឈ្មោះប៉ុណ្ណោះ។

1462. Nominal (2)

Not real or substantial.

(២) មិនពិត, មិនសំខាន់

ក្លែងក្លាយឬបន្ទាប់បន្សំ។

1463. Nominal damages

A trivial sum awarded as recognition that a legal injury was sustained, though the injury was very minor. Nominal damages will be awarded for a breach of contract or for an intentional tort to vindicate the plaintiff's claim where no recoverable loss can be established. *Fr: Dom-mages-intérêts symboliques.*

សំណងនិមិត្តរូប

ចំនួនទឹកប្រាក់បន្តិចបន្តួចដែលតុលាការសំរេចអោយសងដើម្បីជាការទទួលស្គាល់ថាជាការខូចខាតឬរបួសតាមផ្លូវច្បាប់មួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ទោះបីការខូចខាតឬរបួសតូចតាចក៏ដោយ ។ ប្រាក់សំណងនិមិត្តរូបនេះនឹងត្រូវសំរេចអោយសងសំរាប់ការបំពាននៃកិច្ចសន្យាឬសំរាប់អំពើពុករលួយដោយចេតនាណាមួយ ដើម្បីបញ្ជាក់បណ្តឹងទាមទារនៃដើមចោទថាគ្រឹមត្រូវ នៅពេលដែលគេមិនអាចរកឃើញថាមានការខាតបង់ណាមួយដែលត្រូវទទួលសំណងបាន ។

1464. Nominal party

Party appearing on the record not because he has any real interest in the case, but because technical rules of pleading require his presence in the record.

ភាគីមានតែនាម

ភាគីដែលបង្ហាញនៅលើកំណត់ត្រា មិនមែនដោយសារភាគីនោះមានផលប្រយោជន៍ពិតប្រាកដនៅក្នុងរឿងក្តីទេ ក៏ប៉ុន្តែ ដោយសារវិធានបច្ចេកទេសអំពីការជជែកក្តីតម្រូវអោយមានវត្តមានរបស់ភាគីនោះនៅក្នុងកំណត់ត្រា ។

1465. Non-conforming use

The use of a piece of land that is permitted, even though that type of use is not usually permitted in that area by the zoning laws. This can come about either because the use existed before the zoning law was enacted or because a variance has been granted.

ការប្រើប្រាស់ដីតាមការអនុគ្រោះ

ការប្រើប្រាស់ដីមួយដុំដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយទោះបីជាប្រភេទនៃការប្រើប្រាស់ដីនោះជាធម្មតាគ្មានការអនុញ្ញាតច្បាប់បែងចែកនៅក្នុងតំបន់នោះក៏ដោយ ។ រឿងនេះអាចកើតឡើង មកដោយសារការប្រើប្រាស់ដីនោះមានតាំងពីមុនច្បាប់បែងចែកនីតិកម្មត្រូវបានអនុម័តមកម៉្លេះ ឬដោយសារគេផ្តល់អញ្ញាតកម្មអោយ (គឺអាជ្ញាពិសេសអោយធ្វើអ្វីមួយខុសអំពីក្បួនច្បាប់ជាធម្មតា) ។

1466. Noncontestable clause

A provision in an insurance policy that prohibits the insurance company from refusing to pay on an insurance claim based on fraud or mistake in the original application after a certain amount of time.

ខណ្ឌកំណត់ការបដិសេធសង់ថ្ងៃរ៉ាំប៉ង

បទបញ្ញត្តិនៅក្នុងកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងមួយដែលហាមឃាត់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងពីការបដិសេធព្រមបង់ថ្លៃទាមទារធានារ៉ាប់រងដោយសំអាងលើការបោកបន្លំឬកាន់ច្រឡំនៅក្នុងលិខិតសុំធានារ៉ាប់រងដើមក្រោយរយៈពេលមួយ ។

1467. Nonfeasance

The failure to perform a required duty (especially by a public official). *Fr: Délit d'abstention.*

ការមិនទាន់បំពេញករណីយកិច្ច

ការទុកខានពុំទាន់អនុវត្តករណីយកិច្ចដែលតម្រូវដោយ (ជាពិសេសមន្ត្រីសាធារណៈ) ។

1468. Nonsuit order

Decision made by the investigating judge after investigation has been completed that there are insufficient grounds to charge an accused with a crime and that the case should be dropped. *Fr: Ordonnance de non-lieu.*

ដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់

សេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បន្ទាប់ពីការស៊ើបអង្កេតបានបញ្ចប់ដែលរកឃើញថា គ្មានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចោទប្រកាន់ជនជាប់ចោទពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ហើយដូច្នេះបណ្តឹងត្រូវតែលើកចោល ។

1469. Notary public

A public official who can administer oaths, certify the validity of documents, and perform other witnessing type duties needed by the business and legal communities. *Fr: Notaire.*

សារការី

មន្ត្រីសាធារណៈដែលអាចយកសច្ចាប្រណិធាន, បញ្ជាក់សុពលភាពនៃឯកសារ, និងបំពេញករណីយកិច្ចផ្សេងៗខាងសាក្សីដែលសហគមន៍អាជីវកម្មនិងខាងច្បាប់ត្រូវការ ។

1470. Notation credit

A credit which specifies that any person purchasing or paying drafts drawn or demands for payment made under it must not the amount of the draft or demand on the letter or advise of credit.

លិខិតឥណទានដែលមានកត់ចំណាំ

ឥណទានដែលមានបញ្ជាក់ថា ជនណាមួយដែលទិញ ឬចេញថ្លៃត្រូវបិទណាត្តិដែលបើក ឬប័ណ្ណសុំទូសងតាមបញ្ញត្តិនៃឥណទាននោះត្រូវកត់ចំណាំចំនួនទឹកប្រាក់នៃរូបិយណាត្តិ ឬប័ណ្ណសុំទូសងនៅលើលិខិតឥណទាន ឬត្រូវជូនដំណឹងអំពីលិខិតឥណទាននោះ ។

1471. Note

A document that says the person who signs it promises to pay a certain amount of money at a certain time. *Fr: - Note.*

កំណត់សន្យា

ឯកសារដែលចែងថាមនុស្សដែលចុះហត្ថលេខាលើឯកសារនោះសន្យានឹងចំណាយចំនួនទឹកប្រាក់កំណត់មួយចំនួននៅពេលកំណត់មួយ ។

1472. Notice (1)

Knowledge of certain facts. *Fr: Connaissance.*

(១)ការដឹង

ការដឹងនូវអង្គហេតុខ្លះ ។

1473. Notice (2)

Formal receipt of the knowledge of certain facts. For example, notice of a lawsuit usually means that formal papers have been delivered to a person or to the person's agent. *Fr: Avis.*

(២) ដីកាជូនដំណឹង, លិខិតឲ្យដំណឹង

ការទទួលដឹងជាផ្លូវការអំពីអង្គហេតុខ្លះៗ ទទាហរណ៍៖ ដីកាជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹង ជាធម្មតាមានន័យថាក្រដាសស្នាមជាផ្លូវការដែលគេបានបញ្ជូនទៅអោយមនុស្សណាម្នាក់ឬទៅអោយភ្នាក់ងាររបស់មនុស្សណាម្នាក់ ។

1474. Notice (3)

Various trial notices including notice of motion, of orders or judgment, of trial, to appear, or to plead, etc.

(៣) សេចក្តីជូនដំណឹង, ប្រវេសន៍

សេចក្តីជូនដំណឹងនៅក្នុងការជំរះក្តីផ្សេងៗ មានរាប់បញ្ចូលសេចក្តីជូនដំណឹងពីបណ្តឹងសុំបញ្ជា ឬសាលក្រម និងពីការជំនុំជំរះ ដើម្បីឲ្យមកបង្ហាញខ្លួនដើម្បីឆ្លើយតបបទចោទ ។
ល ។

1475. Notice of motion

A notice in writing, entitled in a cause, stating that on a certain day designated, a motion will be made to the court for the purpose or object stated. Such notice is required to be served upon all parties. *Fr: Assignation en référé.*

សេចក្តីជូនដំណឹងឲ្យដាក់ពាក្យសុំ

ប្រវេសន៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមួយដែលបើកសិទ្ធិអោយធ្វើនៅក្នុងមូលហេតុបណ្តឹងមួយ ដែលនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងនោះបានបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងថ្ងៃកំណត់មួយពាក្យសុំនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅតុលាការសំរាប់គោលបំណង ឬគោលដៅដូចបានចែងក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងនោះ ។ សេចក្តីជូនដំណឹងបែបនោះត្រូវអោយបញ្ជូនទៅគ្រប់ភាគីទាំងអស់ ។

1476. Notice of orders or judgments

Immediately upon the entry of an order or judgment the clerk shall serve notice of the entry by mail upon each party who is not in default for failure to appear, and shall make a note in the docket of the mailing.

សេចក្តីជូនដំណឹងពីដីកាឬសាលក្រម

នៅពេលដែលចេញដីកាឬសាលក្រមភ្លាម ក្រឡាបញ្ជីត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីជូនដំណឹងនៃការចេញដីកានោះតាមផ្លូវប្រៃសណីយ៍ដល់ភាគីនីមួយៗ ដែលមិនខកខានមកបង្ហាញខ្លួន ហើយក្រឡាបញ្ជីត្រូវធ្វើលិខិតកត់សំគាល់មួយនៅក្នុងដីកាអមនៃការធ្វើតាមប្រៃសណីយ៍នោះ ។

1477. Notice of trial

A notice given by one of the parties in an action to the other, after an issue has been reached, that he intends to bring the cause forward for trial at the next term of the court.

សេចក្តីជូនដំណឹងពីការជំនុំជំរះ

ប្រវេសន៍ដែលភាគីមួយនៃភាគីទាំងឡាយក្នុងបណ្តឹងផ្តល់អោយទៅភាគីមួយទៀតបន្ទាប់ពីបញ្ហាណាមួយត្រូវបានសំរេច ហើយដែលថាខ្លួនមានបំណងដើម្បីជំរុញបណ្តឹងទៅមុខទៀត (បន្តបណ្តឹងទៀត) នៅពេលជំរះក្តីនៅអាណត្តិប្រជុំខាងមុខរបស់តុលាការ ។

1478. Notice to appear

Shorthand expression for the form of summons or order of notice in which the defendant is ordered to appear and show cause why judgment should not be entered against him.

សេចក្តីជូនដំណឹងដោយមកបង្ហាញខ្លួន

ការបញ្ជាក់កាត់ៗសំរាប់ធ្វើជាបែបបទនៃដីកា តោះឬដីកា ជូនដំណឹងដែលនៅក្នុងនោះចុងចោទត្រូវបានបញ្ជាដោយ ចូលមកបង្ហាញខ្លួននិងបង្ហាញអំពីមូលហេតុដែលថា ហេតុ អ្វីបានជាគុណ ការមិនគួរចេញសាលក្រមប្រឆាំងនឹងខ្លួន ។

1479. Notice to plead

A notice which is prerequisite to the taking judgment by default. It proceeds from the plaintiff, and warns the defendant that he must plead to the declaration or complaint within a prescribed time. Such notice is required in the summons.

សេចក្តីជូនដំណឹងសុំដោយឆ្លើយតប

សេចក្តីជូនដំណឹងមួយដែលជាលក្ខខណ្ឌជាមុនសំរាប់ការ ចេញសាលក្រមដាច់ណាត់(ឬសាលក្រមកំបាំងមុខ) ។ ប្រវេសន៍នេះចាប់ដំណើរចេញពីដើមចោទ ហើយ ព្រមានដល់ចុងចោទថា ខ្លួនត្រូវតែឆ្លើយតបចំពោះការ ប្រកាសអះអាងឬចំពោះពាក្យបណ្តឹងនៅក្នុងកំឡុងពេល ដែលបានបញ្ញត្តិមួយ ។ ប្រវេសន៍នេះត្រូវ ទាមទារ កំណត់ក្នុងដីកាតោះ ។

1480. Novation

The substitution by agreement of a new contract for an old one, with all the rights under the old one ended. Usually due to the substitution of a new person who is responsible for the contract and the removal of an old one. *Fr: Novation.*

នវកម្ម

ការដាក់ជំនួសកិច្ចសន្យាចាស់ដោយការព្រមព្រៀងនៃកិច្ច សន្យាថ្មីមួយដោយធ្វើដោយសិទ្ធិទាំងអស់នៅក្រោមកិច្ច សន្យាចាស់ដុះរលត់ ។ ជាធម្មតាគឺបណ្តាលមកពីការដាក់ ជំនួសមនុស្សថ្មីម្នាក់ ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះកិច្ចសន្យា ហើយដកភាគីចាស់មួយចេញ ។

1481. Nugatory

Invalid; without force or effect. *Fr: Sans valeur.*

ដែលអសុពល, ដែលគ្មានតម្លៃ

1482. Nuisance (1)

Anything that disturbs the free use of one's property, or that makes its ordinary use uncomfortable. *Fr: Acte dédommageable.*

(១)ការរំខាន, ការប៉ះពាល់

អ្វីៗដែលរំខានដល់ការប្រើប្រាស់ដោយសេរីនូវទ្រព្យ សម្បត្តិរបស់មនុស្សណាម្នាក់ ឬដែលធ្វើដោយការប្រើ ប្រាស់ជាធម្មតានូវទ្រព្យសម្បត្តិនោះមិនបានស្រួល ។

1483. Nuisance (2)

In tort law, a wrong arising from unreasonable or unlawful use of property to the annoyance or damage of another or of the public.

(២)កំហុសរំខាន, កំហុសប៉ះពាល់

ក្នុងច្បាប់ស្តីពីកំហុសស៊ីវិល គឺជាកំហុសមួយដែលកើត ចេញពីការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិដោយមិនសម ហេតុផលឬខុសច្បាប់ ដែលធ្វើដោយមានការរំខានឬ ការខូចខាតដល់អ្នកដទៃឬដល់សាធារណៈ ។

1484. Null

គ្មានសារៈ, មោឃៈ

No longer having any legal effect or validity. *Fr: Nul.*

ដែលមិនអនុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ឬសុពលភាពអ្វីទាំងអស់
គេទៅទៀតឡើយ ។

1485. Nullity

មោឃភាព

Nothing; of no legal effect or force. *Fr: Nullité.*

ដែលគ្មានឥទ្ធិពល ឬអំណាចច្បាប់ ។

1486. Nullity of marriage

មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

The entire invalidity of a supposed, attempted, or pretended marriage, by reason of incapacity, relationship or other impediments spelled out by law. *Fr: Nullité d'un mariage.*

អសុពលភាពទាំងស្រុងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយដែល
កំណត់ធ្វើប៉ុនប៉ងនឹងធ្វើ, ឬក្លែងជាធ្វើ, ដោយហេតុផល
អសមត្ថភាព, ចំណងញាតិសន្តាន, ឬទុបសក្តដទៃទៀត
ដែលច្បាប់ប្រកាស ។

1487. Nullity of the company

មោឃភាពនៃក្រុមហ៊ុន

In Cambodian commercial law, the termination of a company ordered by the court because of its violation of certain provisions of the law or because of the nullity of the contract for the formation of the company. *Fr: Nullité la société.*

ការរំលាយក្រុមហ៊ុន ដែលបញ្ជាដោយតុលាការដោយ
មកពីមានការបំពានលើបញ្ញត្តិខ្លះនៃច្បាប់ ឬមកពីមាន
មោឃភាពនៃកិច្ចសន្យាបង្កើតនៃក្រុមហ៊ុន ។

O

1488. Oath

An affirmation of the truth of a statement. *Fr: Serment.*

សច្ចាប្រណិធាន, ការស្ស័យ

ការបញ្ជាក់អះអាងអំពីភាពពិតនៃសេចក្តីថ្លែងមួយ ។

1489. Oath of allegiance

An oath by which a person promises and binds himself or herself to bear allegiance to a particular sovereign or government, and to support the Constitution, administered to certain public officers, to members of National Assembly, members of government on holding their offices, to attorneys on being admitted to the bar, etc.

Fr: Serment d'allégeance.

សច្ចាប្រណិធាន

ការសច្ចាដែលបុគ្គលម្នាក់សន្យា និងប្តេជ្ញាចិត្តស្មោះស្ម័គ្រចំពោះមហាក្សត្រ ឬរដ្ឋាភិបាល និងដើម្បីគាំទ្ររដ្ឋធម្មនុញ្ញ ដែលតម្រូវឲ្យមន្ត្រីសាធារណៈ សមាជិកសភា សមាជិករដ្ឋាភិបាលធ្វើនៅពេលដែលចូលកាន់តំណែង និងមេធាវីនៅពេលចូលជាសមាជិកគណៈមេធាវី និងក្នុងស្ថានភាពណាដែលទៀត ។

1490. Object (1)

Purpose. *Fr: Objet.*

(១) គោលបំណង

1491. Object (2)

Claim by one party in a lawsuit that an action by the other party (such as the use of a particular piece of evidence) is improper, unfair, or illegal, and asking the judge for a ruling on the point. *Fr: Objecter.*

(២) ជំទាស់, ឆ្លើយប្រកែក

ការទាមទារដោយភាគីមួយក្នុងរឿងក្តីមួយដែលជាអំពើរបស់ភាគីមួយទៀត(ដូចជាការប្រើប្រាស់បំណែកមួយនៃភស្តុតាងជាដើម) គឺមិនត្រឹមត្រូវ, មិនយុត្តិធម៌, ឬផ្ទុយពីច្បាប់, ហើយសុំអោយចៅក្រមសំរេចលើខនោះ ។

1492. Object (3)

Say that an action by the judge is wrong. *Fr: Objecter.*

(៣) មិនសុខចិត្ត

និយាយថាការសំរេចរបស់ចៅក្រមគឺខុស ។

1493. Objection (1)

The process of objecting. *Fr: Objection.*

(១) វិធីការជំទាស់

1494. Objection (2)

Disapproval.

(២) ការមិនយល់ព្រម

1495. Obligation

A broad word that can mean any duty, a duty imposed by a contract, a formal written promise to pay money, a duty to the government, a tax, etc. *Fr: Obligation.*

កាតព្វកិច្ច

ពាក្យទូលំទូលាយមួយដែលអាចមានន័យថាករណីយកិច្ចណាមួយដូចជាករណីយកិច្ចមួយដែលដាក់បង្គាប់តាមកិច្ចសន្យា, ការសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាដើម, ការបង់ពន្ធដារ, ការបង់ប្រាក់, ករណីយកិច្ចចំពោះរដ្ឋាភិបាល, ពន្ធដារ ។ ល។

1496. Obligee

Person to whom a duty is owed. *Fr: Obligataire.*

ឥណទាយក-យិកា, ម្ចាស់បំណុល

ជនដែលគេជំពាក់ករណីយកិច្ចនឹងខ្លួន ។

1497. Obliger

Person who owes another person a duty. *Fr: Obligé.*

អ្នកជំពាក់បំណុល, អ្នកជំពាក់ករណីយកិច្ច

ជនដែលជំពាក់ករណីយកិច្ចចំពោះជនម្នាក់ទៀត ។

1498. Obscene material

Material that, taken as a whole, appeals to the prurient interest of the average person, depicts sexual conduct in an offensive manner, and lacks serious literary, artistic, political or scientific value. *Fr: Publication pornographique.*

សម្ភារៈអាសអាភាស

សម្ភារៈគិតជារួមដែលធ្វើអោយទាក់អារម្មណ៍របស់មនុស្សសាមញ្ញអោយលំអោនទៅតាមមច្ចាតាមដែលបង្ហាញអោយឃើញពីការប្រព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងលក្ខណៈមិនសមរម្យដោយចំហ និងគ្មានតម្លៃខាងអក្សរសាស្ត្រ, សិល្បៈ, នយោបាយ, ឬវិទ្យាសាស្ត្រអ្វីទាំងអស់ ។

1499. Obsolescence

The process by which property becomes useless, not because of physical deterioration, but because of scientific or technological advances. *Fr: Obsolescence.*

ភាពផុតសម័យ, ភាពប្រើការលែងកើត

ដំណើរការមួយដែលតាមដំណើរការនោះទ្រព្យសម្បត្តិក្លាយទៅជាឥតប្រយោជន៍ មិនមែនដោយសារតែការខូចគុណភាពខាងរូបវន្តទេ ក៏ប៉ុន្តែដោយសារតែការជឿនលឿនខាងបច្ចេកវិទ្យា និងវិទ្យាសាស្ត្រ ។

1500. Obstruction of justice

Impeding those who seek justice in a court, or those who have duties or powers of administering justice, including attempting to influence, intimidate or impede any juror, witness or officer in any court regarding the discharge of his duty. *Fr: Obstruction de l'administration de la justice.*

ការធ្វើអោយរាំងស្ទះយុត្តិធម៌

ការបង្កាត់អ្នកដែលស្វែងរកយុត្តិធម៌នៅក្នុងតុលាការ ឬអ្នកដែលមានករណីយកិច្ចអំណាចគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌ដោយរាប់បញ្ចូលការប៉ុនប៉ងប្រើឥទ្ធិពល, បំភ័យ, ឬបង្កាត់សមាជិកតុលាការវិនិច្ឆ័យសាក្សី ឬភ្នាក់ងារណាមួយនៅក្នុងតុលាការចំពោះការបំពេញករណីយកិច្ចរបស់គេ ។

1501. Occupant

One who has the actual use or possession of property.

Fr: Occupant.

អ្នកកាន់កាប់, អ្នកតាំងទី

ជនដែលមានការប្រើប្រាស់ឬកាន់កាប់ជាក់ស្តែងនូវទ្រព្យសម្បត្តិ។

1502. Occupational hazard

A risk distinctively associated with a particular type of employment or workplace. E.g. individuals working in an area exposed to x-ray.

Fr: Risque du métier.

គ្រោះថ្នាក់នៃអាជីព, ហានិភ័យខាងវិជ្ជាជីវៈ

ភយន្តរាយមួយដែលមានសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ដោយឡែកមកជាមួយប្រភេទពិសេសមួយនៃការងារ ឬកន្លែងធ្វើការ។
ឧទាហរណ៍: បុគ្គលដែលធ្វើការនៅទីកន្លែងដែលទទួលរងដោយការស្ទុះអ៊ីច។

1503. Of counsel (1)

A person employed as a lawyer in a case.

(១) អ្នកការពារក្តី

មនុស្សដែលតែប្រើអោយធ្វើជាមេធាវីក្នុងរឿងក្តីមួយ។

1504. Of counsel (2)

A lawyer who helps the primary lawyer in a case.

(២) មេធាវីជំនួយការ

មេធាវីដែលជួយដល់មេធាវីក្នុងរឿងក្តីមួយ។

1505. Of counsel (3)

A lawyer who advises a law firm or who is a temporary member.

(៣) មេធាវីក្រៅការិយាល័យច្បាប់

មេធាវីដែលធ្វើការផ្តល់ឱកាសការិយាល័យច្បាប់មួយឬដែលជាសមាជិកបណ្តោះអាសន្ននៃការិយាល័យច្បាប់។

1506. Offense

Any violation of law for which there is a penalty, including both felonies and misdemeanors. *Fr: Offense.*

បទល្មើស, ទោសកម្ម

ការរំលោភច្បាប់ដែលផ្ទុះនាំមកដល់ការផ្តាច់ទណ្ឌកម្មចំពោះការរំលោភនេះដោយរាប់បញ្ចូលទាំងបទឧក្រិដ្ឋនិងបទមជ្ឈិមផង។

1507. Offer (1)

To make a proposal; to present for acceptance or rejection. *Fr: Offrir, proposer.*

(១) ស្នើ

ធ្វើសំណើ, ដាក់ជូនដោយទទួលបានប្រាន់ចោល។

1508. Offer (2)

To attempt to have something admitted into evidence in a trial. To introduce evidence.

(២) ដាក់ស្នើភស្តុតាង

ប៉ុនប៉ងដើម្បីអោយអ្វីមួយឬទទួលយកជាភស្តុតាងនៅក្នុងការជំរះក្តីមួយ។ បង្ហាញភស្តុតាង។

1509. Offer (3)

In contract law, a proposal to make a deal.

(៣) ការស្នើកិច្ចសន្យា, សំណើ

ក្នុងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចសន្យា គឺសំណើដើម្បីធ្វើការព្រមព្រៀងមួយ។

1510. Offer of compromise

សំណើសុំសម្របសម្រួល

An offer to settle a dispute without admitting liability.

សំណើដើម្បីដោះស្រាយជម្លោះណាមួយដោយគ្មានទទួលយកនូវការទទួលខុសត្រូវ ។

1511. Officer

សមាជិកដឹកនាំ

In corporations, a person charged with important functions of management such as president, vice-president, treasurer etc. *Fr: Membre de bureau.*

នៅក្នុងសាជីវកម្ម អ្នកដែលទទួលបានភារៈលើមុខងារចាត់ចែងសំខាន់ៗដូចជា ប្រធាន អនុប្រធាន ហិរញ្ញិក ។ល។

1512. Omission

ការខកខាន, ការមិនបានធ្វើ

A failure to do something; neglect to perform what the law requires. Omission will not give rise to liability unless there is a duty to act. *Fr: Omission.*

ការខកខានពុំបានធ្វើអ្វីមួយ ។ ការធ្វើសប្បាយសក្តានុពលការបំពេញអ្វីដែលច្បាប់តម្រូវអោយធ្វើ។ ការខកខាននេះនឹងមិនបណ្តាលអោយមានការទទួលខុសត្រូវទេ ប្រសិនបើមិនមានករណីយកចិត្តទុកដាក់បំពេញទេនោះ ។

1513. On demand

តាមការទាមទារ, តាមបំណង

When asked for. *Fr: Sur demande.*

នៅពេលដែលមានសេចក្តីស្នើសុំ ។

1514. On the merits

Refers to a judgment based upon the essential facts of the case rather than upon a technical rule, such as failure of proper service or other jurisdictional defect. A decision on the merits is given after a full presentation of the evidence and it fully determines the rights of the parties. For example, after several weeks of preparation, the attorneys for both sides presented their arguments to the judge. By carefully considering all the evidence and relevant legal theory, the judge was able to base his decision on the merits. If the judge dismissed the case because one of the attorneys failed to comply on time with a rule of court, the case would have been dismissed because of a procedural flaw and not on the merits. See Judgment on the merits. *Fr: Au fond.*

ដល់អង្គសេចក្តី

និយាយអំពីសេចក្តីវិនិច្ឆ័យមួយដែលសំអាងលើអង្គហេតុ ដ៏សំខាន់ៗនៃរឿងក្តី គឺមិនមែនសំអាងលើវិធានខាង បច្ចេកទេសទេ ដូចជាការខកខានពុំបានបញ្ជូនដីកាអោយ បានត្រឹមត្រូវឬការខុសសមត្ថកិច្ចតុលាការជាដើម ។ សេចក្តីសំរេចលើអង្គសេចក្តី ត្រូវបានចេញបន្ទាប់ពីការ បង្ហាញភស្តុតាងពេញលេញហើយ សេចក្តីវិនិច្ឆ័យនេះ កំណត់សិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ ។ ឧទាហរណ៍៖ បន្ទាប់ពី ការរៀបចំអស់រយៈពេលច្រើនអាទិត្យមកមេធាវីទាំង សង្កាន់បានបង្ហាញហេតុផលកែត្រួតរបស់គេជូន ចៅក្រម ។ ដោយពិចារណាយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ននូវរាល់ ភស្តុតាងទាំងអស់ និងរាល់ទ្រឹស្តីច្បាប់ដែលទាក់ទង, ចៅក្រមអាចសំអាងសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួនដល់ អង្គសេចក្តី ។ បើចៅក្រមទាត់ចោលបណ្តឹងដោយមកពី មេធាវីមានខកខានពុំបានគោរពតាមវិធានរបស់តុលាការ ទាន់ពេលវេលាគឺបណ្តឹងនោះត្រូវបានទាត់ចោល ដោយសារកំហុសនៃនីតិវិធីនិងមិនមែនលើអង្គសេចក្តីទេ ។

1515. Open court

A court that is formally opened and engaged in the transaction of judicial affairs, to which all persons who conduct themselves in an orderly manner are admitted. Most legal proceedings take place in open court except where confidentiality is a recognized interest (e.g., adoption or juvenile delinquency proceedings). *Fr: - Tribunal siégeant en audience publique.*

ការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ

តុលាការដែលត្រូវបានប្រកាសជាផ្លូវការ ដើម្បីចាប់ ផ្តើមកិច្ចការជម្រះក្តីដែលចំពោះកិច្ចជម្រះក្តីនោះមនុស្ស ទាំងអស់ដែលប្រកាន់ចរិយាត្រឹមត្រូវតាមសណ្តាប់ធ្នាប់ និងត្រូវអនុញ្ញាតចូលរួម ។ ការជំនុំជម្រះភាគច្រើន ប្រព្រឹត្តិឡើងជាសាធារណៈ លើកលែង តែក្នុងករណី ដែលទាក់ទងនឹងផលប្រយោជន៍សំរាប់រក្សាអាថ៌កំបាំង ។ ឧទាហរណ៍៖ ជំនុំជម្រះរឿងសុំកូន ឬជំនុំជម្រះបទព្រហ្មទណ្ឌ ប្រព្រឹត្តិដោយអន្តិកិច្ច ។

1516. Open public meetings laws

See Sunshine laws.

ច្បាប់បើកសិទ្ធិអង្គប្រជុំជាសាធារណៈ

1517. Operation of law

The determination of rights and obligations through the automatic effect of law and not by any private agreement or direct act of the party affected. *Fr: Effet d'une loi.*

អានុភាពនៃច្បាប់

ការកំណត់អំពីសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចតាមរយៈអំណាចស្វ័យប្រវត្តិនៃច្បាប់តែមិនមែនតាមរយៈការព្រមព្រៀងឯកជនណាមួយ ឬតាមរយៈអំពើផ្ទាល់របស់ភាគីដែលត្រូវប៉ះពាល់ណាមួយឡើយ ។

1518. Opinion

1. A judge's statement of the decision he or she has reached in a case. 2. A judge's statement explaining his or her conclusions. *Fr: Opinion.*

មតិ, យោបល់

១ - សេចក្តីថ្លែងរបស់ចៅក្រមអំពីសេចក្តីសំរេចដែលខ្លួនបានសំរេចក្នុងករណីណាមួយ ។ ២ - សេចក្តីថ្លែងរបស់ចៅក្រមអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។

1519. Opinion evidence

Evidence of what a witness thinks or believes, rather than what a witness saw or heard directly. Opinion evidence is usually accepted only from an expert witness.

ភស្តុតាងកោសល្យវិច័យ

ភស្តុតាងអំពីអ្វីៗដែលសាក្សីណាម្នាក់គិតឃើញជឿ ឬសន្និដ្ឋានអំពីអង្គហេតុទាំងឡាយតាមមិនអ្វីៗដែលសាក្សីបានឃើញ ឬឮផ្ទាល់ទេ ។ ភស្តុតាងកោសល្យវិច័យជាទូទៅអាចទទួលយកបានតែពីសាក្សីកោសល្យវិច័យប៉ុណ្ណោះ ។

1520. Opposition to marriage

See Caveats to marriage.

បណ្តឹងជំទាស់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍**1521. Option**

A contract that gives the holder a right to buy or sell specified property, such as stock or real estate, at a fixed price for a limited period. *Fr: Droit d'option.*

សិទ្ធិជ្រើសរើសពិសេស

កិច្ចសន្យាមួយដែលផ្តល់អោយភាគីមានសិទ្ធិដើម្បីទិញឬលក់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់ដូចជាហ៊ុន ឬអចលនទ្រព្យនៅក្នុងតម្លៃជាក់ច្បាស់មួយសំរាប់រយៈពេលមួយដែលបានកំណត់ ។

1522. Option contract

A contract in which one party's consideration is the promise to hold an offer open for a stated period of time. *Fr: Promesse unilatérale de contrat.*

កិច្ចសន្យាកក់ទុក

កិច្ចសន្យាមួយដែលនៅក្នុងនោះតម្លៃតបស្នងរបស់ភាគីមួយ គឺជាការសន្យានឹងរក្សាសំណើទុកឲ្យនៅចំហក្នុងរយៈពេលមួយដែលបានបញ្ជាក់ ។

1523. Oral contract

One that is not in writing or that is not signed by the parties. *Fr: Contrat verbal.*

កិច្ចសន្យាផ្ទាល់មាត់, កិច្ចសន្យាដោយវាចា

កិច្ចសន្យាមួយដែលមិនមែនលាយលក្សអក្សរ ឬជាកិច្ចសន្យាមួយដែលភាគីនានាមិនបានចុះហត្ថលេខានៅក្នុងនោះ ។

1524. Order (1)

(១) ដីកា

A written command or direction given by a judge; for example, a restraining order is a judicial command to a person to temporarily stop a certain action or course of conduct. *Fr: Ordonnance.*

ការបញ្ជាឬសេចក្តីបង្គាប់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលចេញដោយចៅក្រមម្នាក់ៗ ទូទាញរណៈ ដីកាហាមឃាត់គឺជាបញ្ជារបស់តុលាការមួយដល់មនុស្សណាម្នាក់អោយឈប់ធ្វើអំពើឬដំណើរប្រព្រឹត្តិណាម្យ៉ាងជាបណ្តោះអាសន្ន។

1525. Order (2)

(២) បញ្ជា

A command given by a public official. *Fr: Ordre.*

សេចក្តីបង្គាប់ដែលចេញដោយមន្ត្រីសាធារណៈ ។

1526. Order (3)

(៣) បញ្ជាទិញ ឬលក់

Instruction to buy or sell something. *Fr: Ordre d'achat ou de vente.*

ការបង្គាប់ស្តីពីការទិញឬលក់អ្វីមួយ ។

1527. Order for relief

ដីកាប្រកាសអសាធិភាព

In bankruptcy, a formal court ruling or declaration that an alleged debtor is insolvent. *Fr: Jugement déclaratif de cessation de paiement.*

នៅក្នុងរឿងធនក្យយ, សេចក្តីសម្រេចជាផ្លូវការរបស់តុលាការ ឬសេចក្តីប្រកាសថា កូនបំណុលដែលគេពោលនោះស្ថិតក្នុងសភាពអសាធិ. (ឬមិនមានសមត្ថភាពសងបំណុល) ។

1528. Order of dossier review

ដីកាជូនរឿងទៅពិនិត្យ

In Cambodian criminal procedure, order of the investigating judge to the prosecutor to review the dossier prepared as a result of that judge's investigation as requested by the prosecutor. *Fr: Ordonnance de soit communiqué.*

នៅក្នុងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីពិនិត្យមើលសំណុំរឿងដែលជាលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតរបស់ខ្លួន ដែលព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំ។

1529. Ordinance

បទបញ្ញត្តិ

A local or city law, rule, or regulation. *Fr: Arrêté.*

ច្បាប់ វិធាន ឬបទបញ្ជាប្រចាំមូលដ្ឋានឬទីក្រុង។

1530. Ordinary sessions

សម័យប្រជុំសាមញ្ញ

The specified periods of time during which the National Assembly convene to conduct legislative business. These sessions shall be held twice a year and each shall last at least three months. *Fr: Session ordinaire.*

រយៈពេលដែលកំណត់ទុកដែលរដ្ឋសភាបើកប្រជុំដើម្បីដំណើរការកិច្ចការធ្វើច្បាប់។ សម័យប្រជុំទាំងនេះត្រូវបើកធ្វើពីរដងក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយសម័យប្រជុំនីមួយៗមានថេរវេលាយ៉ាងតិចបីខែ។

1531. Organic law

១) The fundamental law of a state or nation, particularly the law or system of laws or principles which defines and establishes the organization of its government. 2) A law enacted by the National Assembly to give specific effect to or complete provisions of the Constitution. The Cambodian Constitution provides that an organic law shall be forwarded to the Constitutional Council for prior examination before its promulgation. *Fr: Loi organique.*

ច្បាប់រៀបចំអង្គការ

១) ច្បាប់គ្រឹះនៃរដ្ឋមួយ ឬប្រជាជាតិមួយ ជាពិសេស ច្បាប់ឬប្រព័ន្ធច្បាប់ ឬគោលការណ៍ដែលកំណត់ និងបង្កើតការរៀបចំរដ្ឋាភិបាល ។ ២) ច្បាប់ដែលអនុម័តដោយរដ្ឋសភា ដើម្បីផ្តល់អនុភាពដាក់លក់ដល់ ឬបំពេញលើបទបញ្ញត្តិរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាចែងថា ច្បាប់រៀបចំអង្គការត្រូវបញ្ជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យជាមុន មុននឹងប្រកាសឱ្យប្រើ ។

1532. Original jurisdiction

Authority to consider and decide cases in the first instance, as distinguished from appellate jurisdiction which is the authority to review a decision or judgment of a lower court. *Fr: Compétence du tribunal de première instance.*

សមត្ថកិច្ចនៃសាលាដំបូង

អំណាចពិនិត្យនិងវិនិច្ឆ័យរឿងក្តីរបស់សាលាដំបូងដែលជាអំណាចខុសគ្នាស្រឡះពីអំណាចនៃសាលាទទួរណ៍ដែលពិនិត្យឡើងវិញសេចក្តីសំរេច ឬសាលាក្រមរបស់សាលាដំបូង ។

1533. Ouster

The wrongful dispossession or exclusion of a person, usually associated with the acts of a co-owner that exclude the other co-owner from his or her legal right to share possession. *Fr: Eviction.*

ការដេញចេញ

ការធ្វើអោយជនណាម្នាក់បាត់បង់នូវភាគៈឬការដាត់ជនណាម្នាក់ចេញមិនឲ្យមានភាគៈជាមួយគ្នា ។ ជាទូទៅអំពើនេះ ភ្ជាប់ជាមួយអំពើរបស់សហកម្មសិទ្ធិកម្មក្នុងដែនដាត់សហកម្មសិទ្ធិកម្មផ្សេងទៀត មិនអោយមានសិទ្ធិតាមដូចច្បាប់ដើម្បីរួមចំណែកភាគៈនោះ ។

1534. Output contract

A contract where a party promises to deliver his entire output to another and the other promises to accept the entire output supplied. See Requirement contract:

កិច្ចសន្យាលក់និងទិញទិន្នផលទាំងអស់

កិច្ចសន្យាមួយដែលតាមរយៈកិច្ចសន្យានោះ ភាគីម្នាក់សន្យាថានឹងបញ្ជូនទិន្នផលទាំងអស់របស់ខ្លួនទៅអោយភាគីម្នាក់ទៀតហើយ ភាគីម្នាក់ទៀតនោះសន្យាថានឹងទទួលយកទិន្នផលដែលបានផ្តល់មកអោយទាំងអស់ ។

1535. Outstanding (1)

Still unpaid; not yet collected. *Fr: Impayé.*

(១) នៅមិនទាន់សង, មិនទាន់បានប្រមូល

1536. Outstanding (2)

(២)នៅមានអត្ថិភាព

Remaining in existence.

1537. Overlying right

សិទ្ធិប្រើប្រាស់ទឹកក្រោមដី

A landowner's right to take and use water from under his or her own land.

សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ដីដើម្បីយកឬប្រើប្រាស់ទឹកនៅក្រោមដីឬ
ពីដីរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ។

1538. Overreaching

ការរកស៊ីប្រវល់

Taking unfair commercial advantage by fraud or unfair actions.

ការធ្វើតាមគុណប្រយោជន៍ខាងពាណិជ្ជកម្មមិនត្រឹមត្រូវ
តាមរយៈការបោកបន្លំឬអំពើមិនត្រឹមត្រូវ ។

1539. Overrule (1)

(១)ប្រានចោល, បដិសេធចោល

To reject or supercede.
Fr: Annuler.

1540. Overrule (2)

(២)ប្រានចោលសេចក្តីជំពាស់

To reject an objection made during a trial. *Fr: Rejeter.*ការប្រានចោលសេចក្តីជំពាស់ដែលធ្វើឡើងក្នុងពេលជំរះ
ក្តី ។

1541. Overt

ចំហ, ច្បាស់

Open; clear. *Fr: Evident, patent.*

1542. Ownership

កម្មសិទ្ធិ, ភាពជាម្ចាស់

Exclusive right of possessing, enjoying, and disposing of a thing. *Fr: Droit de propriété.*សិទ្ធិដែលជាឯកសិទ្ធិវិសេសមួយក្នុងការកាន់កាប់ ការ
អាស្រ័យផល និងការជំរះចោលនូវរបស់អ្វីមួយ ។